

اطلس گاو های نژاد های ایران و جهان

مؤلفین :

مهندس سید محمد مهدی حاجی سید جوادی

مهندس مرتضی پشمی

مهندس سید محمد علی حاجی سید جوادی

مهندس مجید عباسی و مهندس داوود قلی پور

زیر نظر:

دکتر سیروس اشیدری (دانشیار دانشگاه تهران)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اطلس نژاد های گاو ایران و جهان

مؤلفین:

مهندس سید محمد مهدی حاجی سید جوادی

مهندس مرتضی پشمی

(مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر)

مهندس سید محمد علی حاجی سید جوادی

مهندس مجید عباسی و مهندس داوود قلی پور

ویراستاران:

دکتر سیروس اُشیدری

(دانشیار دانشگاه تهران)

مهندس مرتضی پشمی

(مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر)

فهرست مطالب

فصل ۱: مقدمه

۱	جایگاه گاو در رده بندی جانوران
۲	بوفالو های آفریقایی
۲	بایسون های اروپایی و آمریکایی
۲	بوفالو های آسیایی
۳	گاو های حقیقی
۴	آروچ
۵	اهلی کردن گاو ها
۶	۱) گاو های شاخ دراز
۷	۲) گاو های شاخ کوتاه
۹	۳) گاو های کوهان دار
۱۱	وراثت، پایه ی تولید مثل
۱۱	۱) شاخ
۱۲	۲) رنگ

فصل ۲: کشورها

۱۵	گاو های آمریکایی
۱۹	گاو های ایرانی
۲۱	گاو های بریتانیای کبیر
۲۴	کشور ایرلند
۲۴	کشور اسکاتلند
۲۷	گاو های اسکانندیناوی (گاو های فنلاندی، ایسلندی، نروژی و سوئد)
۲۹	گاو های دانمارکی
۳۰	گاو های هلندی
۳۲	گاو های بلژیکی
۳۳	گاو های فرانسوی
۳۵	گاو های اسپانیایی و پرتغالی
۳۸	گاو های ایتالیایی
۴۰	پودولین ها

۴۱	گاو های لهستانی
۴۲	گاو های آلمانی
۴۳	گاو های سویسی
۴۳	گاو های اتریشی
۴۳	گاو های مجارستانی

فصل ۳: نژاد های شیری

۴۵	نژاد هلشتاین فریزین
۴۸	نژاد براون سویسی
۵۲	نژاد ایرشایر
۵۴	نژاد گرنزی
۵۷	نژاد جرسی
۵۹	نژاد شورت هورن شیری
۶۳	نژاد اینگلیش فریزین
۶۵	نژاد انگلن
۶۶	نژاد پلیش رد
۶۷	نژاد فجال

عکس های نژاد های شیری

فصل ۴: نژاد های گوشتی

۷۹	نژاد هر فورد
۸۱	نژاد آبردین آنگوس
۸۳	نژاد ژرمن آنگوس
۸۴	گالووی
۸۶	نژاد بیلند گالووی
۸۷	نژاد شاروله
۹۰	نژاد لیموزین
۹۲	نژاد بلوند د آگوئیتین
۹۳	نژاد کیانینا
۹۵	نژاد مارشی گیانا
۹۶	رو ماگنولا

۹۸	نژاد پیئموننتز
۹۹	نژاد بلژین بلو اند وایت
۱۰۱	نژاد هایلند
۱۰۲	نژاد هانگربین گری
۱۰۳	نژاد مارمانا
۱۰۵	نژاد آبراک
۱۰۷	نژاد سینت گرتروودیس
۱۰۸	نژاد گلیبری
۱۱۱	نژاد سیمبراه
۱۱۴	عکس های نژاد های گوشتی

فصل ۵: نژاد های شیری - گوشتی

۱۲۳	نژاد سیمنتال
۱۲۵	نژاد نرماندی
۱۲۷	نژاد سالرز
۱۲۸	نژاد مین آنجو
۱۳۰	نژاد مونت بیلارد
۱۳۱	نژاد ماس - راین - یسل
۱۳۲	نژاد گرونینگن
۱۳۴	نژاد رد فریزین
۱۳۵	نژاد ژرمن فریزین
۱۳۷	نژاد ژرمن یلو
۱۳۸	هیتر والدرد
۱۳۹	نژاد وُردر والدرد
۱۴۰	مورنا وردنفلز
۱۴۲	نژاد دکستر
۱۴۳	نژاد لیمپورگر
۱۴۵	نژاد اُستلاندرن (بلنک روگ)
۱۴۶	نژاد پینزگوئر
۱۴۷	نژاد موربودن

۱۴۸	نژاد آبونَدَس
۱۴۹	نژاد گلان
۱۵۱	نژاد هِرِنز
۱۵۲	نژاد تایرولین گری
۱۵۵	عکس های نژاد های شیری-گوشتی
	فصل ۶: اجداد
۱۶۹	گاو گونه ی زبو
۱۷۱	نژاد برهمن
۱۷۳	نژاد گر
۱۷۴	نژاد بُران (گوشتی)
۱۷۵	نژاد اُنْگول
۱۷۶	نژاد نلور
۱۷۸	نژاد تارپارکار
۱۸۰	نژاد رد سیندی
۱۸۱	نژاد ساهیوال
۱۸۲	گاو گونه ی سانگا
۱۸۳	نژاد آنکول واتیوسی
۱۸۴	نژاد افریکاندر (گوشتی)
۱۸۷	کریولو
۱۹۰	نژاد آرژانتین کریولو
۱۹۱	نژاد تگزاس لانگ هورن
۱۹۳	نژاد یاک
۱۹۵	نژاد کوپری
۱۹۶	نژاد گائور
۱۹۸	نژاد بانتنگ
۲۰۰	نژاد اِن، داما
۲۰۲	گاو های واگیو
۲۰۲	نژاد تَتوری
۲۰۳	نژاد تاجیما

۲۰۳	نژاد شیمان
۲۰۳	نژاد کوچی
۲۰۳	نژاد کوماموتو
۲۰۴	عکس های نژاد های اجداد
	فصل هفتم: ایران
۲۱۵	نژاد سرابی
۲۱۸	نژاد سیستانی
۲۲۰	نژاد گلپایگانی
۲۲۲	نژاد مازندرانی
۲۲۳	نژاد دشتیاری
۲۲۵	نژاد تالشی
۲۲۷	نژاد کردی
۲۲۸	نژاد نجدی
۲۳۰	عکس های نژاد های ایرانی
	ضمایم
	ضمیمه ۱:
۲۳۷	جدول نژاد های مختلف با نام های محلی و رایج دیگر
	ضمیمه ۲:
۲۴۰	(۱) تولید شیر گاو های برخی از کشور ها در سال ۲۰۰۰
۲۴۱	(۲) مقدار تولید گوشت گاو و گوساله در برخی از کشور ها در سال ۲۰۰۰
۲۴۱	(۳) تعداد گاو های برخی از کشور های جهان

فهرست جداول

۱	جدول ۱-۱ جایگاه گاو در رده بندی جانوران
۱۷	جدول ۱-۲ نژاد های جدید آمریکایی به وجود آمده از آمیزش گاو های نژاد اروپایی
۱۸	جدول ۲-۲ نژاد های اروپایی در آمریکا
۲۵	جدول ۳-۲ نژاد های بریتانیایی
۲۷	جدول ۴-۲ نژاد های بریتانیایی در معرض انقراض
۲۸	جدول ۵-۲ نژاد های کشور های اسکانندیناوی
۳۰	جدول ۶-۲ نژاد های کشور دانمارک
۳۱	جدول ۷-۲ نژاد های کشور هلند
۳۲	جدول ۸-۲ نژاد های کشور بلژیک
۳۴	جدول ۹-۲ نژاد های کشور فرانسه
۳۶	جدول ۱۰-۲ جمعیت گاو های نژاد های اسپانیایی و پرتغالی
۳۷	جدول ۱۱-۲ نژاد های کشور های اسپانیا و پرتغال
۴۰	جدول ۱۲-۲ جمعیت گاو های نژاد های ایتالیایی
۴۱	جدول ۱۳-۲ نژاد های ایتالیایی
۴۲	جدول ۱۴-۲ نژاد های کشور لهستان
۴۲	جدول ۱۵-۲ نژاد های کشور آلمان
۴۳	جدول ۱۶-۲ نژاد های سوئیسی
۴۳	جدول ۱۷-۲ نژاد های کشور اتریش
۴۳	جدول ۱۸-۲ نژاد های کشور مجارستان
۴۷	جدول ۱-۳ نژاد های تحت تاثیر گاو های ندرلند بلک اند وایت (هلشتاین و فریزین)
۵۰	جدول ۲-۳ نژاد های تحت تاثیر نژاد براون سوویس
۵۷	جدول ۳-۳ نژاد های تحت تاثیر نژاد جرسی
۶۱	جدول ۴-۳ نژاد های تحت تاثیر نژاد شورت هورن (کشور ها و آمیزش های انجام شده)
۶۲	جدول ۵-۳ نژاد های تحت تاثیر نژاد شورت هورن
۶۹	جدول ۶-۳ نژاد های شیری در یک نگاه
۸۰	جدول ۱-۴ نژاد های تحت تاثیر نژاد هر فور د
۸۸	جدول ۲-۴ نژاد های تحت تاثیر نژاد شاروله
۱۱۳	جدول ۳-۴ نژاد های گوشتی در یک نگاه
۱۲۴	جدول ۱-۵ نژاد های تحت تاثیر نژاد سیمنتال
۱۵۴	جدول ۲-۵ نژاد های دو منظوره در یک نگاه

۱۷۲	جدول ۱-۶ نژاد های تحت تاثیر نژاد برهمن (پراکنش و آمیزش های انجام یافته) ضمیمه ی ۱
۲۳۷	جدول نژاد های مختلف با نام های محلی و رایج دیگر ضمیمه ی ۲
۲۴۰	جدول ۱ تولید شیر گاو های برخی از کشور ها در سال ۲۰۰۰
۲۴۱	جدول ۲ مقدار تولید گوشت گاو و گوساله در برخی از کشور ها در سال ۲۰۰۰
۲۴۱	جدول ۳ تعداد گاو های برخی از کشور های جهان

جایگاه گاو در رده بندی جانوران

جدول ۱-۱ جایگاه گاو در رده بندی جانوران

Animal	جانوران	Kingdom	سلسله
Metazoa	پر سلولی ها	Sub kingdom	زیر سلسه
Chordata	طناب داران	phylum	شاخه
Vertebrata	مهره داران	Sub Phylum	زیر شاخه
Tetrapoda	چهار پایان	Super Class	فوق رده
Mammalia	پستان داران	Class	رده
Ungulata	سم داران	Sub Class	زیر رده
Artiodactyla	زوج سمان	Order	راسته
Ruminantia	نشخوار کنندگان	Sub Order	زیر راسته
Bovoidae (Hollow horned animal)	حیوانات تهی شاخ	Super Family	فوق خانواده
Bovidae	تهی شاخان	Family	خانواده
Bovinae		Sub Family	زیر خانواده
Bovini		Tribe	

گروه بووینی^۱ شامل ۱۲ گونه است که در چهار جنس قرار می گیرند:

- ۱- جنس سینسروس^۲ (بوفالو های آفریقایی)
- ۲- جنس بایسون^۳ (گاو های کوهان دار وحشی اروپایی و آمریکایی)
- ۳- جنس بوبالوس^۴ (بوفالو های آسیایی)
- ۴- جنس بوس^۵ (گاو های حقیقی)

1. Bovini
4. Bubalus

2. Synceros
5. Bos

3. Bison

که توضیح آن ها به شرح زیر است:

بوفالو های آفریقایی

جنس سینسروس

در جنوب صحرای بزرگ آفریقا^۱ یافت می شود. جثه بزرگ و تنومند، رنگ تیره و شاخ های سه گوش در برش عرضی از ویژگی های این جنس است. این جنس دارای یک گونه به نام سینسروس کفر^۲ می باشد که شامل دو نوع زیر است:

(۱) نوع بوفالوی کپ^۳

(۲) نوع بوفالوی فارست^۴

بایسون های اروپایی و آمریکایی

جنس بایسون: این جنس به رنگ قهوه ای مایل به قرمز تا قهوه ای تیره و شاخ های صاف و نیز مدور در برش عرضی است. جنس بایسون دارای دو گونه است که یکی در آمریکا (دارای دو تیپ) و دیگری در اروپا می باشد که با هم مرتبط هستند و دارای کوهان عقبی می باشند. گاو های این جنس اهلی نشده اند.

(۱) گونه بایسون بایسون^۵ (بایسون آمریکایی یا بوفالوی آمریکایی) که دارای دو نوع زیر است:

(۱-۱) پلینز^۶

(۱-۲) وود^۷

(۲) گونه بایسون بُناسوس^۸ (بایسون اروپایی یا وایسنت)

بوفالو های آسیایی

جنس بوبالوس: فاقد غنغب و کوهان؛ قوی و به رنگ تیره است و شاخ های آن در برش

عرضی سه گوش می باشد. دارای چهار گونه می باشد که یکی از آن ها اهلی شده است:

1. Sahara

4. Forest Buffalo

7. Wood

2. Synceros Caffer

5. Bison bison

8. Bison bonasus

3. Cape Buffalo

6. Plains

9. Bubalus arnee

(۱) گونه بوبالوس آرنی^۹ (بوفالوی آبی هندی یا آرنی) نوع اهلی شده آن بوبالوس بوبالیس^۱ (بوفالوی آبی) می باشد که این گونه دارای دو نوع زیر است:

- ۱-۱) بوفالوی باتلاقی^۲
- ۱-۲) بوفالوی رودخانه ای^۳
- ۲- بوبالوس دپرسیکورنیس^۴ (لوند آنوا^۵)
- ۳- بوبالوس کوآرلسی^۶ (مانتین آنوا^۷)
- ۴- بوبالوس مایندورینسز^۸ مانند تامارائو^۹

گاو های حقیقی

جنس بوس: اغلب فاقد کوهان، ولی برخی از آن ها دارای کوهان و غنغب هستند. رنگ تیره ای دارند و شاخ ها در برش عرضی مدور است. این جنس دارای پنج گونه است که به سه زیر جنس تقسیم می شوند: (۱) بوس (نوع وحشی منقرض شده، دارای دو زیر گونه)، (۲) بایبوس^{۱۰} (در آسیا و دارای سه زیر گونه) و (۳) پوئفاگوس^{۱۱} (در آسیا و دارای یک گونه و یک تیپ اهلی).

این پنج گونه به شرح زیر است:

(۱) **بوس پریمیژنیوس:** مانند آروچ که منقرض شده است.

انواع اهلی شده آن شامل بوس تاروس^{۱۲} (گاو های بدون کوهان) و بوس ایندیکوس^{۱۳} (گاو های کوهان دار)

(۲) **بوس (بایبوس) جاوانیکوس:**^{۱۴} مانند بنتنگ^{۱۵}

نوع اهلی شده آن گاو های بالی^{۱۶} می باشد.

۳- **بوس (بایبوس) گائوروس**^{۱۷} (گائور^{۱۸} یا بایسون هندی یا سلاذنگ^{۱۹})

1. Bubalus bubalis	2. Swamp Buffalo	3. River Buffalo
4. Bubalus depressicornis	5. lowland Anoa	6. Bubalus quarlesi
7. Mountain Anoa	8. Bubalus mindorensis	9. Tamarao
10. Bibos	11. Poephagus	12. Bos Taurus
13. Bos indicus	14. <i>Bos (Bibos) javanicus</i>	15. Banteng
16. Bali	17. <i>Bos (Bibos) gaurus</i>	18. Gaur
19. Seladang	20. Gayal	21. Mithun

نوع اهلی شده آن گایال^{۲۰} یا میتون^{۲۱}

(۴) بوس (بایبوس) سائوولی^۱ (کوپر^۲ یا گاو های نر کامبوجین فارست^۳)

(۵) بوس (پوئفاگوس) موتوس^۴: مانند یاک^۵

نوع اهلی شده آن بوس پوئفاگوس گرونینز^۶ می باشد که بوس اهلی از این نوع است.

آروچ

گاو های حقیقی و اهلی شده ی جهان، (به استثنای گاو های بالی، میتون و یاک) که همه از جنس بوس پرمیژنیوس^۷، گاو وحشی یورس^۸ یا آروچ^۹، در نیمکره ی شمالی به وجود آمده اند. این گونه در آسیا به وجود آمد و طی دوره ی زمین شناسی پلیستوسن^{۱۰} به قاره های اروپا و آفریقا گسترش یافت. محدوده گسترش آن ها به کل قاره آسیا نیز رسید و از جنوب تا توندرای شمالی و از غرب تا آفریقای شمالی و سراسر اروپا به استثنای ایرلند گسترش یافت ولی این گاو ها به قاره آمریکا گسترش پیدا نکردند.

از نظر جغرافیایی آروچ شامل سه گونه ی بوس پرمیژنیوس پرمیژنیوس^{۱۱} در اروپا، بوس پرمیژنیوس نامادیکوس^{۱۲} در آسیا و بوس پرمیژنیوس اوپیستونوموس^{۱۳} در شمال آفریقا بود. در اصل این سه گونه شبیه هم بوده و تنها از نظر اندازه و شکل شاخ تفاوت داشتند. لازم به ذکر است که این تفاوت بین همه ی گونه ها وجود نداشت.

آروچ وحشی آسیایی و دارای شاخ بزرگ، احتمالاً بیش از ۲۵۰۰ سال پیش منقرض شده است. گونه ی آفریقایی آروچ تا قرن چهاردهم قبل از میلاد در مصر و شاید هزار سال بعد در کشور های آفریقایی ساحل شمالی اقیانوس اطلس (جایی که شاخ های بزرگ گاو ها اغلب رو به جلو و سپس به سمت بالا رشد می کرد) منقرض شده است.

گاو میش اروپایی گونه پلیستوسن بیش از سایر گاو میش ها عمر کرد و آخرین گاو ماده ی وحشی در لهستان در اواخر سال ۱۶۲۷ میلادی از بین رفت. ارتفاع جدوگاه در گاو های ماده حدود ۱۸۰ سانتی متر بود، ولی بعد ها کمتر شد.

1. *Bos (Bibos) sauveli*

4. *Bos (Poephagus) mutus*

7. *Bos primigenius*

10. Pleistocene

12. *B. P. namadicus*

2. Koupre

5. Yak

8. urus

11. *Bos. primigenius. primigenius*

13. *B. P. Opisthonomus*

3. Cambodian Forest ox

6. *Bos (Poephagus) grunniens*

9. Aurochs

نقاشی های درون غارها به صورت غالب دو ریختی جنسی مشخصی را نشان می دهد. در این نقاشی ها گاو ماده کوچک تر و ضعیف تر از گاو نر نشان داده شده است. همچنین انواعی از شکل شاخ ها دیده شده که بیشتر به سمت جلو و بیرون خمیده و سپس با حداکثر پهنا به سمت بالا رشد کرده و در قسمت نوک، شاخ ها به سمت داخل چرخیده است. این شاخ ها بسیار بزرگ بودند و بنابراین گاو ها نیاز به ماهیچه های گردن بی نهایت قوی و جدوگاه بلند داشتند تا وزن سنگین و بزرگ سر را تحمل کنند. بزرگ ترین جمجمه ی معروف این گونه با محیط ۵۰ سانتی متر در قسمت پایه و قطر ۱۷ سانتی متر، در منطقه ی مونت ماریو^۱ در رم پیدا شده است.

گاو های نر دارای موی مجعد در بین شاخ ها، حلقه های سفید رنگ در اطراف پوزه ها و نوار های کم رنگ و سیاهی در ناحیه کمر بودند. گاو های ماده و گوساله ها نیز به رنگ قهوه ای مایل به قرمز بودند.

اهلی کردن گاو ها

اهلی کردن فرایندی است که طی آن بشر تلاش کرد تا رفتار و به دنبال آن ظاهر، آناتومی و شکل فیزیکی بدن حیوانات را برای برطرف کردن نیاز های خویش (که عملی زیبا شناختی و یا احساسی است) تغییر دهد. به دلیل گوناگونی نیاز های بشر، تنوع قابل توجهی بین گاو های اهلی شده ی دنیا به وجود آمد. به عنوان مثال، برخی از گاو ها شاخ هایی کوتاه، خمیده و پهن دارند که مانند دو شاخه به طرف بالا کشیده شده است. برخی گاو ها بزرگ و گوشتی و برخی دیگر دارای ظرافت بدنی خاص توده و یا کوتوله هستند. برخی از آن ها آهسته و به زحمت راه می روند و کارگران صبوری هستند، در حالی که برخی دیگر عصبی، سریع و چابک هستند. برخی دارای جدوگاه صاف و همواری بوده و برخی دیگر کوهان بزرگ، آویخته و عضلانی دارند. برخی در ارتفاعات بسیار سرد، برخی در بیابان ها و برخی در مناطق مرطوب و جنگل های استوایی زندگی می کنند. گاو ها در دامنه ی وسیعی از رنگ ها یعنی از سفید خالص و هر رنگ قابل تصویری مانند رنگ خاکستری تا زرد، قرمز و قهوه ای دیده می شوند. ممکن است رنگ آن ها یکدست و یکپارچه بوده یا با لکه های سفید و خال دار، رنگ های قهوه ای مایل به قرمز، ابلق یا نقاط رنگی محدود به اندام های انتهایی مانند پوزه

1. Monte Mario

و گوش ها همراه باشد. با این حال، انواع مختلف گاو ها از یک گونه بوده و اجداد همه ی آن ها گاو های میش (آروچ) می باشند. این تنوع و گوناگونی طی سال های متمادی توسط انسان یا به دلیل شرایط اقلیمی و محیطی یا ترکیبی از این عوامل به وجود آمده است. حتی زبو های کوهان دار بسیار متفاوت منطقه ی استوایی و گاو های بدون کوهان در اروپای معتدل، با وجود داشتن نام های متفاوت و قرار گرفتن در دو گونه ی مختلف بوس تاروس و بوس ایندیکوس، دارای شکل ابتدایی یکسانی بوده و از نسل گاو میش ها می باشند.

(۱) گاو های شاخ دراز

اهلی شدن فرایندی تدریجی است و در کوتاه مدت انجام نمی گیرد، در نتیجه نخستین گاو های اهلی شده در یک مکان و یک زمان خاص به وجود نیامده اند و همچنین گسترش گونه های وحشی به قدری نبوده که توسط افراد مختلف در مکان ها و زمان های متفاوت و به طور مستقل اهلی شده باشند. در ضمن باستان شناسان شواهد و مدارک کافی دارند که گاو هایی در ۶۴۰۰ سال قبل از میلاد در جنوب کوه های آناتولی در ترکیه یعنی محل پرستشگاه کاتال هویوک^۱ اهلی شده اند. همچنین دلایلی مبنی بر اهلی شدن گاو ها در شمال بلوچستان در ایران وجود دارد.

تمام گاو های اهلی شده ی قدیمی، گاو های شاخ بلند بودند. به عنوان مثال، در منطقه گیزا^۲ شاخ گاو های نر حدود ۶۲ سانتی متر طول و ۲۴ سانتی متر قطر در قسمت پایه داشته است. این گاو ها دارای اطلاعات مهم و اساسی برای دامپروران هامیتیک^۳ بودند، چرا که منشا گاو های شاخ بلند آن ها، شمال آفریقا می باشد. شواهد فراوانی از گاو های اهلی شده و شاخ بلند در محل های قدیمی، یا کار های هنری و یا باقی مانده اسکلت گونه های قدیمی یافت شده است.

به طور دقیق معلوم نیست که گسترش اولیه ی گاو های اهلی در جنوب شبه جزیره ی بالکان بوده یا در جنوب غربی آسیا و یا هر دو. در صورت درست بودن حالت اول، منشا گاو های اروپایی، گاو های وحشی خواهد بود و در صورت درست بودن حالت دوم منشا گاو ها، نژاد آسیایی خواهد بود. ولی هر کدام که درست باشد، گاو میش های اهلی شده ی

1. Catal Huyuk

2. Giza

3. Hamitic

اولیه دارای شاخ بلند بوده اند. با این وجود وضعیت و شکل شاخ های گونه های مختلف در مناطق مختلف، متفاوت بود. به عنوان مثال، گاو میش های موجود در مصر باستان، معمولاً دارای شاخ های داسی شکل یا چنگالی شکل بودند. این گاو ها در حدود ۵ هزار سال قبل از میلاد، از طریق کانال سوئز به قاره آفریقا آمدند و در این فاصله گاو های شاخ بلند به طور وسیعی در نیمکره شمالی گسترش یافتند.

۲) گاو های شاخ کوتاه

گاو های شاخ کوتاه جثه کوچک تری نسبت به گاو های شاخ بلند قدیمی داشتند ولی کاهش اندازه ی جثه نتیجه ی اهلی شدن بوده و جمجمه های آن ها نیز نسبت به گاو های شاخ بلند کوچک تر است. گاو های دارای جمجمه های کوچک در اروپای مرکزی یافت شده است و نشانه ای از وجود یک گاو میش شاخ کوتاه و کوتوله می باشد. احتمال می رود که جثه کوچک تر گاو های شاخ کوتاه به دلیل سوء تغذیه بوده و شاخ های کوتاه این گروه معمولاً نزدیک به هم و پیچ دار بوده است.

واژه ی شورت هورن^۱ ترجمه ای از کلمه ی یونانی براچیسروس^۲ است. این واژه در سال ۱۸۴۳ میلادی برای نام گذاری گاو هایی با جمجمه ی متفاوت از گاو های شاخ بلند اهلی (با عنوان بوس پرمیژنیوس) از نظر ساختار، ترکیب بدنی و طول شاخ استفاده شد. این نام بعد ها به لانگی فرونز^۳ تغییر یافت که به خاطر پیشانی نسبتاً بزرگ نسبت به کل جمجمه بود، زیرا گاو های شاخ کوتاه معمولاً دارای صورت کوتاه و عریض تر از گاو های شاخ بلند می باشند. با این وجود واژه ی براچیسروس هنوز به طور گسترده ای برای توصیف گاو های شاخ بلند بدون کوهان و واژه ی پرمیژنیوس هم برای توصیف گاو هایی با شاخ های بلندتر استفاده می شود.

تغییر در ساختار شاخ ها (از نوع شاخ بلند به شاخ کوتاه) همانند دیگر پیشرفت های ژنتیکی، ضرورتاً از یک منشا مجزا ناشی نشده بلکه احتمالاً با گذشت زمان و در اثر عوامل متعددی به وجود آمده است. بنابراین تمام گاو های شاخ کوتاه ضرورتاً به هم مرتبط نیستند. به نظر می رسد ارتباط بسیار مستقیمی بین گاو های شاخ کوتاه آفریقایی و انواع اروپایی با منشا جنوب غربی آسیا وجود داشته باشد. ولی گاو های شاخ کوتاه دیگر و گاو های شمال

1. Short horn

2. brachyceros

3. longifrons

آسیا، به طور مستقل از گاو های شاخ بلند به وجود آمده اند و مسیرهای مهاجرت انسان، نقش مهمی را در پراکنش انواع مختلف آن ها ایفا کرده است.

اولین سنگواره‌ی گاو های شاخ کوتاه در منطقه‌ی مزوپوتامیا^۱ یافت شد. این گاو ها در حدود سه هزار سال قبل از میلاد در این مکان بودند ولی بشر شروع به جایگزین نمودن گاو های شاخ بلند به ویژه در جوامع شهری کرد، چون با توسعه‌ی شهر ها، نیاز انسان ها به شیر افزایش یافت. لازم به ذکر است که بهترین نژاد های شیری امروزی، نژاد های شاخ کوتاه هستند. این امر احتمالاً به علت تقاضای رو به افزایش شیر و نیز دسترسی آسان به گاو های کوچک و شاخ کوتاه نسبت به گاو های شاخ بلند و بزرگ بوده است.

گاو های شاخ کوتاه از منطقه‌ی اصلی رشد و توسعه‌ی خود در آسیای صغیر شروع به گسترش در سرزمین های بالکان و آدریاتیک نمودند. آن ها در حدود سه هزار سال قبل از میلاد به مرکز اروپا، به ویژه به محل های سکونت کنار دریاچه‌ی سوئیس در دوره‌ی نوسنگی (نئولیتیک^۲) رسیدند. آن ها نزدیک به دوره برنز^۳ و نزدیک به دوران آهن^۴ در سراسر اروپا فراوان شده بودند. این گاو ها بعد ها حتی کوچک تر از نژاد های کوتوله‌ی امروزی؛ مانند نژاد های دکستر، آیریش مویلد^۵ و گاو های بی کوهان تریپانوتولرنت^۶ غرب آفریقا بودند. آن ها در مرکز و شرق اروپا (علیرغم اهمیت گاو های رومانی) در شهر ها و مناطق زیادی غالب بودند و کاهش اندازه‌ی جمعیت آن ها تا قرون وسطی ادامه یافت.

هنوز انقلاب صنعتی نشده بود که گاو های شاخ کوتاه از نژاد های اصلی اروپایی توسعه یافتند که در جهت توسعه‌ی گاو های دو منظوره و شیری بود. به عنوان مثال، می توان نژاد های فریزین، براون سوئیس، جرسی و نژاد شورت هورن انگلیسی را نام برد.

در هزاره سوم قبل از میلاد گاو های شاخ کوتاه از مسیری که ابتدا توسط گاو های شاخ بلند پیموده شده بود (یعنی از طریق کانال سوئز، جایی که گاو های شاخ کوتاه هنوز فراوان هستند) وارد شدند. این گاو های شاخ کوتاه هزار سال بعد، در آن منطقه گونه‌ی غالب گشتند و در این فاصله در کوه های نوبا سودان و اتیوپی پراکنده شدند و از سواحل شمال آفریقا به

1. Mesopotamia
4. Iron

2. Neolithic
5. Irish moild

3. Bronze
6. Trypanotolerant

طرف غرب گسترش یافتند. آن‌ها دوباره مسیرهای مهاجرت گاو‌های شاخ بلند، مسیرهای احاطه کننده صحرای بزرگ آفریقا و خط ساحلی تا غرب آفریقا را به همراه مسیرهای دیگر به سمت کشور اسپانیایی و دیگر مناطق آلوده و تحت هجوم مگس تسه تسه در ساحل گینه دنبال کردند، یعنی همان منطقه ای که آن‌ها امروزه به صورت غالب وجود دارند.

۳) گاو‌های کوهان دار

تمام گاو‌هایی که تا کنون توصیف شدند، گاو‌های بدون کوهان بودند ولی در مواردی گاو‌هایی با برآمدگی‌های بین سر و گردن گسترش یافته است. این برآمدگی‌ها در مناطق گرم تر به صورت کوهان با شکل‌های مختلف تکامل یافته است. به نظر می‌رسد گاو‌های کوهان دار از همان منشا گاو‌های بدون کوهان بوده‌اند و تفاوت آن‌ها تا حدودی در اثر نیازهای محیطی و بخشی نیز در اثر انتخاب آگاهانه بشر انجام گرفته است. در گاو‌های آسیا و آفریقا دو نوع کوهان وجود دارد:

۱) کوهان بزرگ تر که به طور سینه ای یعنی بالای شانه‌ها و قفسه‌ی سینه قرار دارد و به طور خاصی در گاو‌های زبو دیده می‌شود.

۲) کوهان ماهیچه ای که بیشتر به طرف جلو در موقعیت گردن - سینه قرار گرفته و در گاو‌های سانگا و دو رگه‌های زبو - تارین مشاهده می‌شود.

شواهد باستان‌شناختی نشان می‌دهد که کوهان نوع گردنی - سینه ای همیشه از لحاظ زمانی مقدم بر نوع سینه ای بوده است. ولی این تفاوت زمانی در پیدایش اولیه‌ی آن‌ها بسیار ناچیز است. به نظر می‌رسد هر دو نوع کوهان تقریباً در یک منطقه‌ی خاص به وجود آمده‌اند و به طور مداوم در بین النهرین، هند و آفریقا گسترش یافته‌اند. مناطق اولیه‌ی سکونت گاو‌های کوهان دار گردنی - سینه ای نشان می‌دهد که آن‌ها در شرق بین النهرین تکامل یافته‌اند و احتمالاً در استپ‌های شرقی بیابان‌های بزرگ و نمک زارهای بزرگ ایران و شاید در منطقه‌ی پنینسولا در هند پراکنده شده‌اند. نقاشی‌هایی از این گاو‌ها در ۱۵۰۰ تا ۲۵۰۰ سال قبل از میلاد در تپه‌ی ایندوس^۱ و جنوب عراق (سومریا^۲ و بابلونیا^۳) وجود دارد. این

1. Indus
4. Quetta

2. Sumeria

3. Babylonia

گاو ها تا پایان هزاره چهارم قبل از میلاد در دره ی گوئتا^۴ در بلوچستان ساکن بودند، ولی تا پایان این هزاره تعداد کمی از آن ها در سواحل شرقی خلیج فارس وجود داشتند.

مسیر های بعدی شواهدی از نخستین نژاد زبوی کوهان دار سینه ای در بلوچستان را نشان می دهد و به نظر می رسد که بلوچی ها با ساکنان دوره ی نو سنگی به گوجارات، ماهاراشترا و جنوب هند مهاجرت کرده اند. تا اواخر آن دوره، آمیزش نژاد های زبو با گاو های محلی سبب شد تا گاو های بی کوهان و کوهان دار گردنی - سینه ای در جنوب ناحیه ی بایلونیا جایگزین شوند. سپس به دنبال آن زبو های آسیایی کوهان دار سینه ای در روسیه، مرکز آسیا و سراسر هند و جنوب شرقی آسیا گسترش یافتند.

انواع حد واسط این گاو ها در نواحی حاشیه ای شکل گرفتند که گاو های زرد چینی را شامل می شوند. در این زمان گاو های سواحل شرقی مدیترانه ای مزوپوتامیا، جنوب و مرکز ایران اغلب کوهان های گردنی - سینه ای کوچکی داشتند. حدود ۲۰۰۰ سال بعد زبو ها به آفریقا وارد شدند ولی مدت ها قبل از آن، نژاد سانگای آفریقایی از آمیزش شاخ بلند های بدون کوهان هامیتیک قدیمی با گاو های کوهان دار گردنی - سینه ای آسیایی (که از جنوب عربستان در هزاره دوم قبل از میلاد وارد سومالی شده بودند) به وجود آمده بودند.

اتیوپی مرکز مهاجرت ها بود، یعنی مسیر های مهاجرت تمام گروه ها در آنجا به هم می رسید. گاو های شاخ بلند بی کوهان و قدیمی هامیتیک و گاو های شاخ کوتاه بدون کوهان که از مسیر خود به سمت جنوب منحرف شده بودند از طرف مصر، گاو های هندی کوهان دار گردنی - سینه ای اولیه (و برخی شاخ بلند های هامیتیک) از راه سومالی، و زبوی کوهان دار سینه ای به اتیوپی وارد شدند.

سانگاها با قبایل بانتا به طرف جنوب مهاجرت کردند آن ها در سال ۷۰۰ میلادی به وسیله نژاد زبو و با روند گسترشی کند به سمت جنوب، در بسیاری از نواحی شرقی و شمال شرقی آفریقا جایگزین شدند. همچنین نژاد زبو جایگزین گاو های شاخ کوتاه بدون کوهان در شمال و غرب شد (به جز در نواحی که به دلیل وجود مگس تسه تسه، نمی توانستند زنده بمانند). همچنین این گاو ها تاثیر کمی بر گاو های شاخ کوتاه موجود در مصر داشتند. سپس در خشکی های قدیمی، در نواحی شمالی با میانگین دمای سالیانه ۲۱ درجه سانتی گراد نژاد های بدون کوهان به وجود آمدند.

در این مناطق دما نسبت به جنوب (یعنی منطقه‌ی گسترش گاو های کوهان دار مانند زبو، سانگا یا نژاد های دو رگه با نژاد های بی کوهان) مناسب تر بود. سانگا ها بیشتر در جنوب و شرق آفریقا یافت می شدند یعنی مناطقی که گاو های شاخ کوتاه بدون کوهان و کوتوله در مناطق دارای مگس تسه تسه در غرب آفریقا فراوان بودند.

وراثت، پایه‌ی تولید مثل

هر حیوان، خصوصیات ژنتیکی خود را از والدین به ارث می برد ولی از محیط اطراف خود نیز تاثیر می پذیرد. ترکیب این عوامل، ویژگی های حیوان را به وجود می آورد. اطلاعات ژنتیکی بر روی کروموزوم ها قرار داشته و واحدهای اصلی توارث را تشکیل می دهند.

هر ژن به طور مجزا یا در ترکیب با ژن دیگر، تاثیر ویژه ای بر خصوصیات حیوان دارد و ممکن است صدها ژن مختلف در هر کروموزوم وجود داشته باشد. ژن ها در تمام سلول ها به جز سلول های تولید مثلی یا گامت ها (اسپرم و تخمک)، جفت هستند.

گامت ها شامل کروموزوم های هاپلوئید هستند و در زمان لقاح، یک کروموزوم از والد نر با یک کروموزوم والد ماده جفت می شود، در نتیجه سلول به وجود آمده‌ی زیگوت که منشا جنین است، یک سری کامل از کروموزوم و ژن های جفت شده را دارد.

در گاو ها، هر سلول سوماتیک ۳۰ جفت یا ۶۰ عدد کروموزوم دارد. کروموزوم ها در گاو به صورت دیپلوئید ($2n = 60$) می باشد. تعداد کروموزوم گاو های بالی، یاک و بایسون نیز برابر ۶۰ بوده ولی تعداد کروموزوم در گاو های میتون برابر ۵۸ است. تعداد کروموزوم در بوفالو های آبی کاملاً متفاوت است. به عنوان مثال، نوع باتالاقی دارای ۴۸ کروموزوم و نوع رودخانه ای دارای ۵۰ کروموزوم است و آمیزش بین این دو نژاد باعث به وجود آمدن گاوی با ۴۹ کروموزوم می شود.

شاخ

در حالت طبیعی، در گاو ها ژن شاخ داری نسبت به ژن بی شاخی مغلوب است، بنابراین گاو هموزیگوت غالب و هتروزیگوت برای این ژن، بی شاخ و گاو هموزیگوت مغلوب، شاخ دار خواهد بود ولی غلبه از نوع ناقص است و حیوان شاخ متوسط خواهیم داشت. حیوانات ناخالص هر دو الل بی شاخی و شاخ داری را حمل می کند، به طوری که حتی اگر به طور بی شاخ

ظاهر شوند، فرزند آن ها می تواند شاخ دار باشد. این حالت تا زمانی وجود دارد که یک نژاد بتواند بی شاخ خوانده شود.

اکثر گاو های دنیا به طور طبیعی شاخ دار هستند ولی عمل شاخ سوزی در گوساله ها باعث عدم رشد شاخ در مراحل بعدی رشد می شود. همچنین تمایل به ایجاد گاو های بی شاخ در اثر آمیزش های جهت دار با نژاد های شناخته شده ی بی شاخ زیاد است.

رنگ

توارث رنگ بسیار پیچیده است ولی به طور کلی رنگ سیاه نسبت به رنگ های دیگر غالب است. اغلب نژاد های سیاه دارای ژن های قرمز مغلوب در خزانه ی ژنی خود بوده و گاهی اوقات آن را بروز می دهند. وقتی آمیزشی بین دو والد سیاه و ناخالص (هر دو حامل ژن مغلوب) انجام گیرد، احتمال بروز رنگ قرمز وجود دارد. از آمیزش دو نژاد قرمز و خالص، تنها گوساله ی قرمز به دنیا خواهد آمد.

احتمالات زیادی در مورد ویژگی های رنگ وجود دارند و گاهی اوقات غلبه رنگ در نژاد های مختلف متفاوت است. به عنوان مثال، سفید بودن رنگ صورت در نژاد هرפורد و نحوه ی توارث آن به خوبی مشخص شده است. در این نژاد همیشه گاو نر ویژگی صورت سفید را به فرزند خود منتقل می کند.

در مورد نژاد های هرפורد و سیمنتال، طرح سفیدی صورت به وسیله ی یک ژن غالب منفرد کنترل می شود. ولی در برخی نژاد های دیگر سفید بودن صورت، یک ویژگی مغلوب است یا به وسیله ترکیبی از ژن ها کنترل می شود، به طوری که قانون کلی برای آن وجود ندارد. به عنوان مثال، در نژاد آئوستا بلک پاید^۱ در ایتالیا سفید بودن رنگ صورت، مغلوب است در حالی که در نژاد آئوستا رد پاید^۲ رنگ سفید، غالب است.

نژاد شورت هورن دارای سه پوشش رنگی استاندارد یعنی قرمز، سفید و سرخ تیره است (رنگ سرخ تیره شامل ترکیبی از مو های دو یا چند رنگ که معمولاً قرمز با سفید، یا سیاه با سفید است). در نژاد شورت هورن رنگ قرمز، غالب و رنگ سفید، مغلوب است ولی غلبه از نوع ناقص می باشد و اگر دو والد ناخالص آمیزش پیدا کنند، گوساله ی آن ها ممکن است

1. Aosta Black Pied

2. Aosta Red Pied

قرمز، سفید، قرمز و سفید یا سرخ تیره باشد. ولی به علت وجود ژن های عامل تشکیل لکه، ممکن است پوشش بدنی با ترکیب رنگی پیچیده حاصل شود.

به طور کلی رنگ های خالص و یکدست نسبت به وجود لکه ها غالب هستند. به عنوان مثال، اگر گاو فریزین سیاه و سفید با نژاد رد پل^۱ قرمز یکدست و خالص آمیزش یابد، نتاج نسل اول از نظر فنوتیپی همه سیاه و خالص ولی حامل ال های مغلوب رنگ قرمز و لکه های سفید رنگ خواهند بود. به طوری که اگر حیوانات نسل اول با یکدیگر آمیزش داده شوند، می توانند فرزندان با رنگ یکدست سیاه، سیاه و سفید، یکدست قرمز، و قرمز و سفید تولید کنند. ترکیب های ژنی دیگری نیز وجود دارند که رنگ پوشش سیاه و سفید، رنگی و دامنه ی وسیعی از رنگ ها و طرح ها را در نژاد های مختلف کنترل می کنند.

ترکیب رنگ جالبی در برخی از گاو ها وجود دارد که چشم انسان را مجذوب می کند به طوری که به این حیوانات داشتن نیرو های جادویی و پرستش نسبت داده می شود. همچنین قوانین تشریفاتی خاصی برای آن ها وجود داشته است و یا به عنوان هدایای آستی جویانه و با ارزش برای حاکمان و فرمانروایان استفاده می شد. این گاو ها، معمولاً به رنگ سفید و دارای پوست رنگی بوده، ولی پوزه، گوش ها و اغلب منگوله ی دم، مفصل، بخولق و سم ها به رنگ سیاه یا قرمز هستند.

گاو های آمریکایی

اسپریم نژاد های اروپایی پس از ورود به آمریکا و در اثر انتخاب های انجام یافته منجر به افزایش قد گاو ها نسبت به نژاد های اروپایی شده است. در دهه ی ۱۹۴۰ در انگلستان تمایل دامداران به ایجاد حیوانات نر گوشتی کوچک جثه و چاق بود. این گاو ها طبق تقاضای بازار کشور انگلستان از گله های آرژانتین در آمریکای جنوبی به این کشور وارد می شدند (آرژانتین به نوبه ی خود دارای بازار صادرات گوشت به اروپا بود). بدین ترتیب اغلب نژاد ها از ایالات متحده به کشور های دیگر صادر شدند. در این دوره، جثه ی کوچک بسیار رواج یافت ولی به همراه آن، مشکلاتی مانند باروری، راندمان پایین تولید شیر و از همه بدتر ژن کوتولگی^۱ در حیوانات وجود داشت که مدت ها در هر سه نژاد گوشتی بریتانیا دیده می شد.

سپس، تمایل دامپروران به همان اندازه ی جثه بزرگ تر قبلی برگشت ولی به آن ختم نشد. امروزه پرورش دهندگان تلاش می کنند تا به جای کوتوله ها، گاو های با جثه های خیلی بزرگ تر به وجود آورند. البته باید به این نکته توجه کرد که افراط در تولید گاو های با جثه های خیلی بزرگ، به احتمال زیاد باعث مشکلاتی در آینده ی نزدیک خواهد شد.

گرایش دیگر، انگیزه ی عملی برای پرورش گله های مناسب برای محیط های نامطلوب و آب و هوای گرمسیری ایالت های جنوبی آمریکا است. تلاش های زیادی در بسیاری از کشور ها برای تولید نژاد های سازگار با مناطق گرمسیری انجام گرفته است. ولی در این مقطع از اصلاح و ایجاد نژاد های جدید، دامپروران را بر سر دو راهی قرار داده که آیا بین نژاد های موجود انتخاب انجام دهند و آن ها را بهبود بخشند یا به آمیزش نژاد های مختلف پرداخته و ویژگی های ژنتیکی نژاد های مختلف را در یک نژاد سازگار با مناطق گرمسیر و سودمند جمع کنند. این اقدام ها نیازمند دانش، تحقیقات متعدد، آینده نگری، توجه به جزئیات و پیگیری های مداوم است.

در ایالات متحده جهشی بزرگ به سوی پژوهش در مورد چنین انواعی با استفاده از خون زبوی هندی- پاکستانی برای آمیزش با نژاد های اروپایی و دارای تولید بالا آغاز شد. دسترسی به بوس ایندیکوس (زبو)، دری را به روی یک ماده ژنتیکی جدید گشود.

انواع مختلفی از آمیخته گری را می توان انجام داد ولی به خاطر استقبال کم، این امر در حاشیه قرار گرفت. با این حال، به خاطر مزایای این تکنیک، هیبرید های جدیدی از نژاد های

مختلف به وجود می آیند. البته مشکل موجود طول نسل است یعنی پرورش گله برای ثبات یافتن لزوماً نیازمند زمان است، زیرا ویژگی های تولید مثلی یک نژاد تاثیر به سزایی در آن دارد. همچنین گاو ماده ای که اولین گوساله زایی آن تا دو سالگی به تاخیر افتاده و یا حتی خیلی دیرتر، نیازمند زمان زیادی می باشند.

علاوه بر این، دو قلو زایی نیز از اهمیت به سزایی برخوردار است ولی فراوانی آن خیلی کم است. با این حال، با پیشرفت های سریع در تکنیک های مختلف شامل تلقیح مصنوعی^۱، انتقال جنین^۲، کلون کردن^۳ (شبهه سازی) و روش هایی که به طور رایج در آزمایشگاه ها انجام می شود، امید آن می رود که پرورش دهندگان بتوانند گاو های سازگار با محیط و نژاد های مطلوبی را به وجود آورند.

امروزه نژاد های آمریکایی تحت رده بندی زیر قرار می گیرند:

گاو های اروپایی (بوس تاروس): آرام، کمیاب و هیبرید هستند مانند نژاد کریولو.

زبو (بوس ایندیکوس): زبوی خالص، نژاد های جدید زبو / تارین.

بایسون: بایسون آمریکایی و هیبرید ها.

نژاد های اروپایی موجود در آمریکا

نژاد های اصلی شیری شامل ایرشایر، براون سوئیس آمریکایی، گرنزی، شورت هورن شیری و هلشتاین هستند. نژاد های گوشتی بی شمار هستند و تهیه ی فهرست کامل آن ها مشکل است ولی نژاد های عمده عبارتند از: آبردین آنگوس، برهمن آمریکائی، بیف مستر، شاروله، برانگوس، کیانینا، هر فورد و نوع بی شاخ آن، لیموزین، سالرز، سانتا گرو دیس، شورت هورن گوشتی و سیمنتال.

اغلب نژاد های اروپایی در قاره ی آمریکا به طور سنتی دارای منشاء بریتانیایی بوده اند و جدا از تمایل به پرورش نژاد ها به صورت بزرگ تمایل زیادی برای ایجاد نژاد های شاخ دار آن ها به صورت آزاد از تغییر و تحول انواع بومی وجود دارد.

جدول ۱-۲ نژاد های جدید آمریکایی به وجود آمده از آمیزش گاو های نژاد اروپایی

نام نژاد	خصوصیات
Beef Maker	نیمی از این نژاد، نژاد شاروله است، به علاوه خون گاو های هر فورد، آبردین آنگوس، براوون سوئیس و مقداری نیز برهمن، منطقه ی نبراسکا، نژادی گوشتی سفید تا کرم تیره، ۷۵ درصد نژاد شاروله، ۲۵ درصد نژاد براوون سوئیس آمریکایی، منطقه ی کالیفرنیا، نژادی گوشتی
Char-Swiss	
HASH Cross	HASH مخفف نام نژاد هایی است که از آن ها به وجود آمده است (هر فورد، آبردین آنگوس، شورت هورن و هایلند)، منطقه ی وایومینگ، نژادی گوشتی قرمز، شاخ دار، حاصل آمیزش نژاد های هر فورد و آبردین آنگوس، منطقه ی وایومینگ، نژادی گوشتی
Regus	
Holgus	حاصل آمیزش نژاد های هلشتاین و آبردین آنگوس، تگزاس، نژادی گوشتی
Texas Longhorn	رنگ های مختلف، شاخ ها بلند، نژادی گوشتی
Florida Scrub	رنگ های مختلف، شاخ ها متوسط، نژادی وحشی
Hawaiian Wild	اغلب به رنگ سیاه، جنوب غرب هاوایی، نژادی وحشی
American Brahman	خاکستری روشن تا تیره یا قرمز، کوهان بزرگ در گاو های نر، شاخ دار، ایالت های خلیجی نیمه گرمسیری آمریکا، نژادی گوشتی
Brangus	سیاه، شاخ دار، حاصل آمیزش زبو-تارین، منطقه ی لوئیزیانا و تگزاس، نژادی گوشتی
Santa Gertrudis	قرمز، شاخ دار، حاصل آمیزش زبو-تارین، تگزاس، نژادی گوشتی
Beef Master	فاقد رنگ مشخص، شاخ دار، حاصل آمیزش زبو-تارین، جنوب غربی تگزاس، نژادی گوشتی
Barzona	قرمز، شاخ دار یا بی شاخ، آریزونای مرکزی، نژادی گوشتی
Braford	قرمز، سر سفید رنگ و چشم های قرمز، شاخ دار، ۳۷/۵ در صد زبو (برهمن) و ۶۲/۵ در صد هر فورد، فلوریدا، نژادی گوشتی
Salorn	قرمز تیره، شاخ دار، ۶۲/۵ در صد سالرز فرانسوی و ۳۷/۵ در صد تگزاس لانگ هورن، نژادی گوشتی
Gelbray	قهوه ای روشن تا تیره، حاصل آمیزش نژاد های گیلیوه، برهمن و آنگوس، بدون شاخ، نژادی گوشتی
Simbrah	قهوه ای تیره تا روشن، حاصل آمیزش نژاد های سیمنتال و برهمن، شاخ دار یا بدون شاخ، نژادی گوشتی

جدول ۲-۲ نژاد های اروپایی در آمریکا

نام نژاد	کشور ها	تاریخ تاسیس انجمن نژاد ها
Aberdeen Angus	اسکاتلند	۱۸۸۳
AmericanBrownSwiss	سوئیس	۱۸۸۰
American white Park	انگلیس	۱۹۷۵
Ayrshire	اسکاتلند	۱۸۶۳
Beef Devon	انگلیس	۱۹۰۵
Beef Shorthorn	اسکاتلند	۱۸۸۲
Belted Galloway	اسکاتلند	۱۹۵۱
Blonde d Aquitaine	فرانسه	۱۹۷۳
Charolais	فرانسه	۱۹۵۱
Chianina	ایتالیا	۱۹۷۳
Danish Red	دانمارک	۱۹۴۸ تا ۱۹۶۸
Dexter	ایرلند	۱۹۱۲
Dutch Belted	هلند	۱۸۸۶
Galloway	اسکاتلند	۱۸۸۸
Gelbvieh	آلمان	۱۹۷۱
Guernsey	Channel Isles	۱۸۷۷
Hereford	انگلیس	۱۸۸۱
H erens	سوئیس	۱۹۸۳
Highland(Scoth)	اسکاتلند	۱۹۴۸
Holstein	هلند	۱۸۷۱
Jersey	Channel Isles	۱۸۶۸
Kerry	ایرلند	۱۹۱۱ تا ۱۹۱۲
Limousin	فرانسه	۱۹۶۸
Luing	اسکاتلند	-
Maine-Anjou	فرانسه	۱۹۶۹
Marchigiana	ایتالیا	۱۹۷۳

-	هلند	Meuse-Rhine-Yssel
۱۹۵۲	انگلیس	Milking Devon
۱۹۱۲	انگلیس	Milking Shorthorn
۱۹۷۰	استرالیا	Murray Grey
۱۹۷۴	فرانسه	Normande
۱۹۷۳	ایتالیا	Pinzgauer
۱۹۰۱	انگلیس	Polled Hereford
۱۸۸ تا ۱۹۲۳	انگلیس	Polled Shorthorn
۱۹۵۴	اسکاتلند	Red angus
۱۸۸۳	انگلیس	Red Poll
۱۹۷۴	ایتالیا	Romagnola
۱۹۷۲	فرانسه	Salers
۱۸۷۲	انگلیس	Shorthorn
۱۹۶۹	سوئیس	Simmental
۱۹۷۴	انگلیس	South Devon
۱۸۸۴	انگلیس	Sussex
۱۹۷۳	فرانسه	Tarentaise
۱۹۷۵	ولز	Welsh Black

گاو های ایرانی

کشور ایران به عنوان یکی از خاستگاه های اصلی اهلی سازی گاو ها مورد توجه بوده و به عنوان یک دروازه یا گذرگاه می باشد و منطقه ای است که گاو های بی کوهان و کوهان دار به تدریج در هم ادغام شدند.

ایران در قسمت شمال با کشور های آذربایجان، ترکمنستان و ارمنستان مرز مشترک دارد. در این مناطق گاو ها از نوع زبوی آسیای مرکزی هستند که ایران در مورد این گاو ها با این کشور ها سهیم و مشترک است. در قسمت شرق با کشور های افغانستان و پاکستان همسایه است که در این مناطق نیز نژاد زبو بیشتر دیده می شود. در قسمت غرب نیز با کشور های ترکیه و عراق همسایه است و در قسمت جنوب به خلیج فارس محدود می باشد، که در این مناطق نیز چندین هیبرید از گاو براچیسروس تارین کوچک و فراوان دیده می شود

که مخصوص شرق و جنوب دریای مدیترانه است. این هیبرید ها در عراق بیشتر از ایران هستند.

گاو های ایرانی با جمعیتی در حدود ۶/۷ میلیون راس، ۳۱/۵ درصد از تولید پروتئین حیوانی در داخل کشور را به خود اختصاص می دهند. از ویژگی این گاو ها مقاومت در برابر بیماری ها و امراض بومی، قدرت تحمل شرایط نامساعد محیطی، کم توقع بودن و طول عمر اقتصادی نسبتاً خوب است. این گاو ها تقریباً در تمام نقاط ایران پراکنده هستند. کشور ایران سالانه ۱۶۷ هزار تن گوشت و نزدیک به ۱/۷ میلیون تن شیر در سال تولید می کند.

معرفی نژاد های کشور ایران^۱

نژاد سرابی: در منطقه‌ی آذربایجان ایران نگه داری و دارای پوشش بدن قرمز رنگ است. نژادی سه منظوره (گوشتی، شیری و کاری) و احتمالاً دارای مقداری خون از نژاد زبو است.

نژاد کردی: نوع کوهستانی گاو براچیروس بومی و بدون کوهان است و قرن ها حیوان مخصوص بارکشی بوده است. حیوانی کوچک جثه با استخوان بندی ظریف، عضله بندی ضعیف و شاخ هایی باریک یا بدون شاخ است. رنگ بدن این گاو سیاه بوده و اغلب لکه هایی سفید رنگ، پاهایی به رنگ مایل به خاکستری، و حلقه ای روشن در اطراف پوزه دارد. این گاو بی شباهت به گاو عراقی نیست.

نژاد نجدی: متعلق به منطقه‌ی خوزستان می باشد. نژاد شیری شاخ دار یا بی شاخ و دارای کوهان یا بدون کوهان است. گاو های نجدی به نام گاو عربی نیز معروف هستند.

نژاد مازندرانی: در قسمت شمال ایران زندگی می کند و دارای رنگ های مختلفی است. نژادی سه منظوره است ولی بیشتر به خاطر شیر و گوشت نگه داری می شود.

۱- در این کتاب در بخش گاوهای ایرانی هشت نژاد گاو بومی ایرانی معرفی شده اند که اطلاعات آن از کتاب های "ذخائر ژنتیکی دام و طیور بومی ایران"، "گاوهای شیری" نوشته دکتر ضمیری و کتاب "پرورش گاو و گوساله" نوشته دکتر اشیدری به دست آمده است. ولی بهتر دیدیم که از منابع خارجی نیز استفاده کنیم تا نظر آن ها را هم درباره نژاد های ایران در این بخش عرضه کنیم.

نژاد گلپایگانی: نژادی سه منظوره است و در اصفهان (مرکز کشور ایران) نگه داری می شود. رنگ بدن آن ها اغلب سیاه و گاهی اوقات قرمز رنگ است.

زبوی گوشتی در ایران شامل سه نژاد زیر است:

نژاد بمی^۱: زبوی زرد، قهوه ای یا سیاه رنگ است که در استان کرمان نگه داری می شود.
نژاد دشتیاری: زبوی قهوه ای، سیاه یا سفید خال دار که در جنوب شرقی بلوچستان و نزدیک مرزهای کشور پاکستان زندگی می کند.

نژاد سیستانی: زبوی گوشتی به رنگ سیاه یا سیاه و سفید خال دار است. این نژاد احتمالاً دارای خون گاو های افغانستان و پاکستان می باشد. این گاو ها می توانند شاخ دار یا بی شاخ و یا شاخ تکمه ای باشند.

گاو های بریتانیای کبیر

اهلی کردن گاو ها که در دوران نو سنگی آغاز شد به تدریج اندازه ی جثه ی گاو ها را کاهش داد. اگرچه گاو های بریتانیایی تا مدت ها جثه ی درشت را حفظ کردند ولی به تدریج تا ۲۶۰۰ سال قبل از میلاد به میانگین قد ۱۲۵ سانتی متر، و نزدیک به ۳۰۰ سال قبل از میلاد (در عصر آهن) به میانگین قد ۱۰۵ سانتی متری رسیدند.

این گاو های کوچک جثه، در تمام مناطق شمالی و مرکزی اروپا گسترش یافتند و منشا گاو های پیشرفته اروپایی را تشکیل دادند. نخستین شواهد و مدارک مربوط به گاو های بی شاخ در بریتانیا به عصر آهن بر می گردد. با گذشت زمان، گاو های اهلی شده به وسیله ی قایق به شمال اروپا و بریتانیا وارد شدند که این دو منطقه قبلاً به وسیله کانال از قاره اروپا جدا شده بودند و در اواخر دوره نو سنگی (حدود دو هزار سال قبل از میلاد) گاو های اهلی شده به ایرلند نیز گسترش یافتند. آن ها به طور کلی به اندازه یک گاو ایرشایر جدید بودند،

۱- در کتاب های لاتین نامی از نژاد تالشی (Taleshi) نیست و به جای آن نژادی به نام بمی (Bami) در استان کرمان در گروه زبوی گوشتی مطرح شده است. ولی همان گونه که در بالا می بینید هفت نژاد دیگر توضیح داده می شوند که موجودیت آن ها به عنوان یک نژاد مجزا مورد قبول نویسندگان است.

ولی شباهت های زیادی از نظر شکل ظاهری و شاخ ها به گاو میش داشتند. همچنین تفاوت قابل توجهی در اندازه بین جنس نر و ماده وجود داشت.

حدود هزار سال قبل از میلاد گاو های بسیار کوچک ظهور پیدا کردند که به نام گاو های نر بارکش سلتیک معروف شدند. تفاوت آن ها با گاو های قبلی در شکل جمجمه بود که واژه بوس لانگی فرونس یا بوس براچیروس برای آن ها استفاده شد ولی آن ها در حقیقت یک گونه جدا نبودند. به طور دقیق مشخص نیست که این گاو های شاخ کوتاه و کوچک جثه، نتیجه ی کاهش تدریجی اندازه گاو های بریتانیایی اولیه در اثر انتخاب دامداران یا کمبود تغذیه بوده یا در عهد برنز از اروپا وارد شده اند.

در طول اشغال بریتانیا توسط رومیان در بین قرن های اول و چهارم، مدارکی مبنی بر تنوع زیاد در اندازه ی جثه ی گاو ها، از انواع کوچک عصر آهن تا اندازه های بزرگ تر و دام های بسیار قوی وجود دارد. اگرچه در آن زمان جثه ی گاو های رومی بزرگ بود و شاخ های چنگالی شکل داشتند، ولی شواهد باستان شناختی نشان می دهد که گاو های بزرگتری وارد بریتانیای تحت تصرف روم نشده بلکه افزایش اندازه جثه ی گاو ها نتیجه انتخاب و اقدام های اصلاحی توسط دامداران بوده است.

در اوایل قرن نوزدهم وایکینگ ها از نروژ، سوئد و دانمارک به منطقه آنگلو ساکسون^۱ در سواحل شرقی بریتانیا حمله کردند و بر شمال و شرق بریتانیا مسلط شدند. نظریه ای وجود دارد که آن ها اجداد اولیه و ابتدایی نژاد های شمالی و بی شاخ مانند آبردین آنگوس و گالووی را با خود آورده اند، ولی حقیقت این است که گاو های بی شاخ از عصر آهن در بریتانیا وجود داشته اند و دلایل محکمی بر ورود گاو هایی به همراه وایکینگ ها وجود ندارد. حتی این گاو های بی شاخ از اسکاندیناوی (جایی که گاو های بی شاخ زیاد هستند) هم وارد نشده اند.

عامل بی شاخی در هر ۵۰ هزار راس گوساله در اثر جهش خود به خود به وجود می آید، بنابراین همیشه این احتمال وجود دارد که تعداد کمی گاو بی شاخ در گله ای وجود داشته باشد.

تا قبل از قرن هجدهم، شاخ به طور کلی برای نگه داری گاو آهن توسط گاو نر مهم بود، ولی در قرن هجدهم هنگامی که کشاورزان اقدام به پرورش انتخابی گاو های نر بی شاخ گالووی به خاطر آسان بودن نگه داری آن ها در گله های بزرگ کردند، گاو های بی شاخ گسترش یافتند.

تا قرن یازدهم گاو های بریتانیایی کوچکتر از گاو های اصلاح نشدهی دورهی آهن با میانگین قد حدود ۱۰۷ سانتی متر و دارای شاخ های کوتاه بودند. این مشخصات گاو های بریتانیایی در آن زمان که تولید محصول بسیار مهم تر از پرورش دام بود، یک ناکامی برای پرورش انتخابی در آن دوره را منعکس می کرد. به مدت ۲۰۰ تا ۳۰۰ سال مراتع بریتانیا به طور گسترده ای شخم زده می شود که رشد سریع جمعیت انسانی سبب افزایش کاشت غلات شد. در آن زمان مراتع و چراگاه ها هر چه بیشتر به زمین های زراعی تبدیل شدند و گاو هایی باقی ماندند که می توانستند در مناطق کوچک سخت و ناهموار چرا کنند. تا اواخر قرون وسطی در قرن چهاردهم، گاو های بریتانیا امتیاز کمی داشتند، ارتفاع آن ها در حدود ۱۰۶ سانتی متر و هنوز شاخ آن ها کوتاه بود.

تا اواخر قرن هجدهم افزایش قابل توجهی در میانگین قد گاو های بریتانیا حاصل شد. این افزایش قد از ۱۰۶ سانتی متر در قرن چهاردهم تا بیش از ۱۲۰ سانتی متر در قرن هفدهم ادامه یافت و در قرن هفدهم به ۱۳۷ سانتی متر رسید.

در ۵۰ سال گذشته معیار های دیگری اندازه قد گاو های بریتانیا را تعیین کرد. پس از جنگ جهانی دوم، صادرات زیاد گاو های گوشتی به آرژانتین آغاز شد. گله داران آرژانتینی الویتی برای گاو های نر گوشتی کوچک تر که در فروش سالیانهی بریتانیا غالب بودند، برای صدور این گاو ها به اروپا قرار دادند. بنابراین دامداران بریتانیایی اندازهی جثهی گاو های خود را کاهش دادند تا آنجا که گاو های کوتوله به وجود آمدند که بدن خپل و اندام های حرکتی کوتاه داشتند. در کشور های دیگر که نژاد های بریتانیایی غالب بودند همین روند دنبال شد، تا این که در ایالات متحده آمریکا و به خصوص در آفریقا مشخص شد که گاو های کوچک، از لحاظ عملکرد نیز ضعیف و در حد پایینی هستند. در آن زمان ژن کوتولگی به طور وسیعی در سه نژاد بریتانیایی وجود داشت. بنابراین پرورش دهندگان و دامداران خارجی اقدام به انتخاب در جهت افزایش اندازهی گاو های خود کردند تا حیواناتی به وجود آید که بتوانند به طور موثری از مواد خشبی یا علوفه زراعی برای تولید گوشت لحم استفاده کنند. برای رسیدن به این هدف اندازهی جثهی این گاو ها را تا حد زیادی در اثر انتخاب افزایش دادند و در این

راستا از گاو های بریتانیایی قدیمی درشت جثه، گاو های نژاد های هرفورد و شاروله سفید استفاده کردند.

بریتانیای کبیر امروزه سومین تولید کننده بزرگ گوشت گاو و گوساله است ولی تولید گوشت آن یک میلیون تن (برابر با نصف تولید گوشت در کشور فرانسه) می باشد و هفتمین کشور در مصرف گوشت با سرانه ۲۲/۳۱ کیلوگرم است. در گله های گوشتی در حدود ۱/۴ میلیون راس و در گله های شیری ۳ میلیون راس گاو برای تولید مثل وجود دارد. تعداد کل گاو های نژاد های مختلف در همهی سنین در بریتانیا حدود ۱۲ میلیون راس است.

کشور ایرلند

دو نوع اصلی از گاو های بومی موجود در ایرلند عبارت از نژاد های قدیمی سلتیک و نژاد بی شاخ اسکاندیناوی می باشد. البته علاوه بر این تاثیراتی با استفاده از گونه های ایرلندی و به ویژه از لانگ هورن های اصلاح شدهی بک ول^۱ در قرن هجدهم و جانشین آن شورت هورن های قرن نوزدهم و نژاد های متنوع دیگر انگلیسی و اسکاندیناوی وجود داشته است.

سرانه مصرف گوشت در کشور ایرلند که یک کشور اصلی صادر کننده گوشت با تولید ۵۷۰ هزار تن و مصرف ۸۴ هزار تن در سال، بالا بوده و در حدود ۲۳/۷ کیلوگرم است. گفته می شود که تا سال ۱۸۳۵، چهار نژاد لانگ هورن، کِری^۲، مویلد^۳ و ایریش اُلد^۴ در ایرلند وجود داشتند.

کشور اسکاتلند

نژاد های اسکاتلندی مجموعه ای از نژاد های شیری و گوشتی و معروف در دنیا هستند که به واسطهی زندگی در شرایط بی نهایت سخت و طاقت فرسا، نژاد هایی کوچک و مقاوم شده اند. تنوع زیاد رنگ در بین گاو های اسکاتلندی دیده می شود ولی عمدتاً به رنگ سیاه هستند. اغلب گاو های کشور اسکاتلند از نوع هایلند یا گالووی می باشند.

1. Backwell
4. Old Irish

2. Kerry

3. Moild

جدول ۳-۲ نژاد های بریتانیایی

نام نژاد	کشور	خصوصیات
Aberdin Angus	اسکاتلند	سیاه (همچنین قرمز)، بی شاخ، دارای بلوغ زود رس، گوشت صاف و ماربلینگ عالی، در شمال شرق اسکاتلند، نژادی شیری
Ayrshire	اسکاتلند	قهوه ای و سفید، دارای شاخ چنگالی شکل، تولید شیر خوب با علوفه کم، گوشت گوساله ی خوب و مناسب، ترکیب پستانی عالی، در ارتفاعات و زمین های پست جنوب غربی اسکاتلند، نژادی شیری
Galloway	اسکاتلند	سیاه (همچنین قرمز)، قهوه ای مایل به خاکستری یا سفید، بی شاخ، مخصوص تپه های ناهموار، جنوب غربی اسکاتلند، نژادی گوشتی و شیری
Balted Galloway	اسکاتلند	سیاه، جثه ای کوچک، بی شاخ، نژادی گوشتی، جنوب غربی اسکاتلند
Highland	اسکاتلند	رنگ های متنوع و مختلف (معمولا قهوه ای، زرد، قهوه ای مایل به قرمز، ابلق (سیاه و سفید)، کرمی، قهوه ای تیره و سیاه)، دارای سر بزرگ، شاخ های بلند، قوی و دارای استقامت زیاد، شمال غرب اسکاتلند
Luing	اسکاتلند	رنگ های متنوع، شاخ دار، شهر آرگیل در غرب اسکاتلند، نژادی گوشتی
Shetland	اسکاتلند	سیاه و سفید خال دار، شاخ های کوتاه، جثه ای بسیار کوچک، نژادی کمیاب، جزایر شتلند، نژادی دو منظوره (گوشت و شیر)
English Longhorn	انگلستان	قرمز روشن تا ابلق تیره، دارای شاخ های بلند، نژادی کمیاب، شمال غرب و مرکز انگلستان و ایرلند، در ابتدا سه منظوره ولی سپس دو منظوره، امروزه نژادی گوشتی
Short Horn	انگلستان	قرمز، قرمز و سفید، سفید، قرمز تیره، شاخ کوتاه، مطیع و آرام، قابل اعتماد، اقتصادی، بارور و سازگار، شمال شرق انگلستان، دارای سه نوع گوشتی، شیری و دو منظوره
Gloucester	انگلستان	سرخ تیره (گاهی اوقات قرمز روشن با خط زیرین و پشتی سفید)، شاخ هایی متوسط، ایالت گلوسیستر، نژادی کمیاب، دو منظوره (شیری و گوشتی) یا شیری
Hereford	انگلستان	قرمز با مشخصه صورت سفید، طرفین در زیر شکم و پاها و منگوله دم سفید، اغلب با نوار پشتی سفید، در ابتدا شاخ دار ولی امروزه بیشتر بدون شاخ (بیشتر در آمریکا)، تولید کننده اقتصادی خوب، مطیع و آرام، کنترل راحت و بلوغ زودرس، قابلیت سازگاری بالا و مناسب برای پروار بندی در مراتع، هر فورد شایر در غرب انگلستان، نژادی گوشتی

انگلستان	Devon	قرمز سیر، یا قوتی رنگ، اندازه شاخ متوسط، بلوغ زودرس، استخوان بندی خوب، پوست نازک و ظریف، پوشش موئی کلفت و فر مانند، بسیار قوی و فعال، شمال منطقه دوون در جنوب غربی انگلستان، نژادی گوشتی
انگلستان	South Devon	قرمز تا قرمز مایل به زرد، شاخ دار، منطقه هامز جنوبی (در ایالت دوون جنوبی)، در ابتدا شیری و گوشتی، امروزه گوشتی
انگلستان	Sussex	قرمز تیره با منگوله دم سفید رنگ، اندازه شاخ متوسط، جنوب شرقی انگلستان، نژادی گوشتی
انگلستان	Red Poll	قرمز تیره با منگوله دم سفید رنگ، بی شاخ، شرق منطقه انگلیا، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
انگلستان	Lincoln Red	قرمز و آلبالویی، بی شاخ / شاخ دار، ایالت لینکلن در شرق انگلستان، در ابتدا نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)، امروزه نژادی گوشتی
انگلستان	White Park	سفید (با لکه های سیاه یا قرمز)، دارای شاخ متوسط تا بلند، دارای استعداد بالقوه برای تولید گوشت، کمیاب و نژادی گوشتی
انگلستان	Chillingham	سفید، نورتمبرند، شاخ دار، کمیاب و نژاد گوشتی
انگلستان	British White	سفید رنگ با لکه های سیاه (گاهی اوقات به رنگ قهوه ای تیره یا قرمز)، بی شاخ، ایالت لانکا در شرق انگلیا، کمیاب، در ابتدا دو منظوره (شیری و گوشتی)، امروزه نژادی گوشتی
انگلستان	British Friesian & Holstein	سیاه و سفید، دارای شاخ های کوتاه، نژادی دو منظوره (فریزین) یا شیری (هلشتاین)
ایرلند	Guernsey	قهوه ای طلائی و سفید، شاخ کوتاه، متعلق به جزیره گرنزی (از جزیره های دریای مانش)، نژادی شیری
ایرلند	Jersey	دارای رنگ قهوه ای مایل به زرد، شاخ کوتاه، متعلق به جزیره جرسی (از جزیره های دریای مانش)، نژادی شیری
ایرلند	Irish Moiled	قرمز تیره با لکه هایی سفید، بی شاخ، شمال غربی ایرلند، کمیاب، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
ایرلند	Kerry	سیاه، اندازه شاخ متوسط، جنوب غربی ایرلند، کمیاب، نژادی شیری
ایرلند	Dexter	سیاه، قهوه ای مایل به خاکستری یا قرمز، شاخ دار، بسیار کوچک، دارای پاهایی کوچک، جنوب غربی ایرلند، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)

جدول ۲-۴ نژاد های بریتانیایی در معرض انقراض

آیریش موی، وایت پارک شتلند، کِری	گروه ۱:
گلوستر وینول	حد بحرانی (کمتر از ۱۵۰ راس گاو تولید مثل کننده)
بریتیش وایت، بیف شورت هورن لانگ	گروه ۲:
هورن، رد پُل	حد آسیب پذیر (کمتر از ۴۵۰ راس گاو تولید مثل کننده)
دکستر	گروه ۳:
	کمتر از حد معمول (کمتر از ۷۵۰ راس گاو تولید مثل کننده)
چیلینگهام	گروه ۴:
	منقرض شده

گاو های اسکاندیناوی (گاو های فنلاندی، ایسلندی، نروژی و سوئد)

بیشتر گاو های بومی اسکاندیناوی بی شاخ هستند، به نظر می رسد دامداران شمالی که به دلیل شرایط آب و هوایی گاو های خود را به مدت طولانی در محیط های بسته نگه داری می کردند، دریافتند که وجود شاخ برای بیرون بردن حیوانات در فصول سرد، نامناسب است. بنابراین دام های اسکاندیناوی از همان ابتدا به صورت عمدی بی شاخ پرورش یافتند.

از ویژگی های گاو های اسکاندیناوی در گذشته، رنگ آن ها می باشد به طوری که انواع نقاط رنگی و تغییر تدریجی رنگ در بین این گاو ها وجود داشت. به طور کلی در اسکاندیناوی اندازه ی گله و دامداری ها و رشد گیاهان به خاطر شرایط آب و هوایی منطقه محدود است. شیر محصول اصلی دامداری ها است و گوشت معمولاً به عنوان یک محصول فرعی و جانبی در گاو های شیری به شمار می آید.

متأسفانه به خاطر تنوع نژاد های قدیمی، ملل اسکاندیناوی در سال های اخیر، سیاست های تولید مثلی را برای ایجاد نژاد های ملی یک دست و یک شکل طراحی کرده است. در نتیجه نژاد های جدید جانشین نژاد های قدیمی شده و نژاد های قدیمی تقریباً در حال انقراض هستند. اغلب برای بیشتر نژاد های شاخ دار غیر رایج روشی اجرا کرده اند که به گاو های نژاد های ایرشایر و فریزین وارداتی متکی شوند. این برنامه های ملی تولید مثل بسیار مؤثر و مفید بوده ولی تنوع بین نژاد ها را از بین برده است.

یک قرن پیش در حدود ۲۰ گونه نژاد گاو در کشور نروژ وجود داشت، ولی امروزه فقط نژاد نوروژین رد باقی مانده است. گاو های بی شاخ و بومی سوئد از ۲۵۰ هزار گاو ماده شیری

در سال ۱۹۵۰ به ۲۵۰۰ گاو در حال حاضر کاهش یافته است. این کاهش به علت آمیزش گاو های فریزین وارداتی با گاو های سوئیدیش رد اند وایت بوده است. به طور کلی گله های شیری ملی در سوئد از ۱/۶ میلیون راس گاو ماده در سال ۱۹۵۰ به حدود ۲۷۶ هزار راس در سال ۱۹۸۰ کاهش یافته ولی میانگین تولید شیر هر گاو ماده دو برابر شده است. در کشور فنلاند که احتمالاً شمالی ترین کشور یا منطقه ی کشاورزی دنیا است، کاهش مشابهی رخ داده و در حدود ۶۰۷ هزار راس گاو شیری در سال ۱۹۸۶ وجود داشته است. هم اکنون نژاد اصلی شیری در کشور فنلاند، نژاد ایرشایر فنلاندی است که ۸۰ درصد از گله های ملی این کشور را شامل می شود. نژاد های دیگر این کشور، نژاد فریزین (۱۷ درصد)، گاو های فنلاندی (۲ درصد) و یک درصد باقی مانده گاو های ترکیبی هستند. گاو های ایسلندی تنها در فنلاند وجود دارند و هم اکنون یک گله پر تولید ۳۳ هزار راسی گاو شیری را در مزرعه ی ۷۰ هزار راسی نگه داری می کنند.

جدول ۲-۵ نژاد های کشور های اسکاندیناوی

نام نژاد	کشور	خصوصیات
Finnish Cattle	فنلاند	قرمز، قرمز و سفید، سفید، بدون شاخ، نژادی شیری
Finnish Ayrshire	فنلاند	قهوه ای مایل به قرمز و سفید، شاخ چنگالی شکل، نژادی شیری
Islandic cattle	ایسلند	دارای رنگ های مختلف، بدون شاخ (بعضی گاو ها شاخ دار)، نژادی شیری
Norwegian Red	نروژ	قرمز، شاخ دار یا بی شاخ، نژادی شیری
Nordland	نروژ	سفید و سیاه با پهلوی های قرمز، بدون شاخ، قسمت شمالی نروژ، نژادی شیری
Telemark	نروژ	قرمز با پهلوی های راه راه، دارای شاخ های چنگالی شکل، قسمت جنوب نروژ، نژادی شیری
Swedish Red & white	سوئد	قرمز و سفید، نژادی شیری
Swedish Polled	سوئد	سفید با نقطه های سیاه، یا قرمز، بدون شاخ، قسمت شمالی سوئد

گاو های دانمارکی

اگرچه از لحاظ جغرافیایی دانمارک بخشی از قاره ی اروپا است، ولی از لحاظ قومی جزء اسکاندیناوی محسوب می شود. بنابراین گاو های اصلی و اولیه آن بسیار شبیه گاو های سوئدی و نروژی هستند. امروزه گاو های دانمارکی در نیمی از مزارع آن یافت می شوند. جمعیت این گاو ها در سال های اخیر از ۳ میلیون راس به ۲/۵ میلیون راس کاهش یافته است. گاو های دانمارکی بیشتر مخصوص دشت های سرزمین شمال اروپا بوده، دارای جثه ای بزرگ و شاخ های کوتاه و خال خالی می باشند و متعلق به جلگه های پست و گاو های قرمز رنگ دریای بالتیک هستند.

در قرن نوزدهم تعداد زیادی از گاو های نوع انگلن^۱ از آلمان وارد این کشور شدند و توسط متخصصین دامپروری دانمارک به عنوان نژاد دنیش رد پرورش یافتند. در حال حاضر تعداد این نژاد به همراه نژاد دنیش رد اند وایت در حال کاهش است. در حالی که نژاد بلک پاید دانمارکی به تدریج افزایش می یابد و نژاد دنیش جرسی^۲ تنوع مربوط به خودش را حفظ می کند.

به طور کلی تعداد گاو ها از سال ۱۹۸۷ در حال کاهش است. دامداران دانمارکی پرورش دهنده ی گاو های شیری و سنتی هستند. ولی پس از جنگ جهانی دوم پرورش گله های شیری به روش بریتانیا در واحدهای بزرگ و کوچک گسترش یافت. البته به نسبت کمتری پرورش گاو های گوشتی نیز وجود دارد.

نخستین نژاد گوشتی در کشور دانمارک، نژاد آبردین آنگوس بود که در سال ۱۹۵۰ از اسکاندیناوی و سپس از سوئد به این کشور وارد شد. ولی در سال های اخیر، محدودیت های دامپزشکی از واردات گاو های بیشتر به جز در قالب گله هایی با تعداد محدود جلوگیری کرده است.

تا سال ۱۹۶۷ تمام نژاد های گوشتی توسط انجمن نوردیک^۳ اسکاندیناوی ثبت می شدند، ولی از آن سال به بعد فقط حیوانات گوشتی دانمارکی را ثبت کرده اند.

امروزه در دانمارک آزمایش های وسیع و دقیقی برای ارزیابی تیپ بیش از ۱۲ نژاد گوشتی و بیشتر شامل نژاد های هر فورد و آبردین آنگوس بریتانیا، شاروله و لیموزین فرانسه و نژاد نادر دنیش وایت اند بلو انجام گرفته است.

1. Angeln

2. Danish Jersey (DJ)

3. Nordic

مصرف سرانه گوشت در دانمارک همانند هلند در حدود ۱۶/۸ کیلوگرم در سال است ولی با تولید سالیانه ۲۴۳۰۰۰ تن گوشت، فقط کشور های پرتغال و یونان در مرکز راندمان انرژی^۱ در زیر مجموعه ی دانمارک محسوب می شوند.

جدول ۲-۶ نژاد های کشور دانمارک

نام نژاد	مشخصات
Danish Red	قرمز، شاخ دار، از انواع قرمز متعلق به بالتیک، دو منظوره (گوشتی و شیری) یا شیری
Danish Black Pied	سیاه و سفید خال دار، نژادی شیری
Danish jersey	زرد روشن تا زرد تیره، نژادی شیری

گاو های هلندی

هلند در اصل کشور پرورش گاو است. دو سوم کل مناطق کشاورزی این کشور دارای چراگاه و علفزارهای خوب و آب و هوای معتدل و ملایم است. پرورش گاو قرن ها حرفه ی بومی و محلی ساکنان هلند بوده است و هر دامدار یک پرورش دهنده ی خوب و ماهر است. کمک و تاثیر نژاد های سرزمین های پست کشور هلند بر روی گاو های جهان، به خصوص نوع بلک اند وایت و گسترش این گاو ها در سراسر دنیا چشمگیر بوده است. امروزه منشا بسیاری از گاو های بلک اند وایت در دنیا، به طور غیر مستقیم کشور هلند است.

در گذشته درون آمیزی فراوانی در گله های هلندی وجود داشت که علت آن خسارت زیاد به وجود آمده از بلایای طبیعی مانند سیل و بیماری های اپیدمی بوده است. به عنوان مثال، در قرن هجدهم بیماری سینه پهلو (ذات الریه^۲)، دو سوم گاو های کشور هلند، به ویژه گاو های نواحی پست شمالی را از بین برد. بنابراین دامپروران تلاش کردند تا مناطق کم آسیب دیده، مانند مناطق دور از ساحل جزایر فریزین را دوباره از دام پر کنند. نتیجه این تلاش ها ایجاد یک بانک ژنی گسترده و گله ی ملی کاملاً قوی بود. این فشار بر زمین های فراوان این کشور به همراه بسیاری از عوامل دیگر باعث ایجاد گاو های شیری با بالاترین کیفیت تولید بود.

1. Energy Efficiency Center (EEC)

2. Pleure – pneunomia

امروزه بیش از نصف ۱۲/۵ میلیون لیتر شیر تولیدی سالیانه در کشور هلند به کشور های دیگر صادر می شود و پنیرهای هلندی نیز به همین اندازه مشهور هستند. میانگین تولید محصولات لبنی طی ۲۵ سال گذشته در نتیجه‌ی استفاده از تلقیح مصنوعی، ثبت ملی و سراسری شیر، به بیش از هزار لیتر افزایش یافته است. اخیراً هم تمایل و علاقه زیادی در رابطه با انتقال جنین^۱ در گاو ها وجود دارد.

در هلند ثبت و انتخاب گاو ها عمومی و سراسری است و سیستم اطلاعاتی کاملاً خودکار در رابطه با آن ها وجود دارد. از بین آن ها نژاد های اصیل هلندی و دو منظوره مانند انواع بلک اند وایت و رد اند وایت مانند نژاد های فریزین و ماس-راین-یسل امروزه ۹۹ درصد گاو های ماده شیری در هلند را تشکیل می دهند.

در نوع بلک اند وایت، میانگین تولید شیر بیش از ۶۸۰۰ لیتر (با ۴/۳ درصد چربی) و در نژاد ماس-راین-یسل حدود ۶۰۰۰ لیتر (با ۴/۳ درصد چربی) است. همچنین در گاو های وایت هد نژاد گرونینگن میانگین تولید شیر حدود ۵۷۰۰ لیتر (با ۴/۲ درصد چربی) می باشد. در هلند در مجموع ۵ میلیون راس گاو وجود دارد که ۲ میلیون راس آن ها گاو های ماده شیری، ۱/۳ میلیون راس از نوع بلک اند وایت و ۷۰۰ هزار راس دیگر از نوع رد اند وایت (نژاد های ماس-راین-یسل و رد فریزین) هستند. تولید گوشت گاو و گوساله در این کشور حدود ۵۲۳ هزار تن در سال است. میزان مصرف سرانه‌ی گوشت پایین می باشد یعنی برای هر نفر ۱۶/۳ کیلوگرم است. برای سال های متمادی گاو های هلندی را در گروه دو منظوره قرار می دادند، ولی از اوایل دهه‌ی ۱۹۷۰ با استفاده از گاو های هلشتاین آمریکائی و تاثیر آمیزش آن ها با گاو های فریزین هلندی، میزان تولید شیر این گاو ها بهبود یافت.

جدول ۲-۷ نژاد های کشور هلند

نام نژاد	مشخصات
Dutch Black Pied (friesian)	سیاه و سفید خال دار، متعلق به گونه فریزین، منطقه ندرلند در کشور هلند، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Muese-Rhine-Yssel (MRY)	قرمز و سفید خال دار، شرق و جنوب شرقی هلند، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Groningen	دارای سر و شکم سیاه و سفید رنگ، متعلق به شرق فریزلند و قسمت های شمالی هلند، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)

1. Embryo Transfer

گاو های بلژیکی

گاو های بلژیکی بیشتر مدیون نژاد های هلندی و بریتانیایی به ویژه انواع فریزین و شورت هورن هستند. این نژاد ها برای توسعه و اصلاح دام های محلی و ایجاد نژاد های ملی بلژیکی مانند نژاد دو منظوره ی بلژین بلو^۱ استفاده شده اند. از خصوصیات گاو های بلژیکی، عضله ی مضاعف و رشد زیاد فیبرهای ماهیچه ای جداگانه به ویژه در ران ها و فقدان بافت چربی در زیر پوست می باشد. از این رو ماهیچه مانند یک دستکش می باشد. البته این خصوصیت باعث مشکلاتی در گوساله زایی و شاید باروری شود.

بلژیک سومین مصرف کننده گوشت و دارای بالاترین مصرف در مرکز راندمان انرژی (سرانه ای معادل ۲۴ کیلوگرم) است. میزان تولید گوشت این کشور در سال ۳۳۶۰۰۰ تن است.

به طور طبیعی امروزه ارتباط نزدیکی بین نژاد های بلژیکی و گاو های فلمند یا فلمیش^۲ فرانسه وجود دارد، هر چند که نژاد های فرانسوی بیشتر شیری هستند. تنها نژاد های قابل تشخیص امروزی در بلژیک نوع بلژین بلک پاید، بلژین بلو، بلژین رد، بلژین رد پاید، و بلژین وایت اند رد می باشند.

جدول ۲-۸ نژاد های کشور بلژیک

نام نژاد	مشخصات
Belgian Black Pied	سیاه و سفید خال دار، نژادی شیری
Belgian Blue	سفید، سفید و آبی خال دار، آبی مایل به قرمز، نژادی گوشتی
Belgian Red	قرمز، متعلق به غرب منطقه فلاندرز، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Belgian White & Red	سفید با لکه های قرمز، متعلق به شرق منطقه فلاندرز، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Belgian Red Pied	قرمز و سفید خال دار، شمال شرق بلژیک، نژادی دو منظوره

1. Belgian Blue

2. Flamande or Flemish

گاو های فرانسوی

نژاد های مؤثر و رو به رشد فرانسه تقریباً به ۴ گروه تقسیم می شوند:

(۱) نژاد های شیری یلو اند رد در شمال فرانسه

(۲) نژاد های دو منظوره آلباین

(۳) نژاد های یلو، چستوت و گری پیرنه

(۴) نژاد های بارکش قدیمی، با رنگ یکدست خالص و اصیل مرکز فرانسه که رنگ بدن

آن ها کرمی، خاکستری و قهوه ای مایل به زرد تا قرمز و ماهونی رنگ است.

چندین نژاد شیری قدیمی و برخی از نژاد های پیرنه در گروه نژاد های کمیاب و نادر

کنونی تقسیم بندی می شوند. همچنین در این گروه یک یا دو نژاد بارکش قدیمی و زیاد

آمیزش داده شده با نژاد های شاروله و لیموزین دیده می شود.

طی قرن نوزدهم، اکثر گاو های شمال فرانسه نژاد های شیری بودند، در حالی که

در نواحی مرکزی و جنوبی گاو های بارکش برای کار در مزارع کوچک مورد استفاده قرار

می گرفتند. نژاد های گوشتی بیشتر از کشور های ایتالیا، سارولینیا^۱ و آفریقا وارد می شدند.

امروزه نژاد های بارکش بزرگ به ویژه در منطقه‌ی ماسیف سنترال نقش های جدیدی در

صنعت گوشت به دست آورده اند و در چند سال اخیر برای بالا بردن کیفیت و تولید گوشت در

قسمت های مختلف جهان مورد استفاده قرار گرفته اند.

اندازه‌ی جثه‌ی گاو های فرانسوی برخلاف گاو های بریتانیایی که کوچک تر و

اندام های کوتاه تری داشتند، با توجه به این که در گذشته برای بارکشی مورد استفاده قرار

می گرفتند حفظ شد. بنابراین در حال حاضر انواع بزرگ تر و دارای ماهیچه‌ی بیشتر که رشد

سریع و بلوغ دیر رس دارند، تقاضای گوشت لخم و بدون چربی بازارهای جهانی را برآورده

می سازد. در حالی که نژاد های بریتانیایی به علت کیفیت ویژه‌ی گوشت، توانایی سازگاری با

محیط و تولید بالا به خصوص گاو های شیری ترجیح داده می شوند ولی گاو های نژاد های

دیگر قاره‌ی اروپا و نژاد های فرانسوی به عنوان گاو های گوشتی برای آمیزش در گله های

شیری تجاری مناسب تر هستند.

کشور فرانسه تولید کننده‌ی اصلی گوشت گاو و گوساله در جهان با تولید ۲ میلیون تن

در سال و همچنین مصرف کننده‌ی اصلی گوشت با سرانه‌ی ۳۱/۷ کیلوگرم در سال است.

1.Sarolinia

جدول ۲-۹ نژاد های کشور فرانسه

نام نژاد	مشخصات
Breton Black Pied	سیاه و سفید خال دار، جنوب منطقه بریتانی در فرانسه، نژادی شیری
Froment Du Leon	زرد تیره، در منطقه کوتیس دو نورد، احتمالاً منقرض شده اند، نژادی شیری
Normande	قهوه ای مایل به قرمز و سفید یا ابلق (سیاه و سفید)، دارای حلقه قرمز رنگ دور چشم، منطقه نرماندی، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Armorican	قرمز، قرمز و سفید یا قرمز تیره، شمال منطقه بریتانی، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Maine_Anjou	قرمز، قرمز و سفید و قرمز تیره، شمال غرب فرانسه، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Abundance	قرمز تیره - سفید، منطقه هاوت ساوونی، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Montbeliard	قرمز روشن و سفید، منطقه هاوت سائون دابز، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Pie Rouge De Lest (French Simmental)	قرمز و سفید خال دار، مناطق؛ جورا، بورگون و آلساس، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
ferrandais	آجری رنگ - قرمز و سفید، منطقه پوی - د - دوم، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Tarentaise	قهوه ای مایل به زرد، کوه های فرانسه، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Gascon	خاکستری، مناطق گاسکونی و جنوب غربی فرانسه، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
Bazadais	خاکستری، منطقه جیرونند - لندز، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
Camargue	سیاه و قهوه ای، کمیاب، نیمه وحشی، مورد استفاده در گاو بازی ها
Blonde d'aquitaine	زرد یا زرد-قهوه ای، جنوب غربی فرانسه، نژادی گوشتی
Aubrac	قهوه ای مایل به زرد تا قهوه ای، شاخ متوسط، منطقه آویرون لوزر، نژادی گوشتی
Salers	قهوه ای مایل به قرمز، شاخ متوسط، مناطق کانتال و اووغن، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Lemousin	زرد تیره-قرمز، شاخ متوسط، منطقه لیموگز و مرکز فرانسه، نژادی گوشتی
Charolais	کرم یا سفید رنگ، منطقه چارولز و مرکز فرانسه، نژادی گوشتی
Parthenais	قهوه ای مایل به زرد، منطقه دوکس سورز، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)

گاو های اسپانیایی و پرتغالی

ساکنان شبه جزیره ایبریا که تا حدودی به وسیله‌ی کوه های پیرنه، از دیگر نقاط مجاور جدا شده بودند، نژاد های خاص خود را به صورت بهینه و مناسب با شرایط و نیازهای محلی پرورش دادند. اغلب این گاو ها با شاخ های بسیار بلند قابل تشخیص هستند، شاخ هایی که در فیلم های وسترن آمریکایی نمایش داده می شود.

گاو های اسپانیایی و پرتغالی، منشا نژاد های لانگ هورن تگزاس و گله های بزرگ کریولو در آمریکای لاتین هستند. تعداد زیادی از آن ها پوزه ای گوزنی دارند یعنی حلقه ای از موهای روشن در اطراف پوزه وجود دارد (مانند نژاد های جرسی و براون سوئیس).

نژاد های اسپانیایی و پرتغالی در گروه های زیر قرار می گیرند:

(۱) نورترن^۱: بیشتر بلوند (بور) هستند و از زرد مایل به قرمز تا زرد و کرمی تغییر می کنند.

(۲) گاو های نورث وست چست ناتز^۲: بیشتر سایه های مختلفی از رنگ خرمایی (تقریباً از سیاه تا قهوه ای مایل به قرمز) دارند.

(۳) سیاه ایبرین^۳: به رنگ های سیاه، قهوه ای مایل به سیاه یا خاکستری هستند.

(۴) گاو های ساترن رد^۴: رنگ بدن آن ها از طلایی بور تا قرمز تیره و قرمز خال خالی تغییر می کند.

(۵) گاو های هیبرید: از آمیزش دو یا چند گروه به وجود آمده اند.

بیشتر گاو های شبه جزیره در اصل چند منظوره بودند، با ورود گاو های نژاد شیری مانند آلپاین براون^۵ و فریزین، نژاد های بومی به سرعت کاهش یافتند. نژاد های بلک اند وایت، معروف به فریزی^۶ در همه نقاط اسپانیا پراکنده بودند. علاوه بر این، واردات قابل توجهی از نژاد براون سوئیس نیز به منظور ایجاد نژاد اسپنیش براون در آن زمان وجود داشت. این نژاد در ابتدا در سال ۱۸۵۰ وارد شد و تعدادی از آن ها نیز بین سال های ۱۸۸۰ و ۱۹۱۰ وارد اسپانیا شدند.

1.Northern

4.Southern Reds

2.Northwest Chestnuts

5.Alpine Brown

3.Black Iberian

6.Frisia

در سال ۱۹۸۰ در بارسلونا اعلام شد که سه چهارم از گاو های وارداتی، گاو های شیری از سوئیس، گاو های گوشتی آورده شده از آفریقا در تابستان و گاو های کشور های باسک^۱ و گالیسیا^۲ در زمستان بودند.

کشور پرتغال همیشه روابط خوبی با بریتانیا داشت و بدین جهت در گذشته گاو های بریتانیایی زیادی در این کشور وجود داشت به طوری که تا سال ۱۹۷۳ در حدود ۲۰۰ هزار راس گاو نژاد فریزین ثبت شده در پرتغال با میانگین تولید ۴۰۶۰ لیتر با ۳/۳۷ درصد چربی وجود داشت. همچنین در آن زمان معروف ترین نژاد های شیری بریتانیایی مانند ایرشایر، گرنزی و جرسی در این کشور وجود داشتند که بسیار پرطرفدار بودند. پس از مدتی این گاو ها همراه نژاد های براون سوئیس و نورماندی در این کشور منقرض شدند. حتی نژاد های گوشتی بریتانیا (به خصوص نژاد هرفورد طی یک دوره ۶۰ ساله) بر خلاف درخشش اولیه خود تقریباً از بین رفتند.

جدول ۲- ۱۰ جمعیت گاو های نژاد های اسپانیایی و پرتغالی

Murcian(spain)	Palmera (spain)	کم تر از ۱۰۰۰ راس
Pajuna(Spain)	White Caceres(Spain)	
lentejana(Portugal)	Caldelana(spain)	کم تر از ۱۰۰۰۰ راس
Pyrenean(spain)	Andalusian	
Black/Grey(spain)	Canary Island	
Sayaguesa(Spain)	Arouguesa(Portugal)	
Minorcan	Tudanca(Spain)	
Berrendas(Spain)	Monchina(Spain)	
Alistana-Sanabresa(Spain)	Madeira	کم تر از ۵۰۰۰۰ راس
Minhota(Portugal)	Asturian(Spain)	
arinhoa(Portugal)	Mirandesa(Portugal)	
Maronesa(Portugal)	Vianesa(Spain)	
Limiana(Spain)	Mertolenga(Portugal)	
Fighting Bull(Spain, Portugal)		
Avilena-Black Iberian(Spain)		۵۰۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰ راس
Barrosa(Portugal)	Morucha(Spain)	
Galician Blond(Spain)	Retinta(Spain)	بیشتر از ۱۰۰۰۰۰ راس
Also Spanish Brown & Friesian Types		

1. Basque country

2. Galicia country

در دهه ۱۹۷۰ گاو های نر گوشتی مهم از نژاد های شاروله و گیلپوه^۱ همراه تعداد کمی از گاو های نژاد های آبردین آنگوس، دوون، سانتاگرتروودیس، لیموزین و سالرز به این کشور وارد شدند. کشور پرتغال تقریباً کم ترین تولید و مصرف را در مرکز بازده انرژی دارد (۱۰۲۰۰۰ تن تولید سالانه و مصرف سرانه ۱۱/۶ کیلوگرم). در حالی که اسپانیا با پایین ترین میزان مصرف گوشت (۱۱/۵ کیلوگرم) حدود ۴۲۳۰۰۰ تن گوشت گاو و گوساله تولید می کند.

جدول ۲-۱۱ نژاد های کشورهای اسپانیا و پرتغال

نام نژاد	کشور	خصوصیات
Betizuak	پرتغال	طلایی، وحشی، کوتوله، منطقه گویزوتتا
Tudanca	پرتغال	سیاه، آبی، قهوه ای مایل به قرمز، جنوب غربی سانتاندر، نژادی گوشتی
Monchina	پرتغال	قرمز، جنوب غربی منطقه ویسایا و جنوب شرقی منطقه سانتاندر، نژادی گوشتی
Minhota	پرتغال	زرد-قهوه ای، شمال غرب پرتغال، نژادی سه منظوره
Barrosa	پرتغال	بلوطی رنگ، منطقه ترا د باروسو و شمال پرتغال، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
Mirandaesa	پرتغال	خرمایی رنگ، شمال شرق و مرکز پرتغال، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
Arouquesa	پرتغال	خرمایی رنگ، منطقه آروکا و شمال منطقه ی بیرا، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
Mertolenga	پرتغال	قرمز یا قرمز- سفید، منطقه مرتولا و جنوب شرق پرتغال، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
Avilena_black Iberian	اسپانیا	سیاه، مرکز اسپانیا، نژادی گوشتی
Sayaguesa	اسپانیا	سیاه، منطقه سیاگو و شمال غربی منطقه ی زامورا، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
Pyrenean	اسپانیا	کرم تا قرمز، شمال منطقه ناوار، نژادی گوشتی
Galician Blond	اسپانیا	کرم تا قرمز، شمال غرب اسپانیا، نژادی گوشتی
Alistana_Sanabresa	اسپانیا	خرمایی رنگ، شمال غرب منطقه زامورا، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)

اسپانیا	Asturian	بلوطی رنگ، مناطق اوویندو شمال اسپانیا، نژادی سه منظوره
اسپانیا	Caldelana	سیاه، مناطق کاسترو کالدلاس و شمال اورنز، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
اسپانیا	Morucha	خاکستری - بنفش، منطقه سالامانسا، دو منظوره (گوشتی و کاری)
اسپانیا	Fihgting Bull	سیاه یا رنگ های دیگر، مورد استفاده در گاو بازی
اسپانیا	Berrenda	سفید-قرمز/سرخ تیره یا سیاه - سفید در پهلوها، منطقه اندولزیا ی غربی، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
اسپانیا	Andalusian Black	سیاه، منطقه اندولزیا غربی، نژادی گوشتی
اسپانیا	Retinta	قرمز، در منطقه اکستریمادورا و منطقه اندولزیا غربی، نژادی گوشتی
اسپانیا	White Caceres	سفید، منطقه اکستریمادورا، نژادی گوشتی
اسپانیا	Pajuna	قرمز، کوه های آندالوسی شرقی، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
اسپانیا	Murcian	شاه بلوطی(خرمایی)، بین مناطق آلمریا تا والنسیا و شرق اسپانیا، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)
اسپانیا	Alentejana	قرمز طلایی، منطقه آلن تیجائو، نژادی دو منظوره (گوشتی و کاری)

گاو های ایتالیایی

گاو های کشور ایتالیا به همراه گاو های اسپانیا و پرتغال در دنیا مطرح و مورد توجه هستند. احتمالاً این توجه به خاطر مطالعه ملی مشترک درباره ی خاستگاه و ارتباط متقابل آن ها نسبت به گاو های مناطق دیگر دنیا است.

گاو های ایتالیایی در سه گروه بزرگ قرار می گیرند:

(۱) نژاد های کوهی

(۲) نژاد های مناطق پست و کم ارتفاع (دشت ها و جلگه ها)

(۳) نژاد های پودولین^۱ (گاو های بومی ایتالیا) که منشا استپ دارند.

این نوع گروه بندی را نه تنها از لحاظ مناطق جغرافیایی بلکه با اندازه گیری ویژگی های ژنتیکی خاص نیز می توان انجام داد. با استفاده از این اندازه گیری ها می توان گفت که نژاد های کوهی و مناطق کم ارتفاع از نوع گاو های بوس براچیروس هستند، در حالی که گاو های پودولین از نوع گاو های بوس پریمیژنیوس می باشند.

1.Podolian Groups

باید توجه داشت که گروه بندی های ژنتیکی لزوماً مطابق با محیط زیست امروزی انجام نمی گیرد. علاوه بر این نژاد ها، چندین نژاد ترکیبی وجود دارد که با ورود نژاد هایی مانند براون سوئیس و فریزین به وجود آمده اند.

گاو های شورت هورن اروپای مرکزی احتمالاً نخستین گاو هایی بودند که به کشور ایتالیا مهاجرت کردند و در مناطق آلباین در این کشور ساکن شدند. به دنبال گاو های شورت هورن انواع نژاد های آلمانی نیز به داخل دشت های شمال غربی ایتالیا و کوه های آپنین^۱ (در مرکز ایتالیا) مهاجرت کردند.

پودولین های خاکستری و شاخ بلند، احتمالاً از چند مسیر خاورمیانه به سمت شمال شرق، وارد ایتالیا شده و در مناطق مرکزی و جنوبی گسترش یافته اند. مسیر دیگر ورود پودولین ها از شمال آفریقا بود. بنابراین از سیسیل به سرزمین اصلی یا از طریق اسپانیا و جنوب فرانسه (از سمت شمال غرب) وارد ایتالیا شدند. گاو های قرمز نوع براچیسروس ایبریایی (مشابه گاو های کوچک بالکان، خاور نزدیک و مصر) حداقل در دوران دیرینه سنگی، بومی جنوب ایتالیا بوده اند. اغلب آمیزش های نژاد های اصیل و اولیه به حذف یا کاهش تعداد آن ها منجر شد. بنابراین برای جلوگیری از انقراض نژاد های اصیل، طرح های اصلاح نژادی، زیر نظر دولت قرار گرفت.

علاوه بر تفاوت اساسی در پیدایش گاو های ایتالیایی، امروزه آن ها را از لحاظ جغرافیایی و نوع استفاده تقسیم بندی می کنند. گاو های پودولین بزرگ برای تولید گوشت و بارکشی بوده است. پودولین های امروزی مانند گاو های نژاد گوشتی خوب پروار می شوند و تولید خوبی دارند.

همیشه پنیر یک محصول مهم در ایتالیا بوده است. از یک قرن پیش گله های گاو میش در چراگاه های سخت و ناهموار پرورش داده می شدند که شیر آن ها اغلب برای تولید پنیر لاکتیسینی استفاده می شده است. همچنین ایتالیا چهارمین تولید کننده بزرگ گوشت گاو و گوساله در مرکز راندمان انرژی است (۹۱۹۰۰۰ تن در سال). مصرف سرانه ی گوشت در این کشور ۲۷/۷۱ کیلوگرم است که از این لحاظ در مقام دوم قرار دارد.

با توجه به این که امروزه تعداد زیادی از گاو های کشور ایتالیا از نوع پودولین هستند، توضیح مختصری درباره این گاو ها ارائه می شود:

1. Apenines

پودولین ها

نژاد های پودولین شباهت های بسیار زیادی به گاو های خاکستری و استپی جنوب کشور شوروی سابق و شرق اروپا دارد. رنگ پوشش بدن آن ها اغلب مشابه برخی از گاو های زبوی کوهان دار هندی است. اغلب آن ها پوشش بدن خاکستری رنگ دارند که از سفید تا خاکستری متغیر است و سایه های تیره تری بر روی شانه ها، سر و گردن به ویژه در گاو های نر دیده می شود. منگوله دم نیز سیاه است. رنگ بدن گوساله ها معمولاً در هنگام تولد قرمز یا زرد است که به تدریج رنگ آن ها به خاکستری تغییر می کند.

این گاو ها در ابتدا به خاطر بارکشی و گوشت با ارزش بودند ولی با پیشرفت تکنولوژی، امروزه تنها در تولید گوشت مورد استفاده قرار می گیرند. بسیاری از پودولین ها مزیت تولید گوشت با کیفیت بالا به همراه بلوغ زودرس و سرعت بالای رشد را دارند.

جدول ۲-۱۲ جمعیت گاو های نژاد های ایتالیایی

Pustertaler Sprinzen	Calvana	Burlina	بسیار کمیاب
Pontremolese	Pisana	Montana	(کمتر از ۱۰۰۰ راس)
Garfagnina	Cabannina	Agerolese	کمیاب
Reggina	Cinisara		(۱۰۰۰ تا ۵۰۰۰ راس)
Modenese	Aosta Black Pied		کمیاب ولی پایدار
Oropa	Aosta Chestnut	Sardo- Modicana	(۵۰۰۰ تا ۲۵۰۰۰ راس)
Pinzgauer	Aosta Red Pied	Rendena	جمعیت در حال کاهش
Apulian Podolian	Maremmna	Romagnola	ولی بسیار خوب (۲۵۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰ راس)
Sardinian	Grey Alpain		جمعیت زیاد
Modicana	Marchigiana		جمعیت خیلی زیاد
Chianina	Piedmont		
Italian Red Pied	Italian Brown & friesian		

جدول ۲-۱۳ نژاد های ایتالیایی

نام نژاد	خصوصیات
Apulian Podolian Chianina	خاکستری، مناطق باسیلیکاتا، آپولیا و کالابریا، نژادی گوشتی سفید خالص تا خاکستری - نقره ای با نقاط سیاه، دره کیانینا و منطقه ی توسانی، نژادی گوشتی
Marchigiana	سفید با نقاط سیاه، مناطق آبروزی، مارچ و مولیز (شرق مرکز ایتالیا)، نژادی گوشتی
Maremmana	خاکستری، مناطق توسانی، مارما و لاتیوم، نژادی گوشتی
Romagnola	خاکستری روشن تا سفید، منطقه ی رومگنا، نژادی گوشتی
Burlina	سیاه و سفید، منطقه ی ونیز، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی با تاکید بیشتر بر روی شیر)
Rendena	خرمایی تیره، منطقه ی ونیز (دره ی برنتا)، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی با تاکید بیشتر بر روی شیر)
Reggiana	زرد تیره، منطقه ی امیلیا (رگیو)، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Montana	قرمز یا زرد سیر، منطقه ی آپنینز، نژادی سه منظوره
Pontremolese	زرد تیره، منطقه ی لیگوریا، آپنینز، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Cabannina	قهوه ای تیره، منطقه ی لیگوریا (کابان)، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی با تاکید بیشتر بر روی شیر)
Garfagnina	خاکستری تیره، منطقه ی لوسکا، نژادی دو منظوره (با تاکید بیشتر بر روی شیر)
Grey Alpine	خاکستری، منطقه ی ترنتیو/ آلتو آدیگ، نژادی دو منظوره (گوشتی و شیری)
Piemontese	خاکستری روشن-قهوه ای، نژادی گوشتی
Modenese	سفید، منطقه ی امیلیا (مودینا)، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)

گاو های لهستانی

یک قرن پیش انواع بلک اند وایت نژاد فریزین^۱ در لهستان فراوان بودند، ولی گونه‌ی ابتدایی دیگری با خط پشتی، پاهای کم رنگ و پوزه‌ی زرد مایل به سفید نیز وجود داشت. در آن زمان سالانه حدود ۷۵۰ هزار گاو لهستانی (استپی) برای پروار به چراگاه های مالکین بزرگ و ثروتمند برده می شدند که این نقش ویژه‌ی گاو های لهستانی در سراسر اروپای شرقی و روسیه آن زمان را نشان می دهد.

1.Rzezowa

در دهه‌ی ۱۸۸۰ تعداد کل گاو های لهستانی به حدود ۲/۷ میلیون راس رسید که دو میلیون راس آن تحت مالکیت روستائیان بود و این گاو ها را برای استفاده از شیر آن ها نگه داری می کردند. امروزه در لهستان که در طول تاریخ مرزهایش به طور قابل توجهی تغییر کرده، حدود ۴/۸ میلیون راس گاو وجود دارد و تنها از چهار نژاد تشکیل شده است: ۸۶ درصد بلک اند وایت، ۶ درصد رد اند وایت، ۲ درصد پالیش رد، ۱ درصد سیمنتال و ۵ درصد گاو های ترکیبی هستند.

جدول ۲-۱۴ نژاد های کشور لهستان

نام نژاد	خصوصیات
Polish Black & white	سیاه و سفید، مرکز و قسمت های غربی و شمالی لهستان، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Polish Red & white	قرمز و سفید، جنوب غرب لهستان، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Polish Red	قرمز، جنوب شرقی لهستان، نژادی شیری
Polish Simmental	زرد/ قرمز-سفید، جنوب شرقی منطقه ی زژوا، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)

گاو های آلمانی

جدول ۲-۱۵ نژاد های کشور آلمان

نام نژاد	خصوصیات
German Red Pied	قرمز و سفید خال دار، شمال غربی آلمان، نژادی دو منظوره (گوشتی و شیری)
German Red	قرمز، مرکز آلمان، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
German Black Pied	سیاه و سفید خال دار، شمال آلمان، نژادی دو منظوره (گوشتی و شیری)
Angeln	قرمز، شرق منطقه ی شلزویگ، نژادی شیری
Gelbvieh	کرم تا قرمز- زرد، مرکز و جنوب آلمان، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی) یا گوشتی

گاو های سوئیسی

جدول ۲-۱۶ نژاد های سوئیسی

نام نژاد	خصوصیات
Simmental	قرمز مایل به زرد و سفید، صورت سفید، دره ی سیم، نژادی سه منظوره در گذشته، امروزه دو منظوره (شیری و گوشتی)
Fribourg	سیاه و سفید، قسمت غربی سوییس (منطقه ی فربورگ)، نژادی سه منظوره
Swiss Black Pied	سیاه و سفید، منطقه ی فربورگ، نژادی شیری
Brown Swiss	خاکستری- قهوه ای ، کوه های بلند آلپ در شرق سوئیس، در گذشته سه منظوره، امروزه دو منظوره (شیری و گوشتی)، یا نژادی شیری (در آمریکا)
Herens	قرمز تیره- قهوه ای، در منطقه والایز مرکزی، نژادی سه منظوره

گاو های اتریشی

جدول ۲-۱۷ نژاد های کشور اتریش

نام نژاد	خصوصیات
Tyrolean Grey	خاکستری- نقره ای، منطقه ی تایرول، نژادی سه منظوره
Austrian Yellow	سفید یا خاکستری، قسمت مرکزی اتریش، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Tux	سیاه تا قرمز- قهوه ای سفید در طرفین ، منطقه ی تایرول، نژادی گوشتی
Pinzgauer	قرمز- قهوه ای با لکه های سفید رنگ، دره پینزگائو و منطقه ی سالزبورگ، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)

گاو های مجارستانی

جدول ۲-۱۸ نژاد های کشور مجارستان

نام نژاد	خصوصیات
Hungarian Grey	خاکستری، شاخ های بلند چنگالی شکل، نژادی گوشتی
Hungarian Pied	قرمز و سفید خال دار، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Hungarofries	سیاه و سفید خال دار، نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی)
Pankota Red	قرمز، نژادی گوشتی

نژاد هلشتاین فریزین

تاریخچه و پراکنش

منشا اصلی نژاد هلشتاین فریزین^۱ کشور هلند و منطقه فریزلند در این کشور است. گاو نژاد هلشتاین از گاو وحشی بوس تاروس تیپیکوس به وجود آمده و حداقل از دو هزار سال پیش در هلند پرورش داده می شد. طبق نظریه ای، اولین گاو هلشتاین به وسیله ای افراد قبایل فریزین و باتاوی به هلند آورده شده اند. این گاو که از گاو های یونانی به وجود آمده تولید زیادی داشت.

بحث و جدل های زیادی درباره نام گاو باید بلک اند وایت وجود دارد و تغییر زیاد نام این نژاد پس از وارد شدن به کشورهای دیگر و استفاده اشتباه از نام هلشتاین هیچ کمکی به اتمام این بحث و جدل ها نکرد. منطقه ای به نام هلشتاین در کشور هلند وجود ندارد ولی منطقه ای فریزین مبداء و منشا پیدایش گاو نژاد فریزین است. انواع ندرلند بلک اند وایت که مترادف های زیادی دارد، نوعی است که گاو های فریزین دنیا مانند هلشتاین را به وجود آورده است.

امروزه نام رسمی این نژاد، هلشتاین فریزین است ولی در ایالت متحده آمریکا به هلشتاین معروف است. در اروپا معمولاً به گاو های هلشتاین با اجداد اروپایی، فریزین و به گاو های با منشا آمریکای شمالی، هلشتاین گفته می شود.

نژاد هلشتاین از انواع بلک اند وایت شده توسط ساکنان هلندی در طول نیمه دوم قرن نوزدهم به وجود آمده است. در سال ۱۶۲۵ گاو های صادر شده به آمریکا به وسیله ای کشتی، از استان شلزویک هلشتاین^۳ آلمان شرقی (در شبه جزیره جوتلند که هرگز بخشی از هلند نبوده است)، بیش از استان فریزلند یا شمال و جنوب هلند بوده است (مانند اکثر انواع بلک اند وایت). آمریکایی ها هم به اشتباه گاو های هلندی خود را، هلشتاین نامیدند. هر چند که از سال ۱۸۲۵ به مدت نیم قرن، ۹۵ درصد گاو های بلک اند وایت وارد شده به داخل آمریکای شمالی از کشور هلند بوده است.

1. Holstein

۲- برخی از کشورهای پیشرفته مانند آلمان، آمریکا، کانادا، دانمارک و غیره با وارد کردن تعداد اندکی از گاو های این نژاد و انجام کار های اصلاح نژادی روی آن توانسته اند صفات خاصی را در این نژاد تثبیت کنند و به همین دلیل این گاو های هلشتاین را به نام کشور خود می دانند. مانند هلشتاین کانادایی، هلشتاین آلمانی و غیره.

3. Schleswig - Halstein

کشور هلند به دلیل داشتن زمین های حاصلخیز، بارندگی زیاد و مراتع عالی شهرت دارد. به همین دلیل از نظر چرا رقابتی بین حیوانات وجود نداشت در نتیجه این گاو ها چرا کنندگان خوبی نبودند، چون لزومی نداشت که گاو هلشتاین قدرت چرای نژاد های دیگر به ویژه ایرشایر و براون سوئیس را داشته باشد.

در هلند زمستان ها نسبتاً سرد بوده و گاو ها در این فصل نیاز به سر پناه (اصطبل یا طولیه) دارند. به دلیل این که در کشور هلند اغلب منازل مسکونی و اصطبل های ننگه داری گاو ها کنار هم بودند و اغلب گاو ها بر روی مرتع دوشیده می شدند، گاو های مطیع و رام ارجحیت داشتند. به همین دلیل دامداران هلندی بیشتر به پرورش گاو مطیع و رام هلشتاین پرداختند.

در آمریکای شمالی، گاو ماده خالدار به خاطر راندمان بالا نسبت به گاو های دیگر انتخاب شد و به دلیل تفاوت قابل ملاحظه در اندازه و شکل بدن خود، تولید کننده مخصوص شیر شد. تفاوت اصلی بین نژاد هلشتاین و فریزین در حال حاضر این است که اگرچه هر دو نژاد در اصل از یک مبدا سرچشمه گرفته اند ولی نژاد هلشتاین بزرگ، تک منظوره و شیری است در حالی که نژاد فریزین همیشه به عنوان یک نژاد دو منظوره قادر به تولید گوشت در گله های شیری بوده است. پراکندگی این گاو، جهانی و در واقع بیش از هر نژاد دیگری است. برای اطلاع از نژاد های به وجود آمده از این نژاد به جدول ۳-۱ مراجعه نمایید.

خصوصیات ظاهری

گاو هلشتاین از بزرگترین نژاد های شیری جهان است. سن بلوغ در این نژاد بیش از نژاد های شیری دیگر است (به استثنای جرسی، گرنزی و ایرشایر). این گاو دارای بدنی حجیم و درشت بوده و اتصال پستان ها به بدن در این گاو بسیار مناسب است. رنگ آن ممکن است سیاه یکدست یا دارای لکه های سیاه و سفید باشد. در برخی موارد گاو هایی به رنگ قرمز و سفید نیز دیده می شود.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۶۰۰-۷۰۰	۱۰۰۰-۱۲۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۴۰	۱۵۲	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

جدول ۱-۳ نژاد های تحت تاثیر گاو های ندرلند بلک اند وایت (هلشتاین و فریزین)

American Beef Friesian	Istoben (USSR)
Argentine Friesian	Italian Friesian
Aulie-Ata (Kazakhstan)	Karan Fries (India)
Australian Friesian Sahiwal	Kenran (Japan)
Beijing Black Pied (China)	Kholmogory (USSR)
Belgian Black Pied	Lithuanian Black Pied (Lithuania)
Belgian Blue	Lucerna (Colombia)
Belgian White-and-Red	Malselv (Norway)
Bestuzhev (USSR)	Mantiqueira (Brazil)
British Friesian	Meknes Black Pied (Morocco)
British Holstein	Polish Black-and-White -Lowland
Bushuev (Uzbekistan)	Preti and Frati (Italy)
Central Russian Black Pied	Rana (Madagascar)
Charollandais (France)	Red and WhiteFriesian (UK,Netherlands, Brazil)
Chinese Black-and-White	Red-and-White Holstein (USA)
Danish Black Pied	Red steppe (Ukraine)
Drakensberger (S.Africa)	Riopardense (Brazil)
Dutch Black Pied	Russian Black Pied
East Friesian (Germany)	Sanhe (China)
Estonian Black Pied (Estonia)	Santa Gabriela (Brazil)
French Friesian	Siberian Black pied (Siberea)
Friesland (S.Africa)	Siboney (Cuba)
German Black Pied	Swedish Friesian
Grati (Indonesia)	Swiss Black Pied
Guzerando (Brazil)	Tagil (USSR)
Hays Converter (Canada)	Taino (Cuba)
Holgus (USA)	Turino (Purtugal and Brazil)
Holstein (USA,Canada)	Ural Black Pied (USSR)
Hungarofries (Hungary)	Wokalup (Australia)
Israeli friesian	

خصوصیات تولیدی

نژاد هلشتاین به گاو با بیشترین تولید شیر و کمترین درصد چربی شهرت یافته است. کمترین درصد چربی با کمترین درصد مواد جامد نیز همراه است (به طور کلی اگر درصد مواد جامد بدون چربی در شیر نژادی کم یا زیاد باشد، درصد چربی آن نیز کم یا زیاد خواهد بود). گاو این نژاد به دلیل رشد نسبتاً سریع و تولید لاشه ای بسیار مطلوب، از لحاظ تولید گوشت هم دارای اهمیت است و در میان نژاد های شیری بهترین لاشه را دارد.

گوساله ای این نژاد در بین نژاد های شیری بیشترین وزن را دارد. این ویژگی همراه با رنگ سفید چربی بدن، این نژاد را برای تولید گوشت سفید گوساله^۱ مناسب می سازد. در برنامه های اصلاح این نژاد، در ابتدا شیر تولیدی آن برای تهیه پنیر مورد استفاده قرار می گرفت و چون برای تولید پنیر شیر زیادی نیاز است، بنابراین به طور عمده بر روی گاو هایی با تولید شیر بالا و کم چرب تاکید می شد.

میانگین تولید شیر گاو های ماده در یک دوره شیردهی در حدود ۷۸۹۶ لیتر با ۶۵۰ کیلوگرم چربی و ۲۵۰ کیلوگرم پروتئین اعلام شده است.

خصوصیات تولید مثلی

گوساله ماده در ۱۵ ماهگی یعنی وزنی حدود ۳۶۲ کیلوگرم، قادر به جفت گیری است. گاو ماده در شرایط مطلوب اولین گوساله خود را در ۲۴ تا ۲۷ ماهگی به دنیا می آورد و عمر مفید آن شش سال است.

نژاد براون سوییس

تاریخچه و پراکنش

نژاد براون سوییس^۲ قدیمی ترین نژاد شیری جهان و از زیر گونه ای وحشی بوس تاروس تیپیکوس لانگی فرونس است. امروزه در کشور سوئیس استخوان هایی پیدا شده که تاریخ آن به ۴۰۰۰ سال قبل از میلاد بر می گردد. نتایج تحقیق بر روی استخوان ها، شباهت زیاد آن ها با استخوان های گاو براون سوئیس امروزی را نشان می دهد.

1. Veal

2. Brown Swiss

کشور سوئیس به ۲۵ ناحیه تقسیم شده است که این نژاد در ۱۸ ناحیه‌ی آن بیشتر یافت می‌شود. این گاو در این نواحی به شوایتزر معروف است. این نژاد در کوه های سوئیس اصلاح شده، که در این منطقه شروع چرا در بهار و در دامنه‌ی کوه ها بوده و طی تابستان به دامنه های بالاتر ادامه می‌یابد. در پاییز نیز این گاو ها به روستا برگردانده شده و در طول زمستان در آغل نگه داری می‌شوند. بنابراین طی فصول بهار، تابستان و پاییز غذای آن ها منحصر به علوفه های دامنه‌ی کوه ها است. عمل چرا در این منطقه منجر به قدرت چرای برتر در این نژاد شده است (برعکس نژاد هلشتاین).

پرورش این گاو از ۶۰۰ سال قبل در کشور سوئیس آغاز شد. در سال ۱۸۶۸ نخستین گله‌ی گاو سوئیسی شامل یک گاو نر و هفت گوساله‌ی ماده به آمریکا صادر شد. این گاو تا سال ۱۸۸۰ به طور مداوم به آمریکای شمالی صادر شد که به دلیل تقاضای زیاد برای این نژاد و در اثر مهاجرت های قرن نوزدهم انجام می‌گرفت.

امروزه در کشور آمریکا این گاو به عنوان نژادی شیری در نظر گرفته می‌شود. تولید شیر بالا و گوساله‌زایی آسان و زود هنگام در این نژاد، اساس انتخاب آن برای بیش از یک قرن در آمریکا بود. سرانجام نوع بسیار متفاوت و کامل تری از این نژاد در آمریکا به وجود آمد که نسبت به گاو های براون سوئیس قبلی بزرگ تر و دارای ترکیب بدنی خوب و بسیار ظریف تری بود. برای جلوگیری از اشتباه گرفتن این نژاد با نژاد های دیگر، به براون سوئیس آمریکایی معروف شد.

تفاوت بین این دو نژاد شبیه تفاوت موجود بین گله‌ی آمریکایی هلشتاین و نوع اروپایی فریزین است. در هر دو مورد حیوانات آمریکایی به طور قابل توجهی بلند تر و دارای جثه‌ی بزرگ تر و راندمان بالاتری در شیر دهی می‌باشند. علاوه بر کشور آمریکا، این نژاد از سال ۱۹۶۰ برای تقویت بنیه‌ی گاو براون اروپایی استفاده شد.

نخستین دفتر انساب گاو نژاد براون سوئیس در سال ۱۸۸۰ منتشر شد. این دفتر شامل ۱۵۹ راس گاو نر و ۷۴۳ راس گاو ماده بود. همچنین در سال ۱۸۸۷ نخستین انجمن نژادی این گاو تشکیل شد.

گاو براون سوئیس به سمت شرق کشور سوئیس و مناطق همسایه (ورارلبرگ، آلگائو، ورتمبرگ و تایرول) و همچنین کوه های آلپ در کشور ایتالیا گسترش یافته است. گاو براون سوئیس به جز اروپا در بیشتر نقاط جهان، از شمالی ترین نقاط کانادا تا مکزیک و مناطق

استوایی و گرمسیری کشور های آنگولا تا آمریکای مرکزی دیده می شود. برای اطلاع از نژاد های به وجود آمده از این نژاد به جدول ۳-۲ مراجعه نمایید.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن گاو این نژاد از قهوه ای روشن تا تیره تغییر می کند. وجود لکه های سفید در بالای شکم و وسط منگوله‌ی دم برای پرورش دهندگان اصیل مطلوب نیست. مو های اطراف پوزه، درون گوش و پایین ساق اندام های حرکتی معمولاً کم رنگ تر و گوش ها نیز کاملاً بزرگ و پُر مو هستند. شاخ ها کج و بیشتر به رنگ سفید و انتهای آن ها سیاه و دارای اندازه‌ی کوچک تا متوسط است. این گاو دارای سرِ عریض و صورتی پهن، عضله بندی خوب، اسکلت بندی حجیم و اندام های حرکتی قوی و محکمی می باشد. همچنین نژادی رام ولی کمی لجباز است.

جدول ۳-۲ نژاد های تحت تاثیر نژاد براون سوئیس

Agerolese (Italy)	Istoben (USSR)
Ala-tau (Kazakhstan)	Karan Swiss (India)
Apanese Black	Kostroma (USSR)
Beef Synthetic (Canada)	Lavinia (Brazil)
Bra-Swiss (USA)	Lebedin (Ukraine)
Brownsind (India)	Lithuanian Red (Lithuania)
Bulgarian Red	Montafon (Austria)
Bushuev (Uzbekistan)	Montana (Italy)
Byelorussian Synthetic	Pisana (Italy)
Cabannina (Italy)	Pontremolese (Italy)
Canadian	Reggiana (Italy)
CharSwiss and CharWiss (USA)	Rendena (Italy)
Dairy Synthetic (Canada)	Savinja Grey (Yugoslavia)
Garfagnina (Italy)	Schwyz Zeboid (Tajikistan)
Gelbvieh (Germany)	Sunandini (India)
Glan (Germany)	TSSHZ-1 (USSR)
Hays Converter (Canada)	Xinjiang Brown (China)
Holmonger (Namibia)	Yurino (USSR)
Improved Rodopi (Bulgaria)	

این گاو در ظاهر شباهت زیادی به گاو جرسی دارد و مهم ترین شباهت آن ها سایه های تیره تر زیر بدن و حلقه های بی رنگ دور پوزه است. شاخ های این نژاد بلند تر از شاخ های نژاد جرسی و رنگ گوش آن تیره تر از نژاد جرسی است. به عبارت دیگر، رنگ گوش آن خاکستری تیره یا قهوه ای تیره است. در بین گاو های اصیل شیری، این نژاد از نظر وزن پس از نژاد هلشتاین در مقام دوم قرار دارد.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۰۰۰-۱۲۰۰	۶۰۰-۷۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۰-۱۶۰	۱۳۵-۱۴۲

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده این نژاد در یک دوره شیردهی ۱۰ برابر وزن بدن آن یعنی ۶۰۰۰ تا ۷۰۰۰ لیتر با ۴ درصد چربی و ۳/۷ درصد پروتئین است. از آن جایی که این نژاد در ابتدا برای تولید پنیر اصلاح می شد، لذا تاکید بیشتر بر تولید شیر زیاد با درصد چربی کم بود. میانگین چربی شیر طی ۶۰ تا ۷۰ سال گذشته ثابت و بین ۳/۸ تا ۳/۹ درصد باقی مانده است. در پروار بندی، افزایش وزن روزانه گاو نر این نژاد بین ۱۱۰۰ تا ۱۲۰۰ گرم است. بازده لاشه بالا و در حدود ۶۲ درصد است. این نژاد به سبب اندازه‌ی نسبتاً بزرگ، وزن زیاد گوساله و چربی سفید بدن، برای پروار بندی و گوشت سفید گوساله همانند هلشتاین مقبولیت دارد.

خصوصیات تولید مثلی

این گاو دیر بالغ می شود و نسبت به دیگر نژاد های شیری، دیر تر به اوج تولید می رسد ولی عمری طولانی دارد. همچنین گاو ماده اولین گوساله‌ی خود را در سنین پایین به دنیا می آورد.

نژاد ایرشایر

تاریخچه و پراکنش

اجداد وحشی نژاد ایرشایر^۱ در اصل گاو بوس تاروس تیبیکوس پرمیژنیوس لانگی فرونس است. این نژاد متعلق به استان ایر در کشور اسکاتلند است و از قرن هفدهم در این استان زندگی می کند. در طول پرورش این گاو، ابتدا آن را متعلق به نژاد کانینگهام و سپس متعلق به نژاد دانوب می دانستند، تا این که سرانجام به صورت یک نژاد تکامل یافت و آن را به نام منطقه‌ی خودش یعنی ایر نامیدند.

فعالیت های اصلاح نژادی گاو ایرشایر، پس از سال ۱۷۵۰ یعنی خیلی دیرتر از نژاد های اصیل دیگر انجام گرفت. حتی می توان گفت نژاد ایرشایر آخرین نژاد اصیل شیری اصلاح شده است و این عمل در منطقه ایر انجام گرفت. حیوانات پایه برای اصلاح نژاد این گاو ها، گاو های کشور هلند، جزیره‌ی شانل و منطقه‌ی تیز واتر در شمال کشور انگلستان بودند. در ابتدا گاو های زیادی در نژاد ایرشایر به رنگ سیاه با نوار سفیدی در پشت و پهلو ها و صورت سفید بودند که بیشتر آن ها از آمیزش با گاو های هایلند و گالووی به وجود آمده بودند. ولی این نژاد به وسیله گاو های هلندی در سال های ۱۷۵۰ تا ۱۷۸۰ و آمیزش با گاو نژاد آلدرنایز^۲ وارد شده در سال ۱۷۵۶ به اسکاتلند، متحول شد. در حقیقت در اثر آمیزش با نژاد های وارد شده، شکل ظاهری آن تغییر کرد. این گاو جایگزین گاو حاصل از آمیزش با نژاد های گوشتی شد.

در سال ۱۸۴۲ بنادر بریتانیایی بر روی دام های خارجی باز شد و تعداد زیادی از گاو های هلندی وارد اسکاتلند شدند. تنها ۵ هزار راس دام در سال ۱۸۶۷، به منطقه‌ی لیث^۳ وارد شدند. بین سال های ۱۸۵۷ تا ۱۸۷۰ گاو های دیگری از شهر هامبورگ آلمان در حدود ۲۶۰۰ راس در سال وارد کشور اسکاتلند شد.

این احتمال وجود دارد که در آن زمان نژاد ایرشایر رشد و توسعه‌ی خود را مدیون آمیزش با گاو های هلندی، شورت هورن هلدنس^۴، هایلند و شاید هم نژاد جرسی باشد. در اوایل قرن بیستم نژاد ایرشایر به کشور های فنلاند، سوئد، ایالات متحده‌ی آمریکا، استرالیا، نیوزیلند، ژاپن و به ویژه کانادا صادر شد.

1. Ayrshire

2. Alderneys

3. Leith

4. Holdens

نژاد ایرشایر فنلاندی در شوروی سابق بسیار طرفدار داشت و در حدود یک میلیون راس از این گاو در آنجا وجود داشت. در سال ۱۹۶۹ نخستین کنفرانس دامپروران و دامداران نژاد ایرشایر در شهر تورنتو برگزار شد و امروزه این نژاد به چند کشور آفریقایی، مالتا، ایران، سریلانکا، میانمار، شمال و جنوب آمریکا و تعدادی از کشورهای اروپایی گسترش یافته است. امروزه در حدود ۱۲۷ هزار گاو ماده ی شیری ایرشایر در بریتانیای کبیر وجود دارد. نژاد های حاصل از نژاد ایرشایر، گاوهای ایرشایر فنلاندی و سوئدی هستند. این نژاد بر روی نژاد های چپنیز بلک، لیتوانین رد، نوروزین وایت اند رد و سوئیدیش وایت اند رد تاثیر گذاشته است. انجمن نژادی گاو ایرشایر برای اولین بار در سال ۱۸۷۷ در بریتانیای کبیر تاسیس شد. همچنین این انجمن در کشورهای استرالیا، برزیل، کانادا، کلمبیا، جمهوری چک، فنلاند، کنیا، نیوزیلند، آفریقای جنوبی، سوئد و ایالات متحده ی آمریکا تاسیس شده است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این گاو از قرمز تا قهوه ای مایل به قرمز و سفید متغیر است. فراوانی رنگ سفید و قهوه ای مایل به قرمز در گاو نر بیشتر است. از مشخصات بارز این گاو، مو های کوتاه، قهوه ای و سفید رنگ آن است. گاهی اوقات به رنگ سیاه و سفید هم دیده شده که در دفتر انساب ثبت نمی شود. رنگ پوزه و دهان صورتی روشن است. تیپ بدنی و پستان های مناسبی دارد. همچنین به دلیل داشتن شاخ هایی با انحنای خاص در قسمت بالای آن مشهور است. امروزه اغلب پرورش دهندگان در سنین اولیه، با روش های مختلف مانع رشد شاخ ها می شوند، بنابراین شاخ های بلند کمتر دیده می شود.

در اصلاح نژاد گاو های ایرشایر، بر شکل پستان تاکید بسیاری شده است. بنابراین از این لحاظ در مقایسه با اغلب نژاد های دیگر بهترین است. پستان این گاو با تکامل مناسب تا زیر شکم ادامه پیدا کرده است ولی طول پستانک ها کمی کوتاه است.

گاو نژاد ایرشایر جثه ای کوچک و استخوان بندی ظریفی دارد. علاوه بر این آب و هوا در منطقه ی ایر در قسمت زیادی از سال سرد و مرطوب است. به دلیل عدم حاصل خیزی زمین های منطقه، مقدار کمی علوفه در دسترس این نژاد وجود داشته و در نتیجه، این وضعیت سبب بقای حیوانات دارای بنیه قوی و دارای قدرت چرای خوب شده است.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۶۸۰-۱۰۲۰	۵۰۰-۵۹۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۳۷	۱۲۷-۱۳۵

خصوصیات تولیدی

گاو این نژاد با توجه به پتانسیل بالا در تولید شیر و چربی بالا، تنها برای تولید شیر پرورش داده می شود. میانگین تولید شیر این گاو در یک دوره شیر دهی، ۴۸۴۲ لیتر با ۳/۷۵ درصد چربی و ۳/۴۱ درصد پروتئین برآورد شده است. مقدار چربی شیر آن به ۴ درصد هم می رسد. مواد جامد بدون چربی در شیر این نژاد کمتر از گاو گرنزی و جرسی است (ایرشایر > گرنزی > جرسی). ذرات چربی شیر در این نژاد ریز بوده و به این دلیل به آسانی در بالای شیر جمع می شوند. از این نظر شیر این نژاد برای تولید پنیر مناسب است. گوساله‌ی این نژاد به دلیل داشتن وزن و تولید نسبتاً پایین در تولید گوشت سفید گوساله ارزش متوسطی دارد. گاو حذفی و مازاد نیز برای تولید گوشت ارزش متوسطی دارد، زیرا خیلی سریع چاق می شود و دارای چربی سفید است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده ایرشایر زود بالغ می شود و اولین گوساله خود را در سن ۲۴ تا ۲۷ ماهگی به دنیا می آورد و می تواند هر سال یک گوساله داشته باشد. وزن گوساله نر در هنگام تولد ۴۰ تا ۵۰ کیلوگرم و در گوساله ماده ۳۴ تا ۴۵ کیلوگرم است.

نژاد گرنزی

تاریخچه و پراکنش

منشا نژاد گرنزی^۱ از زیر گونه‌ی وحشی بوس تاروس تیپیکوس لانگی فرونس در جزیره‌ی گرنزی است. عده‌ای اعتقاد دارند که گاو گرنزی مانند جرسی از زیر گونه‌ی بریتانیایی و نورماندی است.

1. Guernsey

مساحت جزیره ی گرنزی ۳۸/۶۲ کیلومتر مربع است. رابرت نورماندی^۱ (دوک نورماندی) در سال ۹۶۰ میلادی گروهی از راهبان را به جزیره ی گرنزی فرستاد. از آنجایی که این افراد از شیر و فرآورده های آن استفاده می کردند، تعدادی گاو نیز با خود به این جزیره آوردند. به نظر می رسد که این گاو همان نژاد فرومال دوسیون باشد که اکنون نیز تعدادی از آن ها در کشور فرانسه وجود دارد. این گاو کوچک جثه، قهوه ای و سفید رنگ بود و مقدار چربی شیر آن تا حدی زیاد بود و کره ی بسیار خوبی از آن به دست می آمد. در سال ۱۰۶۰ میلادی راهبان دیگری به این جزیره وارد شدند و گاو بزرگی را با خود آوردند که به نژاد آیزینگنی معروف بود. از آمیزش این دو نژاد، نژاد جدیدی به وجود آمد که امروزه به نام گرنزی شناخته می شود.

این جزیره به دلیل گسترش بیشتر به سمت شمال، آب و هوایی سردتر از جزیره ی جرسی دارد. شغل اصلی در این جزیره، تولیدات گلخانه ای و گل است. شرایط مرتع و مدیریت گاو ها در این جزیره شبیه جزیره ی جرسی است. گله ها کوچک و گاو ها افسار شده هستند.

گاو گرنزی تا حد زیادی مطیع و رام است. این گاو نسبت به نژاد جرسی اصالت کمتری دارد. با این وجود نژاد گرنزی نیز به علت خلوص و همگنی آن مشهور شده است. در ابتدا گاو گرنزی در کشور انگلستان پرورش یافت. در سال ۱۸۸۶ در این کشور اتحادیه گاو گرنزی انگلیس^۲ تاسیس شد. در حالی که آمریکایی ها در سال ۱۸۷۷ کلوب گاو گرنزی آمریکا^۳ را تاسیس کرده بودند.

در حال حاضر ۷۰۵۰ راس گاو ماده و ۶۰۰ راس گاو نر در دفتر انساب ثبت شده است. این تعداد بیانگر آن است که این گاو به اکثر کشور ها صادر شده است. انجمن اصلاح نژادی این گاو در سال ۱۸۷۸ و دفتر انساب آن در سال ۱۸۴۲ تاسیس شد و هم اکنون در کشور های استرالیا، انگلستان، برزیل، کانادا، ایرلند، کنیا، آفریقای جنوبی، ایالات متحده ی آمریکا و زیمبابوه وجود دارد.

1. Robert Duke
3. American – Guernsey Cattle Clup

2. English Guersey Cattle Society

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد از زرد روشن (آهوایی) تا قرمز تیره تغییر می کند و گاهی اوقات لکه های سفیدی در سر نیز دیده می شود. چروکیدگی زیادی در ناحیه ی گردن وجود دارد. پوزه به رنگ زرد کرمی، سم ها زرد کاهی و انتهای دم سفید رنگ است. این نژاد دارای سر دراز و باریک، چشم های آرام، منافذ بینی گشاد و حیوان نسبتاً آرامی است. این گاو جثه ای کوچک دارد و کاملاً به صورت نژاد خالص شیری است. شکل قرار گیری پستان بسیار مطلوب و مناسب برای تولید شیر است. این نژاد تا حدودی بزرگ تر از نژاد جرسی است.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۷۰۰-۹۰۰	۵۰۰-۵۶۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۲۵-۱۳۵	۱۲۰-۱۳۰

خصوصیات تولیدی

خصوصیات شیر این نژاد شباهت زیادی به جرسی دارد. درصد چربی و مواد جامد بدون چربی در شیر این نژاد اندکی کمتر از نژاد جرسی ولی رنگ شیر آن ها به علت وجود کاروتن بسیار زرد تر است. چربی شیر همانند شیر نژاد جرسی در تابستان و زمستان به رنگ زرد طلایی است که خصوصیت بارز و خوبی برای مصرف کننده است. سرانه مصرف شیر در کشور انگلستان بالا است، بنابراین مصرف کنندگان برای چنین شیری که به گلد تاپ میلک مشهور است، مبالغ اضافی نیز می پردازند.

میانگین تولید شیر در این گاو در یک دوره شیر دهی نزدیک به ۴ هزار لیتر با ۴/۶۲ درصد چربی و ۳/۶ درصد پروتئین است. وزن تولد در این نژاد کمی بیشتر از گوساله نژاد جرسی است. اندازه ی کوچک جثه و چربی لاشه ی زرد رنگ، موجب شده که این گاو برای تولید گوشت قرمز و گوشت سفید گوساله مناسب نباشد.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده ی این نژاد دیرتر از گاو جرسی بالغ می شود و قدرت چرای آن به خوبی نژاد جرسی نیست. این گاو اولین زایمان خود را در سن ۳۰ ماهگی انجام می دهد و هر ۳۷۰ روز می تواند یک گوساله داشته باشد. این نژاد در طول عمر خود به طور متوسط ۵ راس گوساله

می تواند داشته باشد. وزن تولد گوساله نر ۳۰ تا ۴۰ کیلوگرم و وزن تولد گوساله ماده ۲۵ تا ۳۵ کیلوگرم است.

نژاد جرسی

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد جرسی^۱ از گاو وحشی بوس تاروس تیپیکوس لانگی فرونس به وجود آمده است. در مورد منشا این گاو نظریه های مختلفی وجود دارد. برخی محققان بر این باور هستند که این گاو از زیر گونه ی بریتانی و نورماندی است. برخی دیگر معتقدند اجداد نژاد جرسی از نوع سلتییک می باشند که از آسیا و آفریقای شمالی به اروپا آمده اند. برخی دیگر منشا و مبدا استوایی (احتمالاً هندی) برای این نژاد عنوان می کنند. عده ای درباره یک تیپ زرد رنگ خزر صحبت می کنند که در اثر انحراف مسیر، از دریای بالکان به اسپانیا و از آنجا به فرانسه و جزایر دریای مانش رسیده است. آن ها معتقدند که نژاد جرسی در سال ۱۷۰۹ به طور مستقیم با سرزمین فرانسه ارتباط پیدا کرده است.

فعالیت های اصلاح نژادی از جزیره ی جرسی (بین کانال فرانسه و انگلستان) و از مجمع الجزایر شانل آغاز شده است. فاصله ی این جزیره از نزدیک ترین ساحل فرانسه تنها ۲۴ کیلومتر می باشد، به همین دلیل گاو جرسی در مناطق نورماندی و بریتانی فرانسه دیده می شود. این گاو به خالص بودن نژاد شهرت دارد، زیرا در جزیره ی جرسی به گاو های دارای مشخصات نامطلوب اجازه ی ورود داده نمی شود و خالص بودن این نژاد در اثر سخت گیری و ممنوع بودن واردات، حفظ شده است. این ممنوعیت واردات بیش از ۱۵۰۰ سال در این جزیره حاکم بوده و هیچ نژاد دیگری در این جزیره وجود نداشته است.

جدول ۳-۳ نژاد های تحت تاثیر نژاد جرسی

Agerolese (Italy)	Nejdi (Iran)
Australian Milking Zebu	New Zealand Jersey
Danish Jersey	Normande (France)
Jamaica Hope	Improved Rodopi (Bulgaria)
Jerdi (Brazil)	Swedish Jersey
Jersind (India)	Taylor (India)

مساحت این جزیره در حدود ۱۰۰ کیلومتر مربع است. بخش عمده‌ی فعالیت های کشاورزی در جزیره‌ی جرسی منحصر به تولید سیب زمینی، گوجه فرنگی و محصولات گلخانه ای است. خوراک گاو ها به طور عمده از علوفه های بسیار آبدار مراتع تامین می شود. گاو ها معمولاً بر روی مراتع به صورت مهار شده چرا نموده و از مقدار محدودی کنسانتره تغذیه می کنند. هم اکنون نزدیک به ۸ هزار گله گاو در این جزیره وجود دارد و هر گله به طور میانگین دارای ۱۲ راس گاو است. برای اطلاع از نژاد های به وجود آمده از این نژاد به جدول ۳-۳ مراجعه نمایید.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این گاو از زرد آهویی تا قهوه ای مایل به سیاه تغییر می کند و دارای لکه های سفید پیوسته یا جدا از هم هستند. رنگ پوزه سیاه است و حلقه‌ی موی کم رنگی پوزه را در بر می گیرد. از خصوصیات این گاو داشتن سر کوچک، حالت فرو رفتگی بین چشم ها و توانایی قابل توجه در سازگاری با آب و هوای سخت و طاقت فرسا، به ویژه آب و هوای بسیار گرم تر از جزیره‌ی محل رشد خود می باشد. تحمل و مقاومت این گاو آرام نسبت به گرما بسیار استثنایی است.

در نواحی استوایی، نژاد جرسی به خاطر داشتن راندمان بهتر نسبت به نژاد های دیگر، مشخص می باشد. صورت نژاد جرسی به طور قابل توجهی تو رفته و گود است و این مشخصه به طور زیادی در نژاد های ایبریایی، گاو های شاخ کوتاه و بی کوهان خاورمیانه در مصر و ساحل آفریقای جنوبی وجود دارد. صورت گود و تو رفته در گاو های اسپانیایی با پوزه‌ی گوزنی به رنگ زرد مایل به سفید و هاله ای کم رنگ اطراف بینی با پوست تیره تر، در نژاد های بی کوهان غرب آفریقا، آلباین و در خود گاو میش های قدیمی نیز دیده می شود. گاو جرسی به آسانی به شرایط آب و هوایی گوناگون عادت می کند و به احتمال زیاد وحشی تر از دیگر گاو های شیری اصیل است. از آنجا که این گاو به تحریکات محیطی بسیار حساس بوده و به سرعت واکنش نشان می دهد، به نژادی با سیستم عصبی بسیار توسعه یافته شهرت دارد.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۶۰۰-۷۰۰	۳۵۰-۴۲۵
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۴۴	۱۲۰-۱۳۵

خصوصیات تولیدی

نژاد جرسی جزء کوچک ترین نژاد های اصیل شیری جهان است که به دلیل داشتن چربی زرد، برای تولید گوشت قرمز و گوشت گوساله ارزش چندانی ندارد. شیر این گاو ها در مقایسه با شیر سایر نژاد ها بیشترین درصد چربی و مواد جامد بدون چربی را دارد.

این گاو زودتر از دیگر گاو های شیری بالغ می شود و زمان رسیدن به پیک تولید شیر در آن کوتاه تر از دیگر نژاد های اصیل شیری است. طی روند اصلاح نژاد، کره به عنوان اصلی ترین فرآورده ی شیر مورد نظر بوده است. در نتیجه تاکید بیشتر بر گاو هایی با درصد چربی بالا بوده است. شیر این نژاد به علت داشتن کاروتن زیاد زرد رنگ است و قابلیت تبدیل کاروتن به ویتامین A در نژاد های دیگر بیشتر از نژاد جرسی و گرنزی است، به همین دلیل شدت رنگ زرد شیر در این دو نژاد، بیشتر از سایر نژاد های شیری است. شیر این نژاد همانند شیر نژاد گرنزی با نام گلد تاپ میلک در کشور انگلیس عرضه می شود.

گاو جرسی قادر به تولید شیر زیادی است به طوری که میانگین تولید شیر در یک دوره ی شیر دهی در حدود ۴ هزار لیتر با ۵/۱۲ درصد چربی و ۳/۸۴ درصد پروتئین برآورد شده است. دامداران جزیره ی جرسی اصرار دارند که گاو های ماده باید سالیانه ۱۰ برابر وزن بدن خود شیری با ۵ درصد چربی تولید کنند.

نژاد شورت هورن شیری^۱

تاریخچه و پراکنش

نژاد شورت هورن یکی از قدیمی ترین نژاد های شناخته شده است و از اجداد وحشی بوس تاروس تیپیکوس پریمیژنیوس منشا گرفته اند و نقش مهمی در ایجاد، توسعه و اصلاح نژاد گاو های دیگر داشته اند تا آنجایی که تاثیر این نژاد بر نژاد های دیگر بیش از هر نژاد دیگر (به استثنای گروه فریزین) و قابلیت سازگاری آن معروف است.

1. Dairy shorthorn

طی قرن نوزدهم، گاو محلی و برتر نژاد شورت هورن معروف به تیز واتر^۱ در شمال شرقی انگلستان و گاو شورت هورن درهام، به خاطر ترکیب شیر و توانایی شیر دهی آن ها از شهرت خوبی برخوردار بوده اند. این دو گروه از گاو های نژاد شورت هورن به طور مرتب و منظم توسط گاو داران مشهور، رشد و توسعه یافتند. تا سال ۱۸۰۰ نژاد شورت هورن جدید با قد ۱۵۲ سانتی متر، بلند قد ترین نژاد بریتانیا و گاو نر معروف شورت هورن درهام، ۱۶۵ سانتی متر قد داشت.

نخستین دفتر انساب گاو نژاد شورت هورن و در واقع نخستین دفتر انساب گاو های جهان در سال ۱۸۲۲ منتشر شد و اولین انجمن این نژاد نیز در سال ۱۸۷۵ تشکیل شد. در سال ۱۸۲۳ یک گاو نژاد شورت هورن برای تاثیر بر تجارت گوشت آمریکای جنوبی، به بوئرس آیرس صادر شد. در طول قرن نوزدهم نژاد شورت هورن به محبوب ترین نژاد در انگلستان تبدیل شد و نژاد غالب گله های این کشور بود. این نژاد در آن زمان در کشور های اسکاتلند، ایرلند، آمریکای شمالی، استرالیا و قاره ای اروپا گسترش یافت.

در زمان جنگ جهانی اول نژاد شورت هورن به گسترده ترین نژاد گاو در داخل و خارج کشور انگلستان تبدیل شد. این گاو در حالی از گله های اصیل موجود در کشور بریتانیا پا فراتر گذاشت که هیبرید های تجارتي نیز بر پایه ی خون نژاد شورت هورن بودند. با این وجود، در قرن بیستم تعداد شورت هورن اصیل در بریتانیا به شدت کاهش یافت. به طوری که در ۳۰ تا ۴۰ سال اخیر جمعیت آن ها از ۲۵ هزار راس گاو اصیل به ۲ هزار راس در سال ۱۹۸۰ رسید. برای اولین بار در سال ۱۸۷۲ گاو شورت هورن به کشور ایالات متحده ی آمریکا صادر شد. گونه ای از این نژاد نیز در استرالیا به وجود آمده که به شورت هورن ایلاوارا^۲ معروف شده است. در سال ۱۹۶۷ شورت هورن ایلاوارا از کشور استرالیا به ایالات متحده ی آمریکا وارد شد. گاو ایلاوارا بخشی از اجداد گاو شورت هورن شیری امروزی به حساب می آید.

این نژاد تا مدت ها به عنوان نژادی دو منظوره شناخته می شد و تا سال ۱۹۳۵ در ایالات متحده برای ثبت، تفاوتی از نظر شیری و گوشتی بودن قائل نمی شدند. در آن زمان به پیشنهاد یکی از پرورش دهندگان، لغت شیری بر روی مدارک ثبت این گاو اضافه شد. در سال ۱۹۴۸ انجمن شورت هورن شیری در آمریکا تاسیس و شروع به ثبت نمود. این حرکت،

1. Tees water

2. Illawara

تاثیر زیادی در پیشرفت این نژاد داشت. در سال ۱۹۶۹ پرورش دهندگان اعلام کردند که نژاد شورت هورن شیری قسمتی از انجمن گاو اصیل شیری شد.

از آنجا که گاو نژاد شورت هورن سال ها هم برای اهداف گوشتی و هم شیری انتخاب می شد لذا یکنواختی تیپ شیری این نژاد کمتر از نژاد های دیگر است. با این وجود از زمانی که پرورش دهندگان تصمیم به ایجاد نژادی شیری گرفتند، پیشرفت عمده ای در تیپ شیری این گاو ایجاد شده است. در حال حاضر این گاو در ایالات غربی آمریکا فراوانی زیادی دارد. برای اطلاع از نژاد های به وجود آمده از این نژاد به جدول ۳-۴ و ۳-۵ مراجعه نمایید.

جدول ۳-۴ نژاد های تحت تاثیر نژاد شورت هورن (کشور ها و آمیزش های انجام شده)

نژاد های جدید	درصد نژاد های مختلف
نژاد امریکن (آمریکا)	۱۲/۵ درصد بایسون، ۲۵ درصد شاروله، ۵۰ درصد برهمن، ۶/۲۵ درصد شورت هورن و ۶/۲۵ درصد هر فورد
آرْمُرِیکان (فرانسه)	شورت هورن و برتون محلی
بیف مستر (آمریکا)	۵۰ درصد برهمن، ۲۵ درصد شورت هورن و ۲۵ درصد هر فورد
بیو بایلد (انگلیس)	۶۵ درصد لینکلن قرمز، ۳۰ درصد بیف شورت هورن و ۵ درصد آبردین آنگوس
بلژین بلو (بلژیک)	شورت هورن و دوچ بلک پاید با رد پاید
بلژین وایت اند رد (بلژیک)	شورت هورن و دوچ بلک پاید در گاوهای محلی
بلمونت رد (استرالیا)	افریکاندر و شورت هورن در افریکاندر و هر فورد
بلو آلبیون (انگلیس)	شورت هورن وایت برید با ولش بلک
بلو گری (اسکاتلند)	گاو های نسل اول تلاقی شورت هورن وایت و گالووی
بونسمارا (آفریقای جنوبی)	۱۸/۷۵ درصد هر فورد، ۱۸/۷۵ درصد شورت هورن و ۶۲/۵ افریکاندر
براهورن (آمریکا)	برهمن و شورت هورن فرست کراس
چاینیز استیپ رد (مونگولیا)	شورت هورن و مونگولین
دانبیش رد پاید (دانمارک)	شورت هورن، زرمین رد پاید و ماس-راین-یسل
درات مستر (استرالیا)	برهمن و شورت هورن
ژرمن شورت هورن (آلمان)	شورت هورن و ژرمن رد پاید
هش کراس (آمریکا)	شورت هورن شیری و هر فورد، با آنگوس قرمز و هایلند
شورت هورن ژاپنی (ژاپن)	شورت هورن و نژاد های محلی ژاپن

شورت هورن و گاو های هیبرید محلی سیبیریا	کورگان (سیبیریا)
شورت هورن و گاو های بومی	لینکولن قرمز (انگلیس)
۴۰ درصد هلشتاین فریزین، ۳۰ درصد شورت هورن و ۳۰ درصد هرتون کریولو	لوکرنا (کلمبیا)
بیف شورت هورن و هایلند	لویینگ (اسکاتلند)
شورت هورن درهام و منسل	مین آنجو (فرانسه)
شورت هورن و دوون	ماکاوایی (هاوایی)
شورت هورن و آبردین آنگوس	ماری گری (استرالیا)
بیف شورت هورن وساهیوال	کیو آساه (استرالیا)
۶/۲۵ درصد شورت هورن و ۳۷/۵ درصد برهمن	سانتا گرترو دیسس (آمریکا)
شورت هورن و نژاد های کانال ایسلند با زبو	تیلور (هند)

جدول ۳-۵ نژاد های تحت تاثیر نژاد شورت هورن

Australian Sahiwal (Australia)	Mandalong Special (Australia)
Ayrshire (Scotland)	Normande (France)
Beefmaker (USA)	Norwegian Red (Norway)
Belgian Red (Belgium)	Pie Rouge des Plaines (France)
Belgian Red Pied (Belgium)	Ranger (USA)
Bestuzhev (USSR)	Red Steppe (Ukraine)
British White (England)	Rouge de l'Ouest (France)
Burlina (Italy)	Sanhe (Mongolia)
Doran (Costa Rica)	Senepol (Virgin Islands)
Galician Blond (Spain)	Swedish Red-and-White (Sweden)
Japanese Black (Japan)	Tagil (USSR)

خصوصیات ظاهری

این گاو بدنی پُر، حجیم و ترکیب بدنی مناسب برای تولید شیر دارد. رنگ بدن آن قرمز یا سفید و قرمز است (رنگ آن از سفید خالص تا قرمز روشن تغییر می کند). حد فاصل این رنگ ها به ابرش معروف است. شاخ های کوتاه در نرها به سمت جلو و در ماده ها به سمت جلو و داخل خمیده است. شورت هورن شیری اندام و جثه ی نسبتاً بزرگی دارد. شکل قرار گیری پستان ها و سهولت دوشیدن، از امتیازات بزرگ این نژاد به شمار آید.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۶۸۰	۱۲۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۳۵	۱۴۵	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره شیر دهی حدود ۵۰۰۰ لیتر با ۳/۶۴ درصد چربی و ۳/۳۱ درصد پروتئین گزارش شده است. ولی این میانگین در گله های دیگر ۶۰۰۰ لیتر با بیش از ۴ درصد چربی نیز بوده است. شیر این گاو برای مصرف مستقیم و تهیه پنیر کاملاً مناسب است.

گوساله این نژاد به دلیل وزن پایین در هنگام تولد در مقایسه با گوساله نژاد هلشتاین و براون سوئیس برای تولید گوشت سفید برتری کمتری دارد.

خصوصیات تولید مثلی

در این نژاد گاو ماده، اولین گوساله خود را در سن ۲۷ ماهگی به دنیا می آورد و به طور متوسط در طول عمر مفید خود ۶ تا ۷ گوساله به دنیا می آورد. وزن گوساله نر در بدو تولد ۴۰ کیلوگرم و وزن گوساله ماده ۳۸ کیلو گرم است.

نژاد اینگلیش فریزین

تاریخچه و پراکنش

در قرن های هفدهم و هجدهم میلادی تعداد زیادی از گاو های بلک اند وایت، از کشور هلند به انگلستان وارد شدند. این گاو و نتاج آن مقدار زیادی شیر تولید می کرد. با ورود گاو هایی از کشور های آفریقای جنوبی، هلند و کانادا و آمیزش آن ها با گاو ندرلند بلک اند وایت، نژاد اینگلیش فریزین^۱ به وجود آمد. در سال ۱۹۸۰ تعداد گاو ماده این نژاد ۳/۲ میلیون راس و تعداد گاو نر ۲۰ هزار راس اعلام شد. هم اکنون یک میلیون راس گاو ماده و ۲۰ هزار راس گاو نر در دفتر انساب این نژاد ثبت شده است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد سیاه و سفید ولی میزان رنگ سیاه بیشتر است. غالباً رنگ سفید در ناحیه کتف دیده می شود که این دو رنگ در زیر شکم در هم می آمیزند. سر غالباً سفید، همراه با لکه های سفید بر روی پیشانی، سم ها بیشتر سفید، شاخ ها سفید یا سیاه و پوزه اغلب سیاه است. این نژاد شاخ هایی قوسی شکل دارد که به طرف پایین خم شده اند. گاو این نژاد شباهت زیادی به گاو ژرمن بلک آند وایت دارد، ولی جثه ای درشت تر و عضله بندی قوی تری دارد. در اصلاح نژاد گاو ماده، به فرم پستان و ساختمان آن دقت زیادی شده است.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۶۸۰-۱۱۰۰	۵۱۰-۷۲۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۰-۱۶۰	۱۳۴-۱۴۰

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده ای این نژاد در یک دوره شیردهی در حدود ۴۹۵۰ کیلو گرم با ۳/۵ درصد چربی است. نزدیک به ۹۰ درصد شیر تولیدی کشور انگلستان از این نژاد است. اگر چه نژاد فریزین انگلیسی نژادی شیری است، ولی کمک زیادی به تولید گوشت در کشور انگلستان می کند.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده این نژاد اولین گوساله خود را در سن ۲۴ تا ۲۷ ماهگی به دنیا آورده و هر ۳۸۱ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد. طول دوره آبستنی این نژاد ۲۸۳ روز است و به طور متوسط، هر گاو ماده در طول عمر خود می تواند ۵ گوساله به دنیا آورد. وزن گوساله نر در هنگام تولد ۴۷ کیلوگرم و وزن گوساله ماده ۴۳ کیلوگرم است.

نژاد انگلن

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد انگلن^۱ در اواسط قرن نوزدهم در شبه جزیره ای انگلن در بریتانیای کبیر از یک گونه قدیمی و محلی این سرزمین به وجود آمده است. در سال ۱۸۷۹ انجمن اصلاح نژاد گاو انگلن تاسیس شد. روش های کنترل تولید گاو این نژاد از سال ۱۹۰۲ به کار گرفته شد. این گاو که در ابتدا ۳۰۰ کیلوگرم وزن داشت در طول روند اصلاح نژاد به تدریج افزایش وزن پیدا کرد. از سال ۱۹۴۵ گاو نژاد انگلن و گونه های دیگر مانند رد ژرمن در اتحادیه اصلاح نژاد گاو های رد با یکدیگر آمیزش داده شدند. گاو این نژاد در اغلب اوقات با گاو رد دنیش و گونه ای سوئیدیش رد آمیزش داده می شد.

گاو نژاد انگلن در سواحل بالتیک در منطقه شلزویگ هلشتاین پراکنده است. این گاو ها با بسیاری از گاو های نژاد های دیگر مانند نژاد های هارز رد^۲، فرانکونیان^۳، گلن^۴ و همچنین با گاو های دیگر نژاد ها در قالب اتحادیه ای گاو داران هلند و کشور های دیگر آمیزش داده شده است. نتیجه ای این آمیزش ها کاهش جمعیت گاو اصیل این نژاد بود.

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد جثه ای متوسط دارد. رنگ بدن آن یکدست و از قرمز تیره تا قهوه ای پر رنگ متغیر است. سر و گردن آن رنگی تیره تر دارد و پوزه ای آن ها نیز تیره رنگ است. گاهی اوقات لکه های کوچک سفید رنگی بر روی پستان این گاو دیده می شود. گاو این نژاد قدی بلند، اندامی لاغر و ماهیچه هایی سبک دارد. در حالت عادی دارای شاخ است ولی اغلب آن ها بی شاخ هستند.

گاو نژاد انگلن دارای توانایی سازگاری خوبی با آب و هوای بسیار گرم و قدرت راه پیمایی زیاد است. سم های قهوه ای و پیوسته به یکدیگر و مفاصل خشک از مشخصات بارز این نژاد است.

1. Angeln
4. Glan

2. Harz Red

3. Franconian(Germany yellow)

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۸۵۰-۱۱۰۰	۵۵۰-۶۳۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۳۸-۱۵۲	۱۲۵-۱۳۵

خصوصیات تولیدی

به طور میانگین گاو این نژاد طی یک دوره شیر دهی، ۵۲۸۰ لیتر شیر با ۴/۷ درصد چربی و ۳/۵ درصد پروتئین تولید می کند. وجود الیاف گوشتی خوب سبب شهرت این گاو شده است.

خصوصیات تولید مثلی

اولین زایش تلیسه ها در ۲۴ ماهگی و گاهی اوقات در ۲۷ ماهگی انجام می گیرد. سخت زایی در تلیسه ها ۲ درصد و در گاو ها ۴ درصد برآورد شده است که این رقم در مقایسه با سایر گاو های آلمانی ناچیز است. گاو ماده هر ۳۸۱ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد. گوساله نر در هنگام تولد ۳۸ کیلوگرم و گوساله ماده ۳۵ کیلو گرم وزن دارد.

نژاد پلیش رد

تاریخچه و پراکنش

در دهه ۱۸۸۰ گونه های رد از کشور های دانمارک، آلمان و سوئد برای بهبود گونه های مختلف و محلی گاو پلیش رد استفاده شدند. این آمیزش ها باعث بهبود گونه شد. اولین دفتر انساب برای نژاد پلیش رد^۱ در سال ۱۸۹۵ و انجمن این نژاد در اواخر قرن نوزدهم تاسیس شد. سپس نژاد های رد فریزین و شورت هورن برای بهبود این نژاد به کار گرفته شدند. از سال ۱۹۱۰ و به خصوص پس از جنگ جهانی دوم، گاو نر نژاد دنیش رد به این کشور وارد شد. در سال ۱۹۷۵ برای جلوگیری از انقراض نژاد پلیش رد در منطقه ی ناوی ساکز^۲ از آن ها محافظت شد و از سال ۱۹۷۸ چندین هزار دُز اسپرم گاو انگلن وارد شد. در حال حاضر، جمعیت این نژاد ۲۰۰ هزار راس است که حدود ۳ درصد از جمعیت گاو های کشور لهستان را تشکیل می دهد. در سال های اخیر گاو نژاد انگلن و دیگر نژاد های رد با تعداد زیادی از گاو این نژاد آمیزش داده شده اند. در بانک ژنی، سه استوک ژنی از گاو اصیل این نژاد نگه داری

1. Polish Red

2. Nowy sacz

می شود. منطقه‌ی پراکنش گاو پلیس رد محدود به قسمت های شمال شرق، جنوب و جنوب غربی کشور لهستان است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد یکدست قرمز روشن تا قرمز مایل به قهوه ای است ولی سر، گردن، شکم و اندام های حرکتی اغلب تیره تر هستند. سر پهن با طول متوسط، قسمت پشتی راست و صاف، لگنی شیب دار، ماهیچه هایی مناسب، پستانی کوچک و پوشیده از مو و جثه ای متوسط دارد. شاخ های کوتاهی دارد که در گاو ماده انحناي آن ها بیشتر و تیزی آن ها در قسمت جلو بیشتر است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۴۰۰-۵۵۰	۷۰۰-۹۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۲۲-۱۲۸	۱۳۳-۱۳۸	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره شیردهی در حدود ۲۶۰۰ لیتر با ۴/۱ درصد چربی و ۳/۵ درصد پروتئین است. این گاو قانع، بسیار سودمند، بارکش خوب و دارای عمر طولانی است.

خصوصیات تولید مثلی

این نژاد بلوغ دیر رس دارد و اولین گوساله خود را در ۳ سالگی و یا دیر تر به دنیا می آورد.

نژاد فجال

تاریخچه و پراکنش

نژاد فجال^۱ در اواخر قرن نوزده و تقریباً در سال ۱۸۹۳ تاسیس شده است و با توجه به منطقه‌ی زیست، به نژاد کوهستانی سوئد مشهور است. براساس مدارک معتبر، از قرن ها

1. Fejal

پیش، تعداد زیادی از گاو های بدون شاخ در اسکاندیناوی می زیستند و در اوایل قرن نوزده این حیوانات به خوبی تحت مراقبت قرار گرفتند.

این نژاد به دو گونه تقسیم می شود. در گونه ای اول رنگ گاو اغلب قرمز و در گونه ای دوم بیشتر سفید است. محتوای ژنتیکی این نژاد مشابه محتوای ژنتیکی نژاد های همسایه است. تعداد این نژاد در حال کاهش است، به گونه ای که در خطر نابودی قرار دارد. این نژاد در کشور های سوئد، نروژ، شمال فنلاند و شرق آلمان پراکنده است.

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد دارای جثه ای ظریف، کوچک، استخوان بندی مناسب، عمر طولانی و پستان هایی خوش فرم است. رنگ غالب این نژاد، سفید با لکه های سیاه و قرمز است، به گونه ای که رنگ طرفین بدن سیاه یا قرمز و قسمت های بالا و پایین سفید است. گاهی اوقات این گاو به رنگ سیاه یا قرمز یکدست و به ندرت به رنگ خاکستری یکدست نیز دیده می شود.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۳۵۰-۶۰۰	۶۵۰-۸۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۲۵	۱۳۵-۱۴۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

امروزه میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره شیردهی در حدود ۵۵۰۰ لیتر با ۴/۵ درصد چربی و ۳/۶ درصد پروتئین است. همچنین گاو ماده ای پر تولید این نژاد سالانه حدود ۱۱ تا ۱۲ هزار لیتر شیر تولید می کند.

جدول ۳-۶ نژاد های شیری در یک نگاه

نام نژاد	وزن نر	وزن ماده	جدوگاه نر	جدوگاه ماده	رنگ	کشور
هلشتاین فریزین	۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰	۶۰۰ تا ۷۰۰	۱۵۲	۱۴۰	سیاه و سفید	هلند
براون سوئیس	۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰	۶۰۰ تا ۷۰۰	۱۵۰ تا ۱۶۰	۱۳۵ تا ۱۴۲	قهوه ای	سوئیس
ايرشاير	۶۸۰ تا ۱۰۲۰	۵۰۰ تا ۵۹۰	۱۳۷	۱۲۷ تا ۱۳۵	قهوه ای و سفید	اسکاتلند
گرنزی	۷۰۰ تا ۹۰۰	۱۵۰ تا ۱۵۶۰	۱۲۵ تا ۱۳۵	۱۲۰ تا ۱۳۰	قهوه ای طلائی و سفید	ايرلند
جرسی	۶۰۰ تا ۷۰۰	۳۵۰ تا ۴۲۵	۱۴۴	۱۲۰ تا ۱۳۵	قهوه ای مایل به زرد	ايرلند
شورت هورن شیری	۱۲۰۰	۶۸۰	۱۴۵	۱۳۵	قرمز، قرمز و سفید، سفید، قرمز تیره	انگلیس
فریزین انگلیسی	۶۸۰ تا ۱۱۰۰	۵۱۰ تا ۷۲۰	۱۵۰ تا ۱۶۰	۱۳۴ تا ۱۴۰	سیاه و سفید	انگلیس
انگن	۸۵۰ تا ۱۱۰۰	۵۵۰ تا ۶۳۰	۱۳۸ تا ۱۵۲	۱۲۵ تا ۱۳۵	قرمز	آلمان
پلیش رد	۷۰۰ تا ۹۰۰	۴۰۰ تا ۵۵۰	۱۳۳ تا ۱۳۸	۱۲۲ تا ۱۲۸	قرمز	لهستان
فجال	۶۵۰ تا ۸۰۰	۳۵۰ تا ۶۰۰	۱۳۵ تا ۱۴۰	۱۲۵	سفید با لکه های سیاه و قرمز	سوئد

گاو ماده‌ی هلشتاین

گاو نر هلشتاین

گاو ماده‌ی براون سوئیس

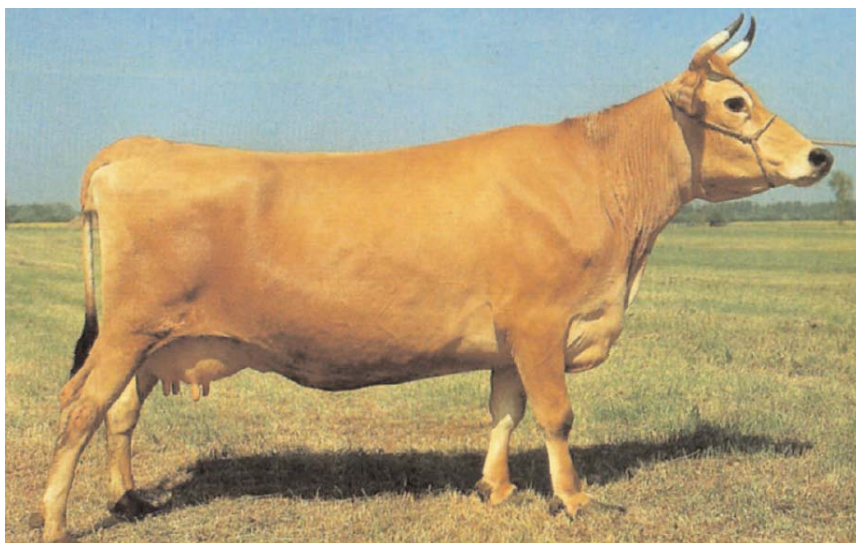
گاو نر براون سوئیس

گاو مادهی گرنزی

گاو نر گرنزی

گاو مادهی جرسی

گاو نر جرسی

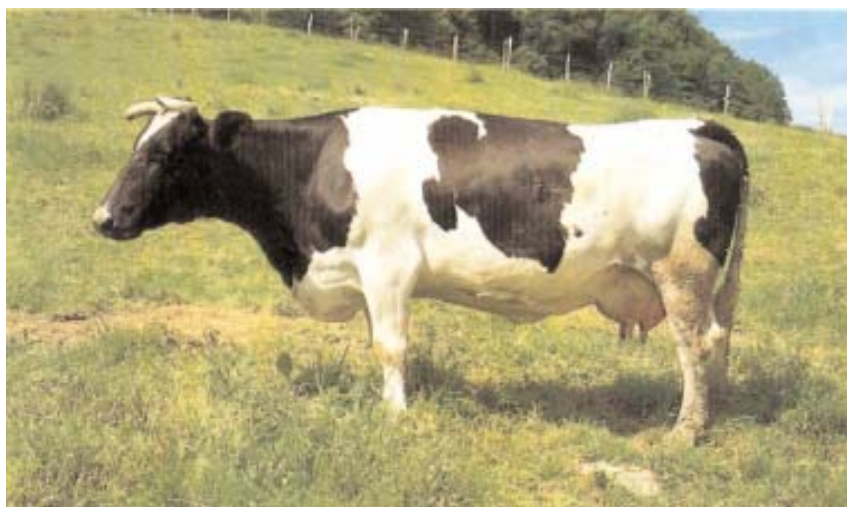
گاو ماده‌ی شورت هورن

گاو ماده‌ی شورت هورن

گاو ماده‌ی ایر شایر

گاو ماده‌ی بریتیش فریزین

گاو انگلن

گاو پلش رد

گاو فجال

نژاد هرford

تاریخچه و پراکنش

منطقه اصلی پراکنش نژاد هرford^۱ بین مرز های ولز و گلوسیستر می باشد. مناطق لانگ هورن^۲ و فینچ بک^۳ موطن گاو های قرمز نژاد دوون به حد کافی بر رنگ قرمز نژاد هرford تاثیر گذاشته است. برخی افراد معتقدند که این نژاد در ولز و از آمیزش گاو های محلی با نژاد کسل مارتینز^۴ از ایالت پمبروک^۵ به وجود آمده است. به این معنی که این نژاد با نژاد های همسایه، یعنی نژاد های گلامورگان، گلوسیستر و ولز بلک مرتبط است. برخی دیگر معتقدند که گاو های وارداتی فلمیش با صورت سفید در قرن هفدهم، پایه نژاد هرford بوده است.

در زمانی که گاو های دیگر قادر به کار طولانی مدت نبودند گاو های هرford، گاو های بزرگ، قوی هیکل، مقاوم و بارکش بودند ولی با این حال بیشتر از گوشت آن ها استفاده می شد. سپس این نژاد به نژادی سه منظوره (شیری، گوشتی و کاری) تبدیل شد ولی به مرور زمان و بر حسب ضرورت به صورت حیوان گوشتی تکامل یافت.

از سال ۱۸۱۷ صادرات این نژاد به کشورهای دیگر شروع شد و این نژاد برای اولین بار به ایالات متحده و سپس به کانادا و پس از آن به مکزیک و آفریقای جنوبی گسترش یافت و خیلی زود با محیط های سرد تا دشت های نیمه بیابانی گرم سازگار شد. این نژاد و نژاد های به وجود آمده از آن بر گله های گوشتی شمال و جنوب آفریقا، استرالیا، نیوزیلند، دانمارک، فنلاند و کشورهای مشترک المنافع برتری داشتند. این نژاد در کشورهای آفریقای و آسیایی و نیز بیشتر کشورهای اروپا رایج و مشهور است.

در سال ۱۸۴۶، انجمن نژادی آن برای اولین بار در بریتانیا تاسیس و دفتر انساب آن در سال ۱۸۷۸ به وجود آمد. همچنین انجمن های این نژاد در کشورهای آرژانتین، استرالیا، برزیل، کانادا، شیلی، دانمارک، ایرلند، نیوزیلند، پرتغال، آفریقای جنوبی، اسپانیا، آمریکا، اروگوئه، زامبیا و زیمبابوه نیز وجود دارند. برای اطلاع از نژاد های به وجود آمده از این نژاد به جدول ۴-۱ مراجعه نمایید.

1. Hereford
4. Castlemartins

2. Long Horn
5. Pembroke

3. Finch Back

جدول ۴-۱ نژاد های تحت تاثیر نژاد هر فورده

American Breed (USA)	Hereland (UK)
Barzona (USA)	Kazakh Whiteheaded(Kazakhstan)
Beefalo (USA)	Nuras (Namibia)
Beefmaker (USA)	Pee Wee (Canada)
Beefmaker (Australia)	Philamin (Philippines)
Beefmaster (USA)	Regus (USA)
Belmont Red (Australia)	Sahford (Australia)
Bonsmara (Australia)	Simford (Australia)
Braford (USA)	Simmalo (USA)
Burwash (Canada)	South Ukrainian (Ukraine)
Charford (USA)	Victoria (USA)
Fort Cross (Canada)	Volynsk (USSR)
Hash Cross (USA)	Wokalup(Australi)

خصوصیات ظاهری

نژادی کوچک جثه، قوی با اندام های حرکتی کوتاه بوده ولی دارای استخوان بندی خوبی است. ویژگی اصلی گاو هر فورده که سبب شناسایی سریع آن ها در سطح جهانی شده، صورت سفید آن ها است. در نژاد سیمنتال نیز صورت سفید مشاهده می شود، ولی صورت سفید و خاص در این نژاد به طور مستقل و بدون آمیزش با نژاد دیگری ایجاد شده است. نژاد های دیگری نیز صورت سفید دارند ولی ضرورتاً از خون نژاد های هر فورده و سیمنتال نیستند، نژاد قزاق وایت هِدِدِ روسی پیدایش خود را مدیون هر فورده های هیبرید وارد شده و آمیزش یافته با گاو های قزاق بومی در دهه ۱۹۲۰ است. در حالی که صورت سفید نژاد هایز کانورتر^۲ قرمز یا سیاه کانادایی، می تواند حاصل آمیزش با نژاد هر فورده در اوایل دهه ۱۹۵۰ باشد.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۵۰۰-۶۰۰	۸۰۰-۹۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۲۵-۱۳۵	۱۳۰-۱۴۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

1. Kazakh White headed

2. Hays Converter

خصوصیات تولیدی

میانگین افزایش وزن گاو های نر در پروار بندی ۱۲۰۰ گرم در روز است. گوساله ها به مدت ۸ ماه با مادر خود در مرتع می مانند. طبق گزارش، میانگین تولید شیر گاو های ماده در یک دوره شیردهی در حدود ۲۱۵۳ لیتر با ۴/۴۱ درصد چربی بوده است. تلیسه ها در سن ۲۴ ماهگی می توانند در چراگاه ها با گاو های نر همراه شوند.

خصوصیات تولید مثلی

گاو های ماده اولین گوساله خود را در سن ۳۶ ماهگی به دنیا آورده و هر سال می توانند گوساله ای داشته باشند. گوساله های نر در هنگام تولد ۳۶ کیلوگرم و گوساله های ماده ۳۳ کیلوگرم وزن دارند.

نژاد آبردین آنگوس

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد آبردین آنگوس^۱ در اصل متعلق به سرزمین های کوهستانی شمال اسکاتلند و شامل استان های آبردین و آنگوس می باشد. از نژاد های حاصل از این نژاد می توان به نژاد های رد آنگوس، ژرمن آنگوس و امریکن آنگوس اشاره کرد. انجمن اصلاح نژادی گاو آبردین آنگوس برای اولین بار در سال ۱۸۷۹ و پس از آن در کشور های آرژانتین، استرالیا، برزیل، کانادا، دانمارک، فنلاند، آلمان، یونان، ایرلند، ژاپن، مکزیک، نیوزیلند، نروژ، پاراگوئه، سوئد، ایالات متحده ی آمریکا، اروگوئه، زیمبابوه و آفریقای جنوبی تاسیس شد.

پس از صدور این نژاد به دیگر کشور های جهان، نوع اصلاح شده ی آن برای اصلاح دام های بومی از کشور های نیوزیلند، استرالیا و از شمال آمریکا دوباره به بریتانیا وارد شد. این کار توسط گروهی از دامداران بریتانیایی انجام گرفت و دلیل آن، ویژگی های برتر گاو وارد شده مانند قد بلند تر، بازدهی بیشتر و غیره در آن ها نسبت به گاو بومی اسکاتلند بود. برای این منظور گاو اصلاح نژاد شده را با گاو بومی کشور اسکاتلند و دارای استعداد خوب از نظر بدنی و ماهیچه ای آمیزش دادند.

از کل جمعیت این گاو هم اکنون، ۸۰۰۰ تا ۹۰۰۰ راس در دفتر انساب گاو نژاد آبردین آنگوس ثبت شده است. از این تعداد، ۶۰۰۰ راس اصیل در بریتانیای کبیر وجود دارد که ۲۰ درصد از تولیدات گوشتی این کشور را تامین می کنند. در حال حاضر نیز ۲۴ هزار راس از این نژاد آمریکایی اصیل در کشور نیوزیلند و ۱۵ هزار راس در کشور کانادا وجود دارد. همین نژاد به عنوان یک نژاد گوشتی بزرگ در کشور های آرژانتین، برزیل، اروگوئه، ایالات متحده ی آمریکا، استرالیا و آفریقای جنوبی به شمار می آید.

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد مو های کوتاه و سیاه رنگی دارد که گاهی اوقات با لکه های بسیار کوچک سفید یا رنگی در ناحیه ی شکم همراه است. این گاو به عنوان یکی از کوچک ترین گاو های جهان به شمار می آید. برخی از ویژگی های این گاو که سبب پذیرش آن توسط گاوداران در سطح جهانی شده، عبارت است از:

- ۱) گاو این نژاد بسیار مقاوم بوده و به آسانی با شرایط گوناگون سازگار می شود. به این دلیل در بیشتر نقاط جهان برای بهبود کیفیت گوشت گاو های بومی استفاده شده است.
- ۲) این گاو بی شاخ است و چون بی شاخی در آن ها صفتی غالب است، گوساله نسل اول (F₁) بی شاخ خواهد بود. بی شاخی به دلیل آسانی کار با گوساله، زخم نکردن پوست و آسیب نرساندن به خود و دیگر گاو های گله، دارای اهمیت فراوانی است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۴۵۰-۵۵۰	۸۰۰-۹۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۲۰	۱۳۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

گوساله این نژاد در مدت ۷ تا ۸ ماه حضور در مراتع به وزنی حدود ۲۰۰ تا ۲۵۰ کیلوگرم می رسد و پس از رسیدن به وزن ۳۵۰ کیلوگرم، چربی ذخیره می کند. افزایش وزن روزانه ی

گاو نر در پروار بندی در حدود ۱۱۵۰ گرم است. گاو این نژاد دارای راندمان خوبی از نظر لاشه و گوشت است. گوشت این گاو ها دارای ماربلینگ^۱ مناسب و دارای کیفیت بالایی است.

خصوصیات تولید مثلی

اولین آبستنی تلیسه ها در سن ۲۷ تا ۳۰ ماهگی است. این گاو می تواند هر ۳۶۹ روز یک بار گوساله ای داشته باشد. وزن گوساله نر در هنگام تولد ۲۸ کیلوگرم و وزن گوساله ماده ۲۶ کیلوگرم است و به همین دلیل سخت زایی در این گاو ها بسیار کم و نزدیک به ۰/۵ درصد است.

نژاد ژرمن آنگوس

تاریخچه و پراکنش

نژاد ژرمن آنگوس^۲ در کشور آلمان اصلاح شده و در دهه ۱۹۶۰ با نژاد آبردین آنگوس و نژاد های دو منظوره آلمانی (بیشتر نژاد فریزین و نژاد های ژرمن پاید و بلوند) آمیزش داده شده است. این نژاد امروزه گونه ای کاملاً یکدست و پراکنده در کشور آلمان است.

خصوصیات ظاهری

این نژاد دو نوع رنگ متفاوت دارد. نوع اول سیاه تا قهوه ای تیره و نوع دوم قرمز تا خاکستری طلایی می باشد که در دفتر انساب ثبت شده ولی ممکن است دارای علایم سفیدی نیز باشد. گاو این نژاد دارای جثه ای متوسط، بدن بلند و کشیده و ماهیچه های خوبی در قسمت کفل، کمر و شانه ها است. این گاو بدون شاخ بوده و جزء گاو های گوشتی به شمار می آید. در این نژاد، بیشتر هیبرید ها در دفتر انساب ثبت می شوند. گاو ماده ای این نژاد دایه خوبی بوده و سازگاری خوبی با محیط دارد. طول عمر گاو نر این نژاد زیاد است.

۱- ماربلینگ، چربی داخل گوشت را گویند که باعث تردی و نرمی گوشت می شود.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۰۰۰-۱۲۰۰	۵۵۰-۷۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۳۰-۱۴۰	۱۲۵-۱۳۰

خصوصیات تولیدی

نژاد ژرمن آنگوس برای شرایط پروار بندی مناسب است به گونه ای که افزایش وزن گاو نر در پروار بندی در حدود ۱۳۰۰ گرم در روز است. گوساله این نژاد در ۱۰ ماهگی به وزنی بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ کیلوگرم می رسد. بازده لاشه و کیفیت لاشه ی خوبی نیز دارد.

نژاد گالووی

تاریخچه و پراکنش

در ابتدا گاو گالووی^۱ در جنوب غربی کشور اسکاتلند غالب و مشهور بود ولی در اواخر قرن شانزدهم این نژاد به طور کامل شکل گرفت. در قرن هفدهم به دلیل گوشت خوب و افزایش وزن بی نظیر در پروار بندی، تعداد زیادی از این گاو ها به کشورهای دیگر صادر شد. در سال های اخیر تقاضای زیادی از طرف کشور آلمان برای این نژاد وجود داشته است. دلیل این تقاضا ها توانایی این گاو در تولید گوشت با هزینه ی کم در مناطق مرتفع و باتلاق های کم ارتفاع کشور آلمان است.

رنگ قرمز در این نژاد، رنگ مغلوب می باشد. این رنگ نشان دهنده ی پیوند این گاو با گاو های بریتانیایی و اسکاندیناویایی است. امروزه احتمالاً گاو این نژاد خون نژاد های دوون^۲، ساوث دوون^۳، رد پل و شورت هورن را دارد. در گذشته تصور می شد که این گاو پشمالو به گاو های نژاد هایبلند قوی و نیرومند بسیار نزدیک و مرتبط است.

در سال ۱۸۶۲ نژاد های آبردین آنگوس و گالووی در دفتر انساب گاو بی شاخ ثبت شد و در سال ۱۸۷۷ دفتر انساب جدید و مجزایی برای این نژاد تاسیس شد. گاو نژاد گالووی در کشورهای کانادا، ایالات متحده ی آمریکا، استرالیا و آفریقای جنوبی عملکرد خوبی داشت و هم اکنون تعداد کمی از آن در نیوزیلند وجود دارد.

1. Galloway

2. Devon

3. South Devon

خصوصیات ظاهری

رنگ استاندارد و غالب در این نژاد سیاه است ولی رنگ های قهوه ای مایل به خاکستری و قرمز نیز در بین آن ها دیده می شود. رنگ قهوه ای مایل به خاکستری در این گاو از قهوه ای تیره تا قهوه ای روشن متفاوت است. در این نژاد تمایل شدیدی بر ضد رنگ قرمز وجود داشته است. در گذشته گاو قرمز به اشتباه به عنوان کارگر ضعیف محسوب می شد. این گاو دارای مو هایی بلند، ضخیم و پشمالو است. این مو های ضد آب امتیاز ویژه ای در شرایط مختلف محیطی به حساب می آید. این پوشش، گاو را از آب و هوای سرد و مرطوب منطقه محافظت می کند.

گوش ها بسیار پر مو هستند و مو های منگوله ای دم، بلند و پر پشت است. در تابستان و گرمای زیاد، این پوشش ضخیم برای سازگاری با محیط، به مو های کوتاه تبدیل می شود. صورت این گاو کوتاه، عریض و پهن است. این نژاد تا اندازه ای شبیه به نژاد آبردین آنگوس ولی کمی خشن تر از آن است و به رفتار و کنترل آرام واکنش خوبی نشان می دهد.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۸۰۰	۴۵۰-۵۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۵	۱۲۰

خصوصیات تولیدی

میانگین افزایش وزن روزانه گاو نر در پروار بندی حدود ۱۰۰۰ گرم است. گوشت این نژاد نرم و خوش طعم است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو این نژاد بلوغ دیر رس داشته و لگن عریض و پهنی دارد. این ویژگی سبب تسهیل در زایمان در این گاو می شود.

نژاد بلتد گالووی

تاریخچه و پراکنش

نژاد بلتد گالووی^۱ در اصل در اوایل قرن نوزدهم از نژاد سیاه خالص گالووی به وجود آمده است. طبق اطلاعات به دست آمده، این گاو از گاو نژاد بوهیمیانز^۲ در قرن نوزدهم و نژاد میتانز^۳ دارای کمر بند به وجود آمده است. علاوه بر این، گاو دارای کمر بند ایتالیایی مانند نژاد لیکن ولدر^۴ در ایجاد این نژاد به صورت امروزی نقشی اساسی داشته است. در گاو های بریتانیایی، هلندی، سوئیسی، استرالیایی و آلمانی و در گله های متعدد گاو های کشور مغولستان نیز گاو دارای کمر بند وجود دارد.

در سال ۱۹۲۱ چند تن از پرورش دهندگان گاو بلتد گالووی، برای اولین بار، انجمن نژادی این گاو را تاسیس کردند. در سال ۱۹۲۲ برای این گاو دفتر انساب مستقلی اختصاص یافت. جمعیت این نژاد در آن زمان ۲۰۰ راس بود. پس از جنگ جهانی دوم تعدادی از این نژاد در دیگر نقاط بریتانیای کبیر پراکنده شدند.

در سال ۱۹۵۱ در شمال کشور آمریکا انجمن مستقل این نژاد تاسیس شد. مشابه همین انجمن در کشور نیوزیلند با گاو سیاه خالص گالووی و گاو های بلتد گالووی ایجاد شد. امروزه این گاو در کشورهای بریتانیای کبیر، ایالات متحده آمریکا، کانادا، نیوزیلند، آرژانتین، آلمان و کشور های آفریقایی پراکنده است.

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد در بین گاو های گوشتی جثه ای کوچک تا متوسط دارد. دارای سر صاف و پهن با طول متوسط، اندام های حرکتی کوتاه، ساختار استخوانی خوب و مو های ضخیم و نرم به خصوص در فصل زمستان می باشد. پستان ها سیاه رنگ و دارای نوعی درخشندگی مایل به قرمز هستند. نواری در وسط بدن قرار دارد که گاهی اوقات به رنگ سفید است. این گاو پر طاقت و کم زحمت بوده، سازگاری خوبی با محیط دارد، به آسانی کنترل می شود و مانند گاو نژاد گالووی بی شاخ است.

1. Belted Galloway

2. Bohemians

3. Lakenvellder

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۷۵۰-۹۵۰	۵۰۰-۶۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۲۸	۱۲۰

خصوصیات تولیدی

این نژاد دارای گوشتی با کیفیت بسیار خوب است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده‌ی این نژاد دایه‌ی خوبی است و زایمان بسیار راحت آن، گاو این نژاد را برای آمیزش‌های چند منظوره مناسب می‌سازد.

نژاد شاروله

تاریخچه و پراکنش

در اواسط قرن هجدهم تعدادی گاو اصل شاروله^۱ توسط ۹ گروه مشترک از دامداران فرانسوی در یک مزرعه کوچک با شرایط آب و هوایی مطلوبی پرورش یافتند. این گاو می‌توانست به عنوان حیوانی کاری مورد استفاده قرار گیرد ولی بیشتر به خاطر گوشت نگه داری می‌شد، در حالی که بیشتر گاوهای فرانسوی کاری بودند.

از سال ۱۷۷۰ گسترش این گاو به مناطق دیگر شروع شد. ولی این گسترش تا سال ۱۸۳۰ بیشتر ادامه نیافت. در آن زمان جاده‌ها در حال آبادی و اصلاح بودند و این نژاد نسبتاً منزوی به تدریج به عنوان نژادی کاری استفاده شد.

نژاد شاروله به شدت تحت تاثیر نژادهای بریتانیایی بود. در قرن نوزدهم برای افزایش سرعت بلوغ آن، آمیزش‌هایی بین این گاو و گاو نژاد شورت هورن انجام شد. گاو نژاد شورت هورن دارای سر ظریف و کوچک، پوستی زیبا، کپلی بزرگ، قسمت پشتی صاف، اندام‌های حرکتی گوشتی و بدنی بشکه‌ای شکل است، ولی گاو نژاد شاروله استخوان بندی و اندام‌های حرکتی قوی تری دارد و بدن آن نیز بسیار سخت و قوی تر از گاو نر نژاد شورت هورن است.

گاو شاروله سنگین تر از گاو نژاد شورت هورن بود و قبل از شروع ذخیره چربی، چاق می شد. این گاو برای گوشتی شدن اندام های عقبی خود (کپل و ران ها) نیاز به هورمون نداشت. در پرورش سنتی، این گاو را تنها با علوفه پرورش می دادند و فقط در سرمای شدید آن ها را به داخل طویله می آوردند.

انجمن نژادی گاو شاروله در سال ۱۸۶۴ و دفتر انساب آن در سال ۱۸۸۷ تاسیس شد. در سال ۱۸۸۰ نژاد شاروله به عنوان یکی از نژاد های مهم فرانسه شناسایی شد. گاو نر این نژاد، گاو کاری خوب و حیوان کشتاری مناسبی بود. از آنجا که گاو ماده ای این نژاد تولید کننده ی خوبی برای شیر نبود، دامداران بیشتر بر روی گوشت آن تاکید می کردند.

امروزه این گاو یک ویژگی وزنی متفاوت از تمام رقیب های خود دارد و آن وزن ۴۰۰ روزگی آن ها می باشد که تنها با وزن نژاد سیمنتال برابری می کند. گوساله اصیل نژاد شاروله به سنگینی گاو نژاد بلوند آکویتین و مین آنجو هستند.

این نژاد امروزه به سبب ماهیچه های بزرگ در تمام جهان مشهور است. در ۱۵ سال آخر قرن بیستم برای این گاو دفتر انساب و انجمن های نژادی بسیار تاسیس شد. این انجمن ها در ۲۴ کشور جهان از جمله کشور های فرانسه، آرژانتین، استرالیا، بلژیک، برزیل، کانادا، دانمارک، فنلاند، آلمان، مجارستان، ایرلند، ژاپن، مکزیک، هلند، نروژ، پاراگوئه، پرتغال، آفریقای جنوبی، اسپانیا، سوئد، بریتانیای کبیر، شوروی سابق، ایالات متحده ی آمریکا، اروگوئه و زیمبابوه مشاهده می شود. برای اطلاع از نژاد های به وجود آمده از این نژاد به جدول ۴-۲ مراجعه نمایید.

جدول ۴-۲ نژاد های تحت تاثیر نژاد شاروله

American Breed (USA)	CharWiss (USA)
Beefalo (USA)	Chernigov (USSR)
Beefmaker (USA)	Dnieper (USSR)
Beef Synthetic (Canada)	Fort Cross (Canada)
Burwash (Canada)	Mandalong Special (Australia)
Canchim (Brazil)	Pee Wee (Canada)
Charbray (USA)	Southern Ukrainian (Ukraine)
Charford (USA)	Wokalup (Australia)
Charollandais (France)	Znamensk (USSR)
CharSwiss (USA)	

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن گاو شاروله‌ی خالص و اصیل، سفید و گندم‌گون و دارای چربی بسیار سفیدی است. شاخ‌های این گاو گرد و به تدریج باریک شده و به طرف بیرون و رو به جلو رشد کرده‌اند. این شاخ‌ها سفید رنگ و کاملاً بلند هستند و در قسمت نوک، به طرف بالا خمیده می‌شوند.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۱۰۰-۱۴۰۰	۷۰۰-۹۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۴۲-۱۵۵	۱۳۵-۱۴۰

خصوصیات تولیدی

در سال ۱۹۸۰ در مرکز رکورد برداری شیر فرانسه مشخص شد که تولید شیر گاو این نژاد به اندازه‌ای است که می‌تواند ۱ تا ۲ راس گوساله را به صورت گاو دایه تغذیه نماید. میانگین تولید شیر گاو این نژاد در یک دوره شیردهی ۲۵۸ روزه، ۳۹۲۳ لیتر با ۳/۹۳ درصد چربی و ۳/۱۹ درصد پروتئین بوده است. میزان ماربلینگ لاشه‌ی این گاو زیاد است. این نژاد را می‌توان جزء پرگوشت‌ترین و کم‌چربی‌ترین گاوهای جهان دانست.

پس از گذشت شش ماه چرای مرتعی و پرورش مقدماتی با گاو دایه، گوساله‌های گاو گوشتی در سن ۱۰ تا ۱۵ ماهگی وزنی بین ۳۵۰ تا ۵۵۰ کیلوگرم (با راندمان لاشه‌ی ۶۰ درصد) پیدا می‌کنند. همچنین گاوهای نر گوشتی در سن ۱۶ تا ۱۸ ماهگی به وزنی در حدود ۵۵۰ تا ۶۵۰ کیلوگرم (با راندمان لاشه‌ی ۶۵ درصد) می‌رسند.

خصوصیات تولید مثلی

تلیسه این نژاد برای اولین بار در سن ۲۵ ماهگی آبستن می‌شود. با در نظر گرفتن بلوغ دیر رس این گاو، می‌توان در سن ۱۵ تا ۱۸ ماهگی نیز آبستن نمود. البته این کار درصد سخت‌زایی را بالا می‌برد. علیرغم آمیزش این گاو با گاو بریتانیایی نژاد شورت‌هورن، برای ایجاد بلوغ زود رس، هنوز این گاو به عنوان نژادی با بلوغ دیر رس باقی مانده است. دو قلو زایی در این نژاد، ۳/۲ درصد برآورد شده است.

میانگین وزن گوساله نر در هنگام تولد ۴۵/۵ کیلوگرم و در گوساله ماده ۴۱/۸ کیلوگرم است. گوساله این نژاد بزرگ تر از گوساله نژاد لیموزین است. هیبرید این نژاد معمولاً بزرگ تر از هیبرید های نژاد لیموزین یا نژاد سیمنتال می باشد. با این وجود، دامپروران قدم هایی برای کاهش مشکل سخت زایی و نیز بزرگ تر و بلند تر نمودن این نژاد برداشته اند.

نژاد لیموزین

تاریخچه و پراکنش

منشا اولیه و اصلی پرورش گاو نژاد لیموزین^۱ منطقه ویئن هاوت^۲ در نزدیکی شهر لیموزین است. خاک این منطقه فقیر بوده و گاو این نژاد به دلیل شرایط سخت محیطی بسیار مقاوم شده است. از آنجایی که این گاو تحمل هوای بسیار گرم تا بسیار سرد را دارد، در سراسر سال می توان آن ها را در هوای آزاد نگه داری کرد.

هدف از پرورش گاو این نژاد در قرن نوزدهم بارکشی و تولید گوشت بوده است. با پیشرفت تکنولوژی کشت گیاهان علوفه ای و برداشت بهتر مواد غذایی، پروار بندی این نژاد پیشرفت قابل ملاحظه ای کرد و در نتیجه تولید گوشت این نژاد افزایش یافت. تعداد گاو های مولد این نژاد در حال حاضر ۳۸۹۰۰۰ راس است که بیشتر آن ها در شهر لیموزین پراکنده هستند.

خصوصیات ظاهری

رنگ پوشش بدن این گاو زرد مایل به قرمز (گندمی) است. سر کوتاه، پیشانی و پوزه ی پهنی دارد. شاخ ها متوسط و کوتاه و به سمت پایین خمیده هستند. رنگ شاخ ها زرد طلایی (بلوند) است. قفسه ی سینه پهن، دنده ها برجسته، کپل بزرگ، آلت تناسلی صورتی رنگ و سم ها به رنگ زرد طلایی هستند. گاو این نژاد جثه ای متوسط دارد و از عضله بندی خوبی برخوردار است. پاها نسبتاً کوتاه هستند و گاو های این نژاد با وجود استخوان بندی ظریف، بسیار نیرومند می باشند.

1.Limousin

2.Vienne Haut

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۱۰۰-۱۲۰۰	۶۵۰-۸۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۴۵-۱۵۵	۱۳۵-۱۴۰

خصوصیات تولیدی

گاو خالص این نژاد، دوشیده نمی شود و به عنوان گاو دایه به کار می رود. میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره شیر دهی ۲۷۱ روزه، ۴۰۴۷ لیتر با ۳/۹۵ درصد چربی و ۳/۱۷ درصد پروتئین است.

اولین هدف از پروار بندی گوساله این نژاد، راندمان بالای تولید گوشت است (تولید بیشترین گوشت در کمترین زمان). گوساله‌ی پرواری با شیر گاو های دایه در سن ۳ تا ۴ ماهگی به وزن ۱۴۰ تا ۱۷۰ کیلوگرم (با راندمان لاشه‌ی ۶۷/۵ درصد) می رسد. گوساله نر سنگین وزن برای فروش در شهر های لیون^۱ و سینت اتین^۲ پرورش داده می شود. گوساله به وسیله گاو های دایه و چرای مرتعی تا ۲ ماهگی پرورش داده می شود و پس از آن با مواد کنسانتره و به صورت متمرکز تا ۱۴ ماهگی به وزنی در حدود ۵۷۰ کیلوگرم می رسد. از دیگر خصوصیات این نژاد استخوان بندی بسیار ظریف با گوشتی بسیار زیاد و کمترین مقدار چربی زیر پوست است. عمر اقتصادی این گاو ۹ سال است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده‌ی این نژاد در سن ۳۰ ماهگی اولین زایمان خود را انجام می دهد. میانگین وزن گوساله در هنگام تولد ۳۷/۳ کیلوگرم است و سخت زایی در تلیسه ها ۶ درصد برآورد شده است. مقدار ۹۷/۹ درصد از زایمان های این نژاد بدون مشکل، ۱/۸ درصد با کمک دامدار و ۰/۳ درصد با سخت زایی همراه است. هر گاو ماده در طول عمر خود به طور متوسط می تواند ۶/۴ گوساله داشته باشد.

1. Lyon

2. Saint- Etienne

نژاد بلوند د آگوئیتین

تاریخچه و پراکنش

نژاد بلوند د آگوئیتین^۱ از صدها سال پیش در مناطق بر دُو تولوز تکامل یافته است. در ابتدا نژادی دو منظوره (کاری و گوشتی) بود، ولی از سال ۱۹۲۰ با انجام اصلاح نژاد، آن را بیشتر برای تولید گوشت نگه داری می کنند. پس از جنگ جهانی دوم سعی شد تا این گاو زود تر بالغ شود.

این نژاد همانند سایر نژاد های فرانسوی در تمام مناطق این کشور به چشم می خورد. در حال حاضر تعداد کل این نژاد ۵۵۰ هزار راس است که از این تعداد ۱۷۶۰۰ راس را گاو های نر تشکیل می دهند.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد زرد روشن است و نقاط روشنی در اطراف چشم ها، پوزه ها و دستگاه تناسلی مشاهده می شود. این گاو پیشانی پهن و عضله بندی قوی دارد.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۷۵۰-۱۰۱۴	۱۱۵۰-۱۲۳۹	وزن (کیلو گرم)
۱۴۰-۱۵۰	۱۴۷-۱۵۳	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

گاو ماده ی این نژاد معمولاً دوشیده نمی شود و برای تغذیه گوساله استفاده می شود. میانگین تولید شیر این نژاد در یک دوره شیر دهی ۲۷۰ روزه در حدود ۳۰۷۹ لیتر با ۴/۰۵ درصد چربی و ۳/۰۷ درصد پروتئین است. افزایش وزن در پروار بندی گوساله نر با شیر، حدود ۵۰۰ گرم در روز است. گوساله این نژاد در طول ۳ ماه به وزن ۱۷۰ کیلوگرم می رسد و اگر گوساله در مرتع و به همراه مادر پرورش یابد در طول ۳ ماه به وزنی در حدود ۳۰۰ کیلوگرم خواهد رسید.

راندمان لاشه‌ی این گاو ۶۲ تا ۶۶ درصد است و برای افزایش یک کیلوگرم وزن، ۷/۸ لیتر شیر لازم است. حتی گوشت گاو های مسن در هر دو جنس به علت داشتن الیاف ظریف و کمتر بودن بافت های پیوندی، از کیفیت بالایی برخوردار است.

خصوصیات تولید مثلی

اولین زایمان گاو در این نژاد در سن ۳۲ تا ۳۳ ماهگی صورت می گیرد. عمر این گاو به طور متوسط ۱۰ تا ۱۱ سال است. در این مدت این گاو به طور میانگین ۷ تا ۸ گوساله خواهد داشت. گوساله در هنگام تولد در حدود ۵۴/۴ کیلوگرم وزن دارد.

نژاد کیانینا

تاریخچه و پراکنش

مرکز پرورش گاو این نژاد، ایتالیا است و از ۲۰۰۰ سال قبل در آنجا ساکن است. وجه تسمیه این گاو دشت کیانینا^۱ در استان توسکانا^۲ در قسمت مرکزی ایتالیا است. گاو نر این نژاد قادر است چندین ساعت متوالی بدون استراحت و تغذیه کار نماید. تنها عیب این گاو عصبی بودن و مشکل کار کردن با آن است.

جمعیت آن هم اکنون در حدود ۳۶۵ هزار راس است که بیشتر در ناحیه ای بین شهر های فلورانس، روم، پیزا و پروجیا پراکنده است. در سال ۱۹۸۹ بیش از ۲۰۰۰۰ راس گاو از این نژاد در دفتر انساب ثبت شده است.

خصوصیات ظاهری

گاو نر این نژاد مو های کوتاه و نرمی به رنگ سفید عاجی دارد. گوساله خالص در بدو تولد به رنگ قهوه ای سوخته است، ولی پس از ۳ تا ۴ ماه به رنگ اصلی خود دیده می شود. اگر این گاو تا سن ۱۸ ماهگی رنگ قهوه ای سوخته را حفظ کند، در دفتر انساب ثبت نخواهد شد. رنگ پوزه، سم ها، مژه ها و دم، سیاه و رنگ شاخ ها نیز در گاو های جوان سیاه است که در دو سالگی به رنگ زرد دیده می شود. اندام های حرکتی خوش فرم و سم هایی

1. Chianina (تلفظ صحیح نام این نژاد به صورت kee-a-nee-na است)

2. Toscana

مقاوم دارد و به کمک آن ها می تواند به خوبی در مکان های غیر مسطح قرار بگیرد. پستان گاو ماده در این نژاد مانند دیگر نژاد های گوشتی، برای تولید شیر رشد کافی نمی کند. گاو این نژاد بزرگ ترین گاو اهلی جهان است. در سال ۱۹۵۵ یکی از گاو های مشهور این نژاد به نام دونتو^۱ بیش از ۱۷۴۰ کیلوگرم وزن داشت. همچنین در سال ۱۹۸۴ گاو نر ۶/۵ ساله ای دارای وزنی برابر ۱۵۷۰ کیلوگرم و ارتفاع جدوگاهی به اندازه ی ۱۸۲ سانتی متر بود. در همان سال گاو ماده ای از این نژاد به نمایش در آمد که ۱۰۱۰ کیلوگرم وزن و ارتفاع جدوگاهی به اندازه ی ۱۷۱ سانتی متر داشت. وزن گاو امروزی این نژاد طبق جدول زیر است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۸۰۰-۱۰۰۰	۱۲۰۰-۱۵۴۰	وزن (کیلو گرم)
۱۵۰-۱۷۰	۱۶۰-۱۸۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

افزایش وزن روزانه در پروار بندی در حدود ۱۳۲۰ گرم است. این گاو در سن ۱۵ ماهگی به وزن ۶۰۰ کیلوگرم با راندمان لاشه ی ۶۲ درصد می رسد. چون شیر این نژاد دوشیده نمی شود، نمی توان داده های معتبری در زمینه ی تولید شیر آن عرضه کرد. هدف از پرورش گاو ماده این نژاد، به دست آوردن گاو ماده ای به وزن ۴۷۰ کیلوگرم است. معمولاً مدت شیر دهی گاو ماده برای تغذیه ی گوساله ها ۶ ماه است.

خصوصیات تولید مثلی

به طور متوسط ۸۵ تا ۹۰ درصد آبستنی ها در این گاو در اثر جفت گیری و پرورش آزاد گاو نر و ماده می باشد.

نژاد مارشی گیانا

تاریخچه و پراکنش

نژاد مارشی گیانا^۱ رشد و پیشرفت خود را مدیون نژاد کیانینا است و در اصل از یک نژاد پودولین ویژه‌ی کوهستان معروف به مُنتانا به وجود آمده است. گاو نژاد مُنتانا جثه ای متوسط و رنگی خاکستری دارد و متعلق به مناطق مرتفع است. گاو مُنتانا در قرن نوزدهم با خون نژاد کیانینا و در اوایل قرن بیستم با نژاد رومنگولا آمیزش داده شد. حاصل این آمیزش ایجاد نژادی گوشتی به نام مارشی گیانا بود. گاو اصلاح شده‌ی مناطق دشت و جلگه ای مارشی گیانا به جنتایل^۲ معروف است. دفتر انساب گله‌ی نژاد مارشی گیانا در سال ۱۹۵۷ تاسیس شد. انجمن های نژادی این گاو هم اکنون در کشور های استرالیا، برزیل، کانادا، بریتانیای کبیر و ایالات متحده‌ی آمریکا وجود دارد.

خصوصیات ظاهری

رنگ موی کوتاه و صاف این نژاد از خاکستری روشن تا سفید متغیر است. تنها مو های دم، مژه ها، اطراف چشم و گوش ها سیاه است. رنگ موی گوساله به هنگام تولد قرمز مایل به زرد است، ولی پس از گذشت چند ماه به رنگ اصلی خود دیده می شود. پوست بدن این گاو بسیار نازک بوده و از انعطاف پذیری خاصی برخوردار است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۷۵۰-۸۵۰	۱۲۰۰-۱۴۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۴۰	۱۵۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

گوساله این نژاد غالباً با گاو مادر پرورش داده می شود. در مدتی کمتر از ۵ ماه گوساله ی نر به وزن ۲۵۰ کیلوگرم و گوساله ماده به وزن ۲۱۰ کیلوگرم می رسد. گوساله گاو نر در سن ۱۳ تا ۱۴ ماهگی به وزنی حدود ۵۰۰ تا ۵۵۰ کیلوگرم می رسد و برای پروار بندی استفاده می شود. همچنین گاو نر این نژاد در مدت ۱۵ ماه به وزن ۵۸۸ کیلوگرم می رسد. افزایش

1. Marchigiana

2. Gentile

وزن روزانه گاو نر در پروار بندی در حدود ۱۱۵۱ گرم است. بازده لاشه در دام کشتاری ۶۷ تا ۷۰ درصد است. در مورد شیردهی گاو ماده‌ی این نژاد ارقام معتبری وجود ندارد.

خصوصیات تولیدمثلی

تلیسه این نژاد زود بالغ می شود. گاو ماده در سن ۱۴ تا ۱۵ ماهگی با وزنی در حدود ۱۴۰ کیلوگرم برای اولین بار باردار می شود و هر ۱۲ تا ۱۴ ماه می تواند گوساله ای داشته باشد. این مدت با توجه به روش های مختلف نگه داری تغییر می کند. وزن گوساله نر در بدو تولد ۴۷ کیلوگرم و وزن گوساله ماده ۴۴ کیلوگرم است و نیز استخوان بندی گوساله ظریف است به همین دلایل سخت زایی در این گاو ها به ندرت پیش می آید.

رو مگنولا

تاریخچه و پراکنش

اجداد نژاد رومگنولا^۱ در قرن چهارم به وسیله‌ی گوٹ ها^۲ به کشور ایتالیا آورده شدند. این نژاد در اصل از گاو بوس تاروس ماکروسروس^۳ (آروچ هایی با شاخ های بلند) و بومی صحرا های شرق و مرکز اروپا به وجود آمده است. ولی آزمون DNA گاو های ناحیه‌ی رومگنولا نشان می دهد که همه‌ی این گاو ها حامل یک سری ژن نهفته از گاو های بوس ایندیکوس یا زبو هستند. شاید گوٹ ها که اکثراً مهاجرت می کردند از شمال هند یعنی محل زندگی گاو های زبو عبور کرده باشند. در نتیجه احتمال آمیزش اجداد این گاو با گاو نژاد زبو وجود دارد. در تمام نظریه ها از گاو هندی نژاد نلور به عنوان اجداد گاو های جدید بومی نام برده شده است. نژاد رومگنولا از آمیزش گاو های بومی با توده گاو های پودولیش^۴ به وجود آمده است. پرورش این گاو از سال ۱۸۰۰ شروع شد و در سال ۱۹۰۰ در نمایشگاه بین المللی گاو های پاریس، با بهترین امتیاز، مقام اول را کسب کرد.

1. Romagnola

۲- افرادی که از آسیای صغیر به منطقه‌ی حاصلخیز رومگنولا در طول سواحل غربی دریای آدریاتیک مهاجرت کردند.

3. Bos Taurus Macroceros

4. Podolish

اگرچه در حال حاضر جمعیت این نژاد در حال تعادل است ولی تعداد آن در ۵۰ سال اخیر به شدت کاهش یافته است به گونه ای که جمعیت آن در سال ۱۹۴۰، برابر ۵۷۰ هزار راس بود ولی در سال ۱۹۸۰ به ۶۰ هزار راس کاهش یافت.

این گاو در خارج از کشور ایتالیا محبوبیت زیادی به دست آورد و تقاضاهای زیادی برای آن وجود داشت. دفتر انساب گاو رومگنولا برای اولین بار در سال ۱۹۵۶ در کشور ایتالیا تاسیس شد. علاوه بر این انجمن نژادی آن در کشور های آرژانتین، استرالیا، کانادا، نیوزیلند، ایالات متحده ای آمریکا و بریتانیای کبیر وجود دارد.

خصوصیات ظاهری

گاو رومگنولا استخوان بندی متوسط تا سنگین و شاخ هایی چنگالی شکل با طول متوسط تا بلند دارد. رنگ بدن آن خاکستری روشن است که از سفید تابستانی تا خاکستری زمستانی تغییر می کند. گوساله این نژاد در سه تا شش ماهگی به رنگ قهوه ای است و پس از آن به رنگ اصلی خود در می آید. پوست این نژاد در شرایط آب و هوایی مرطوب ضخیم می شود. گاو رومگنولا از گاو های نژاد کیانینا و مارشی گیانا کوچک تر است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۶۵۰-۷۵۰	۱۱۰۰-۱۲۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۴۵	۱۵۵	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

از بیست سال پیش در پرورش این گاو سعی شده که علاوه بر راندمان لاشه ای بهتر، کیفیت گوشت آن نیز مطلوب و بازار پسند شود. بر این اساس گاو نر در سن ۲۰ تا ۲۲ ماهگی به وزن ۸۰۰ تا ۸۵۰ کیلوگرم می رسد. افزایش وزن روزانه در پروار گاو نر ۱۰۷۴ گرم است.

خصوصیات تولید مثلی

سن اولین گوساله زایی در تلیسه ای با بلوغ زود رس ۱۶ تا ۱۸ ماهگی است. در این سن تلیسه ۴۵۰ کیلوگرم وزن دارد. وزن گوساله نر در بدو تولد ۴۴ کیلوگرم و وزن گوساله ماده ۴۰ کیلوگرم است. بنابراین سخت زایی در این نژاد دیده نمی شود.

نژاد پیئمونتز

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد پیئمونتز^۱، به ویژه در نقاط کوهستانی برای بارکشی نگه داری می شد ولی امروزه از نظر بارکشی چندان مورد نظر نیست و حتی در ۲۰ سال اخیر سعی بر آن بوده که به جای بارکشی و تولید شیر، آن ها را برای تولید گوشت پرورش دهند. در سال ۱۸۸۷ دفتر انساب این نژاد تاسیس شد. بر طبق آمار سال ۱۹۸۷، جمعیت این گاو در کشور ایتالیا ۵۷۳ هزار راس اعلام شد.

پرورش دهندگان این گاو به منظور نگه داری و پرورش گاو اصیل از صادر کردن آن به دیگر کشور ها جلوگیری کردند. در حال حاضر، در خارج از کشور ایتالیا تنها اسپرم گاو نر این نژاد قابل دسترسی است. این گاو تنها در مناطق مهم کشور ایتالیا و استان های غربی این کشور دیده می شود.

خصوصیات ظاهری

رنگ موی کوتاه و صاف این نژاد در گاو نر، خاکستری و در گاو ماده، خاکستری روشن است. مژه ها، اطراف گوش ها، دم، سم ها و شاخ ها کاملاً سیاه هستند. گوساله ها در هنگام تولد به رنگ قرمز حنایی هستند و پس از گذشت ۳ الی ۴ ماه به رنگ اصلی خود دیده می شوند. این گاو در مقایسه با گاو گوشتی ایتالیا (کیانینا، مارشی گیانا و رومگنولا) دارای عضله بندی خوب و ماهیچه مضاعف^۲ است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۵۰۰-۶۰۰	۸۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۳۰	۱۴۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

1. Piemontese

۲ - ماهیچه های مضاعف گوساله های این نژاد در زبان ایتالیایی به Tipo Abese یا Tipo Sella coscia مشهور است.

خصوصیات تولیدی

بر اساس رکورد برداری در ۱۳۳ راس از گاو ماده، میانگین تولید شیر در یک دوره‌ی شیر دهی ۲۷۹ روزه، برابر ۲۶۲۵ لیتر با ۳/۷۸ درصد چربی و ۳/۲۷ درصد پروتئین اعلام شده است. راندمان لاشه‌ی این گاو نیز ۶۵ درصد است. در ارزیابی لاشه، نسبت تولید گوشت خالص ۸۲/۲۷ درصد، نسبت چربی ۳/۶۱ و استخوان ها و زردپی ها ۱۴/۱۲ درصد برآورد شده است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده، اولین گوساله‌ی خود را در سن ۳۴ ماهگی به دنیا می آورد و دوران آبستنی آن ۲۹۲ روز است. گوساله‌ی این نژاد معمولاً ۱۰ روز دیر تر به دنیا می آید و این موضوع برای تلیسه ها ایجاد سخت زایی می کند. وزن گوساله در هنگام تولد در حدود ۵۰ کیلوگرم است.

نژاد بلژین بلو اند وایت

تاریخچه و پراکنش

نژاد بلژین بلو اند وایت^۱ از دو گونه قدیمی موجود در سرزمین بلژیک به وجود آمده است. از سال ۱۸۴۰ به مدت بیش از نیم قرن از گاو نر نژاد های شورت هورن بریتانیا و بلک پاید ندرلند برای توسعه و اصلاح این نژاد در مرکز و جنوب بلژیک استفاده شده است. نژاد شاروله نیز در این توسعه و اصلاح نژاد به کار گرفته شده است.

دفتر انساب این نژاد در سال ۱۹۱۹ در مرکز و مناطق بالاتر بلژیک تاسیس شد و در سال ۱۹۷۱ نام آن به بلنس- بلو^۲ یا ویت بلائو^۳ تغییر یافت. گسترش این نژاد به عنوان نژادی دومنظوره، بین سال های ۱۹۲۰ تا ۱۹۵۰ رخ داد. ولی در سال ۱۹۶۰ به خاطر داشتن گوشت دارای ماربلینگ مناسب که از نژاد شورت هورن گوشتی به ارث برده بود، به عنوان یک نژاد گوشتی معرفی شد. این نژاد از اجداد نژاد دنیش بلو اند وایت است و به نژاد بلو دو نورد^۴ فرانسه شبیه است. رنگ بدن این نژاد می تواند یکدست سفید، آبی و قرمز مایل به آبی یا

1. Belgian blue and white
4. Bleu du Nord

2. Blanc- Blue

3. Witblauw

خالداری باشد، که این تنوع رنگ خود را مدیون نژاد شورت هورن هستند. رنگ آبی در این نژاد معادل رنگ سرخ در نژاد شورت هورن است. منطقه‌ی پراکنش این نژاد کشور بلژیک است و از مدت‌ها پیش در کشور آلمان نیز نگه داری می‌شود، ولی امروزه به دلیل درصد بالای سخت‌زایی، تعداد کمی از پرورش دهندگان آن‌ها را نگه داری می‌کنند.

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد جثه‌ای متوسط، بدنی سنگین و نیرومند، اندام‌های حرکتی قوی، سر کوچک و در بیشتر اوقات ساختار عضلانی بزرگی دارد. رنگ بدن آن اغلب آبی، سفید و آبی - سفید است.

خصوصیات تولیدی

این نژاد یک گونه دو منظوره (شیری و گوشتی) و یک گونه گوشتی دارد. میانگین تولید شیر گاو ماده‌ی دو منظوره در یک دوره شیردهی در حدود ۴ هزار لیتر با ۳/۸ درصد چربی و ۳/۳ درصد پروتئین است. افزایش وزن گاو نر در پروار بندی حدود ۱۳۲۰ گرم در روز بوده و بازده لاشه‌ی گاو گوشتی ۶۵ تا ۷۰ درصد و گاو ماده‌ی دو منظوره ۶۰ درصد است. گوشت این گاو ترد بوده و کم‌ترین لایه‌ی چربی بر روی گوشت آن وجود دارد.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۷۰۰-۸۰۰	۱۱۰۰-۱۲۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۳۳-۱۳۸	۱۴۵-۱۵۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولید مثلی

نسبت سخت‌زایی به خصوص در تلیسه‌ها بسیار بالا است و اغلب نیاز به عمل سزارین دارند.

نژاد هایلند

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد هایلند^۱ در اصل متعلق به کوهستان ها و غرب جزیره ی ساحلی اسکاتلند است. این نژاد از قرن شانزدهم در جزایر هبرید^۲ در غرب کشور اسکاتلند پرورش یافته است. این منطقه به دلیل طوفان های دریای شمال آتلانتیک، آب و هوای سخت و طاقت فرسایی دارد.

در پیشینه ی ثبت شده ی این نژاد، پرورش دهندگان توجه زیادی به نگه داشتن خصوصیات اصلی این گاو داشته اند. این نژاد از آمیزش نژاد وست هایلند^۳ یا کایلو^۴ با نژاد هایلندر^۵ به وجود آمده است. گونه کایلو در غرب جزیره ی اسکاتلند رشد کرده و جثه ای کوچک داشت. این منطقه از کشور اسکاتلند از مناطق مهم کوهستانی به شمار می آید. گاو نژاد هایلند دارای اندازه و جثه ی متفاوتی می باشد که احتمالاً این ویژگی به دلیل آب و هوای سخت و رژیم غذایی به وجود آمده است. گاو های این جزیره به دلیل اندازه های متفاوت جثه، در معرض تغییر ژنتیکی بین گونه ها بوده است. امروزه همه اعضای این نژاد به نام هایلند نامیده می شوند.

در برخی از سال ها علاوه بر غرب و مرکز کشور اسکاتلند، این نژاد دارای تعدادی گله در مرکز و شمال اروپا و همچنین آمریکای شمالی بوده است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این گاو قهوه ای مایل به قرمز یا کاملاً طلایی است و به ندرت در میان آن ها گاو سیاه، سفید یا خال دار مشاهده می شود. این گاو جثه ای متوسط، سر کوتاه و پهن و مو هایی بلند و آویزان دارد. شاخ های آن دراز و دارای خمیدگی به طرف بالا و بیرون هستند. اندام های حرکتی در این گاو کوتاه است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۴۰۰-۴۵۰	۵۰۰-۶۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۱۰-۱۲۰	۱۲۵-۱۳۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

1. Highland
4. Kyloe

2. Hebrid
5. Highlander

3. West Highland

خصوصیات تولیدی

گاو نژاد هایلند برای پرورش در مناطق مرطوب مناسب بوده و گوشت این گاو کیفیتی مطلوب دارد.

خصوصیات تولید مثلی

این گاو، دیر بالغ می شود. گاو ماده اولین گوساله‌ی خود را در سن ۳ تا ۴ سالگی به دنیا می آورد و تا سن ۱۶ سالگی توانایی گوساله زایی دارد. عمر طولانی این نژاد امتیاز بزرگی برای آن محسوب می شود.

نژاد هانگرین گری

تاریخچه و پراکنش

به نظر می رسد که نژاد هانگرین گری^۱ در اواخر قرن نوزدهم توسط مجارستانی ها از شرق اروپا به کشور مجارستان آورده شده، یا بعداً آن را از شرق یا جنوب اروپا (شبه جزیره بالکان و ایتالیا) آورده اند. از قرن ۱۴ تا ۱۸ این نژاد به عنوان یک نژاد گوشتی با ارزش در کشور مجارستان بود و به خصوص در کشور های ایتالیا، استرالیا و آلمان و بیشتر در بازار شهر های آگوسبرگ، و نیز نورمبرگ و وین مشهور بود.

در اواخر قرن نوزدهم در شرایط سختی که کشاورزان داشتند، این نژاد به عنوان یک نژاد برجسته به شمار می آمد. در حدود سال ۱۸۵۰ جمعیت این نژاد کاهش یافت و تنها ۱۸۷ راس گاو ماده و ۶ راس گاو نر باقی مانده بود. تا این که برای بهبود جمعیت این نژاد، آن را با گاو نژاد سیمنتال آمیزش دادند. امروزه، جمعیت این نژاد در مجارستان حدود ۱۰۰۰ راس است. این نژاد در کشور مجارستان و تعدادی نیز در دیگر کشور های مرکزی و شرق اروپا پراکنده هستند.

خصوصیات ظاهری

رنگ پوشش بدن این نژاد سفید نقره ای تا خاکستری بوده و اطراف چشم ها، جدوگاه، اطراف شکم و کفل به خصوص در گاو نر اغلب تیره تر است. رنگ پوشش بدن گوساله به هنگام

1. Hungarian Grey

تولد طلایی مایل به قرمز است. گاو این نژاد، جثه‌ی بزرگ، سر کوتاه و باریک، گردن صاف و بلند، شکم بزرگ و عمیق، لگن شیب دار، قسمت پشتی گود و فرو رفته، سم های سخت، پستان های کوچک و مقاوم در برابر بیماری ها دارد. گاو های نر دارای شاخ های بلند با فاصله زیاد هستند و ارتفاع آن به ۸۰ سانتی متر هم می رسد.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۷۰۰	۵۳۵
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۰	۱۳۵

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره شیردهی حدود ۲ هزار لیتر است. اخیراً از گاو ماده به عنوان گاو پرواری استفاده می شود. گاو این نژاد حیوان کاری ممتازی است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو نژاد هانگین گری دارای عمری طولانی، بلوغ دیر رس و گوساله زایی آسانی است و گوساله‌ی این نژاد رشد خوبی دارد.

نژاد مارمانا^۱

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد مارمانا در ابتدا در باتلاق های مالاریا خیز در منطقه توسکانا و لاتیوم لیورنووم پرورش داده شده است. از قرن هفدهم تلاش های زیادی برای زهکشی این مناطق انجام گرفت که این تلاش ها برای تکامل این نژاد و بهره دهی بیشتر آن بود. این گاو در اصل گاو کاری بوده است که با مکانیزه شدن کشاورزی جایگاه خود را به تدریج از دست داده بود ولی امروزه به دلیل سازگاری این گاو به نواحی حاشیه ای، روز به روز بر تعداد آن ها افزوده می شود. در سال ۱۹۳۵ انجمن نژادی و دفتر انساب گاو مارمانا تاسیس شد. در حدود ۴۴ هزار

1. Maremmana

راس از این نژاد در مناطقی از کشور ایتالیا پراکنده هستند. از این تعداد ۶۶۰۰ راس در دفتر انساب ثبت شده است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این گاو، خاکستری با سایه های تیره می باشد که این ویژگی در اندام های جلویی، گردن و قسمت های زیرین بدن گاو نر بیش از نقاط دیگر است. شاخ ها، به صورت تکامل یافته و بسیار قوی هستند. این شاخ ها چنگالی شکل و باز هستند و گاهی به طول یک متر می رسند.

گاو مارمانا پس از آمیزش با گاو بومی، عضله بندی بهتری کسب، و رشد بهتری نموده است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۳۵۰	۵۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۴۰-۱۴۵	۱۵۰-۱۵۵	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

در حال حاضر این گاو نقش قابل توجهی در تولید گوشت در کشور ایتالیا دارد. برای افزایش میزان تولید این گاو، آن را با گاو نر نژاد های گوشتی به ویژه نژاد کیانینا و شاروله آمیزش داده اند. همان گونه که قبلاً اشاره شد، این گاو در گذشته به عنوان گاو کاری استفاده می شد و هنوز هم در مناطق محروم از آن به عنوان گاو کاری استفاده می شود. تولید شیر گاو مادر برای پرورش ۶ ماهه ی گوساله ها کافی است. سن اقتصادی گاو ماده ۱۲ سال است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو این نژاد نیز همانند جمعیت گاو بومی ایتالیا دیر بالغ می شود. گاو نر در سن ۶ تا ۷ سالگی کاملاً بالغ می شود. گاو ماده هر ۴۳۰ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد. هشتاد درصد از زایمان ها در این نژاد با موفقیت همراه است. تنها دو درصد از گوساله ها از بین می روند. وزن گوساله نر در هنگام تولد ۴۵ کیلوگرم و وزن گوساله ماده ۴۰ کیلوگرم است.

نژاد آبراک

تاریخچه و پراکنش

منشا پیدایش گاو نژاد آبراک^۱ منطقه‌ی آویغن - لوزغ^۲ در کشور فرانسه است. در طول سال های ۱۶۰۰ میلادی در آبی پندیکتین^۳ در منطقه‌ی آبراک در جنوب فرانسه اقدام به اصلاح نژاد گاو آبراک شد. در این منطقه آمیزش های کنترل شده انجام می گرفت، تا این که منطقه‌ی آبی در انقلاب کبیر فرانسه از بین رفت.

به منظور اصلاح نژاد این گاو، آمیزش هایی در سال های ۱۸۴۰ تا ۱۸۸۰ میلادی بین این گاو با نژاد براون سوئیس انجام شد که نتیجه آن افزایش سطح تولید این گاو بود. اگرچه این گاو در ابتدا برای تولید گوشت بود ولی از نظر تاریخی به عنوان حیوانی کاری و نژادی شیری نیز شناخته شده است.

طی قرن نوزدهم، تلاش هایی برای توسعه و اصلاح نژاد گاو این نژاد توسط راهبان انجام گرفت. آن ها این گاو را با نژاد های وارداتی شورت هورن درهام، هایلند اسکاتلندی، رد دوون و به ویژه نژاد براون سوئیس آمیزش دادند. این آمیزش ها سبب شد تا گاو های این نژاد سریع تر به سن بلوغ برسند. در آن زمان، هدف اصلی از پرورش این گاو، تولید شیر و بارکشی بود.

انجمن این نژاد در سال ۱۹۱۴ تاسیس شد. حافظت از نژاد آبراک از اولین برنامه های مطرح شده در مورد گاو ها در برنامه‌ی حافظتی دولت فرانسه محسوب می شود. از سال ۱۹۷۶ برنامه‌ی ۵ ساله ای در کشور فرانسه به اجرا در آمد. با اجرای این برنامه، تعداد گاو های این نژاد در سال ۱۹۷۹ به ۸۰ هزار راس رسید و برنامه های حافظتی این گاو در همان سال به دلیل وجود بیماری تب مالت^۴ به پایان رسید. بیماری تب مالت در آن زمان ۲۰ درصد از جمعیت گاو نژاد آبراک را از بین برد.

1. Aubrac

2. Aveyern-Lozere

3. Abbey Benedictine

4. Brucellose

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد از قهوه ای روشن تا قهوه ای تیره متغیر است. این گاو شباهت زیادی به گاو نژاد ژرمن براون^۱ دارد. این نژاد عمری طولانی و مقاومت بالایی دارد. گاو ماده آبراک به عنوان گاو دایه نیز مورد استفاده قرار می گیرد

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۷۰۰-۹۵۰	۴۵۰-۶۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۳۰	۱۲۵

خصوصیات تولیدی

گاو ماده این نژاد به دلیل داشتن تولید شیر زیاد، به عنوان گاو دایه مورد استفاده قرار می گیرد. میانگین تولید شیر این گاو در یک دوره ی شیر دهی ۲۴۸ روزه، ۲۱۸۰ لیتر با ۴/۱۳ درصد چربی است. نکته ی جالب در مورد گاو ماده ی این نژاد آن است که دوشیدن آن ها در مقابل گوساله های خود موجب تولید شیر بیشتر می شود. شیر این گاو برای تهیه ی پنیر نیز مناسب است. افزایش وزن روزانه ی گاو این نژاد در شرایط تغذیه از مراتع کوهستانی ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ گرم است. پس از چرای مرتعی گوساله ی نر در سن ۹ تا ۱۰ ماهگی به صورت متمرکز پروار می گردد.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده اولین گوساله ی خود را در سن ۳۵ تا ۳۶ ماهگی به دنیا می آورد. مدت آبستنی آن در حدود ۲۸۳ روز است. این گاو هر ۱۲ ماه می تواند یک گوساله داشته باشد. مقدار ۹۸ درصد از زایمان های این نژاد بدون مشکل است که از این نظر مقام اول را در بین تمام گاو های جهان کسب کرده است. حتی پس از آمیزش این گاو ها با نژاد شاروله، مشکلی در زایمان گاو های این نژاد به وجود نیامد.

نژاد سینت گرتروودیس

تاریخچه و پراکنش

نژاد سینت گرتروودیس^۱ نام خود را از یک زمین اسپانیایی سلطنتی گرفته که به مرکز تربیت اسب های وحشی هدیه داده شده بود و در این زمین کاپیتان ریچارد کینگ، مرکز کنترل و نظارت دامپروری مشهور یعنی کینگ را در سال ۱۸۵۳ در تگزاس بنیان نهاد. امروزه این مرکز دامپروری، یک منطقه مجزا با ۳۳۴ هزار هکتار مساحت است.

این نژاد حاصل یک برنامه آمیزشی دقیق، علمی و سازنده است. برنامه ای که هدف اولیه ی آن ارتقاء لانگ هورن های تگزاسی با گاو های نر هر فورد و شورت هورن بود. به هر حال ثابت شده که نژاد های بریتانیایی در مناطق گرم و خشک، نژاد های مناسبی نیستند و در برابر گرما و بیماری های مناطق نیمه گرمسیری توانایی تحمل زیادی ندارند.

در سال ۱۹۱۰ مرکز دامپروری کینگ یک گاو نر برهمن را به کار گرفت و آن را با آمیزش مورد آزمایش قرار داد تا نژادی اقتصادی به وجود آید. این مرکز پس از ۳۰ سال، از آمیزش زبو و شورت هورن، نژاد سینت گرتروودیس را به وجود آورد و بالاخره آن را با پنج هشتم شورت هورن و سه هشتم برهمن تثبیت کرد.

انجمن نژادی این گاو در سال ۱۹۵۱ تاسیس شد. در پیشینه ی این نژاد، گاو نری وجود دارد که جد سایر گاو ها در نظر گرفته می شد و به خاطر بازیگوش بودن، مانکی نامیده شد. مانکی در سال ۱۹۱۹ متولد و در سال ۱۹۳۲ از دنیا رفت. رنگ پوشش بدن این گاو، قرمز گیلاسی بود.

خصوصیات

این گاو به راحتی و خیلی سریع با انواع شرایط آب و هوایی سازگار می شود و می تواند در تمام نواحی استرالیا، از مناطق آب و هوایی بسیار سرد و ویکتوریا تا دشت های سوزان مناطق شمالی استرالیا زیست کند. این گاو توانایی خوبی در راه پیمایی دارد و می تواند فواصل زیادی را برای یافتن آب و غذا طی کند.

1. Sainte Gertrudis

طول عمر استثنایی این گاو از ویژگی های بارز این نژاد شناخته شده است. گاو نر ۱۴ تا ۱۵ سال و گاو ماده ۱۳ تا ۱۵ سال عمر می کند. همچنین این گاو مقاومت ژنتیکی زیادی در مقابل کنه ها دارد.

این گاو، گوساله های زیادی به دنیا می آورد و گوساله زایی آسانی دارد. گوساله ها با وزن کمی به دنیا می آیند ولی با تغذیه ی شیر، افزایش وزن سریعی دارند و از این لحاظ مشهور هستند. گوساله های این گاو قوی و سالم هستند. گاو ماده تولید شیر بالا با درصد چربی زیاد دارد و به خاطر توانایی پرستاری قوی، مشهور است. اغلب یک گاو ماده می تواند پرستار گوساله های زیادی شود و گاو های ماده این نژاد مادران خوبی هستند. افزایش وزن در پروار بندی بالا بوده و راندمان تبدیل خوراک خوبی دارد. افزایش وزن روزانه در پروار بندی این گاو، ۱ تا ۱/۵ کیلوگرم است. این گاو شاخ دار بوده و رنگ اکثر آن ها قرمز است.

نژاد گلبری

تاریخچه و پراکنش

دهه ۱۹۶۰ دوران طلایی برای تولید مثل نژاد های خالص در ایالات متحده بود. در این زمان تعداد زیادی از نژاد های جدید در بایگانی های نژادی ثبت شده بودند. این دوران طلایی در دهه های ۷۰ و ۸۰ با وارد شدن گاو های اروپایی یا گاو های غیر بومی و خارجی و معرفی آن ها به دامداران ادامه یافت. تسهیلات فراوان و فروش زیاد گاو ها با قیمتی بالا، از ویژگی های آن زمان بود.

گله های ورودی به آمریکا، گله هایی با اسامی جالب و رنگ های مرکب از سواحل اروپا بودند. نژاد های سیمنتال، لیموزین، گیلوه، مین آنجو، کیانینا و نژاد های دیگر، نژاد های معمول و مشترک در مراتع و چراگاه ها بودند. ویژگی های گاو های گوشتی در عصر بیوتکنولوژی در حال تغییرات اساسی و بنیادی است. دهه ۱۹۹۰ به عنوان دهه ی ترکیب نژادی معروف است. افزایش رقابت برای سهام بازار صنایع گوشت دام، دامداران را مجبور به تولید حیواناتی رقابتی و کار آمد کرد تا این که سرانجام نژاد گلبری^۱ به وجود آمد.

این گاو در موقعیتی منحصر برای بهره برداری از این اهداف سنتی و قدیمی است. ترکیب ژنی نژاد های گیلپوه، برهمن و رد آنگوس ثابت کرده که گوساله‌ی نر نژاد گلبیری برای پروار و تولید گوشت برای کارخانه های بسته بندی در ایالات متحده مناسب است. برخی نواحی پرورش این گاو، دارای شرایط بسیار سخت و مشکل است. به عنوان مثال، در ایالت های جنوبی آمریکا گرمای تابستان، حشرات و آفات برای گاو ها ایجاد مشکل می کنند. ایالت های شمالی نیز زمستان های سردی دارند و در نتیجه علوفه‌ی محدود و کمی برای گاو ها وجود دارد. به همین دلیل، تولید کننده ها از آمیزش های ترکیبی برای ایجاد سازگاری محیطی و مقاومت در صنعت تجارتی تولید گوشت استفاده کرده اند.

خصوصیات

تولید مثل، مهم ترین ویژگی در هر نژاد است و به طور کلی عملکرد تولید مثلی ده برابر مهم تر از خصوصیات رشد، و خصوصیات رشد پنج برابر مهم تر از خصوصیات لاشه است. نمی توان فراموش کرد که هر گوساله‌ی از شیر گرفته شده، سود زیادی نصیب پرورش دهندگان تجارتی می کند. در نتیجه این خصوصیات برای آن ها بسیار مهم است و در ایجاد نژاد جدید باید دقت شود. نژاد گلبیری قادر به کنترل اندازه گوساله‌ی خود است، زیرا نژاد برهمن با تاثیر گذاری بیشتر بر روی این نژاد، قدرت مادری قوی را در گاو ماده‌ی این نژاد به وجود آورده است. همچنین ثابت شده که وزن گوساله‌ی تولیدی نژاد برهمن حدود ۶۱/۲ درصد وزن بدن مادر است، در حالی که وزن گوساله‌ی تولیدی گونه‌ی بوس تاروس مانند نژاد های رد آنگوس و گیلپوه، ۷ تا ۸ درصد وزن بدن مادر است. ویژگی های مادری و سهل زایی از موارد مورد توجه تمام تولید کنندگان این نژاد است.

ترکیب نژاد های گیلپوه، رد آنگوس و برهمن، راندمان تولید مثل و عملکرد پیش از شیر گیری و پس از شیر گیری خوبی را به وجود آورده است. در مجموع، نژاد گلبیری لاشه ای قابل قبول برای بازار تولید کرده است.

ویژگی های اقتصادی این نژاد عبارتند از:

- ۱) درصد باروری مناسب (رد آنگوس و گیلپوه)
- ۲) بلوغ زود رس (گیلبوه)
- ۳) سهل زایی (برهمن)
- ۴) توانایی مادری و تولید شیر (رد آنگوس ، برهمن و گیلپوه)

- (۵) راندمان بالا (آنگوس قرمز، برهمن و گیلپوه)
 (۶) تولید گوشت با کیفیت بالا (رد آنگوس و گیلپوه)
 (۷) یکدست و یکنواخت از نظر نوع و رنگ (رد آنگوس و گیلپوه)
 (۸) قدرت سازگاری بالا (برهمن)

اهداف ایجاد نژاد گلبِری شامل موارد زیر هستند:

- (۱) حفظ توان ژنتیکی نژاد های رد آنگوس، برهمن و گیلپوه
 (۲) نگه داری و حفظ راندمان تولید مثل
 (۳) تولید گوساله ای با درجه قابل قبول از نظر محصولات گوشتی، شیری و کیفیت لاشه.
 درصد های خونی ثبت شده برای هر حیوان به همهی پرورش دهندگان این اجازه را می دهد که گلهی دارای بهترین عملکرد در مراتع خود را انتخاب کنند. این درصد ها عبارتند از:

$$(۱) \text{ حداقل } \frac{1}{4} \text{ و حداکثر } \frac{3}{4} \text{ گلبِری}$$

$$(۲) \text{ حداقل صفر و حداکثر } \frac{1}{4} \text{ آنگوس قرمز}$$

$$(۳) \text{ حداقل } \frac{1}{8} \text{ و حداکثر } \frac{3}{8} \text{ برهمن}$$

معرفی و عرضه ی شجره نامه نسل سوم (F_۳) برای هر آمیزش، با استفاده از گاو های ثبت شده انجام می گیرد. همچنین، با استفاده از آمیزش های ساده می توان در نسل های بعدی تفاوت های ژنتیکی داشت.

$$۱۰۰ \text{ درصد گیلپوه} \times ۵۰ \text{ درصد رد آنگوس} \times ۵۰ \text{ درصد برهمن} = \text{گلبِری}$$

$$۱۰۰ \text{ درصد گیلپوه} \times ۱۰۰ \text{ درصد رد برانگوس} = \text{گلبِری}$$

$$۱۰۰ \text{ درصد گلبِری} \times ۵۰ \text{ درصد گیلپوه} \times ۵۰ \text{ درصد رد آنگوس} = \text{گلبِری}$$

نژاد سیمبراه**تاریخچه و پراکنش**

نژاد سیمبراه^۱ حاصل آمیزش نژاد سیمنتال با نژاد برهمن است. این آمیزش ها در دهه‌ی ۱۹۶۰ شروع شد و هدف از آن ایجاد نژادی به نام سیمبراه بود. نژاد برهمن یا زبو دارای بیشترین نوع گاو بر روی زمین است. این گاو دارای مقاومت بالا در برابر گرما و حشرات، قدرت تحمل بالا، ضریب تبدیل خوراک پایین، سهل زایی و طول عمر زیادی است. نژاد سیمنتال این ویژگی های ممتاز را با بلوغ جنسی زود رس، باروری، توانایی شیردهی، رشد سریع و خصوصیات گوشت خوب کامل می کند. خلق و خوی آرام گاو نژاد سیمنتال نیز یک امتیاز برای این گاو است. این دو نژاد برای ایجاد نژاد های بیشتر و بهتر، به عنوان نژاد های والد استفاده شده اند.

این نژاد به عنوان نژادی تمولی آمریکایی توصیف و تعریف می شود و در آمریکا رشد و توسعه یافته است. ژن های نژاد سیمبراه ممکن است برای ایجاد ویژگی های برتر و مادرانه در یک گله استفاده شوند. دارای رشد سریع و مقاوم در برابر گرما است. این گاو گوشت با کیفیت بالا تولید می کند.

گاو این نژاد در اصل در نواحی گرم و مرطوب ساحل خلیج پرورش یافته و نشان داده که می تواند در مناطق شمال غرب و شمال شرق ایالات متحده زنده بماند. در این مناطق درجه حرارت ممکن است در تابستان به ۱۱۵ درجه و در زمستان به ۲۵ درجه زیر صفر برسد. در سراسر دنیا توجه زیادی به این نژاد شده و این نژاد در مناطق دارای زبوی فراوان، گسترش یافته است.

دامداران و پرورش دهندگان علاقه مند به این نژاد از تمام ابزار ها، علوم جانوری و تکنولوژی موجود، برای نگه داری پیشرفته از این گاو استفاده می کنند. آن ها پایه ژنتیکی گسترده ای دارند که براساس آن کار می کنند و دارای برنامه ارزیابی پیچیده ای برای اجرا و اطلاعات باروری هستند. گاو این نژاد در انجمن آمریکایی نژاد سیمنتال ثبت می شود.

خصوصیات

متخصصین اصلاح نژاد تاکید زیادی بر چشم های رنگی، ماهیچه بندی مناسب و خلق و خوی معمول در این گاو دارند. در برخی از برنامه ها این نژاد را به صورت بی شاخ تولید می کنند.

یکی از ویژگی های تجاری این نژاد، عمر زیاد و تولید مثل خوب آن ها است. گاو این نژاد اغلب بالای ۱۰ سال عمر می کند. اگر گوساله این نژاد پس از شیرگیری مستقیماً در مرتع قرار گیرد، افزایش وزن خوب، سرعت رشد زیاد و راندمان بالایی خواهد داشت. گوساله این نژاد می تواند در سن ۱۲ تا ۱۵ ماهگی لاشه ای مطلوب تولید کند.

جدول ۳-۴ نژاد های گوشتی در یک نگاه

کشور	رنگ	جدوگاه ماده	جدوگاه نر	وزن ماده	وزن نر	نام نژاد
اسکاتلند	سیاه	۱۲۰	۱۳۰	۵۵۰ تا ۴۵۰	۹۰۰ تا ۸۰۰	آبردین آنگوس
اسکاتلند	قهوه ای مایل به خاکستری	۱۲۰	۱۲۸	۵۰۰ تا ۴۵۰	۸۰۰	گالووی
اسکاتلند	سیاه	۱۲۰	۱۲۸	۶۰۰ تا ۵۰۰	۹۵۰ تا ۷۵۰	بیلند گالووی
اسکاتلند	قهوه ای مایل به قرمز	۱۲۰ تا ۱۱۰	۱۳۰ تا ۱۲۵	۴۵۰ تا ۴۰۰	۶۰۰ تا ۵۰۰	هایلند
انگلیس	قرمز	۱۳۵ تا ۱۲۵	۱۴۰ تا ۱۳۰	۶۰۰ تا ۵۰۰	۹۰۰ تا ۸۰۰	هرفورد
ایتالیا	سفید عاجی	۱۷۰ تا ۱۵۰	۱۸۰ تا ۱۶۰	۱۰۰۰ تا ۸۰۰	۱۵۰۰ تا ۱۲۰۰	کیانینا
ایتالیا	سفید تا خاکستری	۱۴۵	۱۵۵	۷۵۰ تا ۶۵۰	۱۲۰۰ تا ۱۰۰۰	رومگنولا
ایتالیا	خاکستری روشن تا سفید	۱۴۰	۱۵۰	۸۵۰ تا ۷۵۰	۱۴۰۰ تا ۱۲۰۰	مارشی گیانا
ایتالیا	خاکستری	۱۴۵ تا ۱۴۰	۱۵۵ تا ۱۵۰	۳۵۰	۵۰۰	مار مانا
ایتالیا	خاکستری	۱۳۰	۱۴۰	۶۰۰ تا ۵۰۰	۸۰۰	پی مون تیزر
ایتالیا	روشن تا تیره زرد روشن	۱۴۰ تا ۱۵۰	۱۴۷ تا ۱۵۳	۷۵۰ تا ۱۰۱۴	۱۱۵۰ تا ۱۲۳۹	بلوند دی آکوی تین شاروله
فرانسه	سفید گندم مانند	۱۴۰ تا ۱۳۵	۱۵۵ تا ۱۴۲	۹۰۰ تا ۷۰۰	۱۴۰۰ تا ۱۱۰۰	
فرانسه	زرد مایل به قهوه ای	۱۴۰ تا ۱۳۵	۱۵۵ تا ۱۴۵	۸۰۰ تا ۶۵۰	۱۲۰۰ تا ۱۰۰۰	لیموزین
فرانسه	قهوه ای روشن تا قرمز تیره	۱۲۵	۱۳۰	۶۰۰ تا ۴۵۰	۹۵۰ تا ۷۰۰	آبراک
بلژیک	آبی، سفید، و آبی و سفید	۱۳۸ تا ۱۳۳	۱۵۰ تا ۱۴۵	۸۰۰ تا ۷۰۰	۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰	بلژین بلو
مجارستان	سفید نقره ای تا خاکستری	۱۳۵	۱۵۰	۵۳۵	۷۰۰	هانگرین گری
آلمان	سیاه تا قهوه ای تیره	۱۲۵ تا ۱۳۰	۱۳۰ تا ۱۴۰	۵۵۰ تا ۷۰۰	۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰	ژرمن آنگوس

گاو هر فورد

گاو ابردین انگوس

گاو ژرمن آنگوس

گاو گالووی

گاو بِلْتِدِ گالووی

گاو شاروله

گاو لیموزین

گاو بلوند د اگوئیتین

گاو کیانینا

گاو مارشی گیانا

گاو روماگنولا

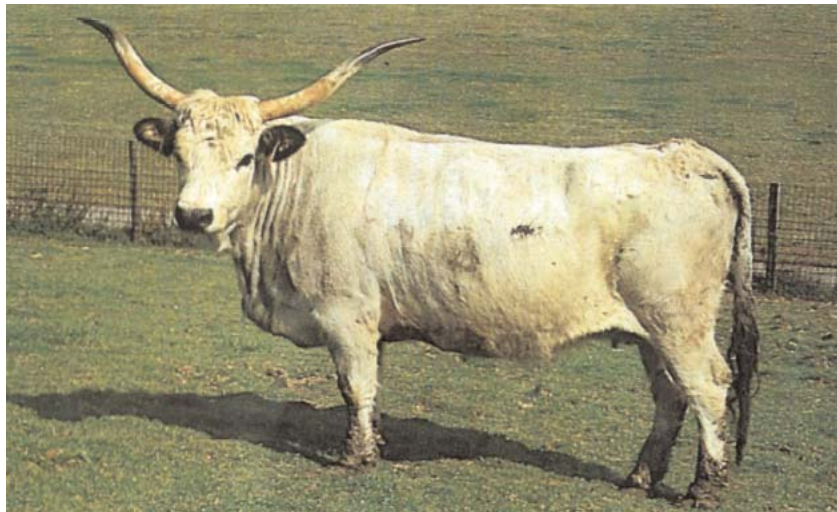
گاو بیئمونتنز

گاو بلژین بلو اند وایت

گاو هایلند

گاو هانگرتین گری

گاو سینت گرترو دیس

نژاد سیمنتال

تاریخچه و پراکنش

منشا گاو سیمنتال^۱ یک نژاد محلی به نام برنزا^۲ است که در دوره‌ی سیم^۳ به وجود آمده است. رنگ بدن این گاو سیاه و سفید یا قرمز و سفید خال خالی و گاهی اوقات یکدست قرمز بود. تا اواسط قرن نوزدهم گاوها اغلب در گله‌های ترکیبی پخش بودند. در آن زمان انواع قرمز و سفید اساساً بلندتر و قوی‌تر از انواع سیاه و سفید نگه‌داری شده در ایالت فریبورگ بودند. با این وجود پس از سال ۱۸۷۰، ایجاد نژادهای اصیل و خالص به تدریج رایج شد و دو گونه‌ی رد اند وایت و بلک اند وایت بر اساس رنگ از هم جدا شدند. نوع رد اند وایت سیمنتال به عنوان یک نژاد سه منظوره پرورش یافت. این گاو پوشش قرمز و سفید مایل به زرد، و صورت، اندام‌های حرکتی و دم سفید داشت و در قرن هجدهم به دیگر نقاط جهان صادر شد. در قرن‌های نوزدهم و بیستم صادرات این گاو به مناطق همسایه گسترش یافت و نژاد سیمنتال به طور گسترده‌ای برای اصلاح نژاد و بهبود انواع محلی استفاده شد.

چهار نوع معروف این نژاد، سوئیسی، اتریشی، آلمانی (فلکویه^۴) و فرانسوی (پای روزدوله^۵) هستند. انواع دیگری از این گاو نیز در دیگر کشورهای اروپایی وجود دارد. در سال ۱۹۱۵ در کشور سوئیس از آمیزش این نژاد با گاو نژاد براون سوئیس، گاو شیری بسیار ممتازی به نام روزالی متولد شد. این گاو که در سال ۱۹۲۹، ۸۵۸۰ لیتر شیر با ۳/۶۵ درصد چربی تولید نمود، در آخرین دوره‌ی شیر دهی خود که ۴۹۸ روز طول کشید، ۱۱۹۰۲ لیتر شیر تولید کرد. با این وجود بین سال‌های ۱۹۴۰ تا ۱۹۷۰ گرایش به سمت نژاد سیمنتال بیشتر بود و تولید شیر در این نژاد نادیده گرفته شد. سپس از نژاد هلشتاین قرمز برای افزایش محصولات این گاو استفاده شد. در حال حاضر نسبت خون نژاد هلشتاین در کشور سوئیس کاملاً بالا است، به طوری که نژاد سیمنتال خالص به شدت رو به کاهش است. ولی امروزه این نژاد در مجموع نژادی گوشتی - شیری است ولی گوشت آن اهمیت بیشتری دارد هم اکنون ۸۴۸ هزار راس گاو نژاد سیمنتال در سوئیس وجود دارد که ۴۴ درصد جمعیت گاوهای این کشور را شامل می‌شود. از این تعداد حدود یک سوم آن در دفتر انساب ثبت شده است. گاوهای ثبت شده برای آزمایش میزان تولید شیر مورد توجه هستند.

1. Simmental
4. Fleckvieh

2. Bernese
5. Pie Rouge de l Est

3. Simme

انجمن نژادی گاو نژاد سیمنتال در سال ۱۹۸۰ در کشور سوئیس تاسیس شد و پس از آن، انجمن های نژادی در کشورهای آرژانتین، استرالیا، اتریش، برزیل، کانادا، چین، ایرلند، نامی بیا، نیوزیلند، آفریقای جنوبی، سوئد، بریتانیای کبیر، ایالات متحدهی آمریکا، اروگوئه، زامبیا و زیمباوه نیز تاسیس شد. برای اطلاع از نژاد های به وجود آمده از این نژاد به جدول ۱-۵ مراجعه نمایید.

جدول ۱-۵ نژاد های تحت تاثیر نژاد سیمنتال

Austrian Simmental	Chernigov (USSR)
Bulgarian Simmental	Dnieper (USSR)
Czech Pied	Japanese Black
French Red Pied	Japanese Brown
Abondance	Nuras (Namibia)
Montbeliard	Oropa (Italy)
Pie Rouge de l'Est	Pantelleria (Italy)
German Simmental	Pinzhou (China)
Hungarian Pied	Sanhe (China)
Italian Red Pied (Friuli)	Simbrah (USA)
Polish Simmental	Simford (Australia, Israel)
Romanian Simmental	Simmalo (USA)
Russian Simmental	Sychevka (USSR)
Slovakian Pied	Yellow Franconian (Germany)
Yugoslav Pied	Zavot (Turkey)
Beefmaker (Australia)	Znamensk (USSR)
Bestuzhev (USSR)	

خصوصیات ظاهری

این نژاد جثه ای متوسط تا بزرگ، استخوان بندی قوی و عضلات خوبی دارد. دارای رنگ های مختلفی از زرد تا قرمز با لکه های سفید و خالدار است و گاهی اوقات لکه های سفید رنگی نیز دارد. رنگ سر همیشه سفید است و گاهی لکه های رنگی در پشت چشم ها دیده می شود. قسمت پایین اندام های حرکتی و دم نیز سفید رنگ است. لکه های سفید رنگی نیز روی شاخ ها و کپل دیده می شود. این گاو شاخ دار است. اتصال پستان به بدن مناسب است. اگرچه پستان های بزرگی ندارند ولی توانایی تولید شیر زیادی دارند.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۲۰۰	۷۵۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۰-۱۵۸	۱۳۸-۱۴۲

خصوصیات تولیدی

این نژاد دو منظوره (شیری و گوشتی) است. میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره شیردهی در حدود ۵۱۰۰ لیتر با ۴ درصد چربی و ۳/۴ درصد پروتئین است. گاو این نژاد افزایش وزن خوبی در پروار بندی دارد به گونه ای که افزایش وزن گاو نر در پروار بندی در حدود ۱۳۰۰ گرم در روز است و بازده لاشه‌ی آن ۶۳ درصد است. این گاو از همه لحاظ برای آمیزش با گاو های نژاد کوچک تر مناسب است. در خارج از کشور سوئیس این گاو را تنها برای استفاده از گوشت خوب آن نگه داری می کنند.

نژاد نرماندی

تاریخچه و پراکنش

تاریخچه‌ی پرورش نژاد نرماندی^۱ در کشور فرانسه به قرن های نهم و دهم بر می گردد. پس از جنگ جهانی دوم تعداد این گاو در منطقه‌ی نرماندی رو به کاهش گذاشت. از سال ۱۹۴۶ دامپروران حرفه ای موظف شدند که رکورد برداری کاملی از تولید شیر گاو خود به عمل آورند. در سال ۱۹۴۹ ثبت گاو نر واجد شرایط در دفتر انساب آغاز شد. هم اکنون جمعیت این نژاد ۵/۵ میلیون راس اعلام شده که در ۵۲ منطقه از ۹۵ منطقه‌ی کشاورزی کشور فرانسه پراکنده است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن گاو این نژاد قهوه ای بلوطی با لکه های سیاه و خطوط کوچک و بزرگی در زمینه‌ی سفید است. سر غالباً سفید است و حلقه‌ی سفیدی در اطراف چشم ها وجود دارد. خصوصیات ظاهری این گاو سبب شده که نژادی دو منظوره (شیری و گوشتی) باشد. پستان های گاو ماده این نژاد حجیم بوده و پستانک های خوبی دارند.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۰۰۰-۱۳۰۰	۶۰۰-۸۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۰-۱۶۰	۱۳۵-۱۴۵

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره‌ی شیردهی در حدود ۴ هزار لیتر با ۴/۰۴ تا ۷/۱۸ درصد چربی و ۳/۳۵ تا ۳/۳۹ درصد پروتئین است. شیر این گاو دارای خصوصیتی مناسب برای تهیه‌ی پنیر مناسب است.

گاو این نژاد می‌تواند به عنوان گاو دایه در یک زمان ۳ گوساله را تغذیه نماید که این گوساله‌ها پس از پایان دوره‌ی شیر خواری به طور متوسط ۲۸۰ کیلوگرم وزن داشته و افزایش وزن روزانه‌ی آن‌ها در حدود ۱ کیلوگرم دارند.

گاو نر جوان در سن ۱۲ تا ۱۵ ماهگی به روش پروار بندی متمرکز با سیلاژ ذرت و مواد کنسانتره نگه‌داری می‌شود. افزایش وزن روزانه این گاو تقریباً ۱۳۰۰ گرم است و به وزن ۵۰۰ تا ۵۵۰ کیلوگرم با راندمان لاشه‌ی ۵۷ درصد می‌رسد.

با به کار گیری سیستم پروار بندی در مرتع، یعنی استفاده از مرتع در تابستان و استفاده از سیلاژ ذرت علوفه‌ای در زمستان، گاو نر در سن ۲۴ تا ۳۰ ماهگی به وزن ۷۰۰ کیلوگرم می‌رسد. به دلیل فرم بدنی خوب، حتی گاو ماده پس از ۷ تا ۸ دوره شیر دهی می‌تواند راندمان لاشه‌ی خوبی در حدود ۵۳ درصد داشته باشند.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده اولین گوساله‌ی خود را در سن ۳۳ ماهگی به دنیا می‌آورد و هر ۳۸۷ روز یک بار می‌تواند گوساله‌ی داشته باشد. وزن گوساله‌ی نر در هنگام تولد ۴۴ کیلوگرم و وزن گوساله ماده ۴۱ کیلوگرم است.

نژاد سالرز

تاریخچه و پراکنش

نژاد سالرز^۱ از مقاوم ترین دام های پرورشی در مرکز کانتال^۲ محسوب می شود و نژادی سه منظوره (شیری، گوشتی و کاری) است. با وجود سه منظوره بودن آن، گاو ماده اغلب به عنوان گاو شیری نگه داری می شود. این نژاد در سال ۱۸۵۳ زمانی شناسایی شد که تا اندازه ای به وسیله ی نژاد دوون قرمز اصلاح شده بود. نژاد های شورت هورن و هایلند نیز به توسعه و اصلاح این نژاد کمک کردند، ولی امروزه این نژاد را اغلب با نژاد شاروله آمیزش می دهند. نظریه ای مبنی بر امکان وجود خون گاو بوس ایندیکوس در این نژاد وجود دارد. در سال ۱۹۷۹، تعداد جمعیت این نژاد در دفتر انساب حدود ۱۷۸ هزار راس بود که بیشتر آن را گاو ماده تشکیل می داد. انجمن نژادی سالرز در سال ۱۹۰۸ تاسیس شد و پس از آن در کشور های کانادا و ایالات متحده ی آمریکا نیز به وجود آمد.

خصوصیات ظاهری

نژاد کوهی قوی و خوش بنیه ای است که در آب و هوای سخت و مناطق فقیر از نظر پوشش گیاهی نگه داری می شود. پوشش بدن قرمز شاه بلوطی و مجعد در این نژاد برای محافظت در برابر سرما و رطوبت ضخیم می باشد، ولی در آب و هوای گرم تر، صاف و نرم می شود. رنگ تیره ی پوست، محافظت بیشتری را در آب و هوای گرم به این گاو می دهد و خطر بروز مشکلات برای چشم ها و پستان را کاهش می دهد. شاخ های این نژاد مانند شاخ نژاد های آبراک و گاسکون^۳ بلند است و به طرف بیرون و به شکل زیبایی رو به بالا رشد کرده و سپس به سمت عقب و رو به بیرون خم می شود. نژاد سالرز، نژاد کوهی یا کوهستانی کاملاً بزرگ است و جزء گاو های مناطق مرتفع به شمار می آید. لگن گاو ماده در این نژاد به طور غیر طبیعی پهن و عریض است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۶۵۰-۸۰۰	۱۰۰۰-۱۲۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۴۲	۱۵۲	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

1. Salers

2. Cantal

3. Gascon

خصوصیات تولیدی

در سال ۱۹۸۰ با انجام کنترل بر روی ۸۶۵۵ راس از گاو ماده‌ی این نژاد، میانگین تولید شیر این نژاد در حدود ۲۶۱۴ لیتر با ۳/۶ درصد چربی و ۳/۲ درصد پروتئین اعلام شد. این مقدار شیر برای پرورش یک تا دو گوساله به روش پرورش با گاو دایه کافی است. هدف اصلی از پروار بندی این نژاد، رساندن گوساله‌ی پرواری به سن ۱۵ ماهگی است که افزایش وزن روزانه‌ی آن در حدود ۱۳۵۰ تا ۱۴۵۰ گرم دارد. شیر کافی برای رشد گوساله و بلوغ زود رس سبب شده که گاو این نژاد لاشه‌ی آن با نسبت بالای گوشت نسبت به استخوان داشته باشد. گاو سالرز دارای گوشتی با ماربلینگ خوب است و گاو ماده این نژاد قدرت باروری بالایی دارد.

خصوصیات تولید مثلی

با آزمایشی که در مراتع آزاد بین گاو های ماده این نژاد انجام گرفت، از ۱۰۰ راس گاو ماده، ۹۵ راس آبستن شدند و در سن ۳۴ ماهگی اولین گوساله‌ی خود را به دنیا آوردند. گاو ماده این نژاد گوساله‌ی زایی راحتی دارد و اکثر زایمان‌های آن در فصل زمستان انجام می‌گیرد.

نژاد مین آنجو

تاریخچه و پراکنش

نژاد مین آنجو^۱ در سال ۱۸۳۰ از آمیزش نژاد شورت هورن با نژاد محلی منسل به وجود آمده و در گذشته به نژاد منسل دورهام معروف بوده است. نژاد منسل نژادی با صورت سفید (شبه نژاد نورمند) بود و به سرعت پروار می‌شد. یک قرن پیش این نژاد کمیاب و به سرعت منقرض شد. در سال ۱۹۶۰ برای ایجاد نژاد راج د آی گست، نژاد مین آنجو با نژاد آرمریکان ترکیب شد. در سال ۱۹۷۴ اتحادیه بین المللی برای پرورش این نژاد تاسیس شد. جمعیت این نژاد طبق آمار سال ۱۹۸۹، بالغ بر ۱۴۱ هزار راس اعلام شد. این نژاد به اکثر کشورها از جمله انگلستان، استرالیا، کانادا، ژاپن، نیوزیلند و آمریکا صادر شده است. انجمن های نژادی مین آنجو در سال ۱۹۵۲ در کشور فرانسه و کشورهای استرالیا، نیوزیلند، کانادا، بریتانیای کبیر و ایالات متحده‌ی آمریکا تاسیس شد.

1. Maine Anjou

2. Rouge de l'Ouest

خصوصیات ظاهری

رنگ پوشش بدن این نژاد، ترکیبی از رنگ های قهوه ای، قرمز و سفید است. علت ترکیبی بودن رنگ در این گاو، آمیزش آن با نژاد شورت هورن است. پوست و مخاط بدن دارای رنگ دانه های خاصی نیست و شاخ ها به طرف جلو خمیده و به رنگ روشن هستند.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۲۶۲	۹۱۳
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۲	۱۴۲

خصوصیات تولیدی

در سال ۱۹۸۰ با آزمایشی که بر روی ۵۴۷۰ راس از گاو ماده این نژاد انجام گرفت، میانگین تولید شیر گاو ماده این نژاد در یک دوره شیردهی حدود ۲۶۴۲ لیتر با ۳/۶۹ درصد چربی و ۳/۲۳ درصد پروتئین اعلام شد. این مقدار شیر برای پرورش یک تا دو گوساله به روش پرورش با گاو دایه کافی است. متداول ترین روش تولید گوشت در این نژاد، پرواربندی گاو نر اخته از سن ۳۰ تا ۳۶ ماهگی است که گوشت تولیدی آن طرفداران فراوانی دارد. اگر چه گاو های با بلوغ زود رس، مقدار شیر بیشتری تولید می نمایند، ولی زودتر نیز در بدن خود چربی ذخیره می کنند. البته به گزینی انجام گرفته در سال ۱۹۵۰ برای کم کردن چربی شیر این نژاد، نتایج مطلوبی داشت.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده‌ی این نژاد اولین گوساله‌ی خود را در سن ۳۲ ماهگی به دنیا آورده و هر ۳۷۷ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد. نزدیک به ۹ درصد از زایمان ها با سخت زایی همراه بوده و در ۱۰ درصد از گاو ها در شکم اول عمل سزارین انجام می گیرد. دوقلو زایی حدود ۵ درصد بوده که بیشترین درصد در بین گاو های جهان است. وزن گوساله‌ی نژاد مین آنجو در هنگام تولد حدود ۴۹ کیلو گرم است.

نژاد مونت بیلبارد

تاریخچه و پراکنش

نژاد مونت بیلبارد^۱ در گروه گاو های رد پاید مناطق مرتفع فرانسه قرار می گیرد و به نام آلساتیان^۲ نیز معروف بوده و نژادی در حال گسترش بوده و تا سوئیس گسترش یافته است. نژاد مونت بیلبارد شبیه نژاد سیمنتال می باشد، با این تفاوت که ترکیبی زیباتر و پوشش رنگی قرمز روشن تا زرد برنزه دارد و منشا یکسانی با نژاد برنز قدیمی ایجاد شده به وسیله نژاد مینونایتز^۳ در طول قرن هجدهم دارد. دفتر انساب و انجمن نژادی آن در سال ۱۸۸۹ تاسیس شد.

خصوصیات ظاهری

این گاو از نظر خصوصیات ظاهری شبیه نژاد ژرمن پاید است، با این تفاوت که فرم بدن و عضله بندی آن به سبب انتخاب برای تولید شیر، از گاو ژرمن پاید کوچک تر است. گاو ماده آن دارای پستانی حجیم (کاملاً تیپ شیری) می باشد.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۹۰۰-۱۱۰۰	۶۵۰-۷۵۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۴۸	۱۳۶

خصوصیات تولیدی

این نژاد همانند نژاد بلک اند وایت فرانسه، تولید شیر بالایی دارد. در ۱۰ سال اخیر میانگین تولید شیر این نژاد در یک دوره شیردهی بیش از ۵ هزار لیتر اعلام شده است. شیر این گاو برای تهیه پنیر استفاده می شود. گوساله مونت بیلبارد در سن ۱۴ تا ۱۵ ماهگی یعنی پایان پروار بندی وزنی بین ۴۷۰ تا ۵۷۰ کیلوگرم و راندمان لاشه ۵۷ درصد دارد. نتیجه آمیزش گاو نر نژاد شاروله با گاو ماده این نژاد، به دست آمدن گاو نر بسیار مطلوب بوده است.

خصوصیات تولید مثلی

میانگین سن تلیسه هنگام به دنیا آوردن اولین گوساله، ۳۳ ماه است. دوره آبستنی گاو ماده در این نژاد ۲۸۹ روز است و هر ۳۸۷ روز یک بار می تواند گوساله ای به دنیا آورد.

1. Motbeliard

2. Alsatian

3. Mennonites

نژاد ماس - راین - یسل

تاریخچه و پراکنش

منشا نژاد ماس - راین - یسل^۱ شرق و جنوب شرقی هلند در امتداد سه رودخانه ماس، راین و یسل است. این نژاد در دهه ۱۹۶۰ به شن زارها و مناطق وست فالی^۲ و راین لند^۳ و مناطق لوگزامبورگ، بلژیک، دانمارک و بریتانیای کبیر گسترش یافت و امروزه در کشور های یوگسلاوی، مجارستان، لهستان، انگلستان، ایرلند و اسپانیا نیز وجود دارد. نژاد های قدیمی آمیزش یافته با نژاد ماس - راین - یسل شامل نژاد های هولاندر^۴، رد زیلند^۵، نوع درنتیش^۶ از نژاد اُور - یسل^۷ (شباهت بسیاری به نژاد ایرشایر اسکاتلند دارد) و نوع فورنز - آمباچت^۸ میلک رد پاید از نژاد فلاندرز^۹ می باشند. این نژاد اجداد نژاد های بلژین رد پاید، پالیش رد اند وایت و دنیش رد پاید است. دفتر انساب این نژاد در سال ۱۹۰۶ در هلند تاسیس شد و امروزه انجمن های نژادی آن در کشور های هلند، کانادا، بریتانیای کبیر و ایالات متحده ی آمریکا وجود دارند.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد اغلب سیاه و سفید به گونه ای که میزان رنگ سیاه بیش از رنگ سفید است. رنگ سفید بیشتر در ناحیه ی کتف دیده می شود و این دو رنگ در ناحیه ی زیر شکم به یکدیگر می رسند. ناحیه ی سر، بیشتر سفید با لکه هایی بر روی پیشانی، سم ها، دم و پوزه غالباً سفید، و شاخ های قوسی شکل به طرف پایین است. رنگ شاخ ها سیاه و سفید است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۶۳۵-۷۳۵	۱۰۰۰-۱۳۲۰	وزن (کیلو گرم)
۱۳۰-۱۳۷	۱۴۲-۱۴۷	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

1. Meuse- Rhine- Yssel
4. Holander
7. Over- Yssel

2. Westphali
5. Red Zeeland
8. Furnws- Ambacht

3. Rhineland
6. Drentish
9. Flanders

خصوصیات تولیدی

این نژاد همیشه دارای تولید گوشت بیشتری نسبت به نژاد بلک اند وایت فریزین بوده و در عین حال، گاو ماده این نژاد تولید شیر خوبی دارد، به گونه ای که میانگین تولید شیر آن در یک دوره شیردهی در حدود ۶ هزار لیتر با ۴/۲۵ درصد چربی و ۳/۴۹ درصد پروتئین اعلام شده است. شیر این نژاد دارای پروتئین بالا است و این عامل مهمی در تولید شیر در سراسر دنیا می باشد. مقدار شیر تولیدی این نژاد برای پرورش یک تا چند راس گوساله کافی است. اگرچه همیشه تاکید و توجه بیشتر بر روی تولید شیر بوده، ولی این نژاد، به سبب سرعت رشد بالا و راندمان تبدیل خوراک مناسب مورد توجه قرار می گیرد، به ویژه این که تولید گوشت گوساله بسیار مهم است. این نژاد دومین نژاد شیری کشور هلند بوده و ساختار بدنی قوی، اندام های حرکتی سالم و مناسبی دارد. افزایش وزن در پروار بندی این نژاد حدود ۱۱۵۴ گرم در روز است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده این نژاد گوساله زایی آسانی دارد و مدت زمان آبستنی آن ۸ روز کوتاه تر از نژاد فریزین است.

نژاد گرونینگن

تاریخچه و پراکنش

استان گرونینگن در قسمت شرق فریزلند و شمال منطقه درنته قرار دارد. تعداد ۱۶ هزار گاو ماده گرونینگن^۱ ثبت شده در این مناطق وجود دارد و تعداد آن ها در ۵ سال اخیر بسیار بیشتر از سال های ۱۸۸۰ کاهش یافته است. این کاهش هنگامی بود که این گاو ها ۷۰ درصد از گاو های هلند و فریزین ها تنها ۱۸ درصد گاو ها را تشکیل می دادند و بیشتر به فریزلند و درنته محدود بودند.

نژاد گرونینگن برای بهبود بخشیدن به تولید گوشت در منطقه گرونینگن پرورش داده شد و بر همین اساس با نژاد شورت هورن آمیزش داده شد. نزدیک به ۱۲۴ هزار راس از گاو های این نژاد که ۱۲۵۰۰ راس از آن ها در دفتر انساب ثبت شده، در مناطق مختلف

هلند، قسمت های مهمی از منطقه پراوینسز^۱ در منطقه گرونینگن (منطقه ای که در اصل متعلق به این نژاد است)، جنوب هلند، اتریش و منطقه گلدلرند^۲ وجود دارند. همچنین این گاو ها برای بهبود بخشیدن گاو های محلی به بسیاری از کشور ها صادر شده اند.

خصوصیات ظاهری

رنگ پوشش بدن در این گاو ها سیاه و سر، سطح زیر شکم، اندام های حرکتی سفید هستند. گاهی ممکن است رنگ قرمز در این نژاد غالب باشد، در واقع از هر لحاظ این نژاد شبیه به نژاد هلشتاین فریزین است.

خصوصیات تولیدی

هدف از پرورش این گاو ها همانند نژاد هلشتاین فریزین، تولید حدود ۶ تا ۷ هزار لیتر شیر با ۴/۲۵ درصد چربی و ۳/۷۵ درصد پروتئین است. تاکنون بیش از ۱۰ هزار راس از گاو های با تولید بیش از ۱۰۰ هزار لیتر شیر در طول عمر مفید خود ثبت شده است. نسبت تولید شیر به گوشت در این نژاد ۱ به ۰/۵۴ است. میانگین افزایش وزن گاو های نر در سال اول پرور بندی، همانند نژاد هلشتاین فریزین، ۱۱۵۰ گرم در روز است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۶۰۰-۶۵۰	۸۰۰-۹۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۳۰-۱۴۰	۱۴۰-۱۴۵	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولید مثلی

اولین زایمان گاو های ماده در ۲۴ ماهگی است و هر ۳۷۵ روز یک بار می توانند گوساله ای داشته باشند. دوران آبستنی این گاو ها همانند نژاد هلشتاین فریزین است. وزن گوساله های ماده در هنگام تولد ۳۴ کیلوگرم و وزن گوساله های نر در هنگام تولد ۳۷ کیلوگرم است. سخت زایی در تلیسه ها و گاو های ماده این نژاد، ۶ درصد برآورد شده است.

نژاد رد فریزین

تاریخچه و پراکنش

از زمان شکل گیری نژاد رد فریزین^۱ در قرن نوزدهم، در چندین منطقه، آن را با گونه های کاملاً متفاوتی به خصوص نژاد شورت هورن آمیزش داده اند. در سال ۱۹۳۴ این گاو در تمام مراکز پرورش در کشور آلمان وجود داشت.

در آمریکای شمالی، گاو هلشتاین قرمزی به وجود آمده که نوع مغلوب نژاد بلک اند وایت هلشتاین است. نوع اروپایی این نژاد رد فریزین است^۲. شکل های مشابه گاو رد فریزین با نام های محلی، در دیگر کشور های اروپای مرکزی وجود دارند. گاو رد فریزین در شمال و غرب کشور آلمان پراکنده بوده و هم اکنون جمعیت آن در این نواحی محدود است.

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد جثه ای بزرگ دارد و رنگ بدن آن قرمز تیره و سفید است. گاو ماده ماهیچه ها و استخوان بندی خوب و جثه ای متوسط دارد. پس از آمیزش این گاو با گاو رد هلشتاین، قدی بلند تر و ماهیچه های پهن تری به دست آورد. در اصل این نژاد دارای شاخ است ولی امروزه اغلب شاخ سوزی می شود.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۷۰۰	۱۰۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۴۰	۱۵۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

نژاد رد فریزین، نژادی دو منظوره با تکیه ی یکسان بر روی تولید شیر و گوشت است. میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره شیر دهی در حدود ۶ هزار لیتر با ۴ درصد چربی و ۳/۵ درصد پروتئین است. این میزان، نشان دهنده شیر دهی خوب این گاو است.

1. Red Friesian

۲- همان طور که در نژاد هلشتاین توضیح داده شد، منشا اصلی گاو های هلشتاین که در اروپا به فریزین معروف هستند، منطقه ی فریزلند در کشور هلند است.

افزایش وزن روزانه‌ی گاو نر در پروار بندی به طور میانگین ۱۳۰۰ گرم و بازده لاشه‌ی این گاو در حدود ۶۰ درصد می باشد. این گاو دارای توان بالا و مناسب مصرف علوفه در مناطق فقیر از نظر علوفه است.

نژاد ژرمن فریزین

تاریخچه و پراکنش

اجداد گاو نژاد ژرمن فریزین^۱ برای اولین بار در منطقه‌ی اُست فریزلند^۲ در کشور آلمان پرورش داده شدند. بر اساس مطالعات ونگر در سال ۱۸۸۵، قبایل اولیه‌ی ساکسن، گاو های براون (قهوه ای)؛ و قبایل فریزلند گاو های بلک اند وایت (ابلق) را با خود به این منطقه آوردند.

در سال های ۱۷۴۵ و ۱۷۸۳، در این منطقه بیش از ۲۰۰ هزار راس گاو در اثر طاعون گاوی از بین رفتند. برای جبران این کمبود، گاو های نژاد های فریزلند غربی^۳ و گرونینگن^۴ از کشور هلند به آلمان وارد شدند. در نتیجه‌ی ورود این گاو ها تولید شیر و تیپ بدنی گاو فریزین بهتر شد. بر اساس گزارش ها در سال ۱۹۸۸، استفاده از نژاد شورت هورن تاثیر زیادی بر نژاد ژرمن فریزین نداشته است. هم اکنون تعداد کل گاو های ژرمن فریزین در کشور آلمان در حدود ۲/۲ میلیون راس تخمین زده می شود. این گاو در مناطق شلزویگ هلشتاین، نیدر ساکن، نورد راین، وست فالی و هسن پراکنده است. همچنین تعداد آن ها در مناطق راین لند، فالس، بادن، ورتمبرگ و بایرن رو به افزایش است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این گاو ها سیاه و سفید بوده ولی میزان رنگ سیاه نسبت به رنگ سفید بیشتر است. کتف ها سفید رنگ، سر غالباً سیاه و پوزه سیاه رنگ است. دم و سم ها در اکثر موارد سفید رنگ هستند. دو رنگ سفید و سیاه در ناحیه شکم با هم ترکیب می شوند. رنگ شاخ ها سیاه یا سفید است.

1. German Friesian or German Black and white
3. west friesland

2. Ostfriesland

4. Groningen

به ندرت ممکن است در گاو هلشتاین، فریزین و آبردین آنگوس ژن قرمز غالب باشد و گوساله ای به رنگ قرمز و سفید به دنیا آید. احتمال غالب بودن ژن قرمز یک درصد است که بیشتر در کشور هلند (گاو های هلشتاین هلندی) دیده می شود.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۰۰۰-۱۲۰۰	۶۰۰-۷۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۶۰	۱۴۰

خصوصیات تولیدی

این گاو با داشتن پستانی بزرگ و تیپ بدنی مناسب، توانایی تولید ۲۰ تا ۳۵ لیتر شیر در روز را دارد. در سال ۱۹۷۷ هدف اصلی از پرورش این گاو، افزایش ظرفیت تولید شیر و حفظ تولید گوشت بوده است. تولید شیر سالانه ای این گاو در آن زمان، حداقل ۱۰ برابر وزن بدن آن بود. یعنی در آن زمان گاو ماده ای ۶۰۰ کیلوگرمی می توانست در سال ۶ هزار لیتر شیر با ۴ درصد چربی و ۳/۵ درصد پروتئین تولید کند. امروزه یک گاو ماده ای ۷۰۰ کیلوگرمی در یک دوره شیر دهی ۷۰۰۰ تا ۹۰۰۰ لیتر شیر تولید می کند.

بر اساس آمار سال ۱۹۸۱، هر کدام از ۲۵۰ راس گاو این نژاد، در مدت ۱۰ سال توانسته ۱۰۰ هزار لیتر شیر تولید کنند. در حال حاضر، از این تعداد گاو ۲۰ راس باقی مانده است. طبق آمار سال های ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ از ۱۰۵ هزار راس تلیسه این نژاد، میزان تولید شیر حدود ۵۱۷۳ لیتر با ۳/۹۶ درصد چربی گزارش شد.

افزایش وزن روزانه ای گاو نر این نژاد در پروار بندی از بدو تولد ۱۱۲۴ گرم بوده است. میزان تولید شیر به گوشت در این نژاد به طور نسبی ۱ به ۰/۴۵ است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده ای این نژاد اولین گوساله ای خود را در سن ۳۲ ماهگی به دنیا آورده و هر ۳۷۷ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد. نزدیک به ۹ درصد از زایمان ها با سخت زایی همراه بوده و حتی در ۱۰ درصد از زایمان های شکم اول سزارین انجام می گیرد. دو قلوبی زایی در حدود ۵ درصد است که این درصد بیشترین درصد در بین کل گاو های جهان است.

نژاد ژرمن یلو

تاریخچه و پراکنش

هدف از پرورش نژاد ژرمن یلو^۱ در گذشته، بارکشی و تولید گوشت بوده که در سال ۱۹۰۵ این هدف تحقق یافت. از سال ۱۹۲۰ تولید شیر نیز به هدف پرورش اضافه شد. پس از جنگ جهانی دوم، تعداد گاو های کاری کاهش یافت ولی با این حال در سال ۱۹۶۴ تعداد ۳۴ هزار راس گاو ماده و ۱۷۰ راس گاو نر فروخته شده در اعمال کشاورزی به کار گرفته شدند. هدف از پرورش این نژاد، افزایش وزن روزانه ی بیشتر، چربی کمتر و الیاف های نازک تر است. در سال ۱۹۸۰ در کشور آلمان غربی، ۳۶۵ هزار راس از گاو این نژاد نگه داری می شد. مرکز اصلی پراکندگی این نژاد شهر های بایرن، وُرتسبورگ، بامبرگ و نورنبرگ است. همچنین تعداد کمی از آن ها نیز در منطقه هسن پراکنده هستند.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این گاو از زرد روشن تا قهوه ای قرمز تغییر می کند. پوزه به رنگ صورتی است. سم ها رنگ روشنی داشته و همانند شاخ ها قوی هستند. این گاو دارای استخوان بندی قوی، بدنی حجیم و سینه و کپل بزرگ است.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۱۵۰-۱۳۰۰	۶۵۰-۸۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۴۸-۱۵۵	۱۳۴-۱۴۰

خصوصیات تولیدی

هدف از پرورش گاو این نژاد، تولید شیری با میانگین حدود ۵ هزار لیتر با ۴ درصد چربی است. طبق تحقیقات انجام یافته بر روی ۱۰۰۰ راس گاو شیری، میانگین تولید شیر گاو ماده این نژاد در یک دوره شیر دهی ۳۰۹ روزه در حدود ۴۷۵۶ لیتر با ۴/۰۲ درصد چربی و ۳/۵۵ درصد پروتئین اعلام شده است.

نژاد هر فورده و نژاد ژرمن یلو از نظر تولید گوشت با یکدیگر رقابت می کنند. به خصوص این که گاو نر این نژاد در پروار بندی، افزایش وزن روزانه ی خوبی (به خصوص در صورت استفاده از سیلاژ ذرت) حدود ۱۲۵۰ گرم دارد و به وزنی حدود ۶۵۰ کیلوگرم می رسد. گاو های نمایشی می توانند حداقل ۱۲۴۹ گرم افزایش وزن روزانه داشته باشند. راندمان لاشه در گاو نر حدود ۶۲ درصد است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده، اولین گوساله ی خود را در سن ۲۷/۹ ماهگی به دنیا می آورد و هر ۳۹۲ روز می تواند یک گوساله داشته باشد. درصد باروری گاو ماده ۹۲ درصد ثبت شده است. در بین ۷۲۰۰ راس گاو آبستن، ۷/۸ درصد از زایمان ها با سخت زایی مواجه شده است.

هیئتر والدر

تاریخچه و پراکنش

نژاد هیئتر والدر^۱ در سمت راست رودخانه دشت راین، به نام دییر^۲ شناخته شده است. انجمن اصلاح نژادی آن در سال ۱۸۸۸ تاسیس شد و در سال ۱۹۱۴ جمعیت این نژاد به ۱۰۰۰ راس رسید. گاو هیئتر والدر به مدت طولانی تاثیر کمی بر نژاد های دیگر داشت و تنها در سال های اخیر برای بزرگ شدن جثه نژاد ورده والدر، بر این نژاد تاثیر گذاشته است. بانک اسپرم این نژاد برای ایجاد بانک ژن و برآورده کردن تقاضای نژاد های خارجی تاسیس شد. در حال حاضر، جمعیت گاو ماده این نژاد در حدود ۲۵۰۰ راس است. این نژاد در مناطق جنوب جنگل بلک (در قسمت جنوبی فلدبرگ^۳ و حوالی بلچن^۴) و تعدادی هم در کشور سوئیس پراکنده هستند.

1. Hinter Walder
4. Belchen

2. Deer

3. Feldberg

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد کوچک ترین گاو اروپای مرکزی است و بدن خوب و ظریفی دارد. رنگ بدن این نژاد از طلایی تا قرمز تغییر می کند و گاهی اوقات همراه با لکه های سفیدی است. سر و پاهایی همیشه سفید، دارای دست تقریباً بلند و اندام های مناسب و شاخ می باشند.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۷۵۰	۴۵۰-۴۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۳۰	۱۲۰-۱۱۸

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر این نژاد در دفتر انساب گاو ماده، ۳۱۰۰ لیتر با ۴/۱ درصد چربی و ۳/۴ درصد پروتئین ثبت شده است. در سال ۱۹۸۰ افزایش وزن گاو نر منتخب این نژاد ۸۰۵ گرم در روز گزارش شده است. راندمان لاشه و کیفیت گوشت نیز در این نژاد بالا است.

خصوصیات تولید مثلی

این گاو در جنگل از هر ۱۰۰ زایمان، ۹۵ راس گوساله خوب تولید می کند. گاو ماده این نژاد در سن ۳۲/۳ ماهگی اولین گوساله‌ی خود را به دنیا می آورد و هر ۳۸۲ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد. عمر اقتصادی این گاو بین ۸ تا ۱۲ سال است.

نژاد وُردِر والدِر

تاریخچه و پراکنش

در سال ۱۸۲۹ به این گاو، فارست کاو گفته می شد ولی بعد ها این گاو به دو دسته‌ی گاو های بزرگ (وُردِر والدِر^۱ امروزی) و گاو های کوچک (کوچک ترین نژاد در بین نژاد های اروپایی) یعنی هینتِر والدِر امروزی تمایز یافت.

در اواسط دهه‌ی ۱۹۶۰ پرورش دهندگان تصمیم گرفتند که از اسپرم چهار گاو نر ایرشایر برای بهبود تولید این نژاد استفاده کنند و در نتیجه شیر و چربی این گاو افزایش ولی عضلات آن ضعیف تر شد. به همین دلیل، آن را با گاو نر نژاد هلشتاین آمیزش دادند. این آمیزش

سبب افزایش تولید شیر و محتویات آن در این نژاد شد. این نژاد هم اکنون حاوی ۱۰ درصد از ژن های نژاد ایرشایر و ۱۵ درصد از محتویات ژنتیکی نژاد رد هلشتاین در گاو نر و ۱۰ درصد در گاو ماده است. گاو های نر این نژاد در قسمت مرکزی و جنوب بلک فارست پراکنده است و در مناطق کوهستانی زندگی نمی کنند.

خصوصیات ظاهری

گاو کوچک با استخوان بندی مناسب است. رنگ پوشش بدن این نژاد قرمز تیره و سفید می باشد و گاهی اوقات لکه هایی در میان رنگ اصلی دیده می شود. گاهی نیز رنگ بدن این نژاد یکدست سفید است، ولی سر و پا ها عمدتاً سفید هستند. ظاهر این گاو مانند گاو پاید ولی از نظر جثه شباهتی به آن ندارد. این گاو دارای عمری طولانی و مناسب برای چرا در علف زارهای فقیر است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۵۵۰-۶۰۰	۸۵۰-۹۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۲۸-۱۳۵	۱۴۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

نژادی دو منظوره با تاکید یکسان بر روی تولید شیر و گوشت است. میانگین تولید گاو ماده این نژاد در یک دوره ی شیردهی در حدود ۴۳۰۰ لیتر با ۴ درصد چربی و ۳/۴ درصد پروتئین است. بر اساس آزمایش ایستگاهی افزایش وزن گاو نر در پروار بندی، ۱۱۰۰ گرم در روز گزارش شده است.

مورنا وردنفلز

تاریخچه و پراکنش

به احتمال زیاد نژاد مورنا وردنفلز^۱ در اصل متعلق به منطقه تیرول بوده که توسط راهبان به پرورش دهندگان معرفی شده است. وجه تسمیه نام این نژاد دیر موناو است. آزمایش انجام گرفته بر روی خون این نژاد، وابستگی آن به نژاد براون سوئیس را نشان داد. در اواسط قرن

1. Murnau- Werdenfels

نوزدهم برای بالا بردن توان تولید این نژاد به سختی به وسیله نژاد های براون سوئیس و اسپوتد (که از طرف شرق و غرب در نزدیکی آن بودند) اصلاح نژاد شد. در سال ۱۹۲۵، تعداد ۱۰ هزار راس از این نژاد ثبت شده بود. این نژاد در طول قرن بیستم در اثر بیماری های سل و تب مالت کاهش زیادی داشت و تا انقراض این نژاد پیش رفت. در سال ۱۹۸۰ بسیاری از دامداران آمادگی خود را برای پرورش گاو خالص این نژاد اعلام کردند و دولت هم اقدام به نگه داری ۴ هزار دُر اسپرم از ۵ راس گاو نر این نژاد در بانک ژن کرد.

خصوصیات ظاهری

رنگ پوشش بدن این نژاد زرد مایل به قهوه ای، قرمز مایل به قهوه ای و زرد کم رنگ بوده و اطراف پوزه، دم، سم ها و نوک شاخ ها سیاه هستند. رنگ بدن گوساله در بدو تولد خاکستری روشن است که پس از چند ماه به رنگ زرد در می آید. این نژاد کمی کوچک تر از گاو ژرمن براون است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۵۰۰-۶۰۰	۸۰۰-۹۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۲۸-۱۳۰	۱۳۸-۱۴۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده این نژاد در یک دوره ی شیردهی در حدود ۴۳۰۰ لیتر با ۳/۸ درصد چربی و ۳/۴ درصد پروتئین است. گاو این نژاد عمری طولانی و در نتیجه سود زیادی دارد.

خصوصیات تولید مثلی

طبق آزمایش سال ۱۹۸۰، اعلام شده که گاو ماده این نژاد اولین گوساله ی خود را در ۳۴/۶ ماهگی به دنیا می آورد و هر ۳۸۵ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد.

نژاد دکستر**تاریخچه و پراکنش**

آقای دکستر در جزیره‌ی والتینا به صورت هدفمند نژادی با جثه‌ی کوچک، دارای قابلیت پروار بندی خوب و تامین کننده‌ی شیر به وجود آورد. وی احتمالاً این گاو را در اوایل قرن نوزدهم از گاو شیری و بومی کوهستانی به وجود آورده و نام خود را به این نژاد نسبت داد. نژاد دکستر^۱ در ایرلند جنوبی کاملاً رایج شد و در دفتر انساب نژاد تازه تاسیس کری^۲ در سال ۱۸۸۷ ثبت شد. این نژاد در دهه‌ی ۱۸۸۰ به کشور انگلستان صادر شد و دفتر انساب آن در این کشور در سال ۱۹۰۰ تشکیل شد. در سال ۱۹۱۹ نیز یک انجمن نژادی در ایالات متحده ی آمریکا به وجود آمد و امروزه ۲۵۰۰ راس گاو نژاد دکستر در آن ثبت شده است. انجمن اصلاح نژادی این گاو در کشور آفریقای جنوبی در سال ۱۹۵۸ شکل گرفت که در حال حاضر ۱۲ هزار راس از این گاو در آنجا وجود دارد. در حال حاضر تعداد کمی از گاو های این نژاد در کشور کانادا نیز پراکنده است. در سال های اخیر جمعیت این گاو توسط انجمن نژادی مربوطه رو به افزایش است. تعداد آن در حدی نیست که به عنوان یک نژاد کمیاب به شمار آید.

گاو نژاد دکستر نه تنها در سرزمین های مرکزی بریتانیا خوب پرورش یافته، بلکه پرورش آن در کشورهای دیگر نیز رواج دارد. با این وجود مشکلاتی در نگه داری آن وجود دارد که یکی از این مشکلات، آمیزش آن است، زیرا این گاو به دلیل کوچک بودن بیش از حد جثه در برخی مواقع در معرض خطر قرار می گیرد. مشکل دیگر این گاو ژن عامل کوتولگی است که باعث سندرم بولداگ^۳ می شود. گوساله بولداگ در اواسط آبستنی سقط می شود. این سندرم در تمام گاو های این نژاد به خصوص در انواع پا کوتاه مشاهده می شود. در حال حاضر در بریتانیا و آفریقای جنوبی، بیشتر دامداران، گاو های دارای پا های بلند و در کل قد بلند (۱۰۰ تا ۱۲۰ سانتی متر) را انتخاب می کنند. این گونه کاملاً متفاوت از گاو کوتوله و دارای سر بزرگ ۹۰ سانتی متری است.

1. Dexter

2. Kerry

3. Bull-dog syndrom

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد مو های کوتاه و به رنگ سیاه دارد، ولی تعدادی از این گاو ها به رنگ قهوه ای متمایل به خاکستری نیز دیده می شود. این گاو دارای سر کوتاه و پهن، گردنی کوتاه و کلفت و بدنی حجیم، جثه ی کوچک و مربعی شکل است. همان طور که اشاره شد این گاو بسیار کوچک جثه است و این به حدی است که اغلب کوتوله ی واقعی نامیده می شود. مشخصه ی این گاو کوتاهی ساق پا ها و بخولق است.

این نژاد شباهت زیادی به گاو نژاد کری دارد و به همین دلیل بیش از همه با این گاو ها مقایسه می شود در حالی که نژاد کری در محیط بومی طبیعتاً کوچک جثه است، ولی نژاد دکستر به طور عمده کوچک جثه پرورش یافته است. همچنین این نژاد ترکیب بدنی بسیار درشت و هماهنگ تری نسبت به نژاد کری دارد. گاو دکستر دارای شاخ هایی ضخیم تر از نژاد کری است. طول شاخ ها متوسط بوده و دارای انحنا ی رو به جلو و سپس رشد رو به بالا است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۱۰۰-۱۱۰	۱۱۵	وزن (کیلو گرم)
۳۰۰-۳۵۰	۴۰۰-۴۵۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره ی شیر دهی در حدود ۳ هزار لیتر با ۴ درصد چربی است. این گاو دارای لاشه ای کوچک و گوشت خوب است. تولید شیر و گوشت در این گاو مقرون به صرفه بوده و کوچک بودن آن سبب راندمان بیشتر این گاو ها در چراگاه می شود.

نژاد لیمپورگر

تاریخچه و پراکنش

نام نژاد لیمپورگر^۱ از شهر لیمپورگ گرفته شده است. بعدها این نژاد را در مناطق گیلدرف^۲ و آلن^۳ و اسواییج جیموند^۴ نیز نگه داری می کردند. تعداد زیادی از این گاو نیز در حوالی رودخانه ی لین پرورش داده می شد. از زمان پیدایش این نژاد در قرن نوزده، به نام

1. Limpurger
4. schwabisch Gmund

2. Gaildorf

3. Aalen

آل گلدن نامیده شد. در آن زمان گاو این نژاد کوچک و ظریف بود. در اواخر قرن نوزدهم تعداد زیادی از گاو های طلائی نژاد گلن، فرانکونیان و دنربرگر برای اصلاح آن استفاده شد. گاو لیمپورگر کوچک تر و ظریف تر از گاو نژاد فرانکونیان است که احتمالاً نتیجه‌ی انتخاب های احتمالی بوده است. اولین انجمن نژادی گاو لیمپورگر در سال ۱۸۹۰ در مناطق گیلدرف و آلن تاسیس شد. همچنین در سال ۱۸۹۱ در منطقه‌ی اسوابیچ جیموند انجمن دیگری بنیان گذاشته شد.

جمعیت این نژاد از قرن بیستم شروع به کاهش گذاشت. قبل از جنگ جهانی دوم تعداد این گاو ۱۳۰۰ راس بود ولی در سال ۱۹۵۲ تنها ۵ هزار راس از آن ها باقی مانده بود. امروزه تعداد کمی از این نژاد باقی مانده است که در منطقه‌ی لیمپورگر نگه داری می شود. همچنین در مناطق هاجلینگن^۱ و شرق منطقه‌ی اشتوتگارت نیز تعدادی از این گاو وجود دارد.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۸۵۰-۹۰۰	۵۵۰-۶۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۴۳	۱۳۵

خصوصیات ظاهری

این گاو جثه ای متوسط، اسکلت بندی خوب، ماهیچه های مناسب، قدی کوتاه، سر کوچک و نسبتاً کشیده، گردنی باریک و ظریف و شاخ های قوی و نیرومندی دارد. رنگ بدن آن از طلایی کم رنگ تا زرد مایل به قرمز تغییر می کند و وضعیت قرار گیری پا ها مناسب است. اطراف چشم ها و کنار گوش ها روشن تر از دیگر نقاط بدن، و شاخ ها و سم ها طلایی رنگ می باشند.

خصوصیات تولیدی

گاو نر دارای افزایش وزن روزانه‌ی خوبی در پروار بندی است. گوشت آن دارای الیاف خوب، ترد و ماربلینگ مناسبی است. میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره‌ی شیر دهی بیش از ۴ هزار لیتر است.

نژاد اُستلاندرن (بلنک روگ)^۱**تاریخچه پراکنش**

کشور بلژیک در اواخر قرن هجده این نژاد را پایه گذاری کرد و حتی دامداران بلژیکی آمیزش هایی را با گاو های هلندی انجام دادند. مهم ترین مرکز گسترش و پراکندگی این نژاد در منطقه ی اُست لاندرن است که در حدود ۱۲۵ هزار راس گاو شیری از نژاد وایت اند رد در آنجا نگه داری می شود. تا به حال ۳۵ هزار راس از این گاو در دفتر انساب ثبت شده است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن گاو این نژاد، سفید، همراه با لکه های قرمز رنگ در ناحیه ی سر و گردن است. ممکن است این لکه های کوچک در تمام نقاط بدن دیده شود. این گاو با وجود کوچکی جثه، از عضله بندی قوی برخوردار است.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۱۵۰-۱۴۵۰	۷۰۰-۷۵۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۰-۱۵۲	۱۳۵

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر در یک گله ی با ۲۵۰۰۰ راس گاو دوشا در یک دوره ی شیردهی با ۳۱۴ روز شیردهی در حدود ۴۶۰۲ لیتر با ۳/۷۴ درصد چربی و ۳/۲۷ درصد پروتئین به دست آمده است. افزایش وزن روزانه گاو نر از زمان تولد ۱۲۱۰ گرم با راندمان لاشه ۶۰/۹ درصد (۶۵ درصد گوشت، ۲۰ درصد چربی و ۱۵ درصد استخوان) است.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده اولین زایش خود را در سن ۳۰ ماهگی انجام می دهد و هر ۳۸۴ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشند. دوران آبستنی در این نژاد ۲۸۵ روز است. وزن گوساله ی نر در زمان تولد ۵۰ کیلو گرم و وزن گوساله ی ماده ۴۶ کیلوگرم است. با انجام اعمال اصلاح نژادی بر روی گاو ماده ی این نژاد، سخت زایی از ۱۲/۲ درصد به ۸/۱ درصد کاهش یافته است.

1. Ostllandern (Blanc Rouge)

نژاد پینزگوئر

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد پینزگوئر^۱ از آمیزش گاو نژاد والایس^۲ با گاو های بومی کشور اتریش در اواسط قرن نوزدهم به وجود آمده است. نام این نژاد از منطقه‌ی پینزگو در شهر سالزبورگ^۳ گرفته شده است. این نژاد در اصل نژادی سه منظوره (شیری، گوشتی و کاری) بوده است. هنوز تعداد زیادی از این گاو در کشور اتریش وجود دارد. این گاو در سال های اخیر برای آمیزش با گاو های رد هلشتاین انتخاب شده است.

جمعیت این نژاد در جهان هم اکنون در حدود ۱/۳ میلیون راس بوده و در ۲۵ استان کشور اتریش پراکنده است. این نژاد در قسمت های مهمی از کشور اتریش و کشورهای شرق اروپا وجود دارد. همچنین در منطقه‌ی باواریا^۴ و قسمت های جنوب شرقی رودخانه‌ی این نیز پراکنده است.

خصوصیات ظاهری

گاو این نژاد جثه ای متوسط دارد. رنگ بدن آن قهوه ای بلوطی با نوار های پهن سفیدی است که از شانها شروع و در طول قسمت پشتی (به صورت مثلثی شکل) و قسمت های انتهایی ران ها ادامه می یابد. همچنین این نوارهای سفید در طول شکم و پایین سینه نیز ادامه پیدا می کند. دم این گاو نیز سفید رنگ است. نوار های سفید در قسمت های پایینی، پشت پا ها و معمولاً در قسمت بالایی و جلوی پا ها نیز دیده می شود. این گاو پوزه و سم هایی تیره، سر کوچک و سینه ها و پهلو های عمیقی دارد. ماهیچه های ران این گاو نیز بسیار چشمگیر هستند. همچنین این گاو شاخ دار است.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۶۰۰-۷۰۰	۱۰۰۰-۱۱۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۳۰-۱۳۵	۱۴۰-۱۴۵	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

1. Pinz gauer
4. Bavaria

2. Valais

3. Salzburg

خصوصیات تولیدی

نژادی دو منظوره با تاکید یکسان بر تولید شیر و گوشت است. میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره‌ی شیر دهی در حدود ۵ هزار لیتر با ۳/۸ درصد چربی و ۳/۵ درصد پروتئین است. افزایش وزن روزانه گاو نر در پروار بندی، ۱۳۰۰ گرم است. این گاو در خارج از کشور آلمان تنها برای تولید گوشت نگه داری می شود. راندمان لاشه در این نژاد حدود ۶۰ درصد است. گاو این نژاد دیر بالغ می شود و در ۳۲ ماهگی اولین گوساله‌ی خود را به دنیا می آورد و هر ۳۹۰ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد.

نژاد موربودن

تاریخچه و پراکنش

منشا گاو موربودن^۱ دشت بازین^۲ در کنار رودخانه‌ی مور^۳ در کوهستان های اسپاتد^۴ است. در ابتدا رنگ این نژاد از خاکستری همراه با رنگ زرد مایل به سفید تا قرمز روباهی بوده است. در اواخر قرن نوزده، انجمن این نژاد با هدف اصلاح نژاد تاسیس شد. پس از آن به مدت طولانی این نژاد را با نژاد های دیگر آمیزش دادند. پس از جنگ جهانی دوم، در اثر اصلاح نژاد انجام یافته، تغییرات مهمی در این نژاد به وجود آمد. عده ای از گاو های این نژاد به سختی با گاو نژاد فرانکونین آمیزش داده شدند. امروزه نژاد موربودن یکی از نژاد های گاو های طلائی رنگ است. پراکنش گاو این نژاد در مناطق استیریا^۵، کارینتیا^۶ و مناطق پایین دست کشور اتریش است. این نژاد در گذشته در سراسر کشور اتریش پراکنده بود. امروزه در کشور های اسلوونی و یوگسلاوی نیز دیده می شود.

خصوصیات ظاهری

گاو ماده این نژاد به رنگ زرد مایل به سفید است که در برخی از اوقات تا زرد مایل به سفید نیز تغییر می کند. قسمت های اطراف پوزه و چشم ها تقریباً سفید رنگ هستند. ابتدای دم تیره و سم ها به رنگ سیاه می باشند. گاو نر، تیره تر از گاو ماده و دارای لکه های

1. Murboden
4. Spotted

2. Basin
5. Styria

3. Mur
6. Carintia

کم رنگ تری است. شاخ ها کم رنگ و در قسمت نوک تیره هستند. این گاو در کوهستان ها زندگی می کند و در گذشته حیوان بارکش خوبی بود، به همین دلیل بنیه ی بدنی خوبی دارد. همچنین دارای عمری طولانی می باشد.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۹۰۰-۱۱۰۰	۵۵۰-۶۵۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۴۰-۱۴۵	۱۳۰-۱۳۵

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره ی شیر دهی در حدود ۴ هزار لیتر با ۰/۲ درصد چربی است. دارای افزایش وزن زیادی در پروار بندی (حدود ۱۳۰۰ گرم در روز) می باشد. گوشت این نژاد از کیفیت بالایی برخوردار است.

نژاد آبوندنس

تاریخچه و پراکنش

مبدا پرورش نژاد آبوندنس^۱ دره های بلند شمال کوهستان آلپ در کشور فرانسه در سال ۱۸۹۴ است. این نژاد فرانسوی را می توان گاو قرمز کوهستانی نامید. این گاو از نظر مقاومت هم ردیف با گاو های ایتالیایی و گاو های جنگلی آلمانی است.

دفتر انساب نژاد آبوندنس در سال ۱۸۹۴ تاسیس، و در سال ۱۸۹۶ به وسیله ی دفتر انساب مشهور کونکورس جنرال آگریکول^۲ در پاریس معرفی گردید. جمعیت این نژاد در حال حاضر در حدود ۱۱۲ هزار راس است که ۲۲ هزار راس از آن ها در دفتر انساب ثبت شده اند.

خصوصیات ظاهری

در چند سال اخیر آمیزش هایی بین این گاو با گاو های سایر نژاد ها انجام گرفته است. رنگ موی بدن این نژاد مانند سایر گاو های فرانسوی، قرمز و سفید است. مخاط بدن غالباً

1. Abondance

2. Concours General Agricole

قهوه ای روشن و گاهی اوقات همراه با رنگ دانه های بلوطی قهوه ای رنگ است. گاوی که مخاط سیاه یا سر قرمزی دارد در دفتر انساب این نژاد ثبت نمی شود. سم های قرمز و مقاوم، توانایی عبور از صخره ها و سنگ لاج ها را به این گاو می دهد به گونه ای که این گاو ها می توانند از کوه هایی به ارتفاع ۲ هزار متر به راحتی عبور کنند.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۵۵۰-۶۲۰	۹۰۰-۱۱۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۳۰	۱۴۷	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

شیر به دست آمده از این نژاد تنها به مصرف تهیه ی پنیر می رسد. میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره ی شیر دهی ۲۸۱ روزه در حدود ۳۸۰۶ لیتر با ۳/۶۷ درصد چربی و ۳/۲۱ درصد پروتئین است. در پروار بندی افزایش وزن روزانه ای در حدود ۱۳۰۰ گرم داشته و در سن ۱۵ تا ۱۶ ماهگی به وزن ۵۵۰ کیلو گرم با راندمان لاشه ی ۵۶ درصد می رسد.

خصوصیات تولید مثلی

گاو ماده اولین گوساله ی خود را در سن ۳۶ ماهگی به دنیا می آورد و هر ۳۹۱ روز یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد.

نژاد گلان

تاریخچه و پراکنش

نژاد گلان^۱ در قرن هجدهم از آمیزش حیوانات بومی کوچک و یک رنگ با نژاد های شاروله و سیمنتال به وجود آمده است. از سال ۱۹۳۰ برای اصلاح این نژاد، آن را با نژاد های همسایه آمیزش دادند. به عنوان مثال، بین این نژاد و نژاد های لان^۲ و بلوند والد و بیرتال^۳ آمیزش گرفت. پس از جنگ جهانی دوم، این گاو با نژاد فرانکونین (ژرمن یلو) و در دهه ی ۱۹۵۰ برای بهبود تولید شیر با نژاد های دنیش رد و انگلن آمیزش داده شد.

1. Glan

2. Lahn

3. Blond Waldviertel

انجمن اصلاح نژاد گاو راینلند گلند^۱ در اوایل دهه‌ی ۱۹۶۰ منحل شد. هنگامی که این گونه به کل از ناحیه‌ی دانرس برگ^۲ حذف شد، تعداد کمی از گونه‌ی اصلی گاو گلان باقی مانده بود.

در سال ۱۹۸۵ انجمن حفاظت و پرورش گاو های گلان تاسیس شد و استان راینلند پلاتینیت^۳ برای ثبت هر گاو، جایزه ای به این انجمن پرداخت می کرد. تقریباً پس از ۲۰ سال، دوباره گاو نر گلان در سال ۱۹۸۶ به گزینی شد. پراکندگی این نژاد در استان راینلند پلاتینیت و منطقه‌ی رودخانه گلان است.

خصوصیات ظاهری

گاو گلان جثه‌ی متوسط و رنگ یکنواخت دارد که از طلایی کم رنگ تا قهوه ای مایل به قرمز تغییر می کند. پوزه به رنگ گوشتی، شاخ ها و سم ها به رنگ طلایی تا طلایی قهوه ای و اطراف چشم ها، پوزه و بخش پایینی پا ها روشن تر هستند. این نژاد دارای پیشانی پهن، بینی کوچک، لگنی بلند و پهن، بنیه ای قوی و نیرومند و شاخ های رو به پایین است.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۹۰۰-۱۰۰۰	۶۰۰-۷۰۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۵۰	۱۴۰

خصوصیات تولیدی

این گاو در گذشته حیوان بارکش خوب و مناسبی برای شرایط آب و هوای ویژه بود. میانگین تولید گاو ماده در یک دوره‌ی شیر دهی در حدود ۴۴۴۶ لیتر با ۴/۷ درصد چربی و ۳/۵۳ درصد پروتئین است. افزایش وزن این نژاد در پروار بندی در حدود ۱۳۵۴ گرم در روز و بازده لاشه ۶۰ درصد است. گوشت این نژاد نیز کیفیت خوبی دارد.

1. Rhineland Glan

2. Donnersberg

3. Rhineland Palatinate

نژاد هرِنز**تاریخچه و پراکنش**

نژاد هرِنز^۱ از منطقه‌ی جدید والایس^۲ به وسیله رومی ها آورده شده است. انجمن نژادی آن در سال ۱۸۸۴ و دفتر انساب آن در سال ۱۸۱۷ تاسیس شد. این نژاد علاوه بر تولید شیر و گوشت برای گاو بازی نیز مورد استفاده قرار می گیرد و به دلیل قابلیت های خاصی که در جنگیدن دارد، نگه داری آن ها اغلب آسان است. گاو های ماده و گوساله ها در پنج کلاس وزنی قرار می گیرند و در بهار به آن ها اجازه جنگیدن می دهند.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد از قرمز تیره تا سیاه یا قهوه ای متغیر است، گاو خال دار در این نژاد کمیاب است. دارای سر کوتاه و پهن با شیار های تو رفته، عضله بندی خوب، شاخ های نیرومند و سازش پذیری خوب با محیط و مناسب برای مناطق کوهستانی است.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۶۵۰-۷۵۰	۴۸۰-۵۳۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۲۵-۱۳۴	۱۱۸-۱۲۸

خصوصیات تولیدی

نژادی دو منظوره است ولی اساساً برای تولید شیر استفاده می شود. این نژاد از برخی جهات شبیه نژاد دکستر ایرلندی است یعنی هر دو نژاد، قد و قامت بسیار کوچکی دارند و می توان ادعا کرد که منشا آن ها گاو های سلتیکی هستند. این نژاد دو منظوره در ابتدا نژادی گوشتی بوده است. میانگین تولید شیر گاو ماده‌ی این نژاد در یک دوره‌ی شیردهی حدود ۳۱۰۰ لیتر با ۳/۷ درصد چربی است.

1. Herens

2. Valais

نژاد تایرولین گری

تاریخچه و پراکنش

در زمان رومی ها نژاد خاکستری لیگوریان راتیان^۱ به دلیل تولید بالای شیر در مناطق بالای دشت این^۲ مشهور بود. در ۱۰۰۰ سال پیش نژاد تایرولین گری^۳ در محدوده بسیار وسیعی از ناحیه‌ی شرق کوه های آلپ توسعه یافته و کمک بزرگی به ایجاد و گسترش نژاد های جنوب و شرق اروپا و ایتالیا کرده است. اولین انجمن گاو خاکستری در سال ۱۹۲۲ در بالای رودخانه این تاسیس شد. با کاهش تعداد این گاو ها، نژاد بومی و قدیمی اتریشی به نام تایرولین گری جایگزین آن شدند. منطقه اصلی پراکنش نژاد تایرولین گری، شمال و جنوب منطقه تایرول است، همچنین تعدادی از آن ها در ناحیه‌ی آلتائو پراکنده هستند. در سال های اخیر، تعداد کمی از گاو های این نژاد در کشور سوئیس پرورش می یابد.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد نقره ای تا خاکستری و گاهی اوقات با مقداری رنگ قهوه ای همراه است. دارای رنگ تیره (سایه روشن) در اطراف چشم ها، روی گردن، شانیه ها و قسمت کناری ران ها می باشند و اطراف پوزه، سطح زیر شکم، پستان و قسمت داخلی پا ها روشن تر هستند. گاو نر رنگ تیره تری دارد، اغلب رنگ سفید کم تری داشته و سم ها و شاخ های آن تیره است. به طور میانگین ۸۵ درصد از کل گاو های اصلاح شده، در مزرعه های واقع در ارتفاع بیش از ۱۰۰۰ متر و چراگاه های کوهستانی واقع در ارتفاع ۱۶۰۰ تا ۲۰۰۰ متری ساکن هستند که این میانگین قابل توجه است.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۹۰۰-۱۰۰۰	۵۰۰-۵۵۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۳۳	۱۲۵-۱۲۰

1. Ligurian Rhaetian

2. Inn

3. Tyrolean Grey

خصوصیات تولیدی

نژاد تایرولین گری نژادی دو منظوره بوده و راندمان تولید گاو ماده آن در یک دوره‌ی شیردهی در حدود ۳۸۰۰ لیتر با ۴ درصد چربی و بالاترین بازده تولید شیر، ۷ هزار لیتر گزارش شده است. میانگین افزایش وزن در پروار بندی، ۱۱۵۰ گرم در روز است، بازده لاشه حدود ۶۰ درصد و راندمان تبدیل خوراک خوبی برای علوفه دارد.

خصوصیات تولید مثلی

بلوغ در این گاو زود رس بوده و درصد سخت زایی نیز بسیار کم است.

جدول ۵-۲ نژاد های دو منظوره در یک نگاه

نام نژاد	وزن نر	وزن ماده	جدوگاه نر	جدوگاه ماده	رنگ	کشور
نرماندی	۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰	۸۰۰ تا ۶۰۰	۱۵۰ تا ۱۶۰	۱۳۵ تا ۱۴۵	بلوطی مایل به قرمز	فرانسه
مین آنجو	۱۲۶۲	۹۱۳	۱۵۲	۱۴۲	قهوه ای یا قرمز، همراه سفید	فرانسه
سالرز	۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰	۸۰۰ تا ۶۵۰	۱۵۲	۱۴۲	قرمز شاه بلوطی	فرانسه
مونت بیلیارد	۹۰۰ تا ۱۱۰۰	۷۵۰ تا ۶۵۰	۱۴۸	۱۳۶	قرمز تیره و سفید	فرانسه
آبوندنس	۹۰۰ تا ۱۱۰۰	۶۲۰ تا ۵۵۰	۱۴۷	۱۳۰	قرمز و سفید	فرانسه
گلن	۹۰۰ تا ۱۰۰۰	۷۰۰ تا ۶۰۰	۱۵۰	۱۴۰	-	فرانسه
ژرمن فریزین	۱۱۰۰ تا ۱۲۰۰	۷۰۰ تا ۶۰۰	۱۶۰	۱۴۰	سفید و سیاه	آلمان
ژرمن یلو	۱۱۵۰ تا ۱۳۰۰	۸۰۰ تا ۶۵۰	۱۵۲	۱۴۲	قرمز شاه بلوطی	آلمان
لیمپورگر	۸۰۰ تا ۹۰۰	۶۰۰ تا ۵۵۰	۱۴۳	۱۳۵	زرد مایل به قرمز	آلمان
هینتر والد	۷۵۰	۴۵۰ تا ۴۰۰	۱۳۰	۱۱۸ تا ۱۲۰	طلایی تا قرمز	آلمان
وُلدر والد	۸۵۰ تا ۹۰۰	۶۰۰ تا ۵۵۰	۱۴۰	۱۲۸ تا ۱۳۵	قرمز تیره و سفید	آلمان
رِد فریزین	۱۰۰۰	۷۰۰	۱۵۰	۱۴۰	سفید و قرمز	هلند
ماس - راین - یسل	۱۰۰۰ تا ۱۳۲۰	۷۳۵ تا ۶۳۵	۱۴۷ تا ۱۴۲	۱۳۷ تا ۱۳۰	سفید و سیاه	هلند
گرونینگن	۸۰۰ تا ۹۰۰	۶۵۰ تا ۶۰۰	۱۴۵ تا ۱۴۰	۱۴۰ تا ۱۳۰	سیاه	هلند
پینزگوئر	۱۰۰۰ تا ۱۱۰۰	۷۰۰ تا ۶۰۰	۱۴۵ تا ۱۴۰	۱۴۰ تا ۱۳۰	قهوه ای همراه با سفید	اتریش
موربودن	۹۰۰ تا ۱۰۰۰	۶۵۰ تا ۵۵۰	۱۴۵ تا ۱۳۸	۱۴۰ تا ۱۳۰	زرد مایل به سفید	اتریش
تایرولین گری	۹۰۰ تا ۱۰۰۰	۵۵۰ تا ۵۰۰	۱۳۳	۱۲۵ تا ۱۲۰	نقره ای تا خاکستری	اتریش
هرنز	۶۵۰ تا ۷۵۰	۵۳۰ تا ۴۸۰	۱۳۴ تا ۱۲۵	۱۲۸ تا ۱۱۸	قرمز تیره تا سیاه	سوئیس
سیمنتال	۱۲۰۰	۷۵۰	۱۵۸ تا ۱۵۰	۱۴۲ تا ۱۳۸	زرد تا قرمز با لکه های سفید	سوئیس
آست لندن	۱۱۵۰ تا ۱۴۵۰	۷۵۰ تا ۷۰۰	۱۵۲ تا ۱۵۰	۱۳۵	سفید همراه با لکه های قرمز	بلژیک
دکستر	۴۰۰ تا ۴۵۰	۳۵۰ تا ۳۰۰	۱۱۵	۱۱۰ تا ۱۰۰	سیاه	ایرلند

گاو ماده‌ی سیمنتال

گاو نر سیمنتال

گاو مادهی نورماندی

گاو نر نورماندی

گاو ماده‌ی سالرز

provided by Dr. Robert Kropp

گاو نر سالرز

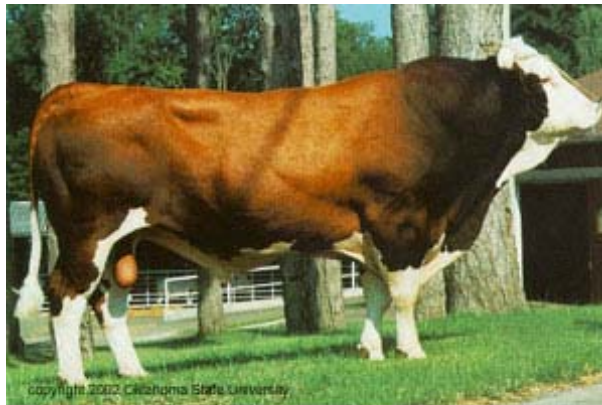
گاو ماده‌ی مین آنجو

گاو نر مین آنجو

گاو ماده‌ی مونت بیلارد

provided by Stephane Fitamant

گاو نر مونت بیلارد

provided by Veterinary Cattle Breeding Club

گاو مادهی ماس – راین – یسل

گاو نر ماس – راین – یسل

گاو ماده‌ی گرونینگن

provided by D. Nijenhuis copyright Alger Meekma

گاو نر گرونینگن

گاو رد فریزین

گاو ژرمن فریزین

گاو ژرمن یلو (فرانکونین)

گاو هینتر والدر

گاو وُردِر والدِر

گاو مورنا وردنفلز

گاو دکستر

گاو لیمپورگر

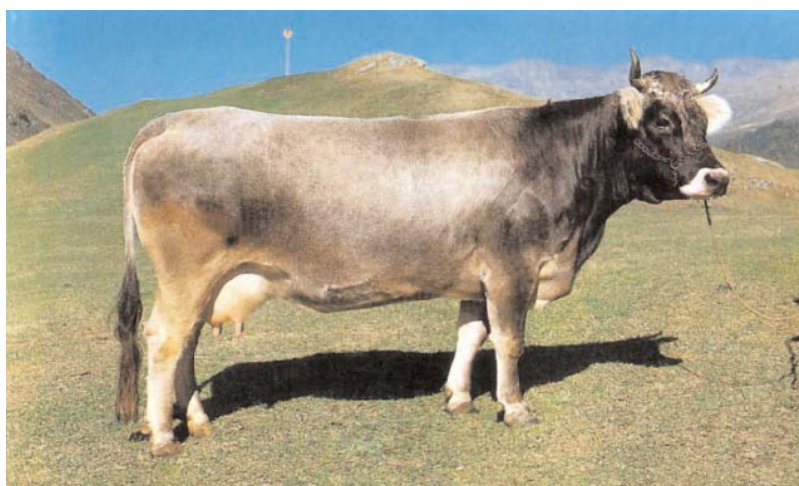
گاو پینزگوئر

گاو موربودن

گاو گالان

گاو تایرولین گری

گاو ماده ی هرنز

گاو نر هرنز

گاو گونه‌ی زبو

تاریخچه و پراکنش

واژه‌ی زبو^۱ احتمالاً از کلمه پرتغالی گِبو^۲ به معنی گوژ پشت، یا از کلمه لاتین گیوس^۳ به معنی کوهان و یا از کلمه های تبتی زئو^۴ یا زبا^۵ مشتق شده است. گاو های بومی هندوستان را بیشتر گاو گونه‌ی زبو تشکیل می دهد و حدود ۲۰۰ میلیون راس می باشند. زبو را می توان قدیمی ترین نژادی دانست که بعد از اهلی شدن گاو در تاریخ بشر شناخته شده است. این گاو بیشتر در هندوستان، پاکستان و شرق و غرب آفریقا پراکنده است. دو رگه های خوبی از آمیزش این گاو ها با گاو های اروپایی به وجود آمده که از آن ها برای آمیزش های مختلف استفاده می شود. با توجه به این که این گونه همانند نژاد های اروپایی قادر به تولید شیر و گوشت نیست، این آمیزش ها نتایج رضایت بخشی به دنبال داشته است. (در این آمیزش ها بیشتر از نژاد های مشتق از زبو مانند نژاد برهمن استفاده می شود). این نوع آمیزش ها به دلیل سازگار نبودن نژاد های خالص خارجی با منطقه حاره ای انجام گرفته است.

گاو های خارجی به دلایل زیر با مناطق حاره ای سازگار نیستند:

الف) مقاومت کم نژاد های خالص خارجی در برابر گرمای زیاد

ب) مستعد بودن به بیماری های منطقه

ج) عدم تطابق با تغذیه و انواع خوراک منطقه

گاو های زبو را می توان با توجه به صفات ظاهری مانند رنگ، اندازه و شکل شاخ به چند زیر گروه طبقه بندی کرد. بهترین روش گروه بندی بر اساس اهداف پرورشی است. تیپ ها و نژاد های بسیاری از زبو به وجود آمده اند، که در بیرون از زادگاه خود اهمیتی ندارند. در زیر تعدادی از نژاد ها با منشا زبو ذکر گردیده است:

۱) نژاد های ساهیوال^۶، رد سیندی^۷، و تارپارکار^۸ در کشور پاکستان

۲) نژاد های هاریانا^۹، کنکرچ^{۱۰} یا گوجراتی^{۱۱}، نلور یا انگول و گر در کشور هند.

۳) نژاد بُران در جنوب اتیوپی (حبشه و شمال کنیا)

1. Zebu

4. Zeu

7. Red sindhi

10. Kankerj

2. Gebo

5. Zeba

8. Tarparka

11. Gujorati

3. Gibbus

6. Sahiwal

9. Haryana

(۴) نژاد های کانانا^۱ و بوتانا^۲ در شمال سودان و نژاد وایت فولانی^۳ از غرب آفریقا.

خصوصیات

از ویژگی های خاص این گاو، وجود کوهان بزرگ با ذخیره ی چربی در برآمدگی پشت گردن یعنی بالای جدوگاه است. پوست بدن این گاو به خصوص در ناحیه ی سینه، لطیف، چین دار و آویخته بوده و به صورت زائده یا غبغب بزرگی دیده می شود. شاخ ها معمولاً به صورت جانبی یا صاف و رو به بالا و کمی متمایل به سمت عقب رشد می کنند، ولی می تواند بسیار کوتاه تا بسیار بلند و چنگالی شکل هم باشد.

ویژگی قابل توجه دیگر در نژاد زبو، کفل شیب دار (مایل) آن است که گاهی اوقات به صورت کفل سقفی شکل هم توصیف می شود و اغلب یک شیب رو به بالا از پشت به طرف عقب کفل وجود دارد. از ویژگی های دیگر این نژاد کم توقع بودن نسبت به خوراک و سازگاری بالا با شرایط آب و هوایی مختلف است. به طور کلی زبو مخصوص مناطق حاره ای بوده و به علت داشتن غبغب بزرگ و ایجاد سطح بزرگی در بدن قادر است حرارت بدن خود را به خوبی تنظیم نماید. علاوه بر این، مقاومت زیادی در برابر بیماری ها دارند و به همین دلیل کشتور های دیگر از آمیزش این گاو با گاو های بومی نتایج مطلوبی به دست آورده اند.

ویژگی متمایز کننده ی این نژاد از نژاد های بی کوهان، صدای آن ها است. زبو بیشتر به جای نعره کشیدن، خرخر می کند. (صدایی مانند خرخر یا غرغر) و گوساله ها تقریباً پارس می کنند (واق واق می کنند).

تولید شیر در گاو زبو پایین بوده، دیرتر به بلوغ جنسی و فیزیکی می رسند و در هنگام بلوغ گوساله ها، معمولاً شیر دوشی امکان پذیر نیست و در صورت شیر دوشی، توقف شیر سازی و کمتر شدن طول دوره ی شیر دهی را خواهیم داشت. میزان چربی و دیگر مواد جامد شیر در گاو زبو، بیشتر از گاو های شیری اروپایی است.

1. kanana

2. Butana

3. white fulani

نژاد برهمن^۱

تاریخچه و پراکنش

دامداران تگزاسی به گله های گوشتی کوهان دار خود نام برهمن آمریکایی داده اند. (اصطلاح برهمن برای گله های زبوی سرگردان در هند به کار برده می شود). نژاد برهمن در اصل از هسته ی ژنتیکی تقریباً ۲۶۶ گاو نر و ۲۲ گاو ماده ی وارد شده از هندوستان به آمریکا، به وجود آمده است. این گاو از گونه بوس ایندیکوس یا زبو بوده و از نژاد های نلور، کنکرج، کریشناولی و گر به وجود آمده است.

انجمن پرورش دهندگان نژاد برهمن در سال ۱۹۲۴ به منظور بنیان نهادن اولین نژاد گوشتی آمریکایی تاسیس شد و برهمن آمریکایی در سراسر ایالات متحده شروع به گسترش کرد. به تدریج این گاو در ۶۰ کشور جهان گسترش یافت که می توان به نواحی گرمسیری و نیمه گرمسیری مانند استرالیا، آمریکای مرکزی و جنوبی، کارائیب، جزایر اقیانوس آرام و فیلیپین اشاره کرد. تا اواخر سال ۱۹۸۰ تقریباً یک میلیون رأس نژاد برهمن ثبت شده بود. این نژاد در ایجاد تعدادی از نژاد های جدید نقش مهمی داشته است، نژاد های جدید علاوه بر داشتن کیفیت شیر و گوشت بهترین نژاد های اروپایی، قابلیت سازگاری محیطی نژاد زبو را نیز داشتند. بهترین نژاد به وجود آمده از آن ها، نژاد زبو-تارین^۲ است که از نژاد های برهمن، برانگوس، سانتا گرتودیس در آمریکا و دراوت مستر^۳ در استرالیا به وجود آمده است. برای اطلاع از نژاد های به وجود آمده از این نژاد به جدول ۶-۱ مراجعه نمایید.

خصوصیات

گونه های زیادی از گاو نژاد برهمن به صورت ترکیب های مختلف وجود دارند، ولی به طور کلی این گاو دارای بدنی بلند و کشیده، پا های قوی و کوتاه با عضلات درشت و مناسب برای چرا در مناطق دارای علوفه است. بدن گاو گرد و عمیق بوده و به طور کلی با هوش، پر انرژی و کنجکاو است و به خوبی به محبت و نوازش انسان ها پاسخ می دهد. گاو های ماده برهمن، مادران خوبی هستند و راندمان تولید شیر آن ها از نژاد هر فورد بیشتر بوده و مقدار چربی شیر آن ها به ۵ درصد هم می رسد. این گاو پستان هایی مناسب دارد و تنها تمایل به جفت گیری

1. Brahman

2. Zebu / Taurine

3. Droughtmaster

در شب و عدم حضور انسان ها دارد. گوساله‌ی این نژاد در هنگام تولد ۲۷ تا ۳۰ کیلوگرم وزن دارد و با رشد سریع، در هنگام شیرگیری به وزن مطلوبی می رسد. برخلاف نژاد های بریتانیایی که حیواناتی آرام هستند، برخورد نامناسب و نادرست با گاو نژاد برهمن و اکثر زبو ها، عکس العمل های شدید و خشمناکی را در آن ها ایجاد می کند.

جدول ۶-۱ نژاد های تحت تاثیر نژاد برهمن (پراکنش و آمیزش های انجام یافته)

نژاد های جدید	درصد نژاد های مختلف
نژاد آمریکایی (نیو مکزیکو)	۵۰ درصد برهمن، ۲۵ درصد بایسون / شورت هورن / هر فورد و ۲۵ درصد شاروله
بیف مستر (تگزاس و کُلرادو)	۵۰ درصد برهمن، و ۵۰ درصد شورت هورن و هر فورد
برافورد (فلوریدا و هریبو در آرژانتین)	برهمن و هر فورد (همچنین فلوریدا اسکراب)
پرهومسین (جنوب غربی آمریکا)	۶۲/۵ درصد لیموزین و ۳۷/۵ درصد برهمن
براهورن (تگزاس و لویزیانا)	برهمن و شورت هورن
برالرز (تگزاس)	برهمن و سالرز
برانگوس (تگزاس و اُکلاهاما)	۶۲/۵ درصد آبردین آنگوس و ۳۷/۵ درصد برهمن
براوُن (فلوریدا)	برهمن و دوون
برا-سوییس (تگزاس)	برهمن و براون سوئیس آمریکایی
شاربری (تگزاس، لویزیانا و استرالیا)	۶۲/۵ تا ۸۷/۵ درصد شاروله و ۱۲/۵ تا ۳۷/۵ درصد برهمن
هر فورد (آریزونا)	شاروله، ۳۷/۵ درصد هر فورد و ۱۲/۵ درصد برهمن
درات مستر (استرالیا)	۵۰ تا ۶۲/۵ درصد شورت هورن و ۳۷/۵ تا ۵۰ درصد برهمن
مَدالونگ اسپیشال (استرالیا)	۵۸ درصد نژاد های اروپایی (شاروله و کیانینا)، ۲۵ درصد نژاد های بریتانیایی (بریتیش وایت و شورت هورن بی شاخ) و ۱۷ درصد برهمن
سابری (تگزاس)	۸۷/۵ درصد سوسکس و ۱۲/۵ درصد برهمن
سانتاگرترو دیس (تگزاس)	۶۲/۵ درصد شورت هورن و ۳۷/۵ درصد برهمن
سیمبراه	۶۲/۵ درصد سیمبراه و ۳۷/۵ درصد برهمن
ویکتوریا (تگزاس)	۷۵ درصد هر فورد و ۲۵ درصد برهمن
وُکالوپ (استرالیا)	برهمن، شاروله، فریزین، هر فورد و آبردین آنگوس

نژاد گر

تاریخچه و پراکنش

نژاد گر^۱ در اصل از گونه زبو یا گونه بوس ایندیکوس در هند به وجود آمده و بیشتر برای تولید شیر و گوشت استفاده شده است. این نژاد در پاکستان برای ایجاد نژاد هایی مانند ساهیوال، رد سیندی و برای اصلاح نژاد برهمن در شمال آمریکا استفاده شده است. همچنین این نژاد به تعداد زیادی به کشور برزیل صادر شده و تا حد زیادی در ایجاد نژاد های ایندو- برزیلین^۲ و امریکن برهمن نقش داشته است.

این نژاد در اصل متعلق به بخش جنوب غرب کشور هند در استان گوجرات^۳ است و در استان های همسایه مانند ماهاراشترا^۴ و رالاستان^۵ نیز پراکنده هستند. همچنین این نژاد به کشور های استرالیا، سریلانکا، شمال و جنوب آمریکا و برزیل نیز صادر شده است.

خصوصیات

نژاد گر نژادی سه منظوره است و یکی از برجسته ترین نژاد های شیری و گوشتی هند به شمار می آید. گاو نر این نژاد جثه ای بزرگ دارد و با وجود داشتن خلق و خوی خوب، کسل و آرام است. این گاو نسبتاً بزرگ و سنگین وزن بوده، بدنی متناسب، اندام های جلویی و شانه های ماهیچه ای و اندام های عقبی بلند و طویل دارد. این گاو رشد مناسبی داشته و استخوان های قسمت کفل آن برجسته و آشکار است. پوست بدن آن به طور کلی آویزان، انعطاف پذیر و نسبتاً خوب و نازک بوده و دمی شلاق مانند و بسیار بلند دارد. دارای سر بزرگ و گوش هایی بلند و آویزان است که مانند برگ های پیچیده و تاب دار می باشد و اگر کشیده شود به پوزه هم می رسد. شاخ ها ضخامت و طول متوسطی دارند. آن ها ابتدا به طرف بالا و رو به عقب و سپس کمی به طرف بالا و رو به جلو پیچیده اند و به طرف نوک شاخ ها باریک می شوند. موی بدن این گاو کوتاه و براق است. رنگ پوشش بدن گاو گر قرمز مایل به زرد با لکه های روشن، قرمز و سفید خال دار تا شکلاتی تیره، قهوه ای و سفید خال دار (رنگ سفید شبیه به رنگ خاکستری بسیار روشن) است.

1. Ger

4. Maharashtra

2. Indu-Brazilian

5. Ralasthan

3. Gujerant

گاو ماده این نژاد یکی از بهترین گاو های شیری در هند است. میانگین تولید شیر گاو ماده در یک دوره ی شیردهی ۲۷۵ روزه، بیش از ۱۴۰۰ لیتر است. گاو ماده گر اولین گوساله خود را در ۴۷ ماهگی به دنیا می آورد و هر ۱۵ تا ۱۶ ماه یک بار می تواند گوساله ای داشته باشد. رکورد تولید شیر گاو نژاد گر ۳۱۸۲ لیتر با ۴/۵ درصد چربی است. این گاو افزایش وزن زیادی در پروار بندی دارد. گوساله ها در هنگام تولد ۲۰ کیلوگرم وزن دارند و تا سن ۳۰ ماهگی به ۲۸۵ کیلوگرم می رسند، یعنی سبک تر از گوساله های هم سن خود از نژاد های ساهیوال، هاریانا، تارپارکار یا رد سیندی هستند.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۳۸۵	۵۴۵	وزن (کیلو گرم)
۱۳۰	۱۳۵	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

نژاد بُران (گوشتی)

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد بُران^۱ در اصل از آمیزش بین گاو های نژاد بُرانا در فلات لیبان^۲ واقع در جنوب اتیوپی به وجود آمده است. در دهه ی ۱۹۲۰ تا ۱۹۳۰ این نژاد به وسیله بازرگانان اهل سومالی به مناطق خشک کنیا گسترش و به صورت انتخابی آمیزش داده شد. این آمیزش ها با نژاد های گوشتی اروپایی مانند هر فورد نیز انجام گرفت.

در سال های اخیر نژاد شاروله و دیگر نژاد های زبو از خاورمیانه و نژاد برهمن از آمریکا با گاو نژاد بُران آمیزش داده شدند. همین نژاد بُران بر نژاد امپیوا پیوا^۳ در تانزانیا (زبوی تولیدی دو منظوره (شیری و گوشتی)) تاثیر گذاشته است.

این گاو تا سال ۱۹۷۰، از حدود ۶۶ درصد زبوی هندی (نژاد های رد سیندی و ساهیوال)، ۲۰ درصد زبوی شاخ کوتاه تانزانیایی، ۱۰ درصد بُران و مابقی نژاد های بریتانیایی بدون کوهان (بیشتر ایرشایر) بود. در حال حاضر حدود ۷۵ درصد این گاو، نژاد ساهیوال معمولاً به رنگ قرمز روشن تا قرمز تیره است.

1. Boran

2. Liban plateau

3. Mpwapwa

خصوصیات

این گاو بدنی سنگین، پهن، راست و ایستاده، و نیز اندام‌های حرکتی با طول متوسط دارد. کیفیت گوشت این گاو بسیار عالی است، ولی نیاز به مدیریت و کنترل خوبی برای تشخیص و شناسایی توان ژنتیکی دارد. این نژاد نسبت به بیماری‌های به وجود آمده مانند تب ساحل شرقی بسیار حساس و آسیب‌پذیر است.

غبنب در گاو بُران، بزرگ و سینه‌ی آن پر چرب و عضله‌ای و در گاو نر کاملاً بزرگ است و گاهی اوقات به یک طرف آویزان و یا هرمی شکل است. شاخ این گاو معمولاً کوتاه، ضخیم، ایستاده و نوک تیز است. گاو‌های بی شاخ در این نژاد فراوان تر و دارای گوش‌های کوچک و آویزان، و سر بلند و کشیده هستند. وزن گاو ماده ۳۵۰ تا ۴۵۰ کیلوگرم و وزن گاو نر ۴۵۰ تا ۶۰۰ کیلوگرم است.

نژاد اُنْگول

تاریخچه و پراکنش

نژاد اُنْگول^۱ مانند دیگر نژاد‌های هند، نام خود را از منطقه جغرافیایی به وجود آمده در آن گرفته است. این نژاد به نام نلور نیز نامیده می‌شود. چرا که منطقه اُنْگول تالوک^۲ قبلاً قسمتی از یک ناحیه در منطقه نلور بوده است، ولی امروزه متعلق به منطقه‌ی گونتور می‌باشد. این نژاد جزو گاو‌های خاکستری سفید در شمال هند است. این گاو‌ها دارای شاخ‌های کوتاه و ضخیم و به رنگ خاکستری یا سفید هستند. نژاد اُنْگول شباهت زیادی به نژاد گائولائو^۳ از ماده‌ی یا پردیش^۴ و گاو‌های بگناری^۵ در شمال هند دارد. این شباهت زیاد، تعجب برانگیز نیست، زیرا مسیر حرکت این نژاد از قسمت شمال به جنوب هند بوده است. نژاد اُنْگول در کشور اندونزی سومبا اُنْگول خوانده می‌شود و نژاد اُنْگول جاوه را به وجود آورده است. در برزیل این نژاد به نام نلور معروف است.

1. Ongole

4. Madhi yapredesh

2. Qngole Taluk

5. Bhagnari

3. Gaolao

خصوصیات

پوشش بدن این گاو سفید یا خاکستری روشن است و در قسمت های کوهان، گردن و سر، تیره تر است. در قسمت پشت آن رنگ مایل به آبی هم دیده می شود. این گاو سر تابوتی شکل، صورت بلند و کشیده، پیشانی پهن، گوش های دراز و نسبتاً آویزان، چشم های کاملاً روشن و نگاهی خونسرد و آرام دارد. گاو نر دارای شاخ های کوتاه و ضخیم، و گاو ماده دارای شاخ های بلند تر و باریک تری است که به طرف بالا خمیده شده است. کوهان هلالی شکل گاو های نر کاملاً رشد کرده و در قسمت جلوی جدوگاه قرار دارد. همچنین این گاو غنغب گوستی آویزانی با چین خوردگی زیاد دارد. گاو نژاد اُنْگول حیوانی مطیع، قوی، دارای بدنی بزرگ، کشیده، بلند و عضلانی، قسمت پشتی پهن و بلند و شکمی گود و حجیم می باشد. نژاد کاری و درشت جثه است. گاو نر اخته برای شخم زدن یا حمل و نقل سنگین بسیار مفید است. همچنین این گاو، هوشیار ولی مطیع بوده و بارکش خوبی است. طول قد آن ۱۳۰ تا ۱۵۰ سانتی متر است.

میانگین تولید شیر این گاو در گاو داری ها خوب و بین ۱۳۵۰ تا ۲۲۵۰ کیلوگرم است، ولی در دهکده های هند تولید کمتری دارد. میانگین وزن این گاو بین ۴۳۰ تا ۵۷۰ کیلوگرم است.

نژاد نلور

تاریخچه و پراکنش

نژاد نلور^۱ از گونه زبو (بوس ایندیکوس) بوده و تفاوت های زیادی با گونه های بوس تاروس (اروپایی) مانند نژاد های آبردین آنگوس، هرفورد، شاروله و دیگر نژاد ها دارد. برجسته ترین ویژگی آن ها وجود کوهانی در پشت گردن آن ها است.

هرگز در کشور هند نژادی با نام نلور وجود نداشته است. نلور از نام منطقه ی قدیمی پریزدنسی^۲ از ایالت مادرا^۳ (که امروزه متعلق به ایالت جدید آندرا است) در نزدیکی دریای بنگال گرفته شده است. در ابتدا برخی از مولفین برزیلی نام نلور را به عنوان مترادفی برای نژاد اُنْگول هندی که به ایجاد نژاد نلور بسیار کمک کرده، در نظر می گرفتند. تاریخچه اُنْگول

1. Nellore

2. Presidency

3. Madra

به دو هزار سال قبل از میلاد بر می گردد. مردم آریایی، نژاد اولیه و اجداد نلور را به هند یعنی منطقه ای با شرایط اقلیمی نامطلوب برای آن ها آوردند.

زمین های خشک و غیر قابل کشت بلوچستان (ایران)، زمستان های سرد پنجاب^۱ (پاکستان)، زمین های آبرفتی گنگس^۲ و زمین های گرمسیری نزدیک دریای بنگال، نژاد انگول را با شرایط محیطی مختلفی سازگار نمود که امروزه در نلور دیده می شود. امروزه، تعداد گاو های خالص ثبت شده از نژاد نلور بیش از ۵ میلیون راس است. فروش اسپرم گاو نر نژاد نلور ۶۵ درصد از بازار اسپرم تمام نژاد های گوشتی در برزیل را به خود اختصاص داده است.

در سال ۱۹۹۵ از یک گاو نر این نژاد، ۳۴ هزار دز اسپرم و از گاو نر دیگری، ۳۰ هزار دز اسپرم به فروش رفت، این بدان معنی است که هر کدام از این گاو ها باید بیش از ۲۰ هزار گاو ماده را بارور کرده باشند. همچنین تلاش هایی برای گسترش توان ژنتیکی والد ماده نلور با استفاده از تکنیک انتقال جنین انجام می گیرد. بیش از ۵۰ هزار انتقال جنین در هر سال انجام می گیرد که بخش عمده ای از آن متعلق به گاو نژاد نلور است. برزیل پس از ایالات متحده و فرانسه سومین رتبه را در این تکنولوژی دارا می باشد.

خصوصیات

گفته می شود که نژاد ایده آلی وجود ندارد و هیچ نژادی از لحاظ تمام ویژگی های اقتصادی برتر نیست. نژاد نلور یقیناً بهترین انتخاب برای تولید اقتصادی گوشت در منطقه ای استوایی است که ۶۵ درصد از گاو های جهان در این منطقه زندگی می کنند. از ویژگی های مهم نژاد نلور می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱) قدرت تحمل زیاد: امتیاز اصلی و مهمی که نلور نسبت به دیگر گاو های گوشتی دارد، قدرت تحمل زیاد است. این گاو ها قدرت فیزیکی چشمگیری دارند و نگه داری آن ها در نواحی گرمسیری، به دلیل قدرت تحمل زیاد و توانایی بی نظیر رشد آن ها در شرایط سخت و تغذیه نامناسب است.

1. Punjab

2. Ganges

۲) مقاومت در برابر گرما و حشرات: پوست سیاه نلور با پوشش خاکستری روشن یا سفید پوشیده شده و به منعکس شدن پرتوهای مضر خورشیدی کمک می کند. پایین بودن متابولیسم این نژاد نیز به مقاومت در برابر گرما کمک می کند، چون در اثر مصرف کم خوراک، گرمای کمتری تولید می کند.

۳) راندمان تولید مثل: گاو نژاد نلور بدن بلند و سنگین با خطوط زیرین روشنی دارد، که بخش های حساس و آسیب پذیر را از عفونت حفظ می کند. گاو ماده پستان هایی کوچک و سر پستانک کوتاهی دارد و غلاف آلت تناسلی گاو نر نیز کوتاه است.

۴) راندمان مصرف خوراک: نلور می تواند به طور مؤثری علوفه های با کیفیت پایین را با دوره های طولانی مدت بدون آب به گوشت تبدیل کند.

۵) کیفیت گوشت: گوشت برخی از نژاد ها به علت چربی زیاد، کیفیت ماربلینگ بالایی دارند و به این دلیل گوشت این نژاد بسیار خوشمزه و لذیذ است.

۶) غریزه مادری: گاو ماده‌ی این نژاد در تمام مدت دوره‌ی شیر دهی از استعداد مادری خوبی برخوردار است که این در سیستم های وسیع پرورش و تولید مثل دارای اهمیت زیادی است. گاو ماده نلور گوساله‌ی تازه متولد شده‌ی خود را لیس می زند، و آن را دور از حیوانات شکارچی و در مکان امنی نگه داری می کند.

نژاد تارپارکار

تاریخچه و پراکنش

نژاد تارپارکار^۱ از گونه‌ی بوس ایندیکوس است و در ابتدا برای تولید شیر و به عنوان حیوان بارکش استفاده می شد. اهمیت این نژاد در جنگ جهانی اول به اثبات رسید. در آن زمان برخی از این گاو ها برای تامین شیر اردوگاه های نظامی خاور نزدیک به کار گرفته شدند. بدین ترتیب ظرفیت تولید بالای شیر در این گونه در شرایط محیطی نامطلوب و تغذیه سخت آشکار شد. گاو های ماده با چرا در چراگاه های خشک و بی حاصل، تولید شیری حدود ۱۱۳۵ لیتر در هر دوره‌ی شیر دهی داشتند، در حالی که میانگین تولید شیر این گاوها در روستا ۱۹۸۰ لیتر بود. گله های زیادی از این نژاد در کشور های هند و پاکستان جمع آوری شد.

1. Tharpakar

در کشور هند و خارج از آن، این گاو به پارکار معروف است. وجه تسمیه ی این نژاد، منطقه‌ی نگه داری آن‌ها در استان سیند^۱ است. این نژاد در منطقه ی بومی خود و نواحی مجاور آن و بیابان تار^۲، نژاد تاری^۳ نامیده می شود. همچنین، به دلیل نگه داری نژاد تاپارکار در مرز های کاج^۴ به نام نژاد کاجی^۵ معروف است. در گذشته، این گاو ها به عنوان نژاد وایت سیندی یا گری سیندی معروف بوده اند، چون این نژاد بومی استان سیند بوده و از نظر جثه شبیه گاو رد سیندی است (هر چند این نام به مدت زیادی استفاده نشد). نژاد تاپارکار نژادی همگن و یکدست نیست، ولی به میزان زیادی، از نژاد های ردسیندی، گر، کنکری^۶ و ناگوری^۷ متاثر شده است.

خصوصیات

گاو های این نژاد اندازه‌ی سر متوسط و پیشانی صاف و پهنی دارند و بالای چشم ها اندکی برجسته است. پوست اطراف چشم ها اغلب چروکیده بوده و این چین و چروک ها به صورت عمودی هستند. چشم این گاو ها کاملاً باز و روشن است. مژه ها سیاه رنگ بوده و حلقه‌ی کوچک سیاه رنگی روی پلک ها وجود دارد. گوش ها تا اندازه ای دراز، پهن، نیمه آویزان و رو به جلو هستند. شاخ ها حالتی خمیده و قوسی دارند و به تدریج رو به بالا و به طرف خارج رشد می کنند. شاخ گاو های نر، کلفت تر، درشت تر و کوتاه تر از گاو های ماده است. کوهان در گاو های نر تقریباً خوب رشد کرده و به طور محکم در جلوی جدوگاه قرار دارد. غنغب اندازه ای متوسط با پوست صاف و ظریف دارد. رنگ پوشش بدن این گاو معمولاً سفید یا خاکستری است. در گاو نر خاکستری ممکن است ناحیه ی یک چهارم جلویی و پشت بدن پر رنگ تر باشد و در طول پشت آن ها نوار خاکستری روشنی وجود دارد. رنگ گاو ها در ماه زمستان و هنگام آبستنی پر رنگ می شود. در منطقه ی تاری، علاوه بر رنگ سفید و خاکستری، رنگ های سیاه و قرمز یا ترکیب آن ها نیز دیده شده است. دلیل این تنوع رنگ، تاثیر نژاد های وایت، رد و گر بر این نژاد است.

1. Sind
4. Cutch
7. Nagori

2. Thar
5. Cutchi

3. Thari
6. Kankrei

نژاد رد سیندی

تاریخچه و پراکنش

از گاو نژاد رد سیندی^۱ در انجمن کشاورزی الله آباد در هند برای ایجاد نژاد های براون سیند^۲ (سه هشتم تا پنج هشتم براون سوئیس) و جرسیند^۳ (ترکیبی با نسبت های یکسان از نژاد جرسی) استفاده می شود.

همچنین این نژاد برای ایجاد نژاد های زبوی شیری استرالیا^۴ (ساهیوال، رد سیندی و جرسی)، نجدی در خوزستان ایران (جرسی - رد سیندی همراه با گله های محلی) و زبوی تایوان، در چین (گله ی محلی یلو با رد سیندی و خون کنکرچ) مورد استفاده قرار می گیرد. این نژاد در دهه های ۱۹۳۰ تا ۱۹۵۲ به کشور برزیل و در دهه ی ۱۹۵۰ به کشور استرالیا وارد، و انجمن اصلاح نژادی این گاو ها در این دو کشور تاسیس شد. هم اکنون این نژاد به بیش از ۳۰ کشور در آسیا، آفریقا، آمریکای جنوبی و آمریکای شمالی صادر می شود.

خصوصیات

گاو این نژاد دارای جثه ی متوسط، شکل متناسب، کوهان و غبغبی سنگین و پیشانی حجیم و بزرگ است. همچنین حیوانی آرام و دارای پایه ی شاخ کلفتی است که از پهلوی سر رشد کرده و سپس به سمت بالا خم می شود. گوش ها حالتی افتاده و اندازه ی متوسطی دارند. پوشش بدن این گاو از زرد تیره تا قرمز تیره متغیر است.

گوساله ها با وجود کوچکی در هنگام تولد (وزن ۱۷ کیلوگرم) با رشد سریع تر نسبت به نژاد تاپارکار، در ۳۰ ماهگی به وزنی معادل وزن نژاد تاپارکار می رسند.

میانگین تولید شیر گاو های ماده در یک دوره ی شیر دهی ۲۸۴ روزه در پاکستان بیش از ۱۶۰۰ لیتر است. گاو های ماده اولین گوساله ی خود را در سن ۴۲ ماهگی به دنیا آورده و هر ۱۴ تا ۱۵ ماه یک بار می توانند گوساله ای داشته باشند.

1. Red sindhi
4. Australian Milking Zebu

2. Brownsind

3. Jersind

نژاد ساهيوال^۱

تاریخچه و پراکنش

به احتمال زیاد این نژاد از گله های افغانی مهاجر یا آمیزه هایی از نژاد گر به وجود آمده است. نژاد های به وجود آمده از این نژاد شامل نژاد ساهيوال فریزین استرالیایی^۲، نژاد زبوی شیری استرالیایی^۳، نژاد کوآسا^۴ (آمیزش نژاد ساهيوال با نژاد شورت هورن گوشتی) و نژاد جامائیکا هوپ^۵ می باشد. نژاد ساهيوال، نژادی شیری است که به طور گسترده ای به کشور های هند، استرالیا، و آفریقا صادر شده است.

خصوصیات

گاو های نژاد ساهيوال بدن نسبتاً گوشتی، متقارن و بلند، قفسه ی سینه ای کاملاً پُر، استخوان های خاصه ی بلند، شانته های حجیم، پوست بسیار شل، غبغب حجیم و سنگین، کوهان بزرگ، دم شلاقی و بلند و منگوله ی دم سیاه، اندازه ی سر متوسط، پیشانی پهن، صورت بشقاب مانند و چشم های باز و ظاهر آرام دارند. ران و اندام های حرکتی کوتاه و درشت، ظاهر درشت تری را نسبت به نژاد های هندی و پاکستانی دیگر نشان می دهند. گوش ها پاندولی و آویخته و به سمت پایین قرار می گیرند. شاخ های این نژاد ضخیم، کوتاه و پهن بوده و کمی به طرف بیرون خم شده است. رنگ پوشش بدن این گاو، قهوه ای میل به قرمز بدون لکه های سفید و گاهی اوقات به رنگ های سفید و خاکستری، قهوه ای و خنایی و سیاه و سفید است.

گاو های بالغ ۱۳۰ تا ۱۷۰ سانتی متر قد و ۴۱۰ تا ۵۴۵ کیلوگرم وزن دارند. گاو ماده دارای پستان های حجیمی بوده و میانگین تولید شیر در یک دوره ی شیر دهی ۲۸۳ روزه در پاکستان کمتر از ۱۷۰۰ لیتر است. گاو های ماده اولین گوساله ی خود را در سن ۴۰ ماهگی به دنیا می آورند و هر ۱۵ ماه یک بار می توانند گوساله ای داشته باشند. وزن گوساله ها هنگام تولد ۱۹ تا ۲۰ کیلوگرم بوده و تا سه سالگی به وزنی حدود ۳۳۰ کیلوگرم می رسند.

1. Sahiwal
3. Australian milking zebu

2. Australian friesian sahiwal
4. Quasah 5. Jamaica Hope

گاو گونه‌ی سانگا

تاریخچه و پراکنش

گاو های شاخ دار و بدون کوهان بومی دشت نیل^۱ حدود ۴ هزار سال قبل از میلاد در این منطقه به وجود آمدند. آن ها به همراه گاو های مصری یا گاو های شاخ دار هامیتیک مشهور بودند و هم اکنون آثار آن ها در اهرام مصر وجود دارد. پس از ۲ هزار سال، گاو های مصری شاخ دار از دشت نیل به اتیوپی و سپس به مناطق جنوبی آفریقا رسیدند. حدود ۲۰ هزار سال قبل از میلاد گاو های کوهان دار (زبو های شاخ دراز) از پاکستان و هند به آفریقا رفتند (منطقه ای که امروزه کشور های اتیوپی و سومالی نامیده می شود) و در آنجا با گاو های شاخ دراز مصری آمیزش کردند. حاصل این آمیزش به وجود آمدن گونه‌ی سانگا^۲ بود. گونه‌ی سانگا در کشور های سودان، اوگاندا، کنیا و دیگر قسمت های شرقی آفریقا گسترش یافت و بنیان گذار بسیاری از نژاد های بومی آفریقا شد. گاو های گونه‌ی سانگا تنها در قاره‌ی آفریقا (به جز مناطقی که آگاهانه صادر شده، مانند نژاد افریکاندر که از این گونه است) و بیشتر در جنوب آفریقا به صورت گله های مجزا یافت می شوند.

خصوصیات

گونه‌ی سانگا بسیاری از ویژگی های گونه‌ی زبو را دارد. این گاو اغلب شاخ های بلند چنگالی شکل، اندام های حرکتی کاملاً بلند و ساختار بدنی سبک تر از نژاد زبو دارد. رنگ بدن آن ها قرمز یا قرمز خال خالی است و این رنگ در تمام گاو های سانگا مشترک است. کوهان گونه‌ی سانگا ماهیچه ای تر از کوهان زبو بوده و بسیار گرد و کوچک تر است به طوری که حتی در موقعیت گردنی - مهره ای یا سینه ای قرار می گیرد.

نسل جدید گونه‌ی سانگا دارای اندازه های متفاوت و وضعیت شاخ های مناسب برای انتخاب های متفاوت و سخت گیرانه به وسیله‌ی قبایل مختلف است. امروزه تعداد قابل توجهی از این گاو ها در کشور های اوگاندا، رواندا و بروندي یافت می شوند.

1. Nile

2. Sanga

نژاد آنکول و اتیوسی

تاریخچه و پراکنش

گاو نژاد آنکول و اتیوسی^۱ از گاو های گونه‌ی سانگا به وجود آمده است. این گاو به دلیل نگه داری در قبایل و شرایط مختلف، دارای انواع متفاوتی است. در اوگاندا گاو های گونه های سانگا و متعلق به قبیله نکول^۲ را آنکول می گویند. در رواندا و بروندي گونه های مختلف سانگا در قبیله تیوسی^۳، به نام واتیوسی نامیده می شوند. در رواندا معمولاً گونه واتیوسی به نام اینکوکو^۴ نیز نامیده می شود.

این گاو بنا بر سنت بومی ها به عنوان گاو مقدس نگه داری می شود. این نژاد را در ایالات متحده، آنکول و اتیوس می نامند ولی در اصل گونه های آنکول و واتیوسی متفاوت هستند و در برخی منابع، هر کدام را یک نژاد جداگانه به حساب می آورند، ولی در اصل از اجداد مشترکی هستند ولی چون در قبیله های مختلفی نگه داری می شدند، در اثر آمیزش های متفاوت دارای زیر گونه های متفاوتی شده اند. آنکول در اصل سه زیر گونه دارد که به شرح زیر است:

- ۱) زیرگونه‌ی باهما^۵ که در شمال کیوو^۶ نزدیک منطقه ادوارد و دریاچه امین^۷ یافت می شود.
 - ۲) زیرگونه‌ی تیوسی که در بروندي یعنی نزدیک شمال دریاچه تانگانیکا^۸ یافت می شود.
 - ۳) زیرگونه‌ی باشی^۹ که در جنوب کیوو و اطراف دریاچه کیوو یافت می شود.
- در بین این سه گونه، گونه‌ی باهما کوچک ترین و گونه‌ی تیوسی بزرگ ترین شاخ را دارد. رنگ گونه های آنکول متفاوت است ولی در زیر گونه‌ی تیوسی معمولاً رنگ قرمز، غالب است. در دهه های ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰ تعدادی از این گاو ها برای نمایش در باغ وحش ها به آلمان و دیگر کشور های اروپایی وارد شدند. واردات بیشتر پس از جنگ جهانی دوم انجام گرفت و تعدادی از این گاو ها به کشور کانادا نیز وارد شدند.
- در سال ۱۹۶۰، دو گاو نر اروپایی از کشور اسکانندیناوی به آمریکا فرستاده شدند. سه سال بعد یگ گاو ماده نیز از یک باغ وحش انگلیسی به این کشور وارد شد (واردات مستقیم از آفریقا به دلیل مسایل سلامتی و ایمنی امکان پذیر نبود) و در سال های اخیر گاو های

1. Ankol-Watusi
4. Inkuku
7. Amin

2. Nkol
5. Bahema
8. Tanganika

3. Tusi
6. Kivu
9. Bashi

واتیوسی توسط مالکان خصوصی و باغ وحش ها خریداری می شوند. انجمن پرورش این نژاد به منظور استفاده از آن ها در نمایش ها و ظرفیت و توان ژنتیکی آن ها در تولید گوشت تاسیس شده است.

خصوصیات

این گاو دارای سر متوسط تا دراز، گردن کوتاه، غبغب عمیق و قفسه‌ی سینه‌ی کوچکی است. کوهان در این نژاد کوچک بوده و در گاو نر کمتر دیده می شود. گاو های نر وزنی بین ۴۵۰ تا ۷۲۵ کیلوگرم و گاو های ماده وزنی بین ۴۰۸ تا ۵۴۵ کیلوگرم دارند. گوساله ها نیز در بدو تولد ۱۴ تا ۲۳ کیلوگرم وزن دارند.

گونه‌ی واتیوسی یا تیوسی، گاو های جنگ جویی هستند و بلند ترین نژاد در دنیا با استخوان بندی خوب و ظریف به شمار می آیند و می توانند با نژاد های دیگر رقابت کنند. شاخ های، بلند و رو به بالای این نژاد می تواند بین ۱۵۰ تا ۱۸۰ سانتی و محیط شاخ ها بین ۴۰ تا ۴۵ سانتی متر است. شاخ های آن ها در قسمت نوک از یکدیگر ۲۴۰ سانتی تر فاصله دارند.

بزرگ ترین نوع این نژاد گاو های اینیامبو^۱ هستند که مقدس بوده و قبلاً تحت مالکیت روسا و پادشاهان ایالتی بوده اند. رنگ بدن بیشتر گاو های واتیوسی تماماً قرمز تیره با رگه های خال دار به رنگ سفید است ولی دامنه‌ی کاملی از رنگ ها را می توان در این گاو ها مشاهده کرد که شامل کهربایی، قهوه ای، سیاه، خاکستری، سفید، زرد یا خرمایی مایل به خاکستری است.

نژاد افریکاندر (گوشتی)

تاریخچه و پراکنش

نژاد افریکاندر^۲ نژاد بومی کشور آفریقای جنوبی است و به گونه‌ی سانگا تعلق دارد. اجداد آن در حدود ۱۵۰۰ سال پیش از میلاد مسیح از قاره‌ی آسیا به آفریقا برده شدند. این گاو از همان ابتدا برای تولید گوشت به کار گرفته شد.

1. Inyambo

2. Africander

اجداد این گاو احتمالاً با هوتنتات ها (جامعه ای کوچک، با پوست روشن و ضعیف که با بوشمن ها در ارتباط بودند) مهاجرت کرده اند. هوتنتات ها چندین سال پیش، در روند مهاجرت خود به دماغه گود هُپ^۱ رسیدند.

در قرن پانزدهم، این نژاد در کشور آفریقای جنوبی و خلیج های سالدانها^۲ و موسل^۳ توسط پرتغالی ها مورد توجه قرار گرفت. در آن زمان نظریه ای به این مضمون وجود داشت که در برخی گاو های نژاد آفریکاندر خون نژاد آلت گانای^۴ پرتغالی وجود دارد. همچنین گاو نژاد آفریکاندر شباهت خاصی از نظر رنگ، شکل سر و شاخ با این گاو داشت.

از آنجا که گاو نژاد آفریکاندر، حیوانی قوی، بارکش، مطیع، آرام و دارای سرعت و استقامت بالایی بود، شهرت قابل توجهی به دست آورد. قد بلند گاو های آفریکاندر در اوایل قرن هفدهم مورد توجه قرار گرفت. این گاو چند سانتی متر از گاو های هلندی بلند تر بود و با گاو های هلندی تفاوت وزن چندانی نداشت ولی شاخ های آن معمولاً بلند تر و زیباتر بود. گاو آفریکاندر با آب و هوای نیمه بیابانی، گرم و گیاهان علوفه ای و بسیار متراکم به خوبی سازگار شده است. همچنین این گاو برای پیاده روی های بسیار طولانی جهت یافتن آب و غذا بسیار مناسب است. فردی ادعا کرده که با گاو نر بارکش خود به مدت ۱۵۰ ساعت بدون دادن آب به حیوان، مسافرت کرده است.

در اواسط قرن هفدهم، مهاجران هلندی ساکن در دماغه ی گود هُپ، شروع به رام کردن برخی از گاو های رنگی و متنوع این نژاد نمودند. در آن زمان به دلیل کمبود خوراک و احتیاج ساکنان دماغه به غذای بیشتر، این نژاد برای تولید گوشت بیشتر، اصلاح شد. پس از مدتی نژاد آفریکاندر به عنوان یک نژاد گوشتی ممتاز معرفی شد.

پس از چند دهه انتخاب در بین گاو نژاد آفریکاندر، این گاو اندام های حرکتی بلند و کشیده ی خود را از دست داد و به یک نژاد گوشتی تبدیل شد. امروزه نژاد آفریکاندر اصلی ترین نژاد گاو داری های کشور آفریقای جنوبی است. این نژاد، نژادی اصیل بوده و در ایجاد نژاد های جدید نقش مهمی داشته است.

1. Good Hope
4. Alente gana

2. Saldanha

3. Mossel

نژاد های حاصل از آمیزش این گاو با گاو های نژاد های دیگر عبارتند از:

- (۱) نژاد بُنسمارا^۱
 - (۲) نژاد پلمونت رد^۲ استرالیایی (افریکاندر با شورت هورن و هرفورد)
 - (۳) نژاد افریکان گوس^۳ آمریکایی (افریکاندر با نژاد آبردین آنگوس)
 - (۴) نژاد بارزونا^۴ (افریکاندر با نژاد های آبردین آنگوس، هرفورد و سانتا گرتودیس)
 - (۵) نژاد نوراس^۵ یک نژاد گوشتی از کشور نامیبیا است.
 - (۶) نژاد هلمونگر^۶ گاو نر افریکاندر با گاو ماده براون سوئیس که نژاد حاصل از تلاقی این دو، رنگ خرمایی مایل به خاکستری روشن داشت. نژاد هلمونگر مانند نژاد نوراس متعلق به کشور آفریقای جنوبی است.
 - (۷) نژاد ناما^۷ (افریکاندر با نژاد های هوتن تت، اوامبو^۸ و دامارد^۹ و به همان اندازه خون نژاد فریزین) نژادی بلند تر، قوی تر و شیرده تر از نژاد های اوامبو و دامارد بوده است. بسیاری از گاو های جنوب کشور نامیبیا در اثر طاعون گاوی در سال ۱۸۹۰ و جنگ سال های ۱۹۰۴ تا ۱۹۰۸ در آلمان از بین رفتند.
- گاو نژاد افریکاندر به کشور های استرالیا، فیلیپین و ایالات متحده ی آمریکا نیز صادر شده است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن این نژاد معمولا قرمز و شاخ های آن بلند و جانبی است. این گاو کوهانی بزرگ و ماهیچه ای و غبغب بزرگی دارد که تا میانه ی اندام های حرکتی جلویی ادامه پیدا می کند. این گاو مقاومت زیادی در برابر گرما دارد و در برابر حشراتی مانند ساس و کنه نیز مقاوم است. در کل، گاوی آرام و سازگار با آب و هوای نیمه استوایی و استوایی مرطوب و خشک است.

جنه ی درشت و بدن نیرومند این گاو، آن را برای مقاومت در برابر شرایط سخت و بارکشی مناسب کرده است. این گاو در شرایط سخت آب و هوایی و زمین های نامساعد، قابلیت حمل بار زیادی را دارد.

1. Bonsmara
4. Barzona
7. Nama

2. Belmont Red
5. Nuras
8. Ovambo

3. African gus
6. Holmonger
9. Damard

گاو ماده	گاو نر	صفت
۵۲۵-۶۰۰	۷۵۰-۱۰۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۲۳-۱۳۳	۱۳۰-۱۴۲	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولید مثلی

گوساله‌ی این نژاد در هنگام تولد ۲۸ تا ۳۵ کیلو گرم وزن دارد. این نژاد دیر بالغ می‌شود و گاو ماده اولین گوساله‌ی خود را در سن ۴۲ ماهگی به دنیا می‌آورد. همچنین مادر خوبی برای گوساله‌ی خود است. گاو ها در سن ۲۰۵ روزگی و هنگام شیرگیری، ۱۷۵ تا ۱۸۰ کیلوگرم وزن دارد.

کریولو

اصطلاح کریولو^۱ به طور تحت اللفظی، بچه شیر خوار یا بچه‌ی تحت مراقبت ترجمه می‌شود و به معنی اهلی و رام نیست، بلکه به معنی بومی است. در مستعمرات فرانسه، پرتغال و اسپانیا این اصطلاح اشاره به مردم بومی با خون اروپایی خالص دارد، که در مقابل بومیان با رنگ‌های مختلف در مستعمرات قاره آمریکا، آفریقا و هند شرقی قرار دارد، ولی این کلمه در گفتار عمومی برای توصیف بومیان با خون ترکیبی استفاده می‌شود. به این ترتیب طبق تعریف، کریولو گله‌ی ایبیری در مستعمرات قدیمی است که معنی آن‌ها در بر گیرنده محدوده‌ی گسترده‌ی از انواع گاو‌های اسپانیایی و پرتغالی هستند؛ پس آن‌ها یک نژاد مستقل نیستند، بلکه در یک گروه قرار دارند.

گله‌ی ایبیری وارد شده به آمریکا از نژاد خاصی نبود. این گله سال‌ها قبل از اقدام اروپاییان به اصلاح نژاد جهت یکنواختی رنگ و شکل نژاد‌های خود، وجود داشته است. این اقدامات در نیمه دوم قرن نوزدهم آغاز شد و تاثیر کاملاً مشهودی داشت. به عنوان مثال، در قرن هجدهم، مدارک مربوط به مزایده‌ها در کشور انگلستان نشان دهنده محدوده‌ی

1. Criollo

گسترده ای از رنگ ها در بین نژاد ها است ولی تا اواخر قرن نوزدهم این محدوده به طور قابل توجهی کاهش و اکثر نژاد ها محدود به یک یا دو رنگ شدند.

اگر چه برقراری ارتباط کریولو های اصلی با نژاد های اولیه و اصلی و نیز نژاد های پرتغالی و اسپانیایی امروزی آشکار است، ولی کریولو های اسپانیایی و پرتغالی به طور قابل توجهی در قرن های متمادی تغییر یافته اند. کریولو های اولیه و اصلی به خاطر محیط زیست و کریولو های بعدی به سبب آمیخته گری، تغییر و تحول یافته اند.

گله هایی که در کوه های آند بوده و در این آمیزش ها انتخاب نشده اند، بوس تاروس نامیده می شوند و امروزه تمامی انواع رنگ ها و مدل ها را در پوشش بدن خود نشان می دهند. اولین کریولو ها در سفر دوم کریستف کلمب در سال ۱۴۹۳، یعنی هنگام سفر وی به ساحل شمالی هیسپانیولا^۱، به آمریکا آورده شدند. تعدادی از گاو های موجود در کشتی او در ساحل سانتا دومینگو^۲، (جمهوری دُمینکن^۳ امروزی) ساکن شدند. اولین بندری که کریستف کلمب این گاو ها را سوار کرده، بندر آندلس کادیز^۴ در جنوب غربی اسپانیا بود و مطمئناً نژاد های کریولو امروزی دارای شباهت های زیادی به نژاد های ریتتا^۵ و پریندا^۶ دارند. احتمالاً آیری های برزیلی از شمال پرتغال یعنی منطقه ی برخوردار این گله ها با نژاد های اسپانیایی شمال غرب مانند گالسیا^۷ آمده باشند. اولین گله در برزیل در سال ۱۵۳۴ از جزیره مادیرا^۸ در پرتغال و جزایر کیپ ورد^۹ به منطقه سائو ویسنته^{۱۰} رسیده است. تا اواخر قرن پنجم، بسیاری از گله های اسپانیایی به بازماندگان گاو های آفریقایی و خاورمیانه نزدیک بودند. آن ها نسبت به گاو های اسپانیایی سازگاری بیشتر و بهتری با شرایط محیطی آمریکای لاتین داشتند.

دو ویژگی در همه ی کریولو ها مشترک است. ویژگی اول، شاخ چنگالی شکل آن ها می باشد که به شکل فرمان دوچرخه است. در گاو های ماده، شاخ ها ابتدا به طرفین رشد کرده، سپس به سمت جلو آمده و به بالا پیچ خورده و اغلب به شکل فنری رو به بیرون انحنای پیدا کرده است. در گاو های نر، رشد شاخ ها جانبی و سپس به سمت جلو است.

1. Hispaniola
4. Andalusian Cadiz
7. Galisia
10. Sao Vicente

2. Santa Domingo
5. Retinta
8. Madeira

3. Dominican
6. Berrendas
9. Cape Verd

ویژگی دوم مشترک بین تمام کریولو ها، رام بودن آن ها است. قابلیت رام شدن، اولین اولویت در هنگام بارگیری کشتی های نسبتاً کوچک و شکننده برای سفر های طولانی و دارای فضای محدود عرشه و نیز مشکلات هنگام بار گیری بوده است. جالب توجه است که اجداد برخی کریولو ها سابقه سواری دادن دارند و ممکن است با دیدن غریبه ای در پنج قدمی آن ها کاملاً آرام باقی بمانند در حالی که گروهی از زبو ها، با مشاهده ی فردی در ۷۰ متری از آن ها فرار می کنند.

کریولو های ساکن در آب و هوای سرد تر و کوهستانی، پوشش بدن بلندتری دارند، در حالی که کریولو های ساکن در مناطق گرمسیری و کم ارتفاع، باید چندین ویژگی خاص مانند پوشش بدن بسیار کوتاه و کم پشت، پوست رنگی، ضخیم و چروک خورده را با هم داشتند تا می توانستند با گرما، حشرات و بیماری ها مقابله کنند. روی سر و گردن آن ها نیز چنین پوستی دیده می شد. احتمالاً این گروه ها در مراحل نخست تکامل بوده اند که در نهایت یک سانگا یا زبو شده اند.

به غیر از نمونه های مجزا، قبل از نیمه ی قرن نوزدهم، بشر دست به انتخاب زد. در نیمه ی اول قرن، عامل مهم و اصلی انتخاب، تحمل شرایط سخت بود و شرط نهایی، بقای مناسب ترین نوع بود. در قرن نوزدهم پرورش دهندگان گاو ترجیح دادند توان ژنتیکی کریولو های خود را به جای بهبود و اصلاح بر اساس انتخاب، در اثر آمیزش با نژاد های اصلاح شده و وارداتی شمال غربی بالا ببرند. این آمیزش ها برای نژاد های ساکن در مناطق معتدل بود. همچنین، آمیزش هایی با زبوی وارداتی ساکن در مناطق گرمسیری انجام گرفت. نتیجه ی این آمیزش ها کمتر شدن تعداد کریولو های خالص در زمان بسیار کوتاه و کنار گذاشته شدن آن ها در آمریکای لاتین و جنوب غربی آمریکا بود. تنها کریولو های خالص باقی مانده، در کوه های نیمه استپی آند و برخی نواحی آرژانتین و چاکو^۱ در بولیوی زندگی می کردند، چرا که با زبو و نژاد های اروپایی سازگاری نداشتند.

زبو ها و نژاد های اروپایی به صورت مجزا و یا در گله های کریولو نگه داری می شدند. چنین اتفاقی در همه جای دنیا برای بسیاری از گله های بومی رخ داده است. امروزه، تعداد گله های کریولو ی باقی مانده کم است. بزرگ ترین آن ها در کوبا و برزیل و همچنین هزاران

کریولوی کوچک در آند پراکنده هستند. همان گونه که گفته شد گاو های کریولو انواع مختلفی دارند که در جدول زیر مهم ترین آن ها آورده شده است.

Argentine Criollo	Mexican Criollo
Brazilian Criollo	Puerto Rican Criollo
Colombian Criollo	Tropical dairy Criollo
Cuban Criollo	Venezuelan Criollo
Guatemalan Criollo	

نژاد آرژانتین کریولو

تاریخچه و پراکنش

نژاد آرژانتین کریولو^۱ نوعی از گاو های کریولوی کشف شده در آمریکا است و نژاد تگزاس لانگ هورن را نیز شامل می شود. منشاء پیدایش گاو های کریولو به نخستین گاو های آورده شده توسط کلمبوس^۲ در سفر های خود به آمریکا یعنی سال ۱۴۹۳ بر می گردد. این گاو ها در منطقه ای اندالوزیا انتخاب شدند و در اردو های مستعمره سازی پخش و گسترش یافتند. به همین خاطر به سرعت در سراسر آمریکا و متناسب با شرایط آب و هوایی مختلف گسترش یافتند و سپس با گاو های سازش یافته آمیزش داده شدند. هم اکنون این نژاد حاوی خون نژاد های کشف شده از یخچال های طبیعی پاتاگونیایی تا غرب آمریکای شمالی است.

خصوصیات

گاو ماده این نژاد دم بلندی دارد که در سطح بالای کپل قرار گرفته و نشان دهنده ی گوساله زایی آسان است. این گاو ها روزانه ۴ تا ۶ لیتر شیر تولید می کنند. قابلیت باروری بالا و سهل زایی گاو ماده ی این نژاد، آن را برای سیستم های غیر متمرکز، متناسب می سازد. تنوع ژنتیکی این نژاد یکی دیگر از مزیت هایی است که در بررسی ها و به ویژه در برنامه های آمیزش مورد توجه قرار می گیرد، زیرا تنوع ژنتیکی در این نژاد، آمیخته گری و دورگ گیری قوی تری را تضمین می کند.

1. Argentine Criollo

2. Columbus

تولید شیر این گاو سبب شده که آن‌ها را در مناطقی پرورش دهند که امکان نگه داری نژاد های شیری قدیمی وجود ندارد. مقاومت و طول عمر بالا از امتیازاتی است که این نژاد به نتاج خود منتقل می‌کند. گوشت این گاو‌ها نیز کیفیت بسیار خوبی از نظر طعم و تردی دارد. وزن گاو های نر بین ۶۰۰ تا ۸۰۰ کیلو گرم و گاو های ماده بین ۴۰۰ تا ۴۴۰ کیلو گرم است.

نژاد تگزاس لانگ هورن

تاریخچه و پراکنش

نژاد تگزاس لانگ هورن^۱، از نژاد های پایه‌ی برهمن، هر فورد، آبردین آنگوس و شورت هورن به وجود آمده و همانند نژاد های بیف مستر، برانگوس و سانتاگرترو دیس در آمریکا فراوان است. بیش از یک چهارم مساحت تگزاس (۲۵۹۰ هزار کیلومتر مربع)، تحت پرورش لانگ هورن های تگزاسی است. مراتع باز و پهناور شمال منطقه پند هندل، به جایگاه های پروار تبدیل، و برای پروار بندی متراکم دام های جوان این نژاد به کار گرفته شد. این مناطق شامل فلوریدا، کالیفرنیا، تگزاس و نیو مکزیکو بودند.

در سال ۱۹۶۰ گله‌ی بزرگی از کریولو ها در نزدیکی رودخانه‌ی سایین (منطقه‌ی تگزاس امروزی) توسط افراد مامور مکزیک در اسپانیا به وجود آمد. در گذشته، تگزاس تحت کنترل مکزیک بود تا این که در سال ۱۸۴۵ میلادی به عنوان ایالت بیست و هشتم به آمریکا پیوست. به زودی گله های آمیخته در این گله های اسپانیایی شاخ بلند، در اثر دو قرن انتخاب طبیعی در محیط های سخت و ناگوار، گله های آمیخته‌ی اسپینیش لانگ هورن سرسخت و پر طاقت شدند و تعداد آن‌ها در نواحی ریو، براوو و سایین به شدت افزایش یافت. همچنین این گاو ها به شدت وحشی شدند به طوری که حتی قادر به دفاع از خود در بیابان های گرم و خشک یا حتی شرایط برفی زمستان بودند.

تا دهه‌ی ۱۸۶۰، تعداد گاو های وحشی تگزاسی به میلیون ها راس رسید، تا این که تگزاسی ها پس از جنگ های داخلی شروع به جمع آوری و شکار آن‌ها کردند. تا اواخر قرن نوزدهم، گاو های تگزاس لانگ هورن همانند گاو های لانگ هورن کشور انگلستان با خطر انقراض رو به رو شدند. در سال ۱۹۶۰ تنها ۲۵۰۰ راس گاو لانگ هورن در آمریکا وجود داشت. در سال ۱۹۶۴، هنگامی که گروهی از پرورش دهندگان متوجه وجود انجمن

1. Texas Longhorn

پرورش دهندگان گاو های این نژاد در آمریکا شدند، تنها ۱۵۰۰ راس از گاو های خالص این نژاد باقی مانده بود که در باغ وحش ها، پناهگاه ها و پارک ها پراکنده بودند، به همین دلیل، انجمن پرورش دهندگان، این گاو ها را به تگزاس آوردند. امروزه تعداد گاو های این نژاد حدود ۱۰۰ هزار راس است.

خصوصیات

نژاد تگزاس لانگ هورن سازگاری خوبی با محیط خود پیدا کرده و با انتخاب طبیعی به طور کامل اصلاح شده، به طوری که پروار بندی و استقامت این گاو ها بسیار معروف است. این نژاد همانند برخی نژاد های ساکن در جزایر و نیز مناطق مرتفع اروپا، دارای توانایی استفاده ی مؤثر از علوفه خشک و نا مرغوب، حتی یوکا^۱ و ریشه های کاکتوس و نیز مراقبت عالی از خود هستند. گاو های ماده، گوساله زایی راحتی داشته و مادران بسیار خوبی هستند. گوساله ها دارای مقاومت بالایی در برابر انگل ها و بیماری ها هستند. این گاو به طور طبیعی همیشه لاغر بوده و از نظر اقتصادی راندمان خوبی ندارد.

در این گاو ها هیچ گونه استنادی در مورد رنگ وجود ندارد و پرورش دهندگان نیز اقدامی برای ایجاد رنگ خاص در این نژاد نکرده اند. گاو لانگ هورن، حیوانی بلند و مرتعی بوده و کفل آن بلندتر از ستیخ گردنی است. این نژاد دارای سر دراز و بزرگ و شاخ هایی به شکل فرمان دوچرخه است که به راحتی قابل تشخیص می باشد. در گاو ماده ی این نژاد شاخ ها منشعب، دراز و باریک است و ابتدا به سمت بالا و سپس به بیرون پیچ خورده است. در گاو نر، شاخ ها به سمت بیرون، جلو و دو باره به بیرون پیچ می خورند. فاصله نوک دو شاخ از هم ۱۰۰ سانتی متر و طول هر یک اغلب ۱۵۰ تا ۱۸۰ سانتی متر است. در برخی موارد خاص تا ۲۷۵ سانتی متر هم می رسد.

نژاد یاک

تاریخچه و پراکنش

یاک^۱ اهلی (بوس (پوئفاگوس) گرانینز^۲) یا گاو غرغر کننده در مناطق فلات تبت، کشور های همسایه‌ی هیمالیا و محدوده‌ی آلتای^۳ در مغولستان زندگی می‌کند. جمعیت های اصلی این نژاد در کوهستان ها، فلات تبت، غرب چین، شمال افغانستان از هیمالیا تا غرب چین و از تاجیکستان تا قزاقستان، مغولستان و سیبری یافت می‌شود. این گاو کمتر از ۳ هزار سال قبل اهلی شده و در حاشیه‌ی مناطق تبت با گاو های اهلی آمیزش انجام داده است.

در سال ۱۹۸۰، جمعیت تخمینی این نژاد در چین بیش از ۱۲ میلیون راس بود که در حدود ۸۵ درصد از مجموع یاک های سراسر جهان را تشکیل می‌دادند. اکثر گاو های یاک (حدود ۷۰ درصد) در مناطق علف زاری شمال و غرب استان سیچوان^۴ یعنی در نواحی سرد کوهستانی و مرتفع چین و دارای بیش از سه هزار متر ارتفاع زندگی می‌کنند و ۳۰ درصد دیگر این گاو ها در مناطق استپی سرد، مرتفع، خشک و بی حاصل شمال تبت و غرب استان گینگای^۵ در ارتفاعات ۴۵۰۰ تا ۵۰۰۰ متری پراکنده هستند. میانگین دمای این منطقه صفر درجه و بارش سالانه تنها ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلی متر در منطقه اینوم^۶ می باشد که منطقه ای برای یاک ها و بز ها است ولی مختص گله های گاو و گوسفند نیست. حدود ۱۰ درصد دیگر از این گاو ها در مناطق استپی کوهستانی شمال تبت و بقیه در کوهستان های منطقه‌ی بیابانی شمال غربی حاشیه استان اکسینجیانگ^۷ پراکنده هستند. یاک ها اصولاً موجوداتی هستند که در ارتفاعات و آب و هوای سرد یافت می‌شوند که احتمالاً گاو های اهلی نمی‌توانند در آنجا زنده بمانند.

گاو نژاد یاک برای افراد ساکن در مناطق کوهستانی مفید و ضروری است. یاک اهلی مدت ها قبل از یاک وحشی تبت رام شده است. در تبت گاو نر تبتی را به عنوان بروننگ یا دروننگ^۸ و ماده‌ی آن را تحت عنوان بروننگبری یا دروننگبری^۹ می‌شناسند.

گاو نر می‌تواند در هر موقع از سال به جفت گیری بپردازد ولی گاو ماده (چه رام باشد و چه وحشی) به صورت فصلی جفت گیری می‌کند. در واقع یاک اهلی بر خلاف نام لاتین خود

1. Yak	2. (Bos (Poephagus) grunniens)	3. Altai
4. Siechuan	5. Qinghai	6. Annum
7. Xinjiang	8. Brong or Drong	9. Brongbri or Drongdri

از گونه های یکسانی به وجود آمده که غرغر یا خرخر نمی کند. این نژاد معمولاً به جز هنگام جفت گیری، ساکت و آرام است. گاو های اهلی، کوچک تر از نوع وحشی هستند، ولی جثه ی آن ها مطابق با محیط و تغذیه متفاوت است.

خصوصیات

رنگ بدن یک متغیر است و اغلب به رنگ قهوه ای تیره می باشد، ولی می تواند سفید خالص، نقره ای خاکستری، قرمز، سبز، شاه بلوطی مایل به آبی، قرمز مایل به سفید و یا ابلق باشد و اغلب، نقاط سفیدی بر روی صورت خود دارد.

شاخ در یک اهلی، کوچک تر و نازک تر از شاخ های یاک وحشی است. حدود ۹۰ درصد از یک های کشور مغولستان بی شاخ ولی در نپال اغلب یک ها شاخ دار هستند. شیر یک محصول مهمی است. تولید شیر سالانه آن ها در حدود ۴۰۰ لیتر با ۷ درصد چربی است. شیر این گاو دارای ذرات چربی بزرگی است. از شیر یک برای تهیه پنیر و کره استفاده می شود.

گاو ها پس از گذشت ۲ ماه از به دنیا آوردن گوساله های خود، شیروار می شوند و شیر دهی آن ها تا ۵ ماه ادامه می یابد. مصرف علوفه و راندمان تولید شیر گاو ماده در ماه جولای (بهترین زمان برای چرا) به نقطه اوج خود می رسد، ولی در ماه اکتبر یعنی هنگام خشک شدن علف های کوهی، راندمان تولید شیر آن کاهش می یابد.

گاهی اوقات در صورت عدم آبستنی، شیر دهی تا سال دوم هم ادامه می یابد. میانگین سالانه ی تولید شیر مطابق با محیط و سیستم های پرورش و مدیریت متغیر است.

هر گاو، سالانه حدود ۳ کیلوگرم پشم تولید می کند که در تهیه روکش، چادر و طناب استفاده می شود. در کوه های هیمالیا از مدفوع این گاو به عنوان سوخت نیز استفاده می شود. کاربرد اصلی این گاو در بارکشی و سوارکاری است و به عنوان کشتی های فلات شناخته شده اند. این گاو ها می توانند باری در حدود ۶۰ تا ۸۰ کیلوگرم را به مسافت ۲۰ تا ۳۰ کیلو متر در کوهستان های سرد حمل کنند. بلوغ این گاو بر اساس نوع تغذیه تغییر می کند. یک جوان و دارای تغذیه ی مناسب می تواند در ۱۴ تا ۱۶ ماهگی بالغ شود، ولی بلوغ گاو های فاقد تغذیه ی مناسب، ممکن است ۴۰ ماهگی هم به تاخیر بیفتد.

نژاد کوپری

تاریخچه و پراکنش

نژاد کوپری^۱ (بوس سائوولی^۲) نا آشنا ترین و قدیمی ترین نژاد گاو وحشی است. این نژاد در سال ۱۹۷۳ به صورت تصادفی توسط دانشمندان غربی کشف شد، و آن هنگامی بود که گوساله ای کوچک از این نژاد در بین گله ای از دام های هندی و چینی در حال حمل به باغ وحش ونیسنس در پاریس پیدا شد.

بسیاری از مجسمه سازان، مجسمه ها و نقش برجسته های کوپری را حکاکی کرده اند. در سال ۱۹۶۴، کشور کامبوج نژاد کوپری را در حالی به عنوان حیوان ملی خود اعلام کرد که تنها ۵۰۰ راس از این نژاد وحشی در کشور وجود داشت ولی این تعداد تا دهه ی ۱۹۷۰ به کمتر از ۷۰ راس رسید و هم اکنون احتمال دارد نسل این نژاد منقرض شده باشد و اگر تعدادی از این گاو ها از زد و خورد های منطقه ای نیز جان سالم به در برده باشند، محدود به منطقه ی رود مکونگ^۳ در جنوب کامبوج یا محدوده ی دانگرک^۴ و دیگر بخش های شرقی تایلند تا جنوب و خاور دور و ویتنام می شوند. ولی قابل ذکر است که کامبوج سرزمین مادری این نژاد است.

خصوصیات

گاو نژاد کوپری بدنی لاغر و اندام های حرکتی بلند دارد و غبغب بزرگ آن از گلو تا وسط قفسه سینه ادامه دارد. حیوان درشت جثه ای نیست و رفتاری مانند گوزن دارد و با سرعتی در حدود ۳۰ الی ۳۲ کیلومتر در ساعت می دود. ستیغ گردنی^۵ در این گاو ها بلند تر از نژاد بانتنگ^۶ و کوچک تر از نژاد گاور است. گاو های نر و پیر، سیاه رنگ ولی گاو های جوان تر معمولاً خاکستری رنگ می باشند. گاو های ماده نیز به رنگ قهوه ای روشن یا خاکستری بوده، پوست پای همگی، سفید و دارای رگه ای از موی مشکی در جلوی پا هستند.

1. Kouprey
4. Dangrek

2. Bos sauveli

3. Mekong

۵ - از برآمدگی قاعده گردن در بالای شانه تا اواسط ناحیه ی پشت حیوان را ستیغ گردنی گویند.
6. Banteng

شاخ در این گاو ها اندازه متوسطی داشته و جالب توجه است. در حیوانات نر، به دلیل عادت کوبیدن به زمین، شاخ ها به شدت ساییده می شود. شاخ های ظریف و نازک، چنگالی شکل و پیچ خورده به سمت بالا رشد کرده اند و شکل آن ها متفاوت از شاخ گاو های رام یا وحشی دیگر است. نژاد کوپری عصبی و فوق العاده خجالتی است هر چند که ممکن است ۴۰۰ تا ۸۰۰ سال قبل رام شده باشند.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۱۵۰-۲۰۰	۱۱۵-۱۵۰
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۹۰	۶۷/۵

نژاد گائور

تاریخچه و پراکنش

گائور^۱ وحشی درشت جثه (بوس (بایبوس) گائوروس^۲) در جنگل های تپه ای جنوب شرق آسیا نام های زیادی دارد که معمول ترین آن ها بایسون هندی است (ولی این نام درست نیست). گائور گونه ای است که همانند بانتنگ، کوپری و کامبوجیانی هم جنس بایبوس است و به این ترتیب بیشتر با گاو های گله ای مرتبط است تا بایسون یا بوفالو^۳.

گائور وحشی دارای چندین زیر گونه ای محلی است که می توان به زیر گونه های بوس گائوروس گائوروس^۴ یعنی گائور هندی، بوس گائوروس رییدی^۵ برمه ای و بوس گائوروس هاباکی^۶ از گونه مالایی اشاره کرد. تمام گونه های وحشی گائور هم اکنون نادر هستند و تنها تعداد کمی از این گله ها در کشور هند، نپال، برمه، تایلند، لائوس، کامبوج، ویتنام و شبه جزیره مالی و نیز علف زارهای موجود در جنگل های مرتفع گرمسیری وجود دارند، در این مناطق حیوانات می توانند به چرا پرداخته و قادر هستند با وجود غذایی با کیفیت پایین، شرایط بدنی خود را حفظ کنند.

گائور در سراسر جنوب و جنوب شرقی آسیا پرورش یافته است. در این مناطق، بین نژاد گائور و کشاورزان به طور خاصی همزیستی وجود داشت. گائور وحشی طبیعتاً ترسو و خجالتی

1. Gaur

4. B.g.Gaurus

2. Bos (Bibos) gaurus

5. B.g.readei

3. Buffalo

6. B.g.hubbacki

بوده و در حضور انسان، حالت تهاجمی به خود نمی‌گیرد. مگر این که مورد آزار و اذیت قرار گیرد. در صورت نگه داری گائور در باغ وحش ها، کاملاً رام و اهلی می‌گردند. در حقیقت، باغ وحش ها و مناطق حفاظت شده، آخرین پناهگاه این حیوانات هستند، چرا که در مناطق دیگر عواملی مانند فشار بر محل سکونت آن ها، امنیت کمتر و وجود بیماری های خاص گاوی باعث انقراض این نژاد شده است.

گائور صورت جالبی دارد. این خصوصیت نشان دهنده اشتباه در نام گذاری این نژاد به نام های بایسون و یا بوفالو است. به طور کلی دلیل این نام گذاری بیشتر به ظاهر ترسناک این حیوان بستگی دارد نه حمله در برابر خطر، با این حال گائور در برابر ببر به خوبی از خود دفاع می‌کند.

خصوصیات

گائور نر دارای سر بزرگ و خاکستری است. شاخ های هلالی شکل آن، ضخیم و بزرگ بوده و از کنار سر رشد کرده، به سمت بالا خم شده و تمایل به داخل پیدا می‌کند. طول شاخ ها در گاو نر به ۸۰ سانتی متر می‌رسد. رنگ شاخ ها زرد کرمی رنگ است و در قسمت نوک تیز آن، سیاه می‌شود.

اندام های حرکتی درشت و ستبر این گاو، بدن حجیم و قدرتمند آن ها را نگه می‌دارد. داشتن ستیخ گردنی و عضلانی همانند بایسون، از دیگر مشخصات این گاو است. غنغب آن مانند زبو از پا های جلویی آویزان است. غنغب کوچکی نیز در زیر گلو دارند.

پوشش بدن گاو نر، سیاه کهربایی و درخشان (ولی یک نوع گاو نر تقریباً بی مو نیز وجود دارد)، گاو نر جوان نیز به رنگ قهوه ای مایل به قرمز و رنگ گوساله ها در بدو تولد زرد مایل به طلایی روشن است. این گاو مفصل خرگوشی سفید یا مایل به زرد تا زانو دارد و دارای پیشانی سفید رنگی است. چشم های این گاو به رنگ قهوه ای است ولی در اثر انعکاس نور، آبی به نظر می‌رسد.

ارتفاع بدن نژاد گائور ۱۷۰ تا ۲۰۰ سانتی متر است ولی در انواعی از آن ها به ۲۲۰ سانتی متر هم می‌رسد. وزن گاو نر ۶۰۰ تا ۹۴۰ کیلو گرم است. تعداد کمتری از گاو های ماده نسبت به گاو های نر دارای شکلی متناسب تر هستند و وزن آن ها ۱۵۰ کیلو گرم کمتر از گاو های نر است. این نژاد به طور استثنایی زایا و بارور بوده و قادر است تولد گوساله و بقای آن را تا ۱۰۰ درصد برساند.

یکی از مشخصات منحصر به فرد نژاد گائور بوی بدن وی است. بوی معطری که روغنی به نظر می رسد و احتمالاً در دور کردن حشرات موذی به گائور کمک می کند. گائور از هوشیاری لازم برای نیفتادن در دام انسان برخوردار است، ولی سرانجام اسیر شدن را پذیرفته و اهلی شد. اگر با گاو های رام و اهلی آمیزش کند، احتمال تولد فرزندی زیبا زیاد است. وجود ویژگی هایی مانند بدن عضلانی، جثه ی بزرگ، تحمل آب و هوای مرطوب و مقاومت در برابر بیماری های گرمسیری و انگل ها، در آمیزش این گاو با گاو های اهلی فوق العاده ارزشمند است.

نژاد بانتنگ

تاریخچه و پراکنش

بانتنگ^۱ وحشی یا بوس (بایبوس) جاوانیکوس^۲ یکی از گروه گله های واقعی است که شامل گونه ی زبوی اهلی و گاو های بی کوهان یعنی یاک، گائور وحشی و کوپری است، ولی شامل گاو های کوهان دار وحشی آمریکا و بوفالو ها نمی شود.

بانتنگ، گائور و کوپری معمولاً در رده بندی جداگانه ای قرار می گیرند که متمایز از یاک و زبوی اهلی (یعنی زیر جنس بایبوس از جنس بوس) است، که شباهت زیادی به گاو های نژاد گوشتی دارد.

پراکندگی این گونه محدود به آسیای جنوب شرقی، به خصوص در نواحی مجزایی در برمه^۳، تایلند، لائوس، کامبوج و جزایری در جاوه و بورنئو^۴ است. احتمال آن می رود که در زمان های ما قبل تاریخ آن ها در سوماترا و بالی هم پراکنده بوده اند. ولی در نواحی شرقی و غربی تپه های برمه وجود نداشته اند.

امروزه ممکن است تنها چند هزار راس بانتنگ وحشی در سرزمین های اصلی و چند صد راس در جاوه وجود داشته باشد. بانتنگ به سه زیر گونه ی جغرافیایی تسین یا بوس جاوانیکوس بیرمانیکوس^۵ در مناطق قاره ای، بوس جاوانیکوس لووی^۶ در بورنئو و بوس جاوانیکوس جاوانیکوس^۷ در جاوه تقسیم می شود. کسی به طور دقیق نمی داند که

1. Banteng

2. Bos (Bibos) javanicus

3. Burma

4. Borneo

5. Tsine or (B. javanicus birmanicus)

6. B. j. Lowi

7. B. j. javanicus

گونه‌ی بانتنگ برای اولین بار کجا و چه موقع اهلی شده است، ولی هنوز هم برای بهبود صفات، گاو های نر اهلی را با گاو ماده اهلی و رام شده‌ی بانتنگ آمیزش می دهند. این حیوانات اهلی شده، بیشتر در جزایر کوچکی از بالی یافت می شوند که احتمالاً از طریق جاوه وارد این منطقه شده اند. هم اکنون در همه‌ی نقاط، این گاو به عنوان گاو بالی شناخته می شود و ۱/۵ میلیون راس از آن امروزه در اندونزی وجود دارد. در اندونزی از این گاو به عنوان حیوان بارکش و همچنین برای سواری استفاده می شود و در بالی و تیمور نیز از گوشت آن استفاده می گردد.

جمعیت قابل ملاحظه ای از این گاو در سولاوسی^۱، سنگاپور، فیلیپین، هاوایی و جنوب استرالیا دیده می شود. همچنین این نژاد به طور آزمایشی به نیو ساوت ولز^۲ در استرالیا و نیز تگزاس منتقل شده است. این گاو در حدود ۲۰ درصد از مجموع جمعیت گاو اندونزی را تشکیل می دهد.

خصوصیات

بانتنگ حیوانی زیبا است. پوست گاو نر به رنگ بلوطی تیره یا سرمه ای بوده (البته به غیر از گاو های برمه و ایندوچینا^۳ که نوع نر آن ها، هم رنگ گاو های ماده، یعنی قهوه ای مایل به قرمز طلایی است) و در تایلند تعدادی از آن ها قهوه ای رنگ هستند و همانند گوزن خال های سفیدی دارند. همگی دارای نواری سفید رنگ دور پوزه، لکه های سفید بالای چشم ها، نقاط سفید رنگ بر روی زانوها، خال هایی روی اندام های حرکتی و لکه سفید بیضی شکل زیبا بر روی کفل می باشند.

گاو نر، شاخ های کوتاهی دارد که به سمت بالا رشد کرده و دارای نوک سیاهی است که به سمت داخل چرخیده است. اندازه متوسط شاخ های بانتنگ ۶۰ تا ۷۰ سانتی متر است. ارتفاع جدوگاه گاو نر ۱۶۰ سانتی متر و وزن آن ۶۳۵ کیلوگرم است. اگرچه نمونه های بلندتری در حدود ۱۹۰ سانتی متر و وزنی برابر ۸۲۵ کیلوگرم نیز وجود دارد. گاو ماده بانتنگ قدی در حدود ۱۴۰ سانتی متر و وزنی معادل ۴۰۰ کیلوگرم دارد. جنس نر و ماده‌ی بورنئو

1. Sulawesi

2. New south weles

3. Indochina

بانتنگ ها^۱ کوچک تر هستند. آن ها موجوداتی متعلق به جنگل ها و بیشه زار های بورنتو هستند و در آب و هوای گرم و مرطوب دیده می شوند.

نژاد ان، دام

تاریخچه و پراکنش

نژاد ان، دام^۲ جزو گاو های بی کوهان آفریقای جنوبی است. احتمالاً اجداد این نژاد، لانگ هورن های نژاد قدیمی هامیتیک تاریخ^۳ می باشند نه شورت هورن ها. هم اکنون در حدود ۵ میلیون راس از این نژاد وجود دارد. منطقه‌ی اولیه‌ی پیدایش آن ها در فلات های منطقه‌ی فوتا جالون^۴ در کشور گینه است (وجه تسمیه‌ی این نژاد دهکده‌ی محلی کید^۵ در منطقه‌ی گائوآل^۶ است).

این گاو ها در قاره آفریقا در کشور های زیادی مانند گینه بیسائو، سنگال جنوبی، گامبیا، سیرالئون، لیبریا، ساحل عاج، بولیوی، بورکینا فاسو، کونگو، گابون، غنا، کامرون، آفریقای مرکزی و جنوب نیجریه یافت می شوند. همچنین، به خاطر گوشت آن، در زئیر نیز گسترش یافته و نوع بی شاخ آن ها نیز در این منطقه وجود دارد.

سال های زیادی از این گاو برای اصلاح نژاد و توسعه‌ی نژاد های محلی و کوچک استفاده شد و حتی به دیگر قاره ها نیز صادر شد. به عنوان مثال، از اواسط قرن نوزدهم، کشور سنگال گاو های این نژاد را به مناطق غرب هند صادر کرد. همچنین این نژاد به جزایر ویرجین^۷ در بریتانیای کبیر منتقل شد. در این منطقه از آمیزش آن با نژاد رد پول انگلستان، نژاد سینیپول و نلتروپ^۸ به وجود آمده است.

خصوصیات

گاو این نژاد جثه‌ی متوسط، ساختار بدنی مناسب، اسکلت بندی نسبتاً سبک و ظریف و در حقیقت ساختار بدنی یک نژاد گوشتی خوب را دارد. گاو های این دامای حقیقی و ساکن در

۱- بانتنگ های متعلق به کشور بورنتو

2. N'Dama

3. Taurine Hamitic

4. Fouta Djallon

5. kade

6. Gaoual

7. virgin

8. Nelthropp

منطقه‌ی فوتا جالون، پوششی مو مانند، کوتاه و درخشان به رنگ زرد، قهوه ای مایل به زرد، خرمایی مایل به خاکستری یا قرمز بر روی پوست رنگین و نازک دارند که از رنگ مایل به قرمز تا تقریباً سیاه متغیر است.

گاو های نر بسیار سنگین تر و درشت تر بوده و گردن کوتاه و قوی دارند، در حالی که گاو های ماده دارای ساختار بدنی لاغر و استخوانی هستند. این گاو ها، اندام های حرکتی کوتاه با استخوان بندی ظریف دارند. همچنین دارای سر بزرگ، کوتاه و پهن، پیشانی صاف و گوش های هلالی شکل و بلندی است. گاو این نژاد از استعداد قابل توجهی به عنوان یک نژاد گوشتی برخوردار است. طول شاخ های چنگالی شکل آن ها ۴۵ تا ۵۰ سانتی متر بوده و کمی به دو طرف رشد کرده و سپس به جلو و رو به بالا رشد می کنند و رنگ نوک آن ها نیز سیاه است. برخی از آن ها نیز بی شاخ هستند.

گاو های گوشتی خوبی هستند و حتی در چراگاه ضعیف و نا مرغوب هم می توانند گوشت خوبی تولید کنند. اگر از زمان تولد، رفتار آن ها را به طور مناسبی کنترل نماییم، حیوانات آرامی خواهند بود، ولی اگر در مرتع و چراگاه پرورش یابند بسیار پر تحرک و غیر قابل کنترل خواهند شد.

گاو ماده‌ی این نژاد تولید شیر خیلی خوبی ندارد. پستان های آن کوچک و سر پستانک ها لاغر و باریک است. راندمان تولید شیر آن ۱۵۰ تا ۳۸۰ لیتر و حداکثر ۴۸۰ لیتر است. ولی در موارد استثنایی، تولید آن به ۶۸۰ لیتر با ۶/۵ درصد چربی نیز افزایش می یابد. وزن گوساله ها در هنگام تولد ۱۴ تا ۱۶ کیلو گرم می باشد.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۹۴-۱۱۹	۲۲۰-۳۱۵	وزن (کیلو گرم)
۸۹-۱۱۲	۲۱۰-۳۰۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

گاو های واگیو

تاریخچه و پراکنش

واگیو^۱ (گاو های ژاپنی) در سال ۱۸۷۷ از آمیزش گاو های بومی آسیایی (گاو های کره ای) با نژاد های بریتانیایی یا اروپایی، شامل براون سوئیس، شورت هورن، دوون، سیمتال، ایرشایر، هلشتاین و آبردین آنگوس به وجود آمده است. کلمه واگیو همه گاو های گوشتی ژاپن را شامل می شود. کلمه ی وا به معنی ژاپن یا ژاپنی و کلمه ی گیو به معنی گاو است. به دلیل استفاده از نژاد های مختلف در مناطق مختلف کشور ژاپن، گونه های متفاوتی از این گاو ها به وجود آمده است. واگیو امروزه دارای ۵ گونه اصلی شامل: توتوری^۲، تاجیما^۳، شیمان^۴، کوچی^۵ و کوماموتو^۶ است.

خصوصیات

رنگ بدن گاو های واگیو سیاه و قرمز بوده و دارای شاخ می باشند. گاو های توتوری، تاجیما و شیمان به رنگ سیاه و گاو های کوچی و کوماموتو به رنگ قرمز هستند. گاو های واگیو طبیعت آرام و نیرومند و قدرت سازش پذیری خوبی با آب و هوای مختلف دارند. گاو های سیاه رنگ دارای گوشتی با کیفیت خوب، ماربلینگ بالا و بازده لاشه ی خوبی هستند. گاو های ماده ی واگیو، بلوغ زودرس، باروری خوب و زایمان آسانی دارند. وزن گوساله ها در هنگام تولد ۳۲ کیلوگرم است.

نژاد توتوری: توتوری، گاوی بارکش بوده و در تولید محصولات کشاورزی در ناحیه ی توتوری استفاده می شد. بنابراین حیوانی بزرگ، قوی، با خط پشتی مستقیم و معمولاً سرعت رشد خوبی بوده، ولی کیفیت گوشت آن متغیر است.

1. Wagyu
4. Shimane

2. Tottori
5. Kochi

3. Tajima
6. Kumamoto

نژاد تاجیما: این گاو در منطقه‌ی تاجیما اصلاح شده و از آن برای کشیدن گاری و گاو آهن استفاده می شده است، بنابراین کارتیبه های جلویی آن بزرگ تر و کارتیبه های عقبی آن سبک تر شده اند. تاجیما، حیوانی دارای عضلات خوب، معمولاً جثه‌ی کوچک و سرعت رشد کم است، ولی گوشتی با کیفیت بالا تولید می کند.

نژاد شییمان: جثه ای بزرگ، میانگین رشد سریع، و گوشتی با کیفیت بالا دارد.

نژاد کوچی: دارای خطوط قرمز رنگی است که به احتمال زیاد از نژاد های کره ای به آن ها منتقل شده است. این گاو در جزیره‌ی کیوشو اصلاح شده است.

نژاد کوماموتو: این گونه از نژاد سیمنتال به وجود آمده و به احتمال زیاد در منطقه‌ی کوماموتو یعنی منطقه ای دارای چمن زار ها و مراتع زیاد اصلاح شده است. همچنین این نژاد در جزیره‌ی کیوشو نیز اصلاح شده است.

گاو زبو

گاو برهمن

گاو برهمن

گاؤ گِر

گاؤ بُران

provided by Dr.A.Madhusudhna Rao

گاو اَنگول

گاو نلور

گاؤ تارپاکار

گاؤ آنکول واتیوس

گاو رد سیندی

گاو رد سیندی

گاو مادهی ساهیوال

گاو نر ساهیوال

گاو ماده‌ی افریکاندر

گاو نر افریکاندر

provided by SENASA Argentina

گاؤ آرژانتین کریولو

گاؤ یاک

گاو تگزاس لانگ هورن

گاو تگزاس لانگ هورن

گاوِ اِن، داما

گاو واگيو

نژاد سرابی

تاریخچه و پراکنش

گاو سرابی^۱ بدون کوهان است، به همین دلیل احتمال می رود که اجداد این گاو، گاو بوس پرمیثینیوس و گاو بدون کوهان بوس لانگی فرونس باشد. این امکان نیز وجود دارد که گاو سرابی از گاو های بوس تاروس پرمیثینیوس مشتق شده باشد و از نظر جانور شناسی در گروه بوس تاروس پرمیثینیوس قرار می گیرند. در مورد ورود این نژاد به ایران نظریه های مختلفی وجود دارد که به سه نظریه ی معتبر اشاره می کنیم:

(۱) گروهی به نقل از گذشتگان معتقدند که این نژاد در زمان های قدیم به وسیله یکی از خان های سراب از منطقه دیگر آورده شده است.

(۲) به نظر عده ای دیگر این توده گاو به وسیله یکی از سران ایل شاه سون از قره باغ به منطقه سراب آورده شده و با گاو های بومی این منطقه آمیزش یافته که گاو سرابی نتیجه این آمیزش بوده است.

(۳) عده ای نیز عقیده دارند که در حدود سه هزار سال پیش، جد این نژاد از نقاط دیگر به این منطقه آورده شده است. اطلاعاتی نیز وجود دارد که بیانگر این واقعیت است که قبل از مشروطیت، شخصی به نام امیر بهادر، تعدادی گاو از کشور روسیه تزاری وارد سراب کرده است. از آمیزش این گاو ها با گاو های بومی، نژاد سرابی به وجود آمده است. ولی به سبب آمیخته گری های نادرست، این گاو ویژگی های اصلی خود را از دست داده است. احتمالاً یکی از عوامل اصلی از بین رفتن این توده، علاقه بیش از حد مردم به پرورش و نگه داری گاو میش بوده است.

شیوه نگه داری گاو در سراب، سنتی بوده و جایگاه نگه داری آن معمولاً نزدیک به خانه ی گاودار است. دیوار جایگاه نگه داری این گاو معمولاً از خشت و گل ساخته شده و سقف جایگاه با چوب و شاخ و برگ درختان پوشیده می شود. کف جایگاه عمدتاً خاکی و در برخی موارد سیمانی است.

پراکندگی این نژاد به طور عمده در منطقه سراب و اطراف شهرستان های میانه، اردبیل، خوی و حتی اطراف تهران و کرج و همچنین در شمال کشور و مناطق نزدیک گردنه حیران

بوده و توسط دامداران سنتی نگه داری می شود. از گاو نر سرابی در اکثر شهرستان های کشور برای پروار بندی استفاده می شود. هم اکنون جمعیت این نژاد حدود ۵ هزار راس است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن گاو سرابی طیف های متنوعی دارد و به طور کلی از زرد روشن تا قهوه ای سوخته متغیر است و گاهی اوقات به رنگ زرد با لکه های سفید نیز دیده شده است. برخی از گاو ها نیز بر روی گردن و شانۀ خود مو های سیاه رنگی دارند. در این گاو، پوزه، فرج و اطراف چشم ها به رنگ های قهوه ای، سفید، کرم، سیاه، خاکستری و یا مخلوطی از این رنگ ها است. پستان گاو سرابی از مو های زرد روشن و نرم پوشیده شده است.

اندازه ی سر این گاو نسبتاً کوچک است ولی با این حال دارای سر دراز با پوزه ای کشیده و انحنا ی پیشانی کاملاً مشهود است. در محل پیشانی این گاو مو های اضافی روییده و اکثراً شاخ دار هستند. شاخ در گاو سرابی، کوتاه، انحنا به طرف عقب و رنگ آن از سفید تا سیاه متغیر است.

گاو سرابی چشمانی براق دارد و رنگ دور حدقه چشم آن به ترتیب فراوانی، قهوه ای کم رنگ، سیاه یا مخلوطی از این رنگ ها است. گاو نر سرابی کوهانی بزرگ^۱ و غبغبی کشیده و چین دار در سر تا سر گردن دارد. اکثر این گاو ها از دید جانبی دارای بدنی دوزنقه ای شکل هستند، گاو های پراکنده در سراب دارای جثه ای کوچک تر است و اندازه بدن آن ها نسبت به گاو های مرکز حکیمیه^۲ کوچک تر است که می تواند به دلایل تغذیه نا مناسب در روستا ها و آبستن شدن در سنین پایین به دلیل حضور دائمی گاو های نر در گله باشد.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۳۰۰-۵۰۰	۵۵۰-۶۰۰	وزن (کیلو گرم)
۱۳۴	۱۴۲	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

۱- در قسمت تاریخچه و پراکنش از کتاب فعالیت های تحقیقی در زمینه شناسایی و اصلاح نژاد گاو بومی سرابی گاو سرابی به عنوان گاو بی کوهان معرفی شده است. ولی در قسمت خصوصیات ظاهری در کتاب ذخائر ژنتیکی دام و طیور بومی ایران می خوانیم که گاو نر سرابی کوهانی بزرگ دارد. ما هر دو مطلب را در این کتاب نقل کرده ایم، چون هدف ما انتقال عقاید مختلف به شما خوانندگان عزیز است.

۲- مرکز نگه داری و پشتیبانی گاو بومی سرابی در کرج

گاو های ماده بالغ، پستان های نسبتاً خوش فرم و متناسبی دارند. از خصوصیات دیگر این گاو، قدرت تحمل نسبتاً زیاد در رابطه با تغییرات محیطی و مقاومت زیاد در برابر بیماری ها و امراض است. همچنین به دلیل آسان بودن نگه داری این گاو در شرایط روستایی یعنی توقع کم آن نسبت به خوراک و مدت بهره برداری طولانی، این گاو مورد توجه قرار گرفته است.

خصوصیات تولیدی

حداکثر شیر تولیدی گاو سرابی در یک دوره شیردهی با احتساب تغذیه شیر گوساله، ۲۸۵۲ لیتر است. میانگین شیر تولیدی این گاو ۷/۲ لیتر با ۴/۵ درصد چربی و ۴/۰۴ درصد پروتئین است. بر اساس رکورد قدیمی دیگری، تولید شیر این گاو ها حداکثر ۴ هزار لیتر و حداقل ۵۰۰ لیتر در یک دوره شیر دهی می باشد. حداکثر شیر تولیدی در یک دوره، ۶ تا ۸ لیتر در روز گزارش شده است.

بر اساس آزمایشی در ایستگاه سراب (با میانگین وزن ۲۲/۵ کیلوگرم در بدو تولد) تا ۱۶ هفتگی، افزایش وزن گوساله ها ۷۴۷ گرم در روز بوده است. همچنین افزایش وزن گوساله ماده (با میانگین وزن ۲۰ کیلوگرم در بدو تولد) تا ۱۶ هفتگی، حدود ۶۲۵ گرم در روز بوده است. افزایش وزن گوساله نر در آزمایش انجام گرفته در گاو داری خلعت پوشان (با میانگین وزن ۲۶/۵ کیلوگرم در بدو تولد) تا سن ۱۶ هفتگی، حدود ۷۶۷ گرم گزارش شده است.

خصوصیات تولید مثلی

وزن گوساله نر این نژاد در بدو تولد ۲۶ کیلوگرم می باشد و در سن ۱۵ ماهگی قادر به جفت گیری است. گوساله ماده در هنگام تولد وزنی بین ۲۲ تا ۲۳ کیلوگرم دارد و در سن ۱۸ ماهگی قادر به جفت گیری است. گاو سرابی، گاوی با بلوغ زود رس به شمار می آید. میانگین طول دوره آبستنی گاو ماده سرابی ۲۸۳/۳ روز و میانگین سن اولین زایش در تلیسه ها ۲۷ ماه و ۱۵ روز است. درصد سخت زایی در این گاو ۱/۲۸ درصد برآورد شده است.

نژاد سیستانی

تاریخچه و پراکنش

موطن اصلی گاو سیستانی^۱ منطقه سیستان است. درباره منشأ گاو سیستانی تا کنون هیچ گزارشی علمی ارائه نشده است. ولی عده ای معتقدند که آن ها دارای برخی خصوصیات گاو های کوهان دار آسیایی مانند زبو و برهن هستند. برخی نیز گزارش نموده اند که به احتمال قوی منشأ اصلی گاو های زبو، بلوچستان و مناطق خشک ایران قدیم بوده و از آنجا به دره ی هند منتقل و در آنجا نگه داری شده اند.

آثار به دست آمده از حفاری ها و اکتشافات باستان شناسی در شهر سوخته، دلایل محکمی بر حیات گاو سیستانی در این منطقه از ۲۵۰۰ سال قبل از میلاد تا کنون ارائه می کند. شهر سوخته یکی از آثار باستانی معروف جهان بوده و در ۶۰ کیلومتری شهرستان زابل واقع است. عده ای معتقدند این شهر در ۲۲۰۰ سال قبل از میلاد پایتخت سیستان بوده است. در حفاری ها، اطلاعات زیادی از حیوانات آن دوره از جمله پیکره منقوش، گاو کوهان دار از جنس سفال و نیز استخوان های مربوطه به دست آمده است. گاو سیستانی عمدتاً در منطقه سیستان و در دشت هامون پراکنده است و در شهرستان های خاش و زاهدان نیز برای پروار بندی نگه داری می شود. جمعیت آن بر اساس آمار موجود ۱۳۹ هزار راس است.

خصوصیات ظاهری

گاو سیستانی گاوی کوهان دار است که نشان دهنده تعلق آن به گونه بوس ایندیکوس یا زبو است. کوهان آن بزرگ و گوشتی بوده و اندازه آن در گاو نر بزرگ تر است. غبغب این گاو بلند و چین دار است و از زیر گردن تا زیر قفسه سینه و حد فاصل بین دست ها ادامه دارد. در گاو نر غبغب بلند تر و دارای چین بیشتری است.

این گاو ها از لحاظ شکل و وضعیت ظاهر مانند اکثر گاو های زبو، عموماً بدنی شیب دار، دست و پا هایی کشیده و کمر و پشتی قوس دار و فرو رفته دارند. سر گاو سیستانی نسبتاً کوچک و مثلثی شکل، پیشانی پهن و برجسته و پوست نرم و لطیف دارد.

صفت بی شاخی در این گاو غالب است. اغلب، گاو نر و ماده این نژاد فاقد شاخ یا دارای شاخ های کوتاه و کلفتی است. شاخ این گاو به مجموعه متصل نیست و اغلب لق و شکننده است.

رنگ اغلب این گاو ها سیاه بوده ولی رنگ های ابلق، خاکستری، خرمایی و غیره نیز در بین این گاو ها دیده شده است. پستان گاو های سیستانی نسبتاً بزرگ و حجیم بوده و تقریباً هم اندازه ی پستان گاو های شیری جرسی با رگ های خونی نسبتاً مشخص بر روی پستان است. بخش پیشین پستان در موقع شیر دهی عموماً پر از شیر و کشیده بوده و تا نزدیک ناف ادامه دارد. دو کارتیبه ی پسین پستان معمولاً گرد و نیم کره ای بوده و تا قسمت ران ادامه دارد. صرف نظر از حالت های استثنایی، سر پستانک های اکثر گاو های سیستانی از نظر قطر و طول تقریباً یکسان است. قسمت پشت و ران ها، به خصوص در گاو نر تخمی و پرواری بسیار پهن، بزرگ و برجسته بوده و دارای عضلات و گوشت زیاد و مرغوب است. این صفات در تیپ گوشتی دارای اهمیت اقتصادی بسیار زیادی است.

گاو سیستانی از نظر جثه بر کلیه گاو های بومی و به طور نسبی بر گاو های خارجی برتری دارد. در بسیاری از کتاب ها، نژاد سیستانی را در گروه گاو های بزرگ جهان طبقه بندی می کنند.

صفت	گاو نر	گاو ماده
وزن (کیلو گرم)	۶۲۰	۴۰۴
ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)	۱۲۱/۷	۱۱۸/۵

خصوصیات تولیدی

چون این گاو دارای بدن و عضلات قوی است، بنابراین کمتر به منظور تولید شیر پرورش داده می شود. در کل، این گاو بیشتر برای تولید گوشت و استفاده از آن در امر کشاورزی مورد توجه است.

میانگین افزایش وزن روزانه گوساله نر پرواری این نژاد بسیار قابل توجه است. افزایش وزن روزانه برای سنین مختلف، متفاوت است، ولی افزایش وزن روزانه برای گوساله های نر ۹ تا ۱۴ ماهه تا ۱۰۰۰ گرم نیز گزارش شده است. همچنین بر اساس تحقیقات انجام شده،

گاو سیستانی در پروار بندی بسیار ممتاز است. میانگین افزایش وزن روزانه گوساله پرواری در سنین ۱۳ تا ۱۷ ماهگی یعنی بهترین سن پروار در این نژاد، حدود ۱۳۸۰ گرم است. این گاو دارای راندمان تولید گوشت بالا و به طور متوسط $۷۳/۵۶ \pm ۲/۳۹$ درصد است. کوهان برجسته‌ی این گاو نیز از لایه های چربی و گوشت حاوی ماربلینگ زیاد تشکیل شده است. حدود $۱۵/۲$ درصد از لاشه این گاو، استخوان و $۱۱/۳$ درصد، چربی است. میانگین راندمان لاشه $۶۰/۶۳ \pm ۱/۲۸$ درصد با حداقل $۵۸/۱۹$ و حداکثر $۶۳/۶۰$ درصد است. میانگین تولید شیر روزانه این گاو $۵/۷$ لیتر و میانگین شیر تولیدی در یک دوره شیر دهی ۱۲۶۲ لیتر است. میانگین طول دوره شیر دهی این گاو $۱۵/۹ \pm ۲۲۶$ روز و میانگین طول دوره خشک $۱۹/۴ \pm ۱۶۷/۷$ روز می باشد.

خصوصیات تولید مثلی

وزن تولد گوساله های نر $۲۴/۱$ کیلوگرم و وزن تولد گوساله های ماده $۲۱/۸$ کیلوگرم است. میانگین فاصله‌ی بین دو زایمان در این گاو $۴۱۳/۴ \pm ۱۹/۶$ روز و میانگین روزهای باز $۱۳۲/۳ \pm ۱۷/۸$ روز است.

نژاد گلپایگانی

تاریخچه و پراکنش

گاو گلپایگانی^۱ یکی از نژاد های بومی ایران است و از سابقه‌ی دیرینه ای در استان اصفهان و استان های هم جوار برخوردار است. این گاو در بسیاری از شهرستان های استان اصفهان مانند گلپایگان، خوانسار، فریدون شهر، نطنز، اردستان، زرین شهر، فریدن، فلاورجان و اطراف کاشان یافت می شود. علاوه بر استان اصفهان، این گاو در استان های چهار محال بختیاری، لرستان، مرکزی و یزد نیز نسبتاً فراوان یافت می شود.

خصوصیات ظاهری

این نژاد دارای جثه‌ی کوچک، گردن نسبتاً کوتاه، سر کوچک و کشیده، شاخ هایی کوتاه و هلالی شکل، غنغب کوچک، دم باریک و بلند با منگوله‌ی دمی پُر مو، حدقه‌ی چشمی

1. Golpayegani

برجسته و پوزه باریک است. قسمت پشتی آن دارای کمی فرو رفتگی، اندام های حرکتی ظریف و کفل کشیده، باریک و کم گوشت است. همچنین این گاو دارای قد کوتاه و سم های کوچک و دایره ای شکل است. گاو ماده کوهانی کوچک تر از گاو نر دارد. پستان های کوچک و گرد این گاو، پوستی نازک دارد که از مو های زرد و سیاه یا سفید پوشیده شده است. همچنین سر پستانک های کوچک، ظریف و متوازی دارد.

تنوع رنگ گاو گلپایگانی از سفید مایل به خاکستری تا سیاه یکدست است. همچنین رنگ های زرد، زرد حنایی، زرد روشن تا تیره، قرمز، قهوه ای روشن تا خرمایی تیره و غیره وجود دارد. رنگ پوزه، اطراف چشم ها و فرج در گاو های با رنگ خرمایی یا قهوه ای، عمدتاً سیاه بوده و گاهی اوقات این رنگ در گاو هایی مشاهده می شود که دور پوزه ای آن ها سفید است. شکم افتاده، فاصله کم بین اندام های جلویی و عقبی، و چشم های کوچک و متوسط از جمله صفات ظاهری گاو های خالص این نژاد است.

این نژاد به دلیل مقاومت در برابر بیماری هایی مانند تیله یوز و پیروپلاسموز، دارای ارزش و موقعیت ویژه ای است. گاو گلپایگانی می تواند سرمای ۲۰ درجه زیر صفر و گرمای ۳۰ درجه بالای صفر را تحمل کند. همچنین این گاو قدرت تحمل زیادی در برابر تغییرات شرایط محیطی داشته و با محیط و شرایط نگه داری نا مطلوب سازگار است. کم توقعی نسبت به خوراک و طول عمر اقتصادی قابل ملاحظه، از جمله دلایل اهمیت پرورش این توده ای ژنتیکی می باشد.

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده گلپایگانی بر اساس گزارش ایستگاه دلیجان ۴/۳۷ لیتر است. درصد چربی شیر این گاو حداکثر ۶/۹ درصد، حداقل ۳/۲۸ درصد و به طور متوسط ۴/۹۸ درصد است. در شرایط مطلوب درصد چربی شیر به ۷/۷۵ درصد نیز می رسد. حداکثر تولید شیر این گاو در یک دوره شیر دهی ۱۷۹۷ لیتر و حداقل ۲۰۴ لیتر با میانگین ۸۲۳/۹۲ لیتر است. متوسط طول دوره شیر دهی ۱۸۸/۴۷ روز می باشد. این گاو در شرایط مطلوب تا ۳۰۰۰ لیتر شیر با ۷/۷۵ درصد چربی در یک دوره شیر دهی تولید می کند.

هر چه درصد خلوص گاو گلپایگانی بالا رود، مقدار شیر آن کاهش و درصد چربی آن افزایش می یابد ولی درصد پروتئین و لاکتوز چندان تفاوتی نمی کند. اگر چه این گاو به

عنوان تیپ شیری معروف شده، ولی مطالعات نشان می دهد که گوساله های نر از قابلیت پروار بندی خوبی برخوردار هستند.

میانگین افزایش وزن روزانه ی این گاو ۴۷۷ گرم و میانگین وزن پایانی (دوره ۱۸ ماهه) ۲۷۴ کیلوگرم است. راندمان لاشه ۵۸/۱۴ درصد و ضریب تبدیل خوراک ۶/۳۵ درصد است.

خصوصیات تولید مثلی

متوسط سن تلیسه ها در اولین باروی ۱۶/۵ ماه است. طول دوره آبستنی به طور میانگین ۲۷۹/۹ روز و متوسط سن در اولین زایش ۲۵/۵ ماه است. فاصله دو زایش متوالی حداقل ۲۷۶ روز و حداکثر ۵۷۷ روز است که دامنه زیاد آن نشان دهنده ی تنوع بالا در این گاو ها است.

نژاد مازندرانی

تاریخچه و پراکنش

مازندران دارای گاو های بومی با جثه ی متوسط است که همگی از گروه گاو های کوهان دار زبو بوده و به گاو مازندرانی^۱ معروف هستند. در حال حاضر جمعیت گاو بومی استان مازندران در حدود ۷۵۷ هزار راس است. این گاو ها عمدتاً به صورت گله ای و در داخل جنگل پرورش داده می شوند.

در چند سال اخیر با توجه به اجرای طرح خروج دام از جنگل، بیشتر گله های خارج شده از جنگل راهی کشتارگاه ها شده اند. با طرح آمیخته گری کنترل شده ی دام های بومی در سطح روستاها، این گاو به سرعت جای خود را به گاو های هیبرید داد.

خصوصیات ظاهری

رنگ غالب در گاو مازندرانی معمولاً سیاه است ولی رنگ های قرمز و سفید نیز با فراوانی کم دیده می شود. مهم ترین عوامل نگه داری و پرورش این گاو عبارتند از:

- کم توقع بودن نسبت به خوراک
- چند منظوره بودن (شیری، گوشتی و کاری)
- توانایی کوچ (کوچ از مناطق دشتی قشلاق به مناطق جنگلی، میان بند و بیلاقی)

– مقاومت در برابر بیماری های منطقه

خصوصیات تولیدی

متوسط تولید شیر در هر راس گاو شیری بومی ۵/۶۷ لیتر است که این مقدار تولید با توجه به تغذیه و وضعیت بهداشتی نا مناسب حائز اهمیت زیادی است. گاو ماده بومی در شکم سوم بیشترین تولید را نسبت به سایر دوره های شیر دهی دارد. گاو ماده شیر ده در هر دوره شیر دهی به طور متوسط ۲۴۶ روز شیر تولید می کند. گوساله این گاو به طور متوسط ۷/۶۸ ماه از شیر مادر استفاده می کند. سن پروار در گوساله نر پرواری به طور متوسط ۲۱/۷ ماهگی بوده و طول مدت پروار نیز از ۶ تا ۸ ماه متغیر است.

خصوصیات تولید مثلی

تلیسه ها در اولین جفت گیری ۳۰/۶۴ ماهه هستند. سن اولین زایش در این گاو در حدود ۴۲ ماهگی است. متوسط فاصله دو زایش گاو بومی مازندرانی در شرایط روستایی ۴۰۵ روز می باشد. این گاو در طول عمر مفید خود به طور متوسط ۳/۴۴ راس گوساله تولید می کند. این گاو ها در ۶/۲۱ درصد از زایمان ها با مشکل سخت زایی مواجه هستند. گاو نر مازندرانی از سن ۲/۳۶ سالگی آماده جفت گیری شده و به مدت ۴/۱ سال قابلیت تولید اسپرم مناسب را دارد.

نژاد دشتیاری

تاریخچه و پراکنش

در رابطه با تاریخچه گسترش گاو دشتیاری^۱ در منطقه بلوچستان، اطلاعات مستندی در دسترس نیست، ولی در بررسی های میدانی به عمل آمده، معتمدین محل، وجود این نژاد را از زمان نیاکان خود به یاد دارند و آن ها نیز وجود این نژاد در منطقه را از زبان پدران خود شنیده اند.

به دلیل شرایط طبیعی نا مساعد در زیستگاه گاو دشتیاری، پرورش و نگه داری نژاد های اصلاح شده ی خارجی در آن مناطق مشکل است. بررسی پرسش نامه های

جمع آوری شده از دامداران نشان می دهد که در شجره گاو نر و ماده دشتیاری تا شش نسل قبل دام غیر بومی وجود نداشته است.

مناطق پراکنش این گاو ها شامل شهرستان های ایرانشهر، چابهار، نیک شهر، سراوان، خاش و زاهدان می باشد که ۸۴ درصد جمعیت این نژاد در سه شهر ایرانشهر، چابهار و نیک شهر پراکنده هستند. جمعیت گاو های دشتیاری در منطقه حدود ۸۷ هزار راس است.

خصوصیات ظاهری

رنگ بدن در این نژاد بسیار متنوع بوده و طیف وسیعی از رنگ های کاملاً سیاه و ترکیب مختلف دو رنگ را شامل می شود. رنگ های غالب در این نژاد قهوه ای روشن با سر و گردنی به رنگ قهوه ای سوخته و نیز طوسی روشن با سر و گردنی تیره رنگ است. گاو دشتیاری گاوی کوهان دار است و به گونه بوس ایندیکوس تعلق دارد. اکثر گاو های نر و ماده نیز دارای شاخ هستند. این گاو غبغبی دراز و چین دار در زیر گردن، گوش هایی پهن و آویزان و تحت شرایط پرورش سنتی، جثه ای به طور کلی کوچک و کوتاه دارد. گاو دشتیاری را باید جزء نژاد های سبک و دارای جثه ای کوچک و تیپ شیری قلمداد نمود.

گاو ماده	گاو نر	صفت
۲۸۱	۳۵۲	وزن (کیلو گرم)
۱۱۸	۱۳۰	ارتفاع جدوگاه (سانتی متر)

خصوصیات تولیدی

گاو دشتیاری نقش اساسی در تامین شیر و گوشت مردم منطقه دارد. تولید شیر این گاو دارای وراثت پذیری پایین بوده و به شدت تحت تاثیر اثر های محیطی است. میانگین تولید شیر گاو ماده این نژاد ۴/۳ لیتر و طول دوره ی شیر دهی در این گاو ۲۴۴ روز است. وجود این گاو ها در کار های زراعی مخصوصاً در مناطق دور افتاده و کوهستانی به دلیل عدم دسترسی به ماشین آلات کشاورزی، حیاتی می باشد.

خصوصیات تولید مثلی

میانگین سن اولین زایش در گاو دشتیاری، سن ۳/۱ است. فاصله‌ی زایش، معیاری برای راندمان اقتصادی و تولید مثل در یک نژاد محسوب می شود. طبق بررسی های انجام شده در استان سیستان و بلوچستان، میانگین فاصله زایش در حدود ۱۵/۱ ماه است. با توجه به شرایط تغذیه‌ی نامطلوب و عدم رشد کافی گوساله ها، سن بلوغ و سن اولین جفت گیری گاو نر دشتیاری در مقایسه با سایر نژاد ها بیشتر است. میانگین سن اولین جفت گیری در گاو های نر دشتیاری حدود ۲/۴ سال است. بررسی های به عمل آمده نشان می دهد که ۲۱ درصد گاو ها در فصل بهار، ۲۴ درصد در تابستان، ۱۹ درصد در پاییز و ۳۶ درصد در زمستان زایش داشته اند. در بررسی های به عمل آمده میزان سخت زایی این گاو ها نیز ۲ درصد اعلام شده است.

نژاد تالشی

تاریخچه و پراکنش

مورخان عقیده دارند که گاو تالشی^۱ در حدود ۳ هزار سال قبل از میلاد به ایران آورده شده است. آن ها اظهار داشته اند که قبل از ورود آریایی ها به ایران، کشاورزی و دامداری در استان گیلان و نیز تالش توسط قوم کاووس یعنی اجداد ساکنان امروزی این منطقه، رونق زیادی داشته است.

شهرستان تالش حدود ۱۸۴۶۷۶ راس گاو و گوساله دارد (بیش از ۹۸ درصد آن را گاو و گوساله تالشی تشکیل می دهد) که برابر ۲۲ درصد گاو و گوساله های موجود در استان گیلان بوده و مقام اول را در بین تمام شهر های استان گیلان دارد.

خصوصیات ظاهری

گاو تالشی دارای جثه ای متوسط و کوهان و غبغبی بلند است و از نظر جانور شناسی به گروه گاو های شبه قاره هند تعلق دارد. این گاو به رنگ های مختلف از سیاه و ابلق تا زرد و حنایی دیده می شود.

گاو تالشی از غریزه مادری بسیار بالایی برخوردار بوده و علاقه شدیدی به گوساله‌ی خود دارد، به همین دلیل اگر گوساله از مادر جدا شود موارد زیر مشاهده می شود.

- (۱) مادر به شدت عصبانی و تند خو شده و به اطرافیان حمله می کند.
- (۲) طی چند روز، تولید شیر آن قطع خواهد شد.
- (۳) اثر های عصبانی بودن آن در دوره های بعدی شیر دهی نیز باقی خواهد ماند.

از این رو در شرایط سنتی، قبل از شیر دوشی که در دو نوبت صبح و عصر انجام می گیرد، نخست گوساله از پستان مادر شیر خورده، سپس افراد شیر دوش با طناب مخصوص تهیه شده از کرک بز (چتو)، گوساله را به شاخ های مادرش بسته و سپس شیر دوشی را با دست انجام می دهند.

وزن گاو ماده در هنگام بلوغ کامل ۳۲۰ کیلوگرم و وزن گاو نر هنگام بلوغ کامل ۴۱۰ کیلوگرم است. حداکثر وزن مشاهده شده در گاو نر ۶۰۰ کیلوگرم است.

خصوصیات تولیدی

در تحقیقی که در سال ۱۳۶۵ در گوساله های نر بومی گیلان انجام گرفت، افزایش وزن روزانه بیش از ۶۰۰ گرم گزارش شده است. میانگین افزایش وزن گوساله یک ساله تالشی در ایستگاه فومن در طول ۱۸۰ روز با جیره‌ی حاوی ضایعات کشاورزی یعنی کاه و برنج غنی شده، ۴۱۶ گرم در روز و حداکثر سرعت رشد مشاهده شده در این شرایط ۵۷۵ گرم در روز بوده است. ولی با استفاده از خوراک متراکم در طول ۱۹۵ روز، متوسط افزایش وزن روزانه برابر ۶۲۶/۷ گرم و حداکثر افزایش وزن مشاهده شده ۱۱۰۰ کیلوگرم بوده است.

بر اساس نتایج تحقیقات انجام شده در ایستگاه تحقیقات دامپروری رشت، میانگین افزایش وزن روزانه گوساله نر بومی گیلان با وزن اولیه ۱۰۱ تا ۱۱۰ گرم و در طول ۱۸۹ روز، برابر با ۶۰۳ گرم بوده است. بر اساس تحقیق دیگری در همین ایستگاه، افزایش وزن روزانه گوساله ها با وزن اولیه ۱۱۲ کیلوگرم در طول ۱۸۰ روز، ۶۶۲ گرم گزارش شده است.

میانگین تولید شیر روزانه در این نژاد ۴ تا ۴/۵ لیتر و در دامنه‌ی ۱/۱ تا ۸/۲ لیتر است. طول دوره شیر دهی گاو ماده در شرایط روستایی حدود ۸ تا ۱۰ ماه است. بیشترین طول دوره شیر دهی در این گاو ۳۲۰ روز گزارش شده است.

خصوصیات تولید مثلی

در شرایط روستایی، سن اولین آبستنی گاو تالشی در حدود ۲ تا ۳ سالگی است. ولی در شرایط ایستگاه فومن، سن اولین آبستنی در حدود ۱۸ تا ۲۰ ماهگی ثبت شده است. وزن تلیسه در اولین آبستنی ۱۸۰ تا ۲۰۰ کیلوگرم و وزن گاو نر در اولین جفت گیری ۲۵۰ کیلوگرم است.

نژاد کردی

تاریخچه و پراکنش

در کتاب نژاد های گاو دنیا نوشته پورتر به تاریخچه و خصوصیات گاو کردی^۱ اشاره شده است. در آن کتاب پورتر می نویسد که گاو کردی دارای قرن ها سابقه‌ی زیست به ویژه در مناطق کوهستانی بوده و فاقد کوهان است.

بر اساس گزارش مرکز تحقیق و منابع طبیعی و امور دام استان کردستان، جمعیت این نژاد در حدود ۳۰۹۳۸۴ راس است. برابر آمار واکسیناسیون و مبارزه انگلی اداره دامپزشکی در سال ۱۳۷۵ تعداد گاو و گوساله بومی این نژاد ۳۶۸۷۷۰ راس اعلام شده است.

علت نام گذاری این گاو به سبب طایفه گلباخی است که اطراف دیوان دره زندگی می کنند. در اثر تلاقی های نا خواسته و کنترل نشده، هم اکنون تعداد کمی از این گاو باقی مانده است.

خصوصیات ظاهری

گاو کردی جثه‌ی کوچک، استخوان بندی ظریف و عضلاتی ضعیف دارد. شاخ آن ها کوتاه و باریک و گاهی اوقات بدون شاخ می باشند. رنگ بدن این گاو سیاه یا قهوه ای و غالباً با لکه های سفید همراه می باشد و در ساق پا ها مایل به خاکستری است. این گاو هیچ شباهتی به گاو های عراقی ندارد و تنها مخصوص مناطق کردستان ایران و ترکیه است. گاو کردی اغلب به رنگ سیاه و گاهی به رنگ زرد دیده می شود.

هر چه به طرف دشت های استان کردستان پیش می رویم گاو هایی با جثه‌ی بزرگ تر را مشاهده می کنیم. افراد ریش سفید و مسن دیوان دره و سقر از گاو کردی به نام گاو

گلباخی یا گازرد یاد می کنند. گاو گلباخی استخوان بندی و اسکلت درشتی داشته و دارای ناف و پستان بزرگی است. این گاو نسبت به سایر گاو ها شیر بیشتری تولید می کند. شاخ این گاو ضعیف بوده و معمولاً به سمت چشم ها خم می شود. تعدادی از این گاو ها دارای مو در پیشانی و تعدادی نیز فاقد کوهان می باشند. از آن جایی که این گاو ها به صورت گله ای به مرتع برده می شوند و در طول سال گاو نر در گله وجود دارد، جفت گیری آن ها کنترل نشده است و به همین دلیل گوساله ها در فصل های مختلف سال به دنیا می آیند و در اثر سرما یا گرمای تابستان خوب رشد نمی کنند. وزن گاو بالغ این نژاد ۳۰۰ کیلوگرم است. جثه کوچک این گاو احتمالاً ناشی از فقر غذایی و تغذیه نا کافی باشد.

خصوصیات تولیدی

میانگین تولید شیر گاو ماده ای این نژاد در یک دوره شیر دهی ۲۰۶/۱ روزه، حدود ۷۲۷/۵ لیتر است (این گاو روزانه ۳/۵۳ لیتر شیر تولید می کند). میانگین روز های خشک این گاو ۱۵۴/۱ روز و میانگین وزن گوساله هنگام تولد ۱۵/۵ کیلوگرم است.

نژاد نجدی

تاریخچه و پراکنش

در مورد منشا و موطن اصلی گاو نجدی^۱ نظریه ثابت و مستدلی وجود ندارد. عده ای معتقدند که به دلیل وجود کوهان، منشا آن ها گاو های زبو موجود در هندوستان است. برخی دیگر عقیده دارند که این گاو از منطقه نجد عربستان به خوزستان آورده شده است. منطقه پراکنش گاو نجدی، قسمت های جنوب و جنوب شرقی استان خوزستان است.

خصوصیات ظاهری

گاو نجدی جثه ای بزرگ تر از دیگر گاو های بومی داشته، و همچنین دارای برجستگی در ناحیه جدوگاه (کوهان)، سر و صورتی ظریف، و پیشانی صاف می باشد. شاخ آن ها کوتاه و اندام های حرکتی کشیده است. پوست این گاو ظریف، نازک و پوشیده از مو های نرم و براق

1. Nadjdi

به رنگ قرمز حنایی روشن تا تیره است که در ناحیه زیر شکم و کشاله ران رنگ روشن تری به خود می گیرد. رنگ پوزه‌ی این گاو سیاه، قهوه‌ای یا صورتی روشن است. در گله گاو نجدی دو زیر توده به خوبی مشخص است. یک نوع قرمز و دیگری زرد آهویی است که در بین روستاییان به ترتیب به نجدی حمرا و صفرا معروف هستند. از نظر جثه نیز می توان این گاو ها را به سه دسته بزرگ، متوسط و کوچک جثه تقسیم کرد. گاو نجدی موجود در هندوستان جثه‌ای بزرگ، در سوسنگرد و شوشتر جثه‌ای متوسط و در شادگان جثه‌ای کوچک دارد.

گاو نجدی توانسته در طول سال های طولانی خود را با شرایط آب و هوایی گرم و خشک و منابع غذایی محدود منطقه که بیشتر از گیاهان مرتعی ناحیه جلگه‌ای تشکیل شده، سازگار کرده و به تولید محصولات دامی ادامه دهد. از دیگر خصوصیات گاو نجدی مقاومت در برابر انگل های داخلی و خارجی و بیماری های بومی منطقه، توانایی راه پیمایی زیاد و استفاده از مراتع است.

خصوصیات تولیدی

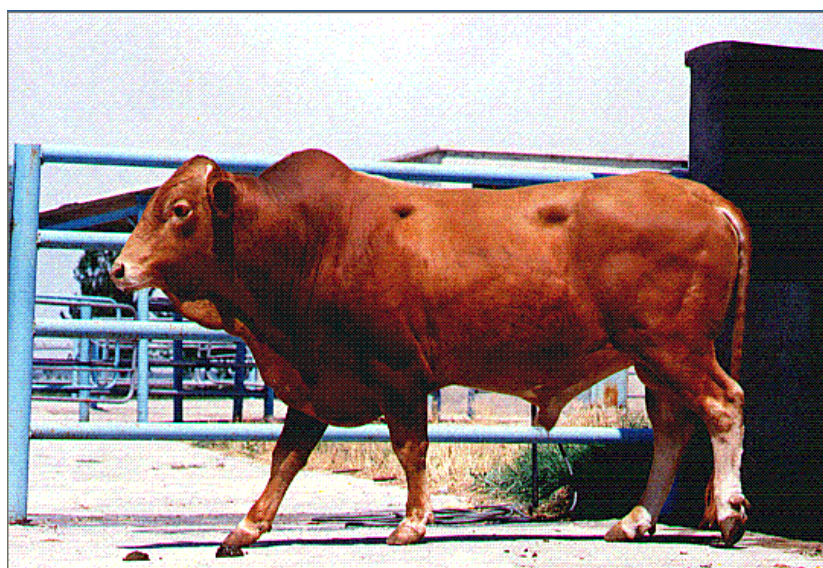
متوسط تولید شیر روزانه در محیط روستایی ۶ تا ۸ لیتر است. میانگین طول دوره شیر دهی در گاو نجدی در طول سال های مختلف، اختلاف معنی داری با هم دارد ولی به طور متوسط طول دوره شیر دهی گاو نجدی ۱۲۵ روز گزارش شده است. میانگین تولید شیر گاو نجدی در یک دوره شیر دهی ۸۷۵ لیتر با میانگین ۵/۸ درصد چربی گزارش شده است. میانگین افزایش وزن روزانه حدود ۵۸۴ گرم و میانگین مصرف ماده خشک به ازای هر کیلوگرم افزایش وزن حدود ۷/۹ کیلو گرم است.

خصوصیات تولید مثلی

دامنه تغییرات طول دوره آبستنی در این گاو ۲۶۰ تا ۳۰۴ روز است (میانگین حدود ۲۸۵/۵ روز). طول دوره آبستنی گاو ماده برای جنین نر ۲۸۸ روز و برای جنین ماده ۲۸۳/۵ روز است. از خصوصیات دیگر این نژاد عدم سخت زایی، عدم وجود بیماری های مربوط به دستگاه تناسلی و بازده تولید مثلی مناسب است.

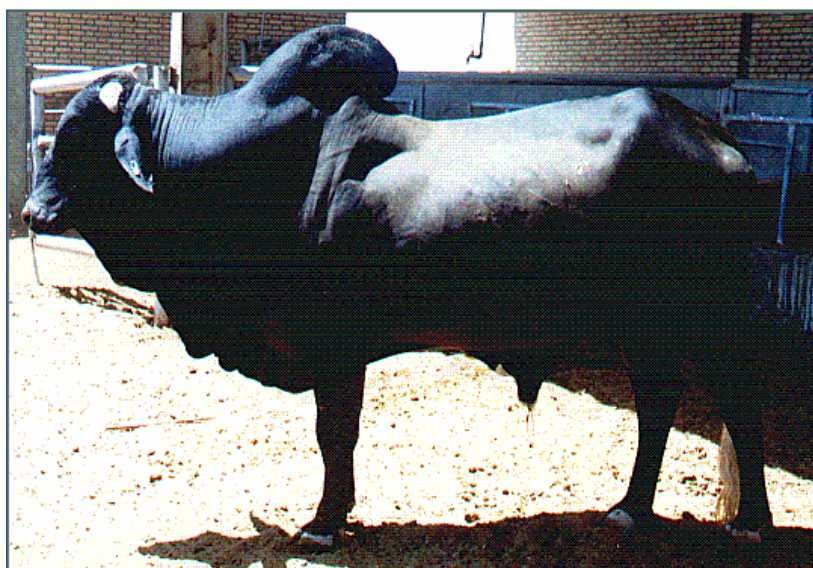
گاو ماده‌ی سرابی

گاو نر سرابی

گاو ماده‌ی سیستانی

گاو نر سیستانی

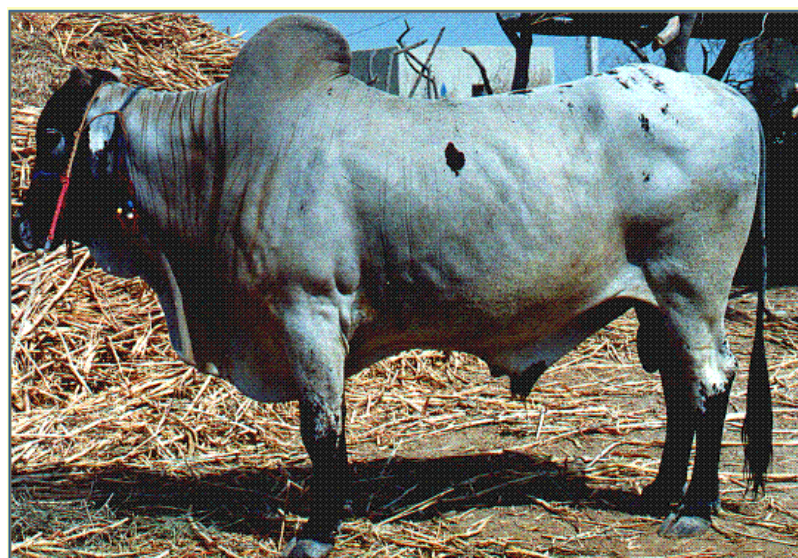
گاو گلپایگانی

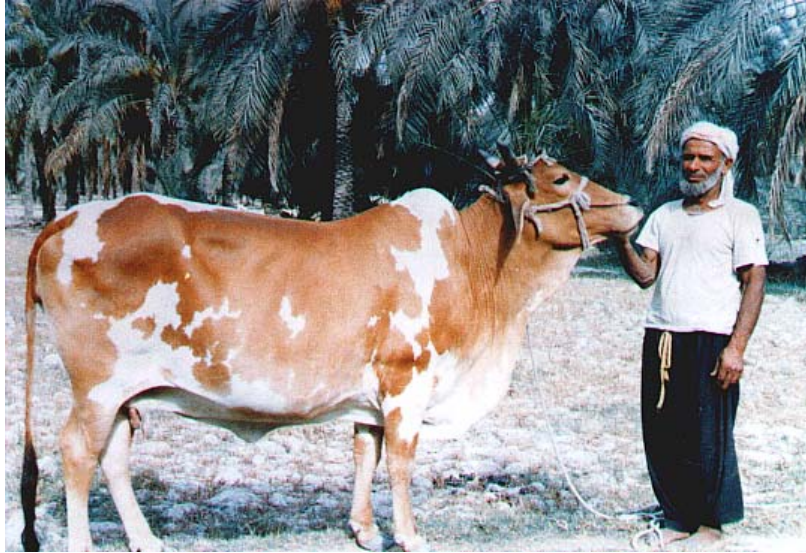
گاو نر مازندرانی

گاو ماده‌ی مازندرانی

گاو نر دشتیاری

گاو مادهی دشتیاری

گاو مادهی تالشی

گاؤ نر تالشی

گاؤ کردی

گاو نر کردی

گاو نجدی

ضمیمه‌ی ۱

جدول نژاد های مختلف با نام های محلی و غیر رایج

Name	Other name
Aberdeen-angus	northern scotch polled
Abondance	chablaisien, pie rouge francaise de montagne
Africander	Afrikaner (Afrik.)
Angeln	Angler
Ankole_Watusi	Burundi, Kivu, Rwanda
Aubrac	Laguiole
Asturian Mountain	Asturiana de la Montaña, Casina, Asturiana Oriental
Ayrshire	Cunningham; dunlop
Belgian Blue	Race de la Moyenne et Haute Belgique, Belgian Blue-White, Belgian White and Blue Pied, Belgian White Blue, Blue, Blue Belgian
Belted Galloway	beltie, sheeted/white-middled Galloway.
Braford	herebu.
Braunvieh	Brown Mountain, Brune des Alpes, Bruna alpina, Grey-Brown Mountain, Swiss Brown
British white	park, white polled
Brown swiss	American brown swiss
Carihthian blond	Austrian blond
Devon	beef devon, north devon red devon, red ruby
Fjall	Swedish Mountain, Fjällras, Swedish Highland
Galloway	southern scots polled.
Gaur	gore, Goar
German Angus	Deutsches-Angus-Fleischrind, Deutsche Angus
Gir	desan, gujarati, kathiawari, sorthi, sur(a)ti
Gloucester	Old Gloucestershire
Groningen	Blaarkop, Groninger Blaarkop or Gronings Blaarkop (Dutch), Groninger (German), Groningue (French), Zwartblaar, Zwartwitkop, Roodblaar, Roodwitkop

Guzerat	Guzera, Gujera, Gujrati, Gusera, Guzerath
Hartón	Hartón del Valle, Vallecaucana, Valle de Cauca
Hereford	pampa(in Uruguay).
Herens	Valais, Eringer (German)
Highland	Kiloe, Kyloe, west highland, scotch(or Scottish) highland
Holstien	Friesian, Friesian, Holestien
Hungarian Grey	Magyar szüürke or Magyar alföldi (Hungarian), Grey Hungarian, Hungarian Steppe, White Hungarian
Illawarra	AIS,south coast cattle.
Irish Moiled	Irish Polled
Jamaica Red	Goodhope Red, Jamaica Red Poll
Kangayam	Kongu, Kanganad
Kouprey	cambodian wild ox, chineseforestox
Latvian brown	Latvian red
Maine-anjou	durham-mancelle
Marchigiana (mar-key-jah-nah)	Del Cubante (Avellino).
Mashona	Makalanga, Makaranga, Ngombe dza Vakaranga, Shona Mashuk, Mashukulumbwe
Meuse-Rhine-Yssel	Roodbont (Dutch), Maas-Rijn-Yssel (Dutch), Rotbunte holländische (German), Mosane-rhénane-ysseloise (French), Dutch Red-and-White, MRI, MRY, Red Pied Dutch .
Mazandarani	Gilani
Modicana	Olivastra modicana, Sicilian
Montafon	vorarlberg brown
Montbéliard	French Dairy Simmental
Murboden	Pomurska, svetlolisata
Murnau- werdenfels	werdenfels
N'dama	Boenca or Boyenca (Guinea-Bissau), Fouta Jallon, Fouta Longhorn, Fouta Malinke, Futa, Malinke, Mandingo (Liberia), N'Dama Petite (Senegal). Incorrect names that are sometimes used: Dama and Ndama
Nellore	in Asia Ongole

Ongole	nellore.
Pinzgauer	Pinzgau, Jocherg Hummel
Red poll	Norfolk(and Suffolk red) polled.
Red Sindhi	Malir (Baluchistan), Red Karachi, Sindhi
Sahiwal	lambi bar,lola, Montgomery,multani,teli
Sarabi	Ardebil
Senepol	nelthropp, st croix
Shorthorn	durham,teeswater , Aberdeen
(Beef & Dairy)	shire/scotch/Scottish shorthorn
Simbrah	brahmental
Simmental	fleckvieh(pied),rotfleckvieh(red pied/spotted)
South devon	south hams, Hammer
Tharparkar	White Sindhi
Tyrol Grey	grauvieh,Grey Alpine, oberinntalerGrey
Vosges	Vosgienne (French), Vogesen (German)
White Park	Historically Known by: Park, White Forest, White Horned, Wild White
Zebu	Brahman

ضمیمه‌ی ۲

جدول ۱ تولید شیر گاو های برخی از کشور ها در سال ۲۰۰۰

کشور	مقدار (تن)	کشور	مقدار (تن)
آمریکا	۷۶۰۶۷۰۰۰	کانادا	۸۰۹۰۰۰۰
هندوستان	۳۴۰۰۰۰۰۰	اسپانیا	۶۰۴۷۰۰۰
روسیه	۳۱۶۰۰۰۰۰	کلمبیا	۵۹۶۳۱۹۰
آلمان	۲۸۳۳۲۴۱۲	رومانی	۵۰۰۲۰۰۰
فرانسه	۲۴۸۹۸۰۰۰	دانمارک	۴۷۱۹۸۰۰
برزیل	۲۰۳۷۹۹۸۸	بلاروس	۴۳۲۰۰۰۰
انگلیس	۱۴۴۸۹۰۰۰	ایران	۴۱۰۲۰۰۰
بلغارستان	۱۳۸۹۸۰۰۰	سوئیس	۳۸۷۱۳۰۰
اکراین	۱۲۴۳۶۰۰۰	قزاقستان	۳۷۳۰۲۰۰
نیوزلند	۱۲۲۳۵۰۰۰	بلژیک	۳۶۸۹۰۰۰
لهستان	۱۱۹۰۰۸۳۳	اتریش	۳۳۴۰۱۲۶
ایتالیا	۱۱۷۴۱۰۰۰	سوئد	۳۳۰۰۰۰۰
استرالیا	۱۱۱۷۲۰۰۰	سودان	۳۰۷۲۰۰۰
هلند	۱۱۱۳۵۰۰۰	جمهوری چک	۲۷۸۹۳۴۶
چین	۹۹۳۲۶۵۵	فنلاند	۲۴۴۵۰۰۰
مکزیک	۹۳۱۱۴۴۴	مجارستان	۲۱۴۴۵۰۰
ترکیه	۸۷۰۰۰۰۰	اکوادور	۲۰۰۷۳۰۲
ژاپن	۸۴۹۷۰۰۰	مصر	۱۶۳۸۴۰۰
پاکستان	۸۱۹۲۰۰۰		

جدول ۲ مقدار تولید گوشت گاو و گوساله در برخی از کشور ها در سال ۲۰۰۰

کشور	مقدار (تن)
آمریکا	۱۲۲۹۸۰۰۰
برزیل	۶۵۲۰۲۰۰
چین	۴۹۹۰۶۴۴
آرژانتین	۲۶۸۳۱۶۸
استرالیا	۱۹۸۷۹۰۲
روسیه	۱۸۹۷۰۰۰
فرانسه	۱۵۱۴۰۰۰
هند	۱۴۴۲۰۰۰
مکزیک	۱۴۰۸۶۱۸
آلمان	۱۳۰۳۰۰۰
کانادا	۱۲۴۵۵۹۰
ایتالیا	۱۱۵۴۱۲۱
ایران	۲۵۰۰۰۰

جدول ۳ تعداد گاو های برخی از کشور های جهان

کشور	تعداد گاو
هند	۲۱۸۸۰۰۰۰۰
برزیل	۱۶۹۸۷۵۰۰۰
آمریکا	۹۸۱۹۸۰۰۰
آرژانتین	۴۸۶۷۴۰۰۰
سودان	۳۷۰۹۳۰۰۰
اتیوپی	۳۵۴۸۰۰۰۰
مکزیک	۳۰۴۹۱۰۰۰
استرالیا	۲۷۵۸۸۰۰۰
روسیه	۲۷۵۰۰۰۰۰
پاکستان	۲۲۰۰۰۰۰۰
چین	۱۰۴۵۸۱۰۰
ایران	۷۵۰۰۰۰۰